

BENEDIKT BAUR O. S. B.

ŽIVOT VE SVĚTLE LITURGIE

*Liturgická rozjímání
na každý den církevního roku*

Svazek IV.

DOBA PO SVATÉM DUCHU

(2. část)

Neděle 13.—24.

SVÁTKY SVATÝCH

Z německého originálu přeložil Dr. Antonín Čala O. D.

PRAHA 1969

ŽIVOT VE SVĚTLE LITURGIE

I m p r i m a t u r

Friburgi Brisgoviae, die 13. Junii 1938.

Rösch, Vic. gener.

Čís. 4963

V Olomouci, 5. 12. 1969.

L. S. Schvaluje se ordinariálně.

Josef Glogar,
kapitulní vikář.

Mešní liturgie 13. neděle po sv. Duchu

1. Také dnes staví liturgie vedle sebe Starý a Nový zákon; tam život mimo Krista, zde život v Kristu a s Kristem; tam Mojžíš, zde Kristus; tam zákon hříchu a smrti, zde slovo života. Křesťane, pozněj své štěstí, to štěstí, že jsi sv. křtem spojen s Kristem, že jsi srostl s Kristem—vinným Kmenem, v jeden celek a v jeden život. Abrahmovi a jeho potomku „byla dána zaslíbení“, jak učí sv. Pavel v epištole. Tento šťastný a štěstí přinášející potomek není však Mojžíš, tj Starý zákon: mojžíšský zákon neosvobozuje od hříchu a nedává život. Zaslíbení života naplňuje jedině Kristus, a těch se dostane jen těm, „kteří věří“ (epištola). V Kristu, ve víře, je očištění od hříchu a život. Proto blíže ke Kristu, oddanou víru v Krista a věčný dík za milost povolání ke Kristu ve sv. křtu a v účasti ve svaté Eucharistii!

2. Jsme křesťané, obec, „smlouva Páně“ (introit, graduale). On nás osvobodil od malomocenství dědičného hříchu a vložil nám do duše símě nadpřirozeného života a věčné spásy. Ale my jsme byli nevďeční za milost uzdravení (evangelium), opět jsme v sobě nechali ožít člověka hříchu a vášní a v mnohém směru jsme se stali nevěrní svaté smlouvě s Kristem. Při dnešní oběti mše svaté se cítíme jedno s množstvím lidí, kteří jsou ještě hříšní a nesvatí v obci Páně, a proto v mešním vstupním zpěvu prosí: „Pohled, Pane, na svou obec, a nezapomeň docela na svoje chudé. Povstaň, Pane, a rozhodni ve své při. Nezapomeň na ty, kteří k tobě volají a tebe hledají“ — nyní ve svaté mešní oběti (introit). „Pane, smiluj se; Kriste, smiluj se; Pane, smiluj se“ (Kyrie eleison) a „dej nám vzrůst ve víře, naději a lásce, a dej, abychom milovali tvá přikázání — křestní závazky — bychom zasloužili dosáhnouti, co jsi slíbil“ (orace), vírou v Ježíše Krista (epištola). „Pohled, Pane, na svou obec. Ty jsi naše útočiště po všecka pokolení“ (graduale, aleluja), ty jsi už po dva tisíce let stále znovu oživoval, znovu posiloval, vedl, posvěcoval a chránil svou církev vnitřně i navenek.

3. Co vypravuje evangelium, to se jednou uskutečnilo na nás, když jsme přijímali křest, a stává se v mešní oběti znovu blaživou skutečností. Nyní, v této hodině, přichází Spasitel „do Jeruzaléma“, „do jedné obce“, do své církve, do našeho chrámu. My jsme ti nemocní svými hříchy, „malomocní“, „jdeme k Němu a voláme: Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi!“ On nás vidí a odkazuje nás na kněze, který stojí jako prostředník mezi oltářem, tj. Kristem, a spoluobětující obcí a jehož rukama se obětuje Kristus a vylévá své milosti,

vykoupení a život s výšin oltáře do srdce obce. V té míře, jak se stáváme jednou obětí se Spasitelem, sebe obětujícím a obnovujícím svou obětní smrt na kříži, jak opustíme sebe, starého člověka hříchu a světa a dáme se vzít a přetvořit v Pána, který se obětuje. Ale jak málo je z této obce těch, kteří se po svém křtu zase „vděčně“ vrátí, tj. kteří ve spoluobětování mše svaté znovu ožívají, prohlubují a upevňují sv. křest, křestní smýšlení, vůli odřeknout se satana a světa a vůli cele žít s Kristem, a kteří se takto prokazují vděční za milost křtu! „Což jich nebylo očištěno deset? A kde je jich devět?“ Vyčítavá otázka nám roztěkaným, nevďečným křesťanům! Blaze celým, vděčným, těm, kteří si váží štěstí křesťanského stavu! „Chléb s nebe dal jsi jim“ (communio). Blaživé štěstí křtu a účasti v oběti mše svaté! Na jáhnovo „Ite, missa est“ vděčně odpovíme: „Deo gratias!“

TŘINÁCTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU

Jediné Kristus!

1. Zase je tu otázka o poměru Starého zákona k Novému. Prakticky je to otázka o Kristu. Otázka, zda pro věčnou spásu přichází v úvahu jediný Kristus, Kristus se svou církví a ve své církvi, či zda vedle Něho a nad Ním má svou platnost a závaznou sílu ještě Zákon Mojžíšův, Starý zákon, a zda působí život. Odpověď liturgie je jednoznačná a jasná: Kristus, jediný Kristus! „Jediný v Něm je spása“ (Skut 4, 12).

2. „*Abrahamovi a jeho potomku byla dána zaslíbení*“ (epištola). „Opusť svou zem a své příbuzenstvo, opusť dům svého otce a jdi do země, kterou ti ukáži. Učiním tě velkým národem a budu ti žehnat. V tobě budou požehnána všechna pokolení země“ (1 Mojž 12, 1 a násl.). Dlouhá léta musel Abraham čekat, až se mu konečně v pokročilém věku narodil syn: zaslíbený syn Izák. A tohoto svého jediného syna má vlastní rukou obětovat na hoře Moria. Tak to žádá Bůh. Abraham poslouchá. Už vytasil meč, aby svého syna zabil. Tu mu Hospodin přikázal, aby zadržel. Místo Izáka zabíjí obětní zvíře. Nyní opakuje Hospodin zaslíbení Abrahamovi: „Poněvadž jsi mi neodepřel svého miláčka, hojně ti požehnám. Všechny národy země budou požehnány v tvém potomku, poněvadž jsi slyšel mé slovo“ (1 Mojž 22, 16 a násl.). Jak zdůrazňuje Pavel v epištole, Bůh nepraví „a tvým potomkům“, v množném čísle, nýbrž „a tvému potomku“, v jednotném čísle. A tento potomek, v němž jsou všichni požehnáni a mají spásu a vy-

koupení, je Kristus. Jediné v Něm je všechna spása, všechna milost. „Všecko propadlo hříchu (židé i pohané), aby se toho zaslíbení (slíbeného vykoupení) dostalo vírou v Ježíše Krista těm, kdo věří“ (Gal 3, 22). „Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen. Kdo však neuvěří, bude zavržen“ (Mk 16, 16).

„*Cestou do Jeruzaléma přišel Ježíš do jedné vesnice. I potkalo se s ním deset malomocných*“ (Lk 17, 11). Volali k Němu o pomoc a o uzdravení. „Jděte, ukažte se kněžím!“ A zatímco šli, byli očištěni od malomocenství. Zákon Mojžíšův, Starý zákon svým kněžstvím a svými oběťmi nemůže uzdravit ubožáky od malomocenství. Spásy se dostane ubohému a hříšnému světu jen skrze Krista. V Něm jsou požehnány všechny národy. Ne na prvním místě synagoga. Ona je myšlena v těch devíti uzdravených z evangelia, kteří se nevrátili k Ježíši, aby Mu poděkovali. Synagoga, židé, připisují dobra, kterých se jim dostalo, nikoli Kristu, nýbrž své věrnosti Zákonu, lidskému přičinění. Proto neznají „eucharistii“, dík Kristu. Jim není Kristus spásou. Jenom jeden z deseti uzdravených se vrací k Pánu: Samaritán, nikoli Žid. A tento Samaritán velebí Pána hlasitě. Své uzdravení připisuje Bohu, Ježíšovi. Uznává, že spása je v Ježíši, nikoli ve vlastním jednání člověka, nikoli ve skutcích, ve vyplnění mojžíšského zákona. On vychází z mojžíšského zákona ven a drží se Krista. Je typem (obrazem) církve. Ona je povolána z pohanů a hříšníků, „na základě víry v Krista“. Ona věří, že jediné v Ježíši je záchrana a vykoupení. Neúnavně se vrací, aby Mu poděkovala. Neustále slaví Eucharistii, díkůčinění. Neúnavně zpívá chválu Páně. „V tebe doufám, Pane (Kriste). Říkám: Ty jsi můj Bůh, v tvých rukou je můj osud“ (ofertorium). Jediné Kristus! „Není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom mohli býti spaseni“ (Skut 4, 12).

3. Chápeme, co má dnes liturgie na mysli. Věříme v Krista, v Krista, jak Jej podává evangelium, liturgie, katolická církev. Přidružujeme se ke Kristu, ke Kristu naší církve. „I kdyby anděl s nebe vám kázal jiného Krista, než jsme vám kázali, buď proklet“ (Gal 1, 8). V Něm, jediné v Něm jsme zachráněni.

Jediné víra v Krista nám dává vykoupení a zajišťuje nám věčný život. Ovšem víra, která „je činná láskou“ (Gal 5, 6). „Bez víry se nelze líbit Bohu“ (Žid 11, 6). Ale právě tak zůstává pravda, že láska je nejvyšší. „I kdybych měl víru, takže bych hory přenášel, ale neměl lásku, nic bych nebyl“ (1 Kor 13, 2).

V uzdravených z evangelia poznáváme sebe. Ve sv. křtu nás očistil Pán bez naší zásluhy, z pouhého milosrdenství, od malomocenství našich hříchů. Často a často nás očistil též v druhém křtu, ve sv. svátosti pokání. „Jděte a ukažte se knězi!“

Přicházíme dnes, abychom Pánu poděkovali důstojnějším způsobem za nekonečnou lásku, kterou nám prokazoval denně a každou hodinu v tak mnohých milostech. I když jsme na to nemysleli. I když jsme se učinili nehodnými nových milostí. I když jsme Její často opustili, i když jsme Její postavili za svou sebelásku.

Děkujeme nebeskému Otci především tím, že Mu v oběti mše svaté na poděkování za všechnu jeho lásku a za všechny jeho milosti podáme svůj obětní dar: tělo a krev a Srdce našeho Spasitele Ježíše: „Skrze Něho, s Ním a v Něm je tobě, Bohu Otci všemohoucímu, v jednotě Ducha svatého, všechna čest a sláva“ a rovnocenné díkůčinění tímto čistým, svatým obětním darem, který Mu smíme přinášeti.

Děkujeme Pánu za milost sv. křtu, sv. svátosti pokání, svaté Eucharistie svou modlitbou, ale především svým životem: Věrností vůči milosti a vůči křestnímu slibu, věrností v plnění svých povinností modlitby a práce, upřímnou a opravdovou snahou chránit se každého hříchu a vědomé, dobrovolné nevěrnosti a nedokonalosti a ztrávit svůj život v lásce pro Něho.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, dej nám vzrůst ve víře, naději a lásce, a abychom zasloužili dosáhnouti, co slibuješ, učíš, ať milujeme, co přikazuješ. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PONDĚLÍ PO 13. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Lid úmluvy

1. Církev je v těžké tísní. Volá k nebi. „Pane, pohled na svou úmluvu“ (introit). Toť odvolání na Boží věrnost! Bůh totiž uzavřel úmluvu, Novou úmluvu se svým vyvoleným národem, s církví. A v té úmluvě se zavázal, že se ujme svého lidu, svého vlastnictví. Věc církve, věc pokřtěných, je věc Boží. „Pane, pohled na svou úmluvu, neopouštěj své chudé. Povstaň, Pane, a rozhodni ve své při“ (introit).

2. „*Toto je krev úmluvy*, kterou s vámi uzavřel Hospodin“ (1 Mojž 24, 8). Od počátku uzavírá Bůh s lidstvem úmluvu. Adam zhřešil. V nekonečném milosrdenství přichází Bůh vstříc padlému lidstvu a příslibuje mu Vykupitele. „Nepřátelství položím mezi tebou (hadem) a ženou. Ona potře tvou hlavu a ty budeš činit úklady její patě“

(1 Mojž 3, 15). Úmluva Boží s lidstvem k přemožení hada, hříchu, k vykoupení a záchraně padlého lidstva! Hřích lidí se stává nesmírně velikým. Hospodin sesílá potopu. Po potopě obnovuje Bůh úmluvu s Noemem, druhým praotcem lidstva. Později s Abrahamem, otcem národa izraelského. Konečně velmi slavnostně na hoře Sinai s lidem vysvobozeným z Egypta. Za hromu a blesku sděluje Hospodin s výšiny této hory zákon úmluvy. Mojžíš jej zaznamenal. Je postaven oltář. Obětují svatému Bohu a slibují, že budou zachovávat Zákon, desatero, které jim dal Bůh. Potom bere Mojžíš krev obětovaných zvířat. Částí té krve pokropí oltář, jinou částí pokropí knihu úmluvy a lid. „Toto je krev úmluvy, kterou uzavřel Hospodin s vámi o všech těchto slovech“ a příkazích, které jsou uvedeny v knize úmluvy. „Já jsem Hospodin. Vyvedu tě ze žaláře Egyptanů a vysvobodím tě z otroctví. Vezmu si vás za svůj lid a budu vaším Bohem“ (2 Mojž 6, 6 a násl). „Blažený lid, jehož Bohem je Jahve, Pán!“ pje žalmista (Ž 143, 14). Nazývá Izraele šťastným, že Pán jej vyvolil za svůj lid a za své vlastnictví. Pán je svému lidu „tvrzí“, pevným základem, na kterém stojí bezpečně. Je mu „láskou“. On si jej poznamenal na ruce, aby na něj nikdy nezapomněl. V tísnivých dobách je mu Bohem úmluvy, silnou, nedobytnou pevností, hradem, zachráncem, štítem a útočištěm. Izrael nedobývá zaslíbenou zemi vlastní silou a nehájí jí proti nepřátelům po celá staletí vlastní silou: jen silou Boží úmluvy, která mu přislíbila vysvobození. Izrael je sice tísněn od nepřátel. Ale důvěřuje ve svého Boha. „Pane, nakloň svá nebesa a sestup. Dotkni se hor, ať zakouří. Sešli blesky a rozptyl nepřátele, vystřel šípy a uveď je ve zmatek. Napřáhni s výše svou ruku, zachraň mne a vyrví mne z prohlubní vodních... Blažený lid, jehož Bohem je Jahve!“ (Ž 143, 1 a násl.).

„*Toto je má krev nové úmluvy.*“ Dokonalou, trvalou úmluvu uzavírá Bůh s lidstvem v Ježíši Kristu, našem Pánu. Neměnnou úmluvu, plnou slávy, milosti a věčné ceny.“ — „Krvavé oběti ani jiné dary jsi nechtěl, Otče... Oběti zápalné a smírné se ti nelíbily. Tu jsem řekl: Hle, já přicházím, abych konal tvou vůli, Bože, jak jest to o mně psáno v knize“ (Žid 10, 5–7). Úmluva Otcova s vtěleným Synem Božím, úmluva směřující k našemu vykoupení! Pán přichází na tento svět. Ve svém vtělení se přiodívá naší lidskou přirozeností a jde k velkému dílu, které vzal na sebe. „Přicházím, abych konal tvou vůli.“ V chudých jeslích a v chudém chlévě v Betlémě, v životě modlitby a práce v Nazaretě, v námahách a v strádáních veřejné činnosti, v utrpeních, v poníženích a v pokořeních umučení. „Přišel jsem, ne abych činil svou vůli, nýbrž vůli toho, který mě poslal“ (Jan 6, 39). „To je má krev nové úmluvy.“ Jeho krví je uzavřena

a zpečetěna Nová úmluva. Moc hříchu a pekla je zlomena. Nebe je otevřeno. Jsme děti Otcovy, „miláčci, vyvolenci“ (Kol 3, 12), „spolu s Kristem nás vzkřísil a spolu s ním nás posadil v nebesích“ (Ef 2, 6). „Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán“ (Řím 5, 5). Naše jsou svátosti se svými milostmi, naše je církev se svými nevyčerpatelnými poklady pravdy, života a síly. To všecko je založeno na úmluvě, kterou Bůh v Kristu a skrze Krista uzavřel s námi. To všecko bez naší zásluhy a bez našeho přičinění. To všecko ještě dávno před tím, než jsme existovali nebo než někdo, kromě Boha, na nás myslel. To všecko v nepomíjející, trvalé a pevné úmluvě, kterou uzavřel Bůh. „Vezmu si vás za svůj lid a budu vaším Bohem“ (2 Mojž 6, 6). „Blažený lid, jehož Bohem je Pán“ (Ž 143, 14). My jsme ten lid Nové úmluvy, úmluvy milosti a vykoupení, které je nám zajištěno svatým odkazem. Děkujeme! Jsme šťastni, že jsme lidem úmluvy Nového zákona!

3. „Abrahamovi a jeho potomku byla dána zaslíbení,“ totiž Kristu, Hlavě církve, v Kristu a v církvi nám všem. V Nové úmluvě, která je zpečetěna krví Kristovou, je uložena plnost pravdy a milosti. Ve sv. křtu jsme se stali údy Nové úmluvy. Naše jsou všechna její bohatství vykoupení. Potřebujeme jen vždy více se přivtělit ke Kristu a k jeho církvi. On je plný milosti, je oceánem božského života. V Ném je všechna svatost ve své nejvyšší plnosti. Jdeme tedy ke Kristu!

V oběti mše svaté teče krev Nového zákona tajuplně na oltáři. Je nám vložena do rukou jako náš obětní dar, abychom ji podali Bohu na usmíření za své hříchy a k dosažení milosti a pomoci pro nás, pro naše bratry v Kristu, pro celé lidstvo. „Pane, pohled na svou úmluvu, – na Krev Nové úmluvy – a neopouštěj docela své chudé. Povstaň, Pane, a rozhodni ve své věci.“ Touto úmluvou jsme tvým vlastnictvím, tvým lidem. Naše věc je tvou věcí! „Buď pamětliv pohanění svých služebníků“ (graduale), pohanění, které se ti činí v tvém lidu úmluvy. Ve svatém přijímání jsou pokropeny naše duše krví této Úmluvy. Pán znovu uzavírá svou úmluvu v krvi Ježíšově, která se dotýká našich duší. I my posilujeme a obnovujeme ve svatém přijímání svou oddanost Bohu. „Ty jsi můj Bůh, v tvých rukou je můj osud“ (ofertorium). Tvůj jsem, Tvůj chci být.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, dej nám vzrůst ve víře, naději a lásce; a abychom zasloužili dosáhnouti, co slibuješ, učin, ať milujeme, co přikazuješ. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 13. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Zaslíbení Boží a Kristova

1. „Zaslíbení byla dána Abrahamovi a jeho potomku. Bůh praví: „a tvému potomku“, v jednotném čísle, totiž Kristu“ (epištola) — celému Kristu, tajemnému tělu Kristovu, církvi, nám, požehnaným dětem Nového zákona. Jestliže se už Starý zákon zakládá na zaslíbeních, která se jistě vyplňují, o nichž nemůže Izraelita nikdy pochybovat přes všechny námitky rozumu i životní zkušenosti, tím více Nový zákon. Ten je splněn v Kristu. Neb o Kristu svědčí Apoštol: „V Něm nalezla všeliká zaslíbení Boží své ano; proto také skrze Něho (zní) Amen Bohu k slávě skrze nás“ (2 Kor 1, 20). To je Apoštolovi „poselství spásy, že totiž my, pohané, jsme v Kristu Ježíši spoludědici a spoluúčastníky zaslíbení“ (Ef 3, 6). Jsme „děti zaslíbení“ (Gal 4, 28).

2. „*Všeliká zaslíbení Boží našla v Kristu své ano*“ (2 Kor 1, 20). Všechno, co slíbil starozákonním Otcům o vykoupení, o požehnání, o milosti, o nebeské odplatě, je nám dáno v Kristu. V Kristu, jedině v Něm, je spása, plnost a souhrn všech nadpřirozených statků, které Bůh určil lidstvu i jednotlivým lidem. To je Boží plán spásy. „Boží láska se v nás zjevila tím, že Bůh poslal na svět svého jednorozeného Syna, abychom skrze něho byli živi“ (1 Jan 4, 9). Bůh „dal svého jednorozeného Syna“ (Jan 3, 16), aby se tento jeho Syn stal naším bratrem a my abychom byli jednou jeho spoludědici dosažením jeho milosti a slávy, „aby tak ukázal v budoucím věku nesmírné bohatství své milosti“ (Ef 2, 7). Vše nám dává Bůh ve svém Synu Ježíši Kristu. Jen v Něm a skrze Něho se chce Bůh spojovat s námi a my se můžeme spojovati s Ním. „Nikdo nepřichází k Otci, leč skrze mne“ (Jan 14, 6). Kristus je cesta, jediná cesta, která vede k Otci. „Bez Něho nemůžeme nic činiti“ (Jan 15, 5), podobně jako ratolest nemůže přinášet ovoce, ba ani nemůže žít, nezůstane-li na vinném kmeni. „Bude vyvržena a uschne; i seberou ji, hodí na oheň a shoří“ (Jan 15, 6). „Nikdo nemůže položit jiný základ, než ten, který je položen, a tím jest Ježíš Kristus.“ Na tomto základě máme stavět my všichni. „Každý však ať se dobře dívá, jak na něm staví: zda na tom základě staví zlato, stříbro, drahé kameny, či dříví, seno a slámu“ (1 Kor 3, 10–12). Bůh dává plnost svého života do přesvatého člověčenství Kristova. Prostřednictvím tohoto člověčenství jej uděluje církvi, jednotlivcům „v té míře, v jaké ji dává Kristus“ (Ef 4, 7). Podle toho jsme jen v té míře účastni božského života a božské svatosti, jak v nás žije Kristus. Jenom takovou svatost chce Bůh od nás: buď

jsme svatí v Kristu nebo vůbec nejsme. Jsme vyvoleni „ne podle svých skutků, nýbrž podle milosti, která nám byla dána v Kristu Ježíši“ (2 Tim 1,9). Tak velice je Kristus středem, pramenem, naplněním a souhrnem všech zaslíbení. Jediné v Něm je spása, všechna spása, všechna milost, všechno vykoupení, všechna naděje. Tak věříme. V této víře žijeme. „Zaslíbení se dostává vírou v Ježíše Krista těm, kdo věří“ (epištola).

I Ježíš Kristus dává svá zaslíbení. Dává nám zaslíbení, která se splní v budoucnosti. Svě církvi dává zaslíbení, že brány pekelné ji nepřemohou. Dává jí zaslíbení, že s ní bude po všechny dny až do konce světa (Mt 28, 20). Nám dává zaslíbení, že opět přijde s mocí a slávou (Mt 24, 20). „Přichází hodina, kdy všichni v hrobech uslyší jeho hlas (hlas Syna člověka). Ti, kdo činili dobro, půjdou ke vzkříšení k životu, ti však, kdo páchali zlo, ke vzkříšení na soud“ (Jan 5, 28–29). Kristus nám dává druhou řadu zaslíbení. Jsou to zaslíbení, která platí pro nás všechny a jsou nám dána jako pomoc a opora pro náš osobní křesťanský život. „Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten bude milován mým Otcem; i já ho budu milovat a zjevím mu sám sebe“ (Jan 14, 21). „Blažení chudí duchem, neboť jejich je království nebeské. Blažení, kteří lkají, neboť oni budou potěšeni. Blažení, kteří lačnejší a žízní po spravedlnosti (po ctnosti a svatosti), neboť oni budou nasyceni. Blažení čistého srdce, neboť oni budou viděti Boha. Blažení jste, když vás budou tupit a pronásledovat vás a mluvit proti vám vyhaně všechno zlé kvůli mně..., hojná je vaše odměna v nebesích“ (Mt 5, 3–12). „Vydají vás do vězení, poženou vás před krále a před vladaře pro mé jméno. Uložte si tedy do srdce, že nemáte předem připravovat, jak se obhájit; neboť já vám dám ústa i moudrost, které nebudou moci odolati ani odmlouvati žádní vaši odpůrci. Budete také vydávani od rodičů, bratří, příbuzných a přátel... A budete u všech v nenávisti pro mé jméno. Ale ani vlas se vám s hlavy neztratí“ (Lk 21, 12–18). „Toto jsem vám mluvil, abyste měli ve mně pokoj. Ve světě budete míti trápení, ale důvěřujte, já jsem přemohl svět“ (Jan 16, 33). Kristus nám dává zaslíbení, která se obracejí na ty, kteří z lásky k Němu opustili všechno. „Vpravdě vám pravím: ... Každý, kdo opustí dům, bratry, sestry, otce, matku, manželku, děti nebo pole pro mé jméno, obdrží stokrát více a za podíl bude míti věčný život“ (Mt 19, 29). „Zaslíbení se dostává vírou v Ježíše těm, kdo věří“ (epištola). To nejsou prázdná slova, to jsou neomylná, božsky jistá slova. Nesmíme z nich nic ubírat, nesmíme je zeslabovat. Bůh, Kristus je božsky věrný. Máme jen věřit a radostně přijmout zaslíbení, která jsou nám dána.

3. V Kristu, jediné v Něm, se vyplnila zaslíbení, která byla dána

Otcům. Tedy jedině v Kristu máme vykoupení, požehnání, nebeské dědictví. Proto se držíme Krista. „Vím, komu jsem uvěřil, a jsem přesvědčen, že je schopen zachovat mi svěřený poklad až do onoho dne (věčnosti)“ (2 Tim 1, 12).

Nová zaslíbení nám nejsou už dávána. Zaslíbení, která nám byla dána, jsou tak vznešená a obsáhlá, že nic na světě se nedá s nimi srovnat. Kéž bychom je jen měli živě před očima! Kolik méněcenného a nezřízeného, co lpí na našem křesťanském životě a na naší zbožnosti, pochází právě z toho, že zapomínáme na velká zaslíbení, která nám dal Bůh a Kristus! Chybí nám víra, živá, uvědomělá víra! A proto nám chybí vnitřní síla, vnitřní štěstí a žár. „Naše síla je v radosti Pána“ (Ezdr 8, 10).

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, dej nám vzrůst ve víře, naději a lásce; a abychom zasloužili dosáhnouti, co slibuješ, učíš, ať milujeme, co přikazuješ, Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

STŘEDA PO 13. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Díky vzdávajme Pánu, našemu Bohu!“

1. Deset malomocných je očištěno. Jen jediný se vrací k Pánu, aby Mu poděkoval za své uzdravení. „Kde je těch ostatních devět?“ Výmluvný obraz církve z pohanů, která se ve svém očištění v Krvi Páně a v křestní vodě vrací k Pánu, aby Mu poděkovala. „Díky vzdávajme Pánu, našemu Bohu!“

2. „*Je hodno a spravedlivo*, abychom Ti vždycky a všude vzdávali díky, svatý Pane, věčný Bože, skrze Krista Pána našeho“ (mešní preface). Církevní modlitba vztahuje se především k Bohu. Je to klanění, chvála, díkůčinění. Každé ráno při východu slunce vzpomíná na ten požehnaný okamžik, kdy v jejích dětech vyšlo Světlo při přijetí sv. křtu a kdy ony povstaly k životu z hrobu hříchu. Ve chvalozpěvech v „Chválách“ a především ve chvalozpěvu Zachariášově vysílá církev svůj dík k nebeskému Otci za to, že na jejích dětech uskutečnil zázrak duchovního vzkříšení ze smrti k životu. Slunce vystupuje výše. Církev přistupuje ve svých kněžích k oltáři a koná svatou oběť. Je to oběť díků za dobrodiní stvoření, udržování a řízení světa; za milost vtělení Syna Božího, za milost vykoupení a seslání Ducha svatého. Oběť díků za milost Božího dětství, za milost přebývání Boha

v duších, za milost přivtělení ke Kristu—Hlavě, které se dostalo jejím dětem. Oběť díků za udržování a vedení církve staletími, za rozšíření církve po celé zemi, za nepřetržité milosti pomáhající, jimiž Bůh mluví ke svým dětem, je osvěcuje, napomíná, podněcuje, podpírá, drží a božsky moudře vede. K večeru kolem nešpor pohlíží církev vděčně zpět na končící se den. Vzpomíná na milosti, vzpomíná především na velké počty Boha, které se u jejích dětí uskutečnilo ve svatém přijímání. Vděčně odívá svůj dík do chvalozpěvu panenské Bohorodičky Marie a do chvalozpěvu starce Simeona: „Velebí má duše Hospodina a zajásal můj duch v Bohu, mém Spasiteli... Neboť učinil mi (dnes) velké věci ten, který je mocný a jehož jméno je svaté. A jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení“ (Lk 1, 46). A „nyní propouštíš, Pane, svého služebníka v pokoji... neboť mé oči viděly (dnes) tvou spásu“ (Lk 2, 29), zakusily tvou milost a lásku.

„Skrze Krista, našeho Pána.“ Církev je si vědoma povinnosti díků vůči Bohu, která je tak velká, že ji nemůže sama ze sebe nikdy splatit. I kdyby spolu s ní pěly všechny sbory andělů a blažených, to by nebylo díkyčinění, jaké odpovídá Bohu a milostem a darům, které On dává dětem církve. Proto církev děkuje „skrze Krista, našeho Pána“. On, Prostředník mezi Bohem a lidmi, činí záležitost své Snoubenky — církve svojí záležitostí. On spojuje díkyčinění své církve a všech dětí církve s nekonečně cenným díkyčiněním, které neustále vystupuje z jeho přesvatého Srdce k Otci. On proniká díkyčinění, které vzdává církev Bohu, vůní a silou svého božského i lidského díkyčinění. Skrze Něho, Prostředníka, podává i církev Bohu dokonalý dík, důstojný Boha a Božích projevů milosti a lásky. Co vystupuje k Bohu jako dík, to přichází jako požehnání, jako milost na církev a na děti církve a pudí je k novému, denně procítěnějšímu „Díky vzdávejme Pánu, našemu Bohu“.

3. *Duch církve je duch vděčnosti.* Čím více se přimkneme k liturgické zbožnosti, tím více jsme i my tím Samaritánem, který, když byl uzdraven, se vrací a vzdává chválu Bohu.

„Což jich nebylo uzdraveno deset? A kde je těch devět ostatních?“ S hlubokou bolestí poznává posvátná liturgie v těch uzdravených, kteří se nevrátili k Pánu, velký počet svých dětí, které byly očištěny ve sv. křtu; které v prvním sv. přijímání na sobě zakusily lásku Páně; které Pán zvlášť miluje a zvlášť si je vyvolil a dal jím svůj polibek (Velep 1, 1). Ony zapomínají na lásku, na dobrodiní, které obdržely od Pána nezaslouženě, z čisté lásky a nevracejí se, aby velebily Boha a poděkovaly Spasiteli. Zarážející nepoměr! Deset jich Pán očistil. Jen jeden děkuje. A je to „Samaritán, cizinec“, nikoli příslušník vyvoleného národa! Právě vyvolené děti, právě ti, které Bůh

zvlášť hojně zahrnul svými milostmi a dary, právě ti, kteří jsou v každodenním životě se všech stran obdařeni milostmi, jsou nevděční! Nedbají už na vyvolení a na milost. Přebývají s Pánem pod jednou střešou; mají tak blízko ke svatostánku; mají mši svatou; svátostné požehnání a tak mnohé jiné milosti. A oni si jich neváží, nevyužívají jich, neděkují za ně! Kde je těch ostatních devět? Jenom jeden z deseti! Nepatřím i já k těm nevděčným?

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, dej nám vzrůst ve víře, naději a lásce; a abychom zasloužili dosáhnouti, co slibuješ, učiň, ať milujeme, co přikazuješ. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ČTVRTEK PO 13. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Víra v Ježíše Krista

1. Houževnatě a pevně horlí liturgie pro Krista: aby On byl Pánem; aby zaujímal první místo v našem myšlení a životě; abychom všechno dobro, které nacházíme v sobě, připisovali Jemu a působení jeho milosti v nás. „Z jeho plnosti všichni jsme obdrželi, a to milost na milost“ (Jan 1, 16). „Všechno propadlo hříchu, aby zaslíbení se dostalo vírou v Ježíše Krista těm, kdo věří“ (epištola).

2. „*Skrze víru v Ježíše Krista býváme ospravedlněni*“ (Gal 2, 16). Neboť „Všechno propadlo hříchu (židé i pohané), aby zaslíbení (slíbeného vykoupení) se dostalo věřícím vírou v Ježíše Krista“ (epištola). Nikoli zachováváním Mojžíšského zákona, nikoli vlastní lidskou námahou a prací. „Vždyť všichni zhřešili a postrádají slávy Boží. Bývají tak ospravedlňováni zdarma jeho milostí pro vykoupení, které je v Kristu Ježíši. Jeho Bůh ustanovil jako krvavou smírnou obět, aby byl ospravedlněn každý, kdo věří v Ježíše Krista. Kde je tedy vychloubání? Je vyloučeno, nikoli zákonem skutků, nýbrž zákonem víry. Neboť člověk bývá ospravedlňován vírou beze skutků zákona“ mojžíšského (Řím 3, 23–28). „*Vírou v Ježíše Krista jste synové Boží. Neboť všichni, kdo jste byli v Kristu pokřtěni, Krista jste oblékli. Tu již není žid ani pohan, není otrok ani svobodný...: neboť vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li však Kristovi, tedy jste potomstvo Abrahamovo, dědici podle zaslíbení*“ (Gal 3, 26–29). Zde jsme uprostřed řádu spásy a milosti: Přijímáme milost, Boží synovství vírou v Ježíše Krista. „Všichni jste synové Boží vírou v Ježíše Krista“

(Gal 3, 26). Jak nás ujišťuje apoštol Jan, „vírou přijímáme vtělené Slovo Boží“ (Jan 1, 12). Vírou se stáváme jedno s Ním. Vírou se Mu odevzdáváme. On nás vede k Otci, k dosažení božského života. Čím dokonalejší, hlubší a pevnější je naše víra v Ježíše Krista, Syna Božího, tím větší je naše právo na to, abychom byli dětmi Božími a měli účast v božském životě. Právem tedy praví tridentský sněm: „Bez víry je nemožno dospět k synovství Božímu“ (6 sed., hl. 8.). Tuto víru máme ve svaté církvi a jen v ní, v těsném přimknutí se k jejímu učitelskému úřadu.

„*Vstaň a jdi, tvá víra tě uzdravila*“ (evangelium). Samaritán, očištěný od malomocenství, se vrací k Ježíšovi, „padl mu k nohám a děkoval“. Ale Pán mu řekl: „Vstaň. Tvá víra tě uzdravila.“ Vždy znovu je to víra v Ježíše, Syna Božího, kterou žádá Pán. „Staň se vám podle vaší víry“, praví Ježíš dvěma slepčům, kteří chtějí, aby je uzdravil. „I otevřely se jim oči“ (Mt 9, 29–30). „Jen věř“, praví Ježíš představenému synagogy, jehož dcera už zemřela. „Jen věř, a bude zachráněna“ (Lk 8, 50). Víru činí Ježíš nezbytnou podmínkou svých zázraků. Víry se nemůže odříci. Pro víru dává kající hříšníci odpuštění hříchů (Lk 7, 50) a dobrému lotru na kříži otvírá přístup k věčnému životu. „Vpravdě ti pravím: Ještě dnes budeš se mnou v ráji“ (Lk 23, 43). Víra, kterou žádá Pán, je víra v Ježíše, Syna Božího, který se stal člověkem, aby nás vykoupil. Víra ve svědectví, které třikrát zaznělo s nebe nad Ježíšem: „Toto je můj milý Syn, v němž se mi zalíbilo. Toho poslouchajte!“ (Mt 3, 17; 17, 5; Jan 12, 28). „Otec, který mě poslal, vydal o mně svědectví“ (Jan 5, 37). „Každý, kdo vidí Syna a věří v Něho, bude mít život věčný“ (Jan 6, 40). „Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozného Syna, aby nikdo, kdo v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný... Kdo věří v něho, není souzen; kdo však nevěří, už je odsouzen, poněvadž neuvěřil v Syna Božího“ (Jan 3, 16–18). Víra v Ježíše, Syna Božího, je první předpoklad, abychom měli božský život. Víra v božství Kristovo obsahuje zároveň všechny ostatní zjevené pravdy. Samaritán, typ (obraz) církve z pohanů, věří a slyší slova: „Vstaň a jdi, tvá víra tě uzdravila.“

3. Církev věří v Ježíše, Syna Božího. Během staletí nejrůznější bludaři popírali Ježíše, Syna Božího. Církev se drží své víry neochvějně, pevně. „Každý, kdo věří v Syna, bude mít život věčný“ (Jan 6, 40).

„Toto je můj milý Syn“ (Mt 3, 17). V tomto svědectví Božím je obsažena všechna zjevená pravda. V přijetí tohoto svědectví je obsažena také celá naše víra. Věříme v Ježíše, Syna Božího. Tím věříme zároveň v celé zjevení Starého zákona, který se naplnil v Kristu. Tím věříme též ve zjevení Nového zákona, v učení apoštolů a církve:

učení apoštolů a církve je totiž jen rozvinutím zjevení, které dal Kristus. Kdo přijímá vírou Krista, přijímá celé zjevení. Kdo odmítá Krista, Syna Božího, odmítá celé zjevení.

Nejhlubší přesvědčení o Kristu, Synu Božím, je první základ nadpřirozeného života a svatosti. Na tomto základě staví naše matka, svatá církev. Jí „je dáno zaslíbení“, neboť ona věří.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, dej nám vzrůst ve víře, naději a lásce; a abychom zasloužili dosáhnouti, co slibuješ, učiníš, ať milujeme, co přikazuješ. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK PO 13. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Svatá víra

1. „Člověk bývá ospravedlňován vírou beze skutků Zákona“ mojžíšského (Řím 3, 28). Vírou v Ježíše Krista, Syna Božího. Všichni jsou odkázáni na Ježíše Krista. „Kdo uvěří a bude pokřtěn, bude spasen. Kdo však neuvěří, bude zavržen“ (Mk 16, 16).

2. „*Jděte, ukažte se kněžím!*“ V mojžíšském Zákoně bylo stanoveno, že kdo se uzdravil od malomocenství, má se představit kněžím. Kněz autoritativně zjistí, že malomocenství zmizelo. Malomocní se dávají na cestu do nejbližšího kněžského města, aby si dali potvrdit své uzdravení. Devět z nich se ukazuje kněžím a činí, co přikazuje Zákon Mojžíšův. Stavějí na skutcích Zákona. Domnívají se, že za své uzdravení mají děkovat těmto skutkům. Proto jim nepřijde na mysl, aby se vrátili k Pánu a poděkovali Mu. To je neblahý omyl a zaslepenost izraelského národa, jako by mohly „dát život“ (epištola) skutky, oběti, očišťování, omývání a modlitby, které jsou nařízeny v Zákoně mojžíšském. Omyl, jako by přišel život milosti, pravá spása člověka, odněkud odjinud než jediné z víry v Ježíše Krista. Zaslepenost a neblahý omyl těch, kteří se spoléhají na jednání, námahu, schopnosti, sílu a nadání pouze přirozeného člověka a domnívají se, že se mohou obejít bez nadpřirozena, které je postaveno na víře v Krista, Syna Božího. „Kdyby byl dán Zákon, který by byl schopen oživit, spravedlnost by byla vskutku ze Zákona. Ale Písmo vysvětluje, že všechno propadlo hříchu, aby zaslíbení (slíbeného ospravedlnění, milosti, vykoupení) se dostalo vírou v Ježíše Krista těm, kdo věří“ (epištola). „Kdo neuvěří, bude zavržen“ (Mk 16, 16). Jediné v Kristu je spása.

„Neboť není pod nebem dáno lidem jiné jméno, v kterém máme býti spasení“ (Skut 4, 12).

„*Vstaň a jdi, tvá víra tě uzdravila.*“ „Jeden z nich, sotva zpozoroval, že je uzdraven, vrátil se a hlasitě velebil Boha. Padl Ježíšovi k nohám a děkoval Mu. Nejde ke knězi. Jemu je jasné, že za své uzdravení vděčí nikoli skutkům Zákona nebo vlastní práci a námaze. On věří. „Tvá víra tě uzdravila.“ Víra v Ježíše, Syna Božího. Proto se vrací, sotva zpozoroval, že je uzdraven, a „hlasitě velebí Boha, padá Ježíšovi k nohám a děkuje Mu“. Liturgii je tento uzdravený představitelem těch, kteří věří. Jim se „dostává zaslíbení vírou v Ježíše Krista“ (epištola). Jim dává Pán ujištění: „Tvá víra tě uzdravila.“ Těm, kteří se spoléhají na skutky Zákona, na jednání pouze přirozené a lidské a od něho očekávají spásu, platí strašná slova: „Kdo nevěří v Syna, neuvidí života, ale hněv Boží trvá na něm“ (Jan 3, 36).

3. Co nám vypravuje evangelium o deseti malomocných, je liturgii kategorickým – „Bez víry se nelze líbit Bohu“ (Žid 11, 6). „Kdo věří v Syna, má život věčný.“ A jediné ten. Neboť „kdo nechce slyšet Syna Božího, neuvidí života, ale hněv Boží trvá na něm“ (Jan 3, 36).

Ve sv. křtu nám byla zasazena do duše víra. Denně ji posilujeme, když často vzbuzujeme úkony víry a modlíme se: Pane, rozmnož naši víru. Čím čistší a živější je naše víra v Ježíše, Syna Božího, tím pevnější, jistější a plodnější bude náš duchovní život. Z živé víry v Ježíše, Syna Božího, která je nám dána, vychází náš duchovní život, svatost. Ať se nám ukazuje Ježíš jako bezmocné dítě v jeslích, jako dělník v dílně, jako učitel, který je stále vystaven odporu nepřátel; ať se nám ukazuje v potupě a v ponížení při svém umučení a své smrti na kříži; ať se ukazuje skryt a nepovšimnut ve svatostánku, – vždycky je nám Kristem, Bohočlověkem, rovným Otci svou velebností a moudrostí. Tato živá víra nás ponořuje do nejhlubšího klanění a působí v nás odevzdanost do vůle Toho, který, ač je člověkem, zůstává tím, čím je, všemohoucím Bohem, Synem Božím.

Pravá víra v Ježíše, Syna Božího, se nutně dovršuje v lásce. Ona nás pudí k tomu, abychom velkodušně konali všechno, co od nás žádá Ježíš, abychom v pokušeních stáli neochvějně pevně a byli silni ve všech utrpeních a obětech.

„V tebe doufám, Pane. Říkám: Ty jsi můj Bůh, v tvých rukou je můj osud“ (ofertorium).

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, dej nám vzrůst ve víře, naději a lásce; a abychom zasloužili dosáhnouti, co slibuješ, utiň, ať milujeme, co přikazuješ. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

SOBOTA PO 13. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Vzrůst ve víře, naději a lásce

1. Je doba žní. Bůh požehnal píli rolníka. Símě zaseté na jaře do země, vzešlo. — Jemné klíčky pozvolna vyrostly a staly se těžkými pšeničnými klasy. Při pohledu na požehnaný růst a na zrání na polích vzpomíná si liturgie na růst v nitru člověka, na růst v milosti a ctnosti a modlí se: „Dej nám vzrůst ve víře, naději a lásce. Učiň, ať milujeme, co přikazuješ.“

2. „*Vzrůst ve víře, naději a lásce.*“ Devět uzdravených malomocných z evangelia přijímá dobrodiní, která jim prokázal Pán. Když jsou uzdraveni, vracejí se do své rodiny a opět mohou pracovat. Dále nemyslí! Toť obraz mnohých, kteří přijímají od Pána dary a dobrodiní, život, zdraví, sílu tělesnou a duševní. Ale nemyslí dále. Co je věčné, nadpřirozené, božské, to je málo zajímá. Žijí pro to, co je časné a přirozené a usilují s nasazením všech sil o to, aby dosáhli úspěchu v pozemských záležitostech. Tak jednají jednotlivci, tak jedná i společnost. Proti tomuto jednostrannému, přirozenému, lidskému, přizemnímu smýšlení a snažení staví církev snahu o duchovní a nadpřirozené hodnoty. „Vzrůst ve víře, naději a lásce.“ Na prvním místě život milosti, život nadpřirozený. „Hledejte nejprve království Boží a jeho spravedlnost, — to, co je správné před Bohem“ (Lk 12, 31). „Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale svou duši zahubí?“ (Mk 8, 36). Nejprve Bůh a život pro Boha, vystavěný na ctnostech víry, naděje a lásky! Nejprve nadpřirozený život duše, potom teprve starost a úsilí o časné věci! Církev vidí s bolestí, jak velká část jejích dětí zesvětštěla a zpovrchněla, jak smýšlí jen přizemně a zanedbává život nadpřirozený, život milosti: Pro všechny tyto snažně prosí o „vzrůst ve víře, naději a lásce“.

„*Učiň, ať milujeme, co přikazuješ.*“ Člověk se musí více obávat poslušnosti než neposlušnosti. To je oblíbený výrok sv. Františka Saleského. „Ať milujeme, co Bůh přikazuje“: pak budeme zajištěni proti přestupkům a nevěrnostem. Boží vůle, Boží přikázání bývají naší přirozenosti často nevídané, ano nepříjemné. Jsme blaženi, milujeme-li to, co Bůh přikazuje. Láska zpřijemňuje jeho a ulehčuje břímě (Mt 11, 30). Podrobujeme-li se Boží vůli a Božím přikázáním neradi, přinuceni, pak nás to tíží. Obejmeme-li s láskou, co Bůh přikazuje, pak je to lehké. Záleží na tom, abychom rozlišovali v zákoně, co je v něm tvrdé a tíživé, a co je v něm příjemné a lehké. Tvrdé je přikázání, závazek. Příjemná je sladká vůle Boží, kterou dovedeme vidět a milovat pod drsným zevnějškem. Ulehčuje nám zákon svaté

zalíbení Boží, které nás táhne a vábí pod trapným vnějškem. Láska zpříjemňuje a ulehčuje to, co Bůh přikazuje. Ona působí též, že konáme s celou věrností, co Bůh přikazuje. Ona působí ušlechtilou, velkodušnou, stálou věrnost v tom, co Bůh od nás chce a co si přeje. Věrnost i v nejmenším. Věrnost, která nečiní malicherným, nýbrž vidí za tím velkou věc, nekonečně moudrou, svatou vůli Boží. Věrnost, kterou i v malém přicházíme do styku s Bohem a tím se stáváme velkými a velkodušnými. Jaká velkodušnost, lehkost a svoboda v duši světců! Oni jsou právě tak věrní jako svobodní ve všem! Oni se oddávají Bohu, jedině Bohu, a nelpí na ničem než na Bohu. Neznají farizejskou strohost, úzkostlivou malichernost, neklid. Jsou přesní ve všem, ale tou živou, pružnou a velkou přesností, která se přizpůsobí všem potřebám, poněvadž milují, co Bůh přikazuje. Svatí chápou, že náš cíl nezáleží v tom, že se zaměříme k přikázáním, nýbrž v tom, že se přikázáními zaměříme k Bohu. Proto nalézají onu velkodušnost v přesnosti, onu lehkost ve věrnosti, onu velikost v malém. To nám přeje posvátná liturgie. Proto se modlí za nás, abychom milovali, co Bůh přikazuje.

3. „*Dej nám vzrůst ve víře, naději a lásce,*“ abychom měli smysl, pochopení a porozumění pro milost a pro nadpřirozený řád. To je to, co chybí naší době: *mysl pro nadpřirozeno*: jak v obvyklém myšlení, mluvení a jednání lidí, rodin, národů a států; tak ve vědě naší doby; i v našem vlastním životě. Dáváme přednost světským, časným, i hříšným věcem před milostí; jednáme jen z přirozeného popudu, z vlastního rozumu; podceňujeme zvláště modlitbu, která je přece pramenem, z něhož nám přitéká milost. Opomíjíme zduchovnit své myšlenky, svá slova, své skutky. Podceňujeme sliby, které jsme složili, dobrovolnou chudobu, poslušnost. Podceňujeme církev a svátosti. „*Dej nám vzrůst ve víře, naději a lásce,*“, dej, abychom si vážili nadpřirozených věcí.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, dej nám vzrůst ve víře, naději a lásce; a abychom zasloužili dosáhnouti, co slibuješ, učíš, ať milujeme, co přikazuješ. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 14. neděle po sv. Duchu

1. „Nikdo nemůže sloužiti dvěma pánům.“ Důrazné napomenutí pokřtěnému, aby se odřekl polovičatosti, služby dvěma pánům

a jednoznačně se vyjádřil pro Boha a Krista. Učinil to jednou, při přijetí sv. křtu, a má to činit denně znovu a tak svým životem zpečetovat svůj svatý křestní slib. Dvě mocnosti stojí proti sobě: duch a tělo (epištola), Bůh a mamon (evangelium). Nikdo se nemůže přiznávat zároveň ke dvěma pánům.

2. Bez jakékoli nerozhodnosti a polovičatosti hlásíme se dnes ve svaté mešní oběti k Bohu, ke Kristu. „Jak milý je tvůj stánek (křesťanský chrám); má duše touží a prahne po síních Páně.“ Zde, v katolickém chrámě, nachází pokřtěný svůj domov. Zde prosí: „Popatři, Bože, a shlédni na tvář svého pomazaného (tj. pokřtěného, křesťana, křesťanské obce, církve): lepší jest jeden den v tvých síních než tisíce jiných“ (introit). Dnes se tedy znovu oddělujeme od světa, od království těla a hříchu a rozhodujeme se pro Boha, pro království ducha a dobra: „Popatři, Bože, shlédni na tvář svého pomazaného“, dej nám milost, abychom statečně dokonali toto oddělení. Takto prosíme vroucně v Kyrie eleison a v církevní modlitbě (oraci).

3. Epištola kreslí ostrými barvami království těla. Je to smilstvo, nečistota, modloslužba, nepřátelství, hněvy, roztržky, nenávist, hýření: „Kdo činí takové věci, nedojdou království Božího“, odporují svému křestnímu slibu a svému křestnímu závazku. Jsou-li v jistých věcech ještě křesťany, přece slouží dvěma pánům. Ale „nikdo nemůže sloužiti dvěma pánům“. Potom rozvíjí epištola království ducha. Je to království „lásky, radosti, pokoje, trpělivosti, laskavosti, dobroty, shovívavosti, tichosti, věrnosti, skromnosti, zdrženlivosti, čistoty“. „Ti pak, kteří patří Kristu, ukřižovali své tělo s jeho vášněmi a žádostmi“ (Gal 5, 24). Praví křesťané slouží jen jednomu Pánu, Kristu, slouží království ducha. Ono je mocně odvádí od království zla k Pánu (graduale, Aleluja). Nestarají se úzkostlivě a přílišně o pozemské statky a o tělesné potřeby, nýbrž na první místo staví království Ducha a snaží se žít před Bohem spravedlivě, v důvěře, že jim bude přidáno všechno ostatní. Tak žijí nerozděleně Bohu a jeho službě. Také se starají o pozemské statky, tvoří též kulturní hodnoty, ale neutápějí se v nich a nejsou tím odlučováni od Krista, že se oddávají práci o pozemské statky. Pro ně jsou vyšší statky a hodnoty. „Okuste a zvíte, jak sladký je Pán“ (ofertorium).

4. Nyní v oběti mše svaté patří Pán laskavě na tvář svého pomazaného, křesťanské obce. Přichází osobně ve svatém proměňování do ní a stává se jejím obětním darem. „Okuste a zvíte, jak sladký je Pán!“ „Lépe je stavěti na Pánu (Kristu) než na lidech.“ On, Pán, vezme naše nesnáze a potřeby, i naše časné záležitosti a starosti ve svaté oběti do svého přesvatého Srdce, učiní je svými vlastními záležitostmi a předmětem svých proseb. Přednese je nebeskému Otci. „Proto

nesmíte být příliš starostliví a říkati: Co budeme jísti... Ví zajisté váš nebeský Otec, že to vše potřebujete. Především tedy hledejte království Boží“, službu Boží ve svaté oběti, čest a slávu Boží ve spoluobětování mše svaté, zvláště království Boží, jak sestupuje do duše ve svatém přijímání, v požívání těla Páně jako plnost ducha a života Božího (communio), a potom „vám bude přidáno všechno ostatní“.

ČTRNÁCTÁ NEDELE PO SV. DUCHU

Boží Prozřetelnost

1. „Nepečujte úzkostlivě o svůj život, co byste jedli, ani o své tělo, čím byste se odívali... Váš nebeský Otec ví, že to vše potřebujete“ (evangelium). Existuje Prozřetelnost. Ona živí ptactvo nebeské a šatí polní linie. Cožpak nebude tím spíše živit a šatit lidi, děti Boží?

2. „*Tvá prozřetelnost, Otče, řídí vesmír*“ (Moudr 14, 3). Není nic, naprosto nic ve vesmíru, ve světovém dění, v lidském životě, co by Bůh nechtěl a nepůsobil přímo nebo co by aspoň nepřipustil. Co je hřích, to nemůže Bůh chtít a působit: to Bůh dopouští. Všecko ostatní však chce, působí, řídí a vede Bůh. Jediné Bůh! A to božskou nekonečnou moudrostí: bezmeznou, neomezenou mocí, jíž nemůže nic odporovat; dobrotou a láskou, která myslí vždy jen na dobro celku i jednotlivce. „Což se neprodává pět vrabců za dva penízky? A ani na jednoho z nich se nezapomíná před Bohem... Máte větší cenu než mnoho vrabců“ (Lk 12, 6–7). Boží péče o nás je péče slepice o svá kuřátka a péče matky o své dítě. „Ponesu vás na své hrudi a budu vás houpat na svých kolenou. Jako matka se laská se svým dítětem, tak Já budu čekat na vás“ (Iz 66, 12). „Může matka zapomenout na své dítě a neslitovat se nad plodem svého života? A kdyby i ona to učinila, já na tebe nezapomenu“ (Iz 49, 15). Je prozřetelnost. Nad všeobecnou prozřetelností je zvláštní prozřetelnost. Ta se vztahuje na ty, kteří upřímně hledají Boha, kteří Jej milují a žijí pro Něho, vztahuje se na děti Boží. Pro ně má nebeský Otec zvlášť pozorné a bdělé oko. K nim je zvlášť bohatý, milý a dobrý. Neustále se zabývá tím, aby je posvětil. Ustavičně, ve dne v noci, pracuje v nich a na nich. Cokoli se děje ve světě, slouží jim k dobru. Bůh ve své moudrosti, moci a dobrotě všechno tak uspořádal, odměřil zařídil a spojil, že to slouží jejich posvěcení. Všechno, úplně všechno bez omezení, bez výjimky. A všechno k jejich vnitřnímu vzrůstu, k jejich dokonalejšímu spojení s Bohem, k jejich pravému blahu a štěstí. Jak budeme

jednou uchvácení úžasem, obdivem a vděčností, když se nám ukáže ve světle věčnosti, jak božsky moudře, mocně a dobře pracoval Bůh zde na zemi v naší duši, jak řídil a vedl náš život. „Tvá prozíratelnost, Otče, řídí všechno.“

„*Malověrní!*“ Ve svém dosavadním životě jsme zakusili tak četné, hmatatelné důkazy Boží péče o svou duši neméně než o své pozemské blaho. Potřebujeme jen trochu pohledět a poznáme, jak velice nám Bůh prokazoval své milosrdenství; před kolika nebezpečími těla i duše nás uchránil, z kolika nebezpečí nás vytrhl; v kolika příležitostech k pádu nás chránil; kolik trpělivosti a shovívavosti s námi měl; kolik osvětlení a vnuknutí k dobru nám vložil do duše, kolik skvělých darů ducha, srdce, těla. Nám, kteří jsme sami ze sebe schopni jen hřešit, odloučit se od Boha, činit Mu bezpráví a urážet Je! Jak často jsme to již učinili! I když jsme se svévolně odtrhli od jeho milující ruky, On nás zase dobrotivě a milosrdně vzal za ruku a nepřestal nám dávat svou lásku a své milosti. Kolik důvodů, abychom celou svoji důvěru složili v Něho! A právě to nám chybí. Důvěřujeme příliš málo. Zasluhujeme výčitku Páně: „*Malověrní!*“ Kdy pochopíme jeho slova a budeme se podle nich řídit: „Nestarejte se úzkostlivě a neříkejte: Co budeme jísti, co budeme pít, čím se budeme odívat? Neboť po tom všem se shánějí pohané.“ Kde je naše křesťanská víra? Kdy bude naší základní zásadou pro život: „Hleďte nejprve království Boží... a toto všechno vám bude přidáno“? Nejprve, ve všem a především svatou vůlí Boží. Potom se Bůh postará o další.

3. „*Andělé Páně obklopují ochranným valem, ty, kteří se bojí Boha, a zachraňují je. Proto okuste, a zvíte, jak něžný je Pán!*“ (ofertorium).

Základní postoj církevní zbožnosti je *radostná důvěra* v Boha, důvěra je také základní postoj křesťana. Důvěra, když nám povolání přináší zklamání a neúspěchy. Důvěra, když nám vnější utrpení chtějí odejmout radost z Boha. Důvěra, když nás vnitřní utrpení, pokušení, obtíže, vyprahlosti, chyby a hříchy chtějí zmást a přivést k malomyslnosti! „Pohleďte na nebeské ptáky: nesejí, ani nežnou, ani neshromažďují do stodol; a přece váš nebeský Otec je krmí. Což nejste cennější než oni?“ (evangelium). Ptáci jsou Mu tvory. Vy jste Mu dětmi. On je „váš Otec“. Nejste Mu cennější než oni?

Modlitba:

Prosíme Tě, Pane, ochraňuj svou církev ustavičnou laskavostí. A poněvadž bez tebe klesá lidská slabost, nechť je tvou pomocí vždy vzdálena od toho, co je škodlivé, a vedena k tomu, co je spasitelné. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PONDĚLÍ PO 14. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Boží Prozřetelnost

1. Neděle božské Prozřetelnosti! Liturgie vyjadřuje v církevní modlitbě 14. neděle po sv. Duchu víru církve v řízení Prozřetelnosti nad věřícími. My lidé jsme slabí, úplně nedostateční vzdalovat se toho, co je nám škodlivé; a neschopní směřovat k tomu, co je spasitelné. Ale nad naší slabostí a nedostatečností stojí Prozřetelnost, která všechno pořádá a vede nekonečně něžně a moudře. Ona od nás vzdaluje, co je nám škodlivé, a vede nás k tomu, co je nám užitečné a spasitelné. Tato Prozřetelnost bdí nad církví a nad jejími dětmi. To je naše svatá víra.

2. *Boží Prozřetelnost od nás vzdaluje, co je nám škodlivé.* Naším údělem je „lidská slabost“. Nevíme, co je před námi, co nám přinese nejbližší hodina, dobro, či zlo. Uvažujeme, rozhodujeme se pro tento krok, pro tuto cestu. Bude to pro nás dobré, bude to naší duši ke škodě? Nevíme. V nás je slabost, nevědomost, nezkušenost, zaslepenost, nebezpečí, že budeme oklámáni lidmi, světem, vlastními vášněmi, lidskou bázni, sebeláskou, lidským duchem, který vždy naklání ke klidu, k uspokojení, k pohodlí a volnosti. Z vnějšku přicházejí nebezpečí od ďábla, od styku s lidmi, od starostí o zajištění života; tisíce příležitostí ke hříchu, k nevěrnostem, k chybám všeho druhu; mnohé úchylinky a roztržitosti, vábení a lákání k tomu, co lichotí světu, přirozenosti, žádostivosti. Všude na nás číhá, co je nám škodlivé a co odvádí naši duši od Boha, od jejího pravého dobra. Jak se máme, jak se chceme uchránit toho, co je nám škodlivé? Opravdu, naše prozřetelnost, naše poznání, naše bdělost, naše námaha selhává zde téměř úplně. Běda nám, nepříjde-li někdo jiný a nevezme-li nás za ruku z milosrdenství nad naší slepotou a slabostí a nevzdálí-li od nás, co je nám škodlivé. To je milující prozřetelnost Boží, prozřetelnost nebeského Otce. Nevíme, jak mnoho jí máme děkovat.

Boží Prozřetelnost nás vede k tomu, co je nám spasitelné. Bůh nikdy nepřestává působit v naší duši a pracovat v ní: k naší spáse. Neustále se zaměstnává tím, aby nás vedl k tomu, co nám slouží ke spáse. Co jiného je vtělení Syna Božího, jeho smrt na kříži, jeho nanebevstoupení, jeho zasednutí po pravici Otcově, jeho neustálý úřad prostředníka a přímluvce u Otce než nepřetržitá práce Boží o naši spásu? Co jiného chce Bůh sv. křtem, sesláním Ducha sv. ve svatém biřmování, každodenní obětí mše svaté, svátostmi pokání a svaté Eucharistie než vésti nás k tomu, co je nám spasitelné? Co jiného chce Bůh stavovskými povinnostmi našeho povolání, přidělenými pracemi a zále-

žitostmi, povinnostmi modlitby, které nám byly uloženy, sv. sliby, které jsme složili, příkazy, a předpisy, které nám byly dány, než nás očistit a posvětit? Co jiného chce každodenními událostmi, každodenním protivenstvím, pokořováním, každodenními neúspěchy, utrpeními, zkouškami, pokušeními, obtížemi ve vnějším i vnitřním životě, v povolání, v životě modlitby; nemocemi a tělesným odříkáním, dokonce i chybami a hříchy, do nichž nás nechává upadnout, co jiného chce, než vésti nás k tomu, co je nám spasitelné? Víme snad sami, co nám slouží ke spáse? Dovedeme vybrat správné prostředky, vždy najít správný okamžik, dát se na správnou cestu? Víme snad, co je pro nás v každém okamžiku spasitelné, lepší? Můžeme se sami přivést k tomu, co je v každém okamžiku opravdu dobré a spasitelné? Vskutku nemůžeme. Kdo to může? Kdo to učiní? Bůh, nebeský Otec, jeho nekonečně moudrá, milující, vševědoucí a všemohoucí Prozřetelnost. „Odhal svou cestu Pánu a doufej v Něho: On to učiní“ (Ž 36, 5). To je naše víra, naše vděčná důvěra: Boží Prozřetelnost nás vede k tomu, co je nám spasitelné.

3. Boží Prozřetelnost! Ani vlas s hlavy vám nepadne bez vůle nebeského Otce (Lk 21, 18). Ani jeden vrabec nepadne na zem bez vůle vašeho Otce. U vás pak jsou sečteny i všechny vlasy na hlavě. Proto se nebojte! Máte větší cenu než mnoho vrabců“ (Mt 10, 29 až 31). Co bychom se tedy báli? Vždyť Bůh o nás pečuje! Vždyť On od nás vzdaluje, co je škodlivé! Vždyť On nás vede k tomu, co je nám k spáse duše! Co se tedy bát? Stavíme-li na sobě samých, potom se ovšem máme obávat všeho. Naše domýšlivost, naše pýcha, naše nezřízená důvěra v sebe musí nás vésti do záhuby. Proto odevzdejme sebe, svou duši, svou spásu do rukou Otcových. Jediné Bůh a Boží vůle!

Boží cesty bývají zpravidla velmi vzdáleny od cest lidských. Lidské cesty, cesty lidských výpočtů a lidské moudrosti, cesty lidských plánů a lidské prozíravosti vedou daleko od cest Boží Prozřetelnosti. A jediné tyto nás vzdalují od toho, co je škodlivé, a vedou k tomu, co je nám spasitelné.

„Žijte podle ducha.“ Podle živé, neochvějné víry v Boží milující Prozřetelnost. „Lépe je stavěti na Pánu než na lidech. Lépe je doufati v Pána, než doufati v knížata“ (graduale), v lidské vědění a síly, ve své vlastní poznání a ve svou práci.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, ochraňuj svou církev ustavičnou laskavostí. A poněvadž bez tebe klesá lidská slabost, nechť je tvou pomocí vždy vzdalována od toho, co je škodlivé, a vedena k tomu, co je spasitelné. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 14. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Bůh Otec

1. „Pohledte na nebeské ptáky: nesejí ani nežnou ani neshromažďují do stodol; a váš nebeský Otec je živí“ (evangelium). S důrazem praví Pán: „Váš nebeský Otec.“ Nestarejte se úzkostlivě o pokrm a šat: „Ví zajisté váš nebeský Otec, že to vše potřebujete.“ Bůh je nám Otcem. To je rozhodující pro naše smýšlení a pro náš život, že v Něm stále a ve všem vidíme Otce. Jinak v nás musejí vyschnout prameny zbožnosti.

2. *Bůh je náš Stvořitel*, a proto náš Pán. Náležíme Jemu se vším, co jsme a máme. Náš život je zcela v jeho rukou, zcela svěřen jeho Prozřetelnosti. On je náš Tvůrce, Bůh nesmírně, téměř drtivě vševědoucí, svatý, mocný a velebný. Před Ním jsme prach, nicota, tma, hříšnost. On je náš Pán: naší povinností je tedy Jemu sloužit. Poněvadž je Pánem, je naším Soudcem, který ví o všech našich myšlenkách, hnutích, slovech a skutcích. Úžasná důkladnost jeho vědění a jeho výčitek nás oněmuje; lesk jeho nesmírné svatosti nás oslepuje. Chceme-li uvažovat o Bohu výhradně s tohoto hlediska, zůstaneme vždy línými, podlézavými nájemníky. Nesloužíme Mu z lásky. Jsme k Němu suší a chladní. Zmůžeme se jenom na úzkostné a nedětinné pocity vůči Němu. Co se divíme, že jsme potom naplnění nechutí k náboženským povinnostem? Že v nás povstávají pokušení proti víře? Že jsme mučeni úzkostlivostí, která pohrbí každou něžnou zbožnost a nedopustí, aby se vytvořil duch radostného, láskou naplněného umrtvování? Je to, bohužel, pravda, že my, i my křesťané, obvykle vidíme Boha jednostranně v rouchu Stvořitele, Pána a Soudce. Stavíme tak mezi Boha a sebe zeď, která nám brání přijít k Bohu s pocity dítěte, s pocity dětinné lásky a dětinné důvěry. V tom záleží jedna z hlavních překážek našeho vnitřního života a našeho spojení s Bohem.

Bůh je náš Otec. To je sladké štěstí křesťana: on věří a prožívá tu víru na každém kroku, že Bůh je mu Otcem a že s ním jedná jako Otec. Vždyť proto k nám lidem poslal Bůh svého jednorozeného Syna, abychom „byli přijati za syny. A poněvadž jste synové, poslal Bůh do našich srdcí Ducha svého Syna... Tedy už nejsi služebník, nýbrž syn“ (Gal 4, 5–7). Ano, ve svatém biřmování vložil Bůh do nás dar „nábožnosti“. Jím jsme postaveni a povoláni do stavu, abychom obcovali s Bohem – Otcem – vždycky s něžnými city dítěte. Bůh je nám Otcem. Cokoli je něžného a milého ve slově otec, to je v neko- nečné plnosti obsaženo v Bohu – Otci. Vědomí, že On je nám Otcem,

pozvedá, rozšiřuje, potěšuje a posiluje naši duši. Víra v Boha — Otce — odstraňuje pocit opuštěnosti, osamělosti. Staví do nového světla tresty a navštívení, která nás stíhají. Posiluje a povzbuzuje nás v naší slabosti. Dává nám světlo a jistotu ve tmě. Působí, že slepě důvěřujeme v Boha i přes záhady, které nás zaměstnávají a které nemůžeme rozřešit. Z víry v Boha — Otce — vznikají dětinné city vůči Němu. S dětinnými city klid svědomí při vzpomínce na naše hříchy a na náš ztracený život. Odevzdáváme Mu plni klidu a s neochvějnou důvěrou rozhodnutí o své věčnosti. I ve zcela bezvýznamném jednání dospíváme k sladké vnitřní svobodě, která nás chrání před úzkostlivostí a úzkoprstostí a naplňuje nás nejvroucnější touhou žítí Otci. Z těchto dětinných citů k Bohu vychází roztomilé zapomenutí na sebe, radost v modlitbě, klid v těžkém postavení, radost ve zkouškách, odevzdanost v souženích. Svaté svátosti přinášejí hojnější ovoce než dříve. Náš život se stává zcela jiným; v Bohu jsme našli svého Otce. Pracujeme pak pod jeho dohledem. Vidíme, že je nám blízko svou láskou, svou pomocí a milostí. Věci, s kterými máme co dělat nebo s kterými přicházíme do styku, dostávají nový vzhled. Pozbývají to, co nás zneklidňuje, co nám působí úzkost, co nás tíží, rozervává a souží. Staly se zcela klidnými, sladkými, milými, obšťastňují a potěšují: našli jsme v nich Otce.

3. Téměř vždy býváme pokoušeni vidět Boha v jiném světle než ve světle Otce. To je naše velké neštěstí, že Jej příliš málo známe jako Otce, který nás miluje, který nám odpouští, který je nám blízek v pokušeních; který nás chrání před tisícovým zlem; který nám božsky chce dobro ve všech životních postaveních; který vyslýchá naši modlitbu: který žehná i těm, které máme rádi a za které se k Němu modlíme; který snáší naše nezpůsoby a náš chlad s trpělivostí, která je i nám téměř neuvěřitelná.

„Váš Otec“ o vás ví. On na mne myslí, On ví o všem, co mne potkává. Kolik útěchy a uklidnění je v této víře! Ať přijde cokoli buď z ran osudu nebo z lidského nerozumu ba dokonce i ze zloby, nemůže porušit náš klid, dokud se díváme na Otce: On o tom ví. On to tak dopouští. On chce, abych nesl tento kříž, On, Otec: jen proto že mne miluje. Co může více blažit, než žítí pro Něho a plnit jeho vůli!?

Kdybychom ve všech věcech každého dne viděli Otce, jeho dopuštění, jeho řízení, jeho blízkost, jeho působení, pak bychom museli být stále naplněni radostí! Radost v Bohu Otci je základní rys křesťanského života. Naše náboženství je náboženství radosti, stále rostoucí radosti. Kéž bychom jen měli plnou víru v Boha, Otce.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, ochraňuj svou církev ustavičnou laskavostí. A poněvadž bez tebe klesá lidská slabost, nechť je tvou pomocí vždy vzdalována od toho, co je škodlivé, a vedena k tomu, co je spasitelné. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

STŘEDA PO 14. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Žijte podle ducha!

1. Neděle 14. po sv. Duchu se kdysi nazývala nedělí božské Prozřetelnosti. Hlásá nám totiž radostné poselství milující Prozřetelnosti Boží, pečující o nebeské ptáky, o polní linie, o děti Boží, o nás vykoupené, kteří jsme v Kristu, „v domě Páně“, o svatou církev. „Okuste a zvíte, jak něžný je Pán!“

2. „*Jak milý je tvůj příbytek, Pane nebeských zástupů.* Má duše touží a prahne po domě Páně“ (žalm v introitu). Tak se modlí církev, křesťan. Chceme být u Boha, u Krista, „v tom, co je Otcovo“ (Lk 2, 49). Naše snaha směřuje k tomu, abychom byli živě přičleněni ke Kristu—Hlavě, a spolu s Ním dále prožívali jeho život. Kristus, svatý, bezhříšný, čistý nám sdílí svého ducha, svou čistotu, svou vládu nad nízkými pudry a sklony naší padlé přirozenosti. „Žijeme podle ducha“ a máme už zde na zemi předchuť blaženého života, který čeká v nebi na ty, kdo jsou vpravdě Kristovi. „Okoušíme a vidíme, jak milý je Pán“ a „hledáme nejprve království Boží“, život v Kristu a s Kristem. „*Jak milý je tvůj příbytek, Pane!*“ Jak milostiplný, půvabný a nasycující je život v Kristu—Hlavě a vinném Kmeni. „Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce. Beze mne nemůžete nic činit. Nezůstane-li kdo ve mně, bude vyvržen jako ratolest a uschne“ (Jan 15, 5–6). Proto „má duše touží a prahne po domě Páně“, po životě v Kristu. „Lepší je jeden den v tvých síních než tisíce jiných.“

„Žijte podle ducha!“ Epištola zná cestu těla a cestu ducha. O letnicích, v den našeho břimování, nám byl dán Duch. On bojuje proti tělu a jeho žádostem. Dává nám sílu, abychom ukřižovali své tělo a tak sklízeli plody Ducha. Plodem Ducha jest „lásky, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, shovívavost, tichost, věrnost, skromnost, zdrženlivost, čistota“ (epištola). Je nemožné sloužit zároveň dvěma pánům, na jedné straně tělu, na druhé straně duchu. V hodině sv. křtu jsme se rozhodli pro život podle ducha. Pro nás je jenom

„žijte Bohu, žijte Mu nerozděleně, v Kristu a v duchu Kristově“. Stojíme sice ve světě. Musíme se starat o vezdejší chléb. Musíme sice pracovat pro rodinu, pro společnost. Ale na prvním místě pro nás platí: „Žijte podle ducha.“ A „hledejte nejprve království Boží. Ostatní vám bude všechno přidáno. Ví zajisté váš nebeský Otec, že to vše potřebujete. Nestarejte se tedy úzkostlivě! Hledejte především, na prvním místě, království Boží,“ co je Božího. „Království Boží je ve vás“ (Lk 17, 21). Záleží v životě s Bohem, přebývajícím a působícím v naší duši, v milujícím, dětinně důvěrném obcování s Otcem, který je nám blízko, v nejhlubším základu naší bytosti. „Váš Otec ví, že to vše potřebujete.“ Na prvním místě tedy vnitřní život! „Všechno ostatní vám bude k tomu přidáno“, jako plod a požehnání vnitřního života. Na Božím požehnání záleží všechno. „Nestaví-li Hospodin domu, nadarmo jej stavějí lidé“ (Ž 126, 1).

3. „Nepečujte úzkostlivě a neříkejte: Co budeme jísti? Co budeme pít? Čím se budeme odívati? Neboť to všechno vyhledávají pohané.“ Úzkostlivě se starat o život je pohanství! Křesťan věří. Čím se odlišuje od nekřesťana, je víra v Boha Otce, v Boží Prozřetelnost, která všechno řídí, vede a o nás otcovsky pečuje. Být křesťanem znamená: zanechat svět a úzkostlivou starost o časné věci a ponořit se do Boha jako do hluboké, a přece božsky bezpečné světlé propasti. „Blažení, kteří nevidí, ale věří!“

„Hledejte nejprve království Boží a jeho spravedlnost!“ To, co je Boží, to, co je před Bohem správné, co On chce, zařizuje a nařizuje. V slepé odevzdanosti Bohu a jeho Prozřetelnosti. Jediné Bůh a jeho vůle! Dokonalé sjednocení naší vůle a našeho přání s tím, co je milé Bohu, co On chce, zařizuje, dává a bere. Nemůže pro nás být vznešenější, milostiplnější a šťastnější stav a cesta. Je to cesta víry, důvěry, dětinné oddanosti a lásky.

Svatá církev jde touto cestou před námi. Jak je soužena na zemi! Jako kdyby se chtěla starat úzkostlivě! Místo toho hledá na prvním místě království Boží. Den co den, rok co rok slaví sv. liturgii, klidná, plná blaženého jásotu. Denně nám podává sv. přijímání, abychom i my, posílnění Pánem, slepě se vrhli do náruče Otcovy, nestarali se úzkostlivě a hledali především království Boží! „Venite, exsultemus Domino. — Pojďte, jásejme Pánu!“ Na tento tón je naladěna harfa církve.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, ochraňuj svou církev ustavičnou laskavostí. A poněvadž bez tebe klesá lidská slabost, necht' je tvou pomocí vždy vzdalována od toho, co je škodlivé, a vedena k tomu, co je spasitelné. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ČTVRTEK PO 14. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Žijte podle Ducha!

1. „Žijeme-li Duchem, Duchem se také řídme!“ (Gal 5, 25). To je požadavek liturgie v tomto týdnu. Duchem svatým a jeho působením v nás jsme obdrželi život dítěte Božího. Tedy „žijme podle Ducha“, kterého jsme obdrželi ve sv. křtu a ve sv. biřmování.

2. „Žijeme-li Duchem.“ V okamžiku sv. křtu poslali Otec a Syn do naší duše sv. Ducha. On je velký dar Boží, který nám byl dán, věno našeho zasnoubení se Synem Božím. Věno, které obohacuje naši duši a činí ji v očích Božích krásnou a lásky hodnou. Duch sv. vchází do naší duše, která je z nás tak ubohá, temná. On ji činí božsky bohatou. Ozdobuje ji svými dary a dává jí před zrakem Božím zářit úchvatnou krásou. On žije a působí v naší duši. On, sám Bůh, vydechování, projev Boží lásky, Otcovy lásky k Synu a Synovy lásky k Otci, plamen lásky, který spojuje Otce a Syna a nás ponořuje do života Boží lásky. On působí, že jsme proniknuti božským životem; že v sobě nosíme oheň Boží lásky; že jdeme k Otci s teplými, dětinnými city a nevyslovitelnými vzdechy toužíme po Snoubenci. Duch svatý nás vede a pudí, abychom tak smýšleli, mluvili, jednali, trpěli, jak se líbí Bohu. On připravuje tělo a duši pro blažené objetí Ježíše, které smíme prožívat ve svatém přijímání. A také pro vytoužené dovršení našeho zasnoubení v nebi. On je to, který v nás působí život posvěcující milosti. A s posvěcující milostí nadpřirozené síly a dary, ctnosti: víru, naději, lásku, spravedlnost, opatrnost, statečnost, umírněnost. K tomu dary Ducha sv., dar bázně Boží, zbožnosti, moudrosti, rady, síly, vědění, rozumu. On v nás působí celý duchovní nadpřirozený život ve všech jeho podobách a skutcích. On bere utváření a vedení celého našeho vnitřního života do svých rukou.

„Podle Ducha také žijme!“ Žijeme podle Ducha, pokud se udržíme ve stavu posvěcující milosti. Kdybychom se dopustili těžkého hříchu, potom by nás musel Duch sv. opustit. Stali bychom se neschopnými býti jeho příbytkem a vypudili bychom ze své duše tohoto božského Hosta. S Ním, základem a původem našeho vnitřního života, bychom si vzali i život milosti. Žijeme podle Ducha, když věrně a poníženě odpovídáme osvětlením a vnuknutím, vedení a řízení Ducha sv., žijícího a působícího v nás. Nejde to bez dalekosáhlého sebezapírání, nejde to, neodřekneme-li se svého pouze přirozeného, lidského smýšlení a usuzování, nebudeme-li trvale a s láskou pozorovat vnuknutí Ducha sv., působícího v nás; nejde to bez velké čistoty srdce; neboť „moudrost nevchází do duše, která je podrobena hříchu“

(Moudr 1, 4). Nejde to bez jakéhosi úsilí o takovou čistotu srdce, která vylučuje každou nějak poznanou, vědomou a dobrovolnou nevěrnost, všední hřích, ano i nedokonalost. Nejde to bez života usebraného, bez vnějšího mlčení, bez umlčení neužitečných myšlenek a starostí. Bez vůle, která je ochotna ve všem, cokoli přijde, plně se podřídit svaté vůli Boží a přimknout se k ní v radostném souhlasu se vším, co poznáváme, že to Bůh chce, připouští, zařizuje nebo nařizuje.

3. Proti životu podle Ducha povstávají *čtyři nepřátelé*: vlastní duch, duch „starého člověka“, duch světa a zlý duch. *Vlastní duch* nás pudí, abychom jednali z čistě přirozených ohledů a pohnutek a čistě přirozeným způsobem, nezávisle na působení Ducha svatého v nás, nezávisle na milosti. *Duch starého člověka* nás pudí, abychom následovali přání, sklony a žádosti porušeného, padlého člověka v nás. Svádí nás k mnohým hříchům a strhuje nás do velké mravní bídy. *Duch světa* je žádost očí (hrabivost, požívačnost), žádost těla a pýcha života: ovzduší, které nás obklopuje zevně a působí na nás. Konečně *zlý duch*, ďábel, který nás ruší a obtěžuje svými pokušeními.

V Duchu svatém, který je nám dán, máme sílu, abychom mohli odporovat vlastnímu duchu, duchu starého člověka, duchu světa a pokušením satanovým. Tito duchové nás musejí tísnit, ale jen k tomu, abychom se tím více přimkli k Duchu svatému, působícímu v nás.

Věnujeme příliš málo pozornosti blízkosti Ducha sv., působícího v nás, a žijeme s Ním příliš málo. Děkujeme příliš málo Tomu, který si v nás ráčil zvolit příbytek, který posvěcuje naše tělo za svůj chrám a bezpečně řídí a vede naši duši, jen když mu dáme a necháme vedení.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, ochraňuj svou církev ustavičnou laskavostí. A poněvadž bez tebe klesá lidská slabost, nechť je tvou pomocí vždy vzdalována od toho, co je škodlivé, a vedena k tomu, co je spasitelné. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK PO 14. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Žijte podle Ducha!

1. Ve velikonoční slavnosti, ve sv. křtu, jsme byli přivtěleni ke Kristu. Žijeme v Kristu. Žítí v Kristu však značí sv. Pavlu téměř totéž,

co „žítí podle Ducha“. „Podle toho poznáváme“ – vysvětluje sv. Jan – „že zůstáváme v něm a on v nás: že nám dal ze svého Ducha“ (1 Jan 4, 13). „Jsme tělo Kristovo, žijeme-li z Ducha Kristova. Z Ducha Kristova žije jen tělo Kristovo“ (sv. Augustin). Velikonoční slavnost nám dala Ducha svatého, Ducha Kristova. Proto na nás se vztahuje výzva: „Žijte podle Ducha!“ (epiškola).

2. „*Tělo žádá proti duchu... Nesmíte činit všechno, co byste chtěli*“ (epiškola). Ti, kteří pro své přivtělení ke Kristu sv. křtem a sv. Eucharistií „patří Kristu, ukřižovali své tělo s jeho vášněmi a žádostmi“ (Gal 5, 24). Oni nejsou už vedeni žádostmi nižšího, neduchovního, mravně porušeného člověka. Jsou novými lidmi, kteří povstali s Kristem. Žijí život Kristův, a proto stojí nad „skutky těla.“ Jsou to: smilstvo, nečistota, chlípnost, modloslužba, nepřátelství, sváry, žárlivost, hněv, hádky, různice, roztržky, závist, hýření a podobné. „Kdo činí takové věci, nedojdou království Božího.“ Křesťanova cesta je nutně cesta Kristova, cesta boje. On si nás přivtělil, aby v nás dále žil svůj život. Na začátku dějin lidstva stojí hřích Adamův. Aby jej přemohl a přivedl svět zpět k Bohu, přichází druhý Adam, Kristus. Čin prvního Adama přemáhá svým sebezapíráním a svou smrtí. Kristus si nás přivtěluje, abychom v upřímné oddanosti a lásce pokračovali v jeho sebezapírání a v jeho smrti na stejné cestě sebezapírání a neustálého umírání. Připojujeme se jako údy k Hlavě ke stejnému sebezapírání a k stejnému umírání. Rosteme a rozvíjíme se k prožívání života Krista–Hlavy podle stejné zásady umírání a života jako Hlava. „Nesmíte tedy činit všechno, co se vám zlíbí“, k čemu vás táhne padlá přirozenost, zlá žádostivost, vašeň, sebeláska. Ona chce skutky těla. Proto křižujeme tělo s jeho pudy, vášněmi a žádostmi. Jenom tak může Duch konat v nás své dílo.

„*Žijte podle Ducha*“, novým nadpřirozeným životem, který je nám dán v přivtělení ke Kristu. Duch nás pozvedá nad temné moci vášní, nad choutky nižšího, pozemského, světsky smýšlejícího člověka. On neustane, dokud v nás nevymýtí skutky těla a dokud všechny myšlenky, hnutí, sklony a úmysly našeho rozumu a srdce nepodrobí působení milosti. On je ta trvalá vůle, kterou nám dal Kristus a která je zaměřena k nadpřirozenému dobru, k Bohu a k Boží vůli, ta vůle, která nás pobízí a pudí, abychom jako dobré děti v dětinné úctě, vděčnosti a lásce činili radost nebeskému Otci vším, co konáme a obětujeme, abychom Mu dokazovali svou dětinnou lásku. On nás mocně pudí, abychom usilovali o ctnost, abychom se cvičili v modlitbě a svaté usebranosti. On nás učí, abychom s Kristem milovali chudobu, kříž, poslušnost, čistotu a umrtvování. On v nás probouzí touhu po svatosti, horlivost o zájmy Boží a Kristovy a o spásu duší.

On nám dává radost z oběti, odvahu k věrnosti v malém, sílu k hrdinskému činu. Podivuhodné jsou jeho plody: „Láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, shovívavost, tichost, věrnost, skromnost, zdrženlivost, čistota!“ (epištola). Podle těchto plodů poznáme, zda žijeme podle Ducha.

3. „*Žijte duchovně, a nebudete ukájeti žádosti těla.*“ To je podstatné v našem životě, abychom žili duchovně, abychom se dali vésti duchem Kristovým, milostí. Nakolik naše skutky vycházejí z ducha Kristova, natolik jsou dobré, svaté a bohumilé. Co nepochází z jeho ducha, nemá před Bohem cenu.

„Jako mne poslal živý Otec a já žiji skrze Otce, i ten, kdo jí mne, bude žít skrze mne“ (Jan 6, 57). Vznešené zaslíbení. Velkým prostředkem k tomu, abychom dosáhli Ducha Kristova, je svatá Eucharistie jako oběť a jako svátost. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm“ (Jan 6, 56). Čím lépe a častěji požíváme Eucharistii, tím bohatěji přijímáme do sebe toho Ducha. „Život podle Ducha“ musí být plodem spoluobětování mše svaté a plodem přijímání těla Páně.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, ochraňuj svou církev ustavičnou laskavostí. A poněvadž bez tebe klesá lidská slabost, nechť je tvou pomocí vždy vzdalována od toho, co je škodlivé, a vedena k tomu, co je spasitelné. Skrze Krista, našeho Pána, Amen.

SOBOTA PO 14. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Především království Boží

1. „Nikdo nemůže sloužiti dvěma pánům... Nemůžete sloužiti Bohu a mamonu“ (evangelium). Významné buď a nebo. Buď žít Bohu – nebo mamonu, zemi, prachu. Služba dvěma pánům není možná: jinak jsme rozdělení, vnitřně rozerváni. „Nestarejte se tedy úzkostlivě a neříkejte: Co budeme jísti? Co budeme pít? Čím se budeme odívat?... Hleďte především království Boží..., a toto všechno – pokrm a oděv – vám bude přidáno. O to všechno – o pokrm a oděv – se starají pohané“ (evangelium), kteří neznají Boha Otce.

2. „*Hleďte především království Boží.*“ První starost křesťana je, aby žil Bohu. Bůh, Boží přikázání, Boží vůle, Boží zalíbení na prvním místě a přede vším ostatním. Bůh nás učinil pro sebe. On je celý

důvod našeho bytí, jediný konečný cíl našeho života. „Stvořil jsi nás, Pane, pro sebe a naše srdce je nepokojné, dokud nespočine v Tobě“ (sv. Augustin). Za tím účelem, abychom žili Bohu, poslal nám Bůh svého vlastního Syna. Hříchem jsme se zaprodali světu pozemskému, tomu, co přivádí na scestí. Náš život, naše nejlepší snaha a práce neměly už smyslu a obsahu. Byly bez Boha. I poslal Bůh svého Syna, aby On nás vrátil Bohu, abychom Jej opět našli, abychom Mu byli dětmi, které žijí cele Otci. Pán nám neustále vlévá světlo a sílu, abychom dokonaleji poznávali Boha, abychom se odloučili od příchylnosti k světu a od marností života a s dokonalou láskou plnili vůli Otce nebeského. Abychom mohli opustit všechno ostatní a žít nerozděleně Bohu, ponořuje nás Pán každodenně do své svaté oběti a dává se nám za pokrm ve svatém přijímání. Vždy více proniká našeho ducha svým duchem a svým smýšlením a činí nás svobodnými a silnými, abychom se věrně a vytrvale odřekli všeho, co není Bůh, a žili Jemu. Abychom žili Bohu, to je naše jediná záležitost a starost. — Zde nejde jen o naši čest, o naše časné štěstí nebo neštěstí; zde jde o věčnost. Abychom žili Bohu, to je jediná nutná záležitost. Před touto starostí ustupují všechny ostatní záležitosti a zájmy. Záležitost, kterou nemůžeme odsunout ani o den, ani o hodinu. Záležitost, která naléhá každý okamžik. To je celý člověk, abychom žili Bohu. Co neslouží tomuto cíli, je smrt, nicotnost, marnost. Co v nás jde dokonce proti Bohu a Boží vůli, je špatné, je zlo, je nezřízenost, je ničení života, je hřích. „Hledejte především království Boží!“ Žádné rozdělení!

„*Toto vše vám bude přidáno.*“ „Nestarejte se úzkostlivě: Co budeme jísti? Co budeme pít? Čím se budeme odívati?“ Máme jen jednu starost, abychom totiž žili Bohu. Žijeme-li Bohu, činíme a snášíme, co od nás chce Bůh a co nám ukládá snášet. Činíme a snášíme především z pohnutky, poněvadž On to chce a nám to ukládá. Tím jsme vykonali své. Bůh chce, abychom konali své a aby tím, že žijeme Jemu, bylo postaráno o nás. Obojí je vykonáno, jestliže činíme, co Bůh chce, jak On to chce a poněvadž On to chce. Potom však nám bude přidáno vše, co potřebujeme. „Pohleďte na nebeské ptáky: nesejí ani nežnou, ani neshromažďují do stodol; a váš nebeský Otec je živí.“ Oni činí, co mají činit na základě pudů, které jsou do nich vloženy. Co je jim ještě potom potřebné, o to se stará Bůh. „Což nejste cennější než oni?“ „Sledujte polní lilie: nepracují ani nepředou... A přece ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl oděn jako jedna z nich.“ Bůh do nich vložil zákony růstu. Ony pracují podle těchto zákonů a tím si připravují svůj šat. O nutné látky se stará Bůh. „Což nejste cennější než ony?“ Jestliže podle svého nejlepšího vědomí a podle

svých schopností žijeme Jemu a jeho svaté vůli, vykonali jsme své. Co ještě kromě toho potřebujeme pro svůj život, o to se postará Bůh, náš Otec. „Víš zajisté vás nebeský Otec, že to vše – pokrm, oděv, příbytek – potřebujete.“ „Hleďte tedy především království Boží a jeho spravedlnost“, to, co je spravedlivé před Bohem, to, co On přikazuje, žádá, přeje si a chce!

3. „*Nestarejte se úzkostlivě.*“ Ne, že bychom se neměli s veškerou péčí a svědomitostí starat o vyplnění svého povolání, povinností svého úřadu a stavu. Ale ne tak, že bychom se utápěli v námáhách a pracích, které se nám ukládají, že bychom se topili v pozemských záležitostech a zanedbávali svůj první úkol: úkol, hledat Boha a jeho spravedlnost, tj. především a ve všem dbát o to, abychom plnili svou vůli Boží.

„O to všechno se starají pohané.“ My křesťané se stavíme k věcem tohoto světa jinak než nekřesťané. Ti jsou ovládáni starostmi o pozemské věci. Myšlenka na pokrm, oděv, zdraví, blahobyt, postavení, obchod, zdar, úspěch, vážnost je ovládá a určuje jejich rozhodování a jednání. Takto nejedná křesťan. I on se musí o to starat. Ale nikoli „úzkostlivě“, nikoli tak, že by tato starost dala jeho životu obsah i náplň. Co určuje jeho život a dává mu jeho náplň, je neochvějná, dětinná důvěra v Boha. „Víš, zajisté váš Otec, že to vše potřebujete.“ On nám to dá, když přece dává potřebné i polním zvířatům, ptákům a rostlinám a divokým polním lilím.

„Lépe je stavěti na Pánu než na člověku“ (graduale), než na našich vlastních přílišných starostech!

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, ochraňuj svou Církev ustavičnou laskavostí. A poněvadž bez tebe klesá lidská slabost, necht' je tvou pomocí, vždy vzdalována od toho, co je škodlivé, a vedena k tomu, co je spasitelné. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 15. neděle po sv. Duchu

1. „Já žiji a vy také budete žít“ (Jan 14, 19). Je to velikonoční a křestní myšlenka, která je vyjádřena v dnešní mši svaté. Kristus dává život. On křísí mrtvé. Tehdy ve sv. křtu nás vzkřísil k životu ze smrti hříchu. Každou milostí, zvláště dnešní svatou obětí nás probouzí k silnějšímu a plodnějšímu životu a v obětní hostině svatého přijímání do nás vkládá jako plod křtu a mešní oběti zárodek ke vzkříšení těla.

2. Dnešní mše svatá je ovládána evangeliem. Ježíš přichází do Naimu právě v okamžiku, kdy odnášejí mrtvého mládence k hrobu. Jeho matka, vdova, jde s pláčem za márami. Je tak mnoho křesťanů, kteří ve smrti hříchu ztratili skvělý život milosti, který přijali ve sv. křtu. S bolestí stojí jejich matka, svatá církev, u jejich mrtvoly. Jménem těchto svých mrtvých dětí a v jejich zájmu snažně prosí církev ve vstupním zpěvu: „Nakloň, Pane, své ucho ke mně a vyslyš mne... Smiluj se nade mnou, Pane, neboť k tobě volám po celý den. Potěš duši svého služebníka,“ své církve, jako jsi v dnešním evangeliu potěšil zarmoucenou matku. Kyrie eleison! Pane, smiluj se! „Očišť a chraň svou církev, poněvadž bez tebe nemůže bezpečně obstát“ (orace); neboť velké jsou požadavky, které se ukládají údům církve. Sv. Pavel je výmluvně rozvíjí v epištole. Graduale a verš v Aleluja vyjadřují štěstí, že jsme pokřtěni a že můžeme spoluobětovat mši svatou: „Je dobré oslavovat Pána, opěvovati tvé jméno, Nejvyšší. Velký Bůh je Pán (Kristus), velký Král nad veškerou zemí“, Pán nad životem a smrtí. Všecko je Mu podrobno, nic nemůže vzdorovat jeho moci. Svědectvím toho je dnešní evangelium: Ježíš jde do města jménem Naim. Jeho učedníci a zástup lidu Jej doprovází. Když se přiblížil k městské bráně, právě vynášejí mrtvého, jediného syna své matky, a ta byla vdova. Ježíš ji vidí a je jat soucitem. „Neplač!“ I přistoupil k márám, dotkl se jich a poručil mrtvému: „Mládenče, pravím ti, vstaň!“ Mrtvý vstal. Ježíš jej vrátil živého jeho matce.

3. Ježíš dává život, a jedině Ježíš. Tak potkal jednou také každého z nás, kteří jsme vězeli v dědičném hříchu a byli dětmi hříchu. Nad námi lkala matka církev. Ježíš jat soucitem, přistoupil k nám ve svém zástupci, dotkl se nás životodárnou vodou sv. křtu, dal nám život a odevzdal nás potěšené matce církvi. Vděčně vzpomínáme dnes na sv. křest. „Toužebně jsem očekával Pána; pohlédl na mne, vyslyšel mou prosbu a vložil mi do úst novou píseň, chvalozpěv na oslavu našeho Boha“ (ofertorium). — Jako dárce života přistoupí jednou Ježíš k našemu hrobu a poručí: „Pravím ti, vstaň!“ I otevrou se brány hrobu a vydají naše tělo. Naše duše je radostně obejmě, pronikne je svým blaženým životem a zanese je do království života, do náruče jásající, oslavené církve. „Toužebně jsem očekával Pána; pohlédl na mne a vložil mi do úst novou píseň.“ Ježíš, dárce života, přichází dnes ve mši svaté mezi nás jako soucitný, mocný křisitel mrtvých. Jak mnoho ještě vládne smrt v údech církve! Hřích, vášeň, ponoření do pozemských věcí, do světského smýšlení, do zapomínání na Boha, do života, který se úplně příčí sv. křtu. S pláčem a s prosbou stojí církev u tak četných mrtvol na márách! Truchlící církvi přichází vstříc ve mši svaté Křisitel mrtvých! „Mládenče, pravím ti, vstaň!“

Ježíš se obětuje za mrtvé, prosí Otce, aby se slitoval a odpustil, Ježíš volá nevyslovitelnými vzdechy o milost a sílu, aby ožili. „Já žiji a vy také budete žít.“ Proto jim nabízí svůj vlastní život v obětní hostině svatého přijímání: „Chléb, který já dám, je mé tělo za život světa“ (communio). „Já žiji a vy také budete žít.“

PATNÁCTÁ NEDELE PO SVATÉM DUCHU

Probuzení mrtvého

1. Uprostřed dnešní liturgie stojí vzkříšení mrtvého, které Pán vykonal na mládenci naimském. My sami jsme ten, kterého Pán ve sv. křtu probudil k životu, kterého vzkřísil z mrtvých. Když nám dal život, odevzdal nás modlící se a plačící církvi. Velikonoční myšlenka dnes silně vyznačuje. Je to den díků za milost křtu a svátosti pokání.

2. „*Mládenče, pravím ti, vstaň!*“ Mrtvý! Ve smyslu liturgie jeden z těch mnohých duchovně mrtvých, pohanů, nevěrců, odpadlíků, bezbožců, těch, kteří jsou sice křesťané, kteří se však stali nevěrnými svému povolání a jdou cestou hříchu. Za márami s mrtvolou matka církev lká a modlí se: církev, která po celé širé zemi neustále pozvedá své ruce k Pánu a prosí za ty mnohé duchovně mrtvé o milost a slitování: „Smiluj se nade mnou, Pane: k tobě volám po celý den.“ Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison! Co by se stalo z těch mrtvých, kdyby matka církev nestála s modlitbou u jejich már! Je-li ona tam, kde už nosiči vynášejí mrtvého, pak sem přijde cestou Ježíš. Vidí matku církev, „je jat soustrastí nad ní a praví jí: Neplač! I přistupuje a dotýká se már. Nosiči se zastavují. A On říká: Mládenče, pravím ti, vstaň! Tu se mrtvý posadí a počne mluvit. A Ježíš ho vrací jeho matce.“ Ona svým pláčem a svou modlitbou vrátila mrtvému život. To je obraz, co se stává dnes v oběti mše svaté. Je tak mnoho mrtvých. Zdá se, že jsou živí, duchovně jsou však mrtví a leží už na márách. Jediné matka církev ví o jejich neštěstí. Ve mši svaté volá Toho, který jediné může dát život. On přichází a probouzí mrtvé k životu. Vždyť mše svatá je oběť smírná a prosebná. Církev pozvedá k nebi krev Kristovu. Volá o milosrdenství a zjednává od Boha milost, aby hříšník přišel k poznání, aby poznal svůj omyl, aby skoncoval s hříchem a obrátil se. To je víra svaté církve, že její slzy a prosby, podepřené svatou obětí, jsou u Boha účinné. A tato modlící se a obětující církev jsme my sami! Naše modlitby a oběti

jsou účinné, tím účinnější, čím více se sjednotíme s církví a prosíme s ní: „Smiluj se nade mnou, Pane, k tobě volám po celý den.“ Jsou tím účinnější, čím více se v soucitné lásce ujímáme těch mnohých mrtvých a přinášíme za ně přesvatou oběť. Naše síla záleží v tom, že se přimkneme ke společenství modlící se a obětující církve!

„*Mládence, pravím ti, vstaň!*“ My jsme už probuzeni. Máme život milosti. Jako živí přinášíme spolu svatou oběť. Ale i na nás musí Pán uplatňovat svou moc jakožto Dárce života. Abychom se pozvedli k čilejšímu, svěžejšímu životu! Proto nás volá k svaté oběti! Je v nás ještě tak mnohé, co nás zdržuje od plného života a co nám v něm brání. Usilujeme o marnou slávu, popuzujeme se navzájem, závidíme si. Odkrýváme na druhých chyby a necvičíme se v duchu tichosti. Neneseme břímě druhého, a proto neplníme příkaz Kristův. Domníváme se, že jsme něco, a tak klameme sebe samy. Necháváme si od druhých lichotit a klamat se a neřídíme se podle úsudku svého vlastního svědomí a podle úsudku Božího. Nežijeme všude duchovně a nemyslíme na to, že kdo zasévá do těla, z těla bude žítí záhubu. Kdo zasévá do ducha, z ducha bude žnouti věčný život. Ochabujeme v dobrém a jsme nedbalí, vlažní, líní (epištola). Tolik mrtvolného zápachu, puchu a rozkladu je v nás křesťanech, v nás, kteří jsme zasvěceni Bohu! Tak málo pokoje, tak málo vroucí horlivosti! Běda nám, kdyby matka církev nepozvedala k Pánu své ruce v modlitbě za nás, aby nás Pán probudil k novému, čilému životu. Ona to činí ve svém svatém oficiu, které konají její kněží a řeholní osoby. Činí to zvláště v oběti mše svaté. Tu k nám pronáší Pán své „*Pravím ti, vstaň!*“ Spolu se svatou církví předstupuje s modlitbou a obětí před Otce a zjednává nám sílu a milost, abychom dnešní den žili v žáru svaté lásky a statečné, vytrvalé oběti k tomu, co je Božího. On přichází ve svatém přijímání do naší duše a dává nám svůj vlastní život. Posilnění tímto pokrmem jdeme jako Eliáš svěžím krokem po cestě až na horu Horeb (3 Král 19, 8), k hoře nebeských příbytků.

3. „Dobré je oslavovati Pána a opěvovati tvé jméno, Nejvyšší. Už zrána ohlašovati tvé milosrdenství a tvou věrnost (pomoc tvé milosti) za noci. Aleluja, aleluja. Opravdu, Pánem je velký Bůh a Králem nad celým světem. Aleluja“ (graduale a alelujový zpěv). On je Pánem nad mocností smrti a hříchu! On nás ve sv. křtu a ve svátosti pokání tolikrát vytrhl ze smrti a vrátil nás životu.

„Pohlédl na mne“, nebohého, vlažného, lenivého, a na prosby a oběti matky církve „vložil mi do úst novou píseň.“ Tolikrát mne naplnil novým, svěžím životem ve svatém přijímání, ve svaté zpovědi! Běda mně, kdyby na mne nebyl „pohlédl“ milosrdně!

„Chléb, který já dám, je mé tělo za život světa“ (communio). Do-

týká se nás, živí nás svým tělem a svou krví. Naplňuje nás svou silou a svým žářem, svou horlivostí pro Otce a pro duše! Při jeho doteku ustupuje od nás každá slabost a duševní ospalost! Prožíváme spolu život Zmrtvýchvstalého, který už nikdy neumírá. „Všechno mohu v tom, který mne posiluje“ (Fil 4, 13). „Já žiji a vy také budete žít!“ (Jan 14, 19).

Modlitba:

Ustavičná slitovnost nechť očišťuje a chrání tvou církev, Pane, a poněvadž bez tebe nemůže bezpečně obstát, nechť je vždycky vedena tvou milostí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PONDĚLÍ PO 15. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Modlitba církve

1. Zvláštní řízení: Ježíš přichází se svými apoštoly jako náhodou do městečka Naimu. Potkává pohřební průvod, vidí slzy matky mrtvého, jejího jediného syna, přistupuje k němu a probouzí ho k životu.

2. O této události krátce vypravuje evangelium: „Ježíš se odebral do města řečeného Naim. Doprovázeli ho jeho učedníci a četný zástup. Když se přiblížil k městské bráně, hle, vynášeli mrtvého, jediného syna své matky, a ta byla vdova. S ní byl hojný zástup z města. Když ji Pán uviděl, slitoval se nad ní a řekl jí: Neplač! I přistoupil a dotkl se már. Nosiči se zastavili a on řekl: Mládenče, pravím ti, vstaň! Tu se mrtvý posadí a počal mluvit. I vrátil ho Ježíš jeho matce.“ Pán vidí slzy matčiny. To ho chytilo za srdce. Matčiny slzám nemůže odříci pomoc. Napřed slovo útěchy: „Neplač!“ A potom čin: „Mládenče, pravím ti, vstaň!“ A Ježíš vrací matce syna probuzeného k životu. To je zcela On, Pán. On je láska, On je soucit, On má slovo, má čin, má pomoc! Kde je láska, tam působí zázrak, i zázrak probuzení mrtvého! Na to matka nepomyslela! Vždyť Pán činí nekonečně víc, než se člověk odváží jen pomyslet. Tak malicherní jsme vůči plné moci jeho dobroty a lásky!

Význam této události v liturgii. Kolem mrtvoly! I my jsme byli kdysi mrtvi. Ale když jsme byli mrtvi ve svých hříších, matka církev plakala a modlila se za nás. Každého dne v tisících a tisících svých kněžích prosí Pána, který ji potkává v přinášení oběti mše svaté. Ona pamatuje na všechny své děti. „Pomni, Pane, svých služebníků a slu-

žebnic, i všech vůkol stojících, jejichž víru a zbožnost znáš... Přijmi laskavě tento obětní dar. Spravuj naše dny ve svém pokoji a uchovej nás dobrotivě od věčného zatracení a připočti nás k zástupu svých vyvolených.“ Nyní přichází Ježíš. Božskou všemohoucností proměňuje chléb ve své svaté tělo, víno ve svou svatou krev a obětuje se Otcí, aby nám a všem, kteří po tom touží, dal život milosti, nebo nám jej rozmnožil a posílil. Kdyby nebylo matky, kdyby ona nešla za márami, modlíc se a obětujíc: nebylo by pro ty ubožáky povstání k životu. To je služba matky církve. Velmi mnozí ji odmítají, opouštějí, pomlouvají a nenávidí ji. Ona si však nedá vzít, aby nešla za márami všech těchto mrtvých. Musí se potkat s Pánem. Potom Ježíš, pln soucitu s ní, přistoupí k mářám, dotkne se jich a probudí mrtvého k novému životu. To je dílo církve, kdykoli přistupuje k oltáři, aby přinášela oběť mše svaté; kdykoli ve svých modlících se služebníci bere do rukou brevír a modlí se a věří jménem hříšníků, nevěřících a zaslepených, místo těch, kteří se nemodlí a nevěří. Jen když ona jde za márami. Jen když ona truchlí a modlí se, jak to neustále činí. To zachraňuje lidstvo; to vrací mrtvým život: modlitba církve!

3. „Především naléhám, aby se konaly prosby, modlitby, přímluvy a děkování za všechny lidi, za krále a za všechny vrchnosti, abychom mohli vésti pokojný a klidný život ve vší zbožnosti a počestnosti. To je dobré a milé před naším Spasitelem, Bohem, který chce, aby všichni lidé byli spaseni a přišli k poznání pravdy“ (1 Tim 2, 1–4). Toto činí matka naimská, matka církev.

Patříme k matce naimské. „Hojný zástup z města šel s ní.“ To jsme my. Sdílíme matčin zármutek a její slzy. Ve spoluobětování mše svaté; v konání církevních hodinek, které nám církev svěřila; ve svých soukromých modlitbách. Výsada, že se smíme modlit, nám nebyla dána jen k tomu, abychom se modlili sami za sebe, nýbrž především abychom sloužili věčnému i časnému blahu druhých.

Držíme se matky církve, držíme se jejích modliteb. Čím těsněji se ve svých obětech a modlitbách přimkneme k ní, tím lépe budeme moci splnit svůj úkol: spolupracovat o duchovním probuzení mnohých mrtvých a o duchovním růstu živých.

Modlitba:

Ustavičná slitovnost nechť očišťuje a chrání tvou církev, Pane. A poněvadž bez tebe nemůže bezpečně obstát, nechť je vždycky vedena tvou milostí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 15. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Kněžské Memento

1. „Když se Ježíš přiblížil k městské bráně, vynášeli mrtvého syna své matky, a ta byla vdova. S ní byl hojný zástup z města“ (evangelium). Matka naimská je liturgii obrazem (typem) modlící se církve. Ale i lidu, který byl s vdovou naimskou a s matkou truchlil nad mrtvým. Obraz mnohých matek, rodičů, vůdců duší, učitelů a vychovatelů, kteří truchlí nad duchovně mrtvým, nepodařeným, zbloudilým, ztraceným a modlí se za něho. Také s nimi se setkává Pán a těší je: „Neplač!“ Potkává se s nimi zvláště v oběti mše svaté. Toto setkání se uskutečňuje prostřednictvím sloužícího kněze.

2. „Pomni, Pane, svých služebníků a služebnic i všech vůkol stojících, jejichž víru a zbožnost znáš.“ Kněz ve svém mementu uzavírá všechny ty, na které „vzpomíná“, do svaté mešní oběti a tím do Kristovy oběti na kříži. Oběť kříže je sluncem, z něhož vychází všechno světlo a všechnen život pro duše. Má-li mít slunce svůj blahodárný vliv na lidi, na organismy, musí být jeho světlo a jeho teplo nějak přiváděno k lidem, k organismům. Má-li světlo naplnit světnici svým světlem, musejí být do ní přivedeny jeho paprsky. Tak je tomu i s Kristovou obětí na kříži. Má-li se státí naší obětí, musí být s námi spojena, musí nám být „přivlastněna“. Teprve potom můžeme mít podíl ve smíru, jež Pán uskutečnil na kříži mezi Bohem a námi; teprve potom můžeme mít živý podíl v klanění, díkůčinění a prosbách Velekněze Krista. To se uskutečňuje obětí mše svaté. Jen se musí oběť mše svaté stát naší obětí. Stane se naší obětí tím, že sloužící kněz nám tuto oběť „přivlastní“. Kristus by byl mohl vložit svatou mešní oběť každému věřícímu do rukou. Neučinil to. Odevzdal to knězi. Ten ji může nechat působit a přinášet užitek tam, kam ji přivede svým svobodným rozhodnutím, svým „úmyslem“. To je důstojnost, moc a úkol kněze. Když on na mne „vzpomene“, když svou vůlí určí, že oběť na oltáři má být mou obětí, potom je mou obětí. Potom mne potká Kristus v oběti mše svaté. Je to opravdu velký okamžik, když se kněz modlí: „Pomni, Pane, svých služebníků a služebnic N. N. i všech vůkol stojících.“ Toť cesta k milostiplnému setkání s Pánem, které se podobá onomu setkání u městské brány naimské.

„Oni sami přinášejí Tobě tuto oběť za sebe a za všechny své drahé, aby jejich duše byly zachráněny a jejich naděje ve spásu a blaženost byly zajištěny. Tobě, věčnému, živému a pravému Bohu zasvěcují své dary.“ Když nás kněz svou „aplikací“ nebo úmyslem uvedl v živé spojení s obětujícím se Pánem, smíme nabídnout Bohu přesvatou oběť

za sebe a za všechny drahé, o jejichž spásu a posvěcení máme a chceme spolupracovat, „aby jejich duše byly zachráněny a jejich naděje ve spásu a blaženost byly zajištěny“. Nyní, když obětujeme Pána, máme všechnu moc nad srdcem Božím. Vždyť ve svatém proměňování Mu podáváme jeho milovaného Syna. Jeho Srdce s nekonečnou plností lásky, kterou žhne. On, Pán a náš obětní dar, ve svém přesvatém Srdci přináší k Otci naše prosby za naše drahé a za všechny, na které vzpomínáme, a zajišťuje naši věc. „Neplač!“ Svatou obětí se nám dostává pomoci a útěchy. Co v modlitbách za záchranu a spásu našich drahých vkládáme na patěnu, to dojde vyslyšení. Tajuplně, v tichu a v skrytosti padá rosa milosti do duše, o kterou se obáváme. Přijde hodina, kdy Pán přistoupí k márám a mrtvého zavolá k životu milosti: „Pravím ti, vstaň!“ Jak bohati jsme ve mši svaté!

3. Abychom byli spojeni s obětí Kristovou, vyžaduje se s naší strany „víra a zbožnost“. „Pomni, Pane, všech vůkol stojících, jejichž víru a zbožnost znáš.“ Přicházíme s touhou mítí podíl v oběti kněze a přimknout se k obětujícímu se Srdci se stejnou oddaností Otci, se stejnými úkony lásky, klanění, chvály, díkůčinění a prosby. Kněz nás může ve své „vzpomínce“ jen tak dalece připojit k oběti Kristově, jak dalece přinášíme k sv. oběti živou víru, která „je činna láskou“ (Gal 5, 6), a pravou ochotu k oběti a opravdovou vůli obětovat. U kněze to nechybí: ani u nás to nesmí chybět!

Jak drahá nám musí být mešní aplikace, memento sloužícího kněze! Tím si zajišťujeme, že jsme správně přítomni oběti mše svaté. Tu vzpomíná kněz „všech vůkol stojících“ a tím jim všem přivlastňuje mši svatou, takže ji mohou spoluobětovat a spolupřijímat její užitek.

Modlitba:

Ustavičná slitovnost nechť očišťuje a chrání tvou církev, Pane. A poněvadž bez tebe nemůže bezpečně obstát, nechť je vždycky vedena tvou milostí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

STŘEDA PO 15. NEDELI PO SV. DUCHU

Setba a žeň

1. Nám, pokřtěným a biřmovaným je opět dáno napomenutí: Žijte podle ducha! „Žijeme-li podle ducha, duchem se stále řídíme!“ (epištola). Letnice, sv. biřmování nám dalo Ducha svatého s jeho mi-

lostmi a dary: nyní platí, abychom žili jako lidé duchovní, abychom „zasévali do ducha“.

2. „*Kdo zasévá do svého těla, z těla bude žnouti záhubu.*“ Tělo, tělesné smýšlení je stejně rozsáhlé a úrodné pole. Kdo zasévá na této půdě, bude žnouti záhubu. Kdo zasévá do těla? Apoštol nám to udává přesně. Kdo usiluje o marnou slávu. Kdo svou ctižádostí, svou pyšnou vypínavostí a svými neskromnými požadavky popuzuje bližního a tak působí svár. Kdo druhým závidí, kdo na ně žárlí. Kdo kárá chybujícího spolubratra netrpělivě a tvrdě. Kdo se domnívá, že něčím je. Kdo svůj život srovnává s životem druhých a podle toho soudí, co a jak druzí myslí, mluví a jednají, a nehledí jediné na Boha. Kdo nemá vůbec smyslu a porozumění pro slabosti, nesnáze a potřeby spolubližního a „nesnáší břímě druhého“ se soucitem, poučením, modlitbou a pokáním, které za něho bere na sebe. Je to člověk zaměřený k pozemským a přirozeným věcem, zaujatý sám sebou, který nebyl ještě nadpřirozeně přetvořen Duchem svatým!

„*Kdo zasévá do ducha, z ducha bude žnouti život věčný.*“ Také duch je úrodná půda. Šťastní, kdo zasévají na tomto poli! Do ducha zasévá, kdo neusiluje o marnou chválu. Kdo se nepoddává závisti ani žárlivosti. Kdo v duchu tichosti poučuje chybujícího spolubližního a tak jej přivádí zpět k Bohu. Kdo je si pokorně vědom svých vlastních slabostí. Kdo vážně před Bohem a svým svědomím zpytuje své počínání. Kdo nese břímě druhého a každému prokazuje lásku slovem i skutkem. Kdo neúnavně koná dobro. Kdo neopomíjí nyní a pokud má ještě čas, činit dobro všem, zvláště však souvěrcům, s nimiž je spojen sv. křtem v jedno tělo Kristovo, v jednu církev.

3. „*Kdo zasévá do svého těla, z těla bude žnouti záhubu.*“ Do těla jsou zasévány skutky, které konáme z čistě přirozených, i kdyby lidsky ušlechtilých důvodů a zájmů; skutky, které nekonáme pod vlivem lásky k Bohu nebo ke Kristu. Mohou to být třeba skutky hodné uznání, přece však jsou bezcenné pro naše pravé blaho, pro věčnost. Velké kroky, ale mimo cestu!

„*Kdo zasévá do ducha, z ducha bude žnouti život věčný.*“ To je nepomíjející, věčně cenná úroda života z ducha, z víry, z milosti, ze zaměření k Bohu a ke Kristu: věčný život. A všechno, i to nejmenší, co činíme, přijmeme, trpíme v duchu, působí nový věčný život, novou věčnost. Jak jsme pošetilí, že se nesnažíme mnohem horlivěji o to, abychom zasévali do ducha!

Ježíš přichází do Naimu. Nalézá mrtvého a za ním plačící matku. Ježíš přichází do farnosti, do křesťanské rodiny a nalézá mrtvé. Zasévají do těla a z těla žnou záhubu. Za nimi jde matka církev. Nese břímě mrtvých: má s nimi soustrast, za ně se modlí, obětuje a usmi-

řuje. Přimkneme se k této matce. „Pane, nakloň své ucho ke mně a vyslyš mne... Smiluj se nade mnou, Pane,... Potěš duši svého služebníka: neboť k tobě pozdvihuji svou duši“ (introit).

Čím více budeme s matkou církví zasévat do ducha, tím více budeme moci sloužit a pomáhat těm, kteří zasévají do těla, aby se stali duchovními a žali věčný život!

Modlitba:

Ustavičná slitovnost nechť očišťuje a chrání tvou církev, Pane. A poněvadž bez tebe nemůže bezpečně obstát, nechť je vždycky vedena tvou milostí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ČTVRTEK PO 15. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Neste břemena jeden druhého

1. „Bratři, žijeme-li podle ducha, duchem se také řídme... Neste břemena jeden druhého a tak naplníte Kristův zákon“ (epiškola). To znamená žít podle ducha: nést břemena druhého. Tak to činí Kristus. Tak to činí křesťan.

2. „*Neste břemena jeden druhého.*“ Tak to činí Pán v dnešním evangeliu. V městě Naimu právě vynášeli k hrobu jediného syna vdovy. Hojný zástup z města šel za plačící matkou a sdílel její bolest. Nesli spolu nesnáze a hoře matčino. Pán to zařídil tak, aby vcházel do města právě tehdy, když se pohřební průvod přiblížil k městské bráně. Ježíš je jat soucitem. S láskou a účastí nese břímě matčino. „Neplač!“ A matka cítí, jak velice Pán chápe její hoře a sdílí s ní její bolest. Po slovech Páně následuje čin. Pán přistoupil a dotkl se máru. Nosiči se zastavili. I poručil Pán mrtvému: „Mládenče, pravím ti, vstaň!“ Tu se mrtvý posadil. A Ježíš jej vrátil jeho matce. Tak nese Pán břímě, hoře a bolest druhého. On je nám vzorem!

„*Neste břemena jeden druhého.*“ Každý člověk má v tomto pozemském životě nést své břímě, jeden takové, druhý onaké. Každému z nás vkládá Pán kříž na ramena. Každý má své hoře, své obtíže. Někdy je to chudoba a nouze, někdy nemoc, někdy neštěstí v obchodě, v povolání, v domácnosti, v rodině, úmrtí nebo jiné břímě. Tu se objeví křesťanská láska. Ona nemůže a nesmí přejít lhostejně a bez účasti kolem cizího hoře a kříže. Ona to pocítuje, jako by to postihlo ji samu. Trpí spolu. Má slovo účasti, útěchy, rady. Snaží se narovnat shrbeného pod břemenem, ulehčit a vzít mu kříž, pokud

je to v jejich silách. Sdělená bolest je poloviční bolest! Jak krásné a povznášející by to bylo v rodině, ve farnosti, v diecési, kdybychom se my, kteří se nazýváme křesťany, povznegli k takové výši lásky! Taková láska vyžaduje porozumění pro cizí bídu, široké, velké srdce, mnoho nezištnosti a obětavosti. — A víru, která ve spolubližním, v chudém, v zarmouceném, v nemocném, v tom, který upadl do neštěstí, vidí úd Kristův, vidí Krista a vzpomíná si na slova Páně: „Co jste učinili jednomu z nejmenších těchto mých bratrů, mně jste učinili“ (Mt 25, 40).

3. Denně sestupuje Pán v lásce a milosrdenství k nám, aby s námi nesl naše nesnáze, utrpení a záležitosti, naše břemeno a náš kříž. „Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste břemenem obtíženi, a já vás občerstvím“ (Mt 11, 28). On přichází v oběti mše svaté, aby jako Velekněz sjednocen s námi přednesl naše obtíže a nesnáze Otci, aby Otec nám dal sílu, abychom statečně a s užitkem dále nesli své břímě a tak dosáhli odměny věčného života. On přichází ve svatém přijímání a naplňuje nás svým duchem oběti a svou silou z oběti. Když jsme podpírání jeho silou, jsme silni nésti břímě každodenních křížů a utrpení a píti jeho kalich s Ním (Mt 20, 22). S kříže, s oltáře, ze svatostánku Ježíš osvětluje naši duši. Chápeme vždy hlouběji tajemství utrpení a spoluutrpení s Ním. „Musíme trpět s Ním, abychom spolu (s Ním) byli také oslaveni.“ (Řím 8, 17). Takový je zákon: „Kde jsem já, tam bude i můj služebník“ (Jan 12, 26), ten, kdo se ve sv. křtu stal údem ukřižovaného. Tak nese Pán naše břímě.

Věříme v tajemství přebývání Boha v naší duši. Trojjediný Bůh žije v nás a dopravá nám, abychom měli a prožívali spolu s Ním jeho život. On pracuje o spásu a posvěcení naší duše. Čím dále pokročíme ve spojení s Ním, tím více On pracuje v nás utrpením, zkouškami, zklamáním a obtížemi bez konce. Ale s křížem nám dává ještě mnohem více světla, poznání, síly, abychom ten kříž unesli. On, svatý Bůh, nese naše břímě spolu s námi. Jak jinak bychom mohli unést kříž a zkoušky křesťanského života, dokonalého života? Příklad pro nás, jak i my máme nésti břímě druhého.

„Neste břímě druhého“, kříž druhého. Tak naplníme Kristův zákon. V té míře však, jak plníme tento Kristův příkaz, „zůstáváme v jeho lásce“ (Jan 15, 10). A přece! Kde jde o křesťanskou lásku, selháváme tak mnoho, nejvíce vůči nejbližšímu okolí. Nemáme srdce pro cizí bídu, pro hlad, pro chudobu druhých: jen když my máme všechno a můžeme si všechno dovolit! Pro druhé v jejich obtížích a nesnázích máme sotva jaké slovo účasti, nemáme pro ně čas, pomoc. Žijeme opravdu podle ducha? Kde je naše víra, která nám dává vidět v souženém, kříž nesoucím spolubližním, úd Kristův, Krista Pána?

„Kdo má pozemský majetek a pozoruje, že jeho bratr je v nouzi, a zavře své srdce před ním, jak v něm zůstává Boží láska?“ – (1 Jan 3, 17).

Modlitba:

Ustavičná slitovnost nechť očišťuje a chrání tvou církev, Pane. A poněvadž bez tebe nemůže bezpečně obstát, nechť je vždycky vedena tvou milostí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK PO 15. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Pomáhejte si navzájem nésti břemena

1. „Žijeme-li podle ducha, duchem se také řídíme... Pomáhejte si navzájem nésti břemena“ (epištola). Břemena, která má Apoštol především na zřeteli, když napomíná svoje Galatany, aby si pomáhali navzájem nésti břemena, jsou břemena hříchu a chyb, které vidíme na bližním. Pavel myslí na ty, kteří jsou pokoušeni státi se nevěrnými svému Bohu a Pánu, své víře, své církvi, dobré snaze. Myslí na ty, kteří už podlehlí tomu pokušení. Také zde platí: „Pomáhejte si navzájem nésti břemena“, jeden přispěj druhému, aby byl uchráněn pádu. Jestliže však padl, pomoz mu, aby povstal z pádu. „Tak naplníte zákon Kristův.“

2. *Vzor.* Po celý rok, vyjma dobu adventní, postní a velikonoční, připomíná nám posvátná liturgie při sextě Apoštolova slova: „Pomáhejte si navzájem nésti břemena. Tak naplníte Kristův zákon.“ Při sextě, okolo šesté hodiny vystoupil Pán o prvním Velkém pátku na kříž. Tam nesl břemeno nás všech, naše hříchy. „Smazal dlužní úpis s jeho ustanoveními, který nám byl nepříznivý a stavěl se proti nám, a odstranil ho tím, že jej přibil na kříž“ (Kol 2, 14), „On vynesl naše hříchy na svém těle na dřevo“ (1 Petr 2, 24), za nás se modlil, trpěl a podal smír. „Kristus nás vykoupil z prokletí Zákona tím, že se stal pro nás kletbou“ (Gal 3, 13). On vzal na sebe břímě hříchů a kletbu smrti celého lidstva a v našem zastoupení odčinil a zhladil všechny naše hříchy a vysvobodil nás z kletby hříchu. Tak nám jej neustále staví před oči posvátná liturgie a volá k nám: „Pomáhejte si navzájem nésti břemena“, podle vzoru trpícího, ukřižovaného, za naše hříchy umírajícího Pána. On totiž „sestoupil s nebe pro nás a pro naše hříchy“ (mešní Credo), aby místo nás zadostučinil; aby to, co jsme měli odpykat náležitě, uvedl do pořádku jako náš zástupce

u Boha. On je „Beránek Boží, který snímá hříchy světa“ (Jan 1, 29). a bere je na sebe, jak by sám byl zhřešil. Jak těžce na něho doléhá naše vina! Na hoře Olivové, u sloupu bičování, na cestě na Golgotu, v hořkých hodinách na kříži! Nese naše břímě, naše hříchy.

„*Jdi a jednej i ty podobně*“ (Lk 10, 37). Jak se stavíme ke svému bratru v Kristu, kterého vidíme v nebezpečí hříchu? Víme o jeho slabosti v tom neb onom směru. Předem vidíme, že mu hrozí neštěstí, katastrofa. Žijeme s druhými společně a víme o jejich nevěrnostech, o jejich chybách a přestupcích. Zlobíme se na ně, pozastavujeme se nad jejich chováním. Začneme je nelaskavě posuzovat, pohrdat jimi, stranit se jich, dáme jim cítit své podceňování. Je to snad uplatněním příkazu: „Pomáhejte si navzájem nésti břemena?“ Oč více bychom se museli ujímat duchovní bídy spolubližního, cítit ji spolu s ním, mít s ním soustrast a snažit se získat ho pro Boha? Ale my nenalézáme ani slovo poučení v duchu mírnosti a lásky. Neneseme jeho břímě spolu s ním. Co mi na něm záleží? Je dosti starý. On sám to musí vědět.

3. „*Pomáhejte si navzájem nésti břemena.*“ Někdo měl neštěstí a stal se obětí vášně, nerozumnosti, své neukázněnosti. Co učiníme? Jaké bývá chování v rodinách, ano i v řeholních společnostech? Pro ubožáka mívají jen slova odsouzení a pohrdání. Vyhýbají se mu jako nečistému, který není hoden s druhými sedět u téhož stolu nebo mít s nimi společenství. Se všech stran po něm házejí kamením a vidí na něm jen to černé. Je to snad uplatněním příkazu: „Pomáhejte si navzájem nésti břemena?“ Opravdu nikoli! Nyní, právě když byl bratr postižen neštěstím, třebaš ze své vlastní viny, právě nyní nadešla chvíle, kdy „máme vůči němu uplatňovat lásku, aby nebyl trápen přílišným smutkem a skleslostí“ (2 Kor 2, 7 a násl.). Nyní nadešel okamžik, kdy – pokud je to v naší moci – mu budeme nápomocni, aby přišel k poznání; kdy mu promluvíme o svém zájmu a o jeho pravém štěstí; kdy budeme vynalézaví a odkryjeme tisíce cest, abychom se k němu přiblížili, jej napřímili a podepřeli. „Pomáhejte si navzájem nésti břemena.“ Modlíme se za něho. Jsme si vědomi, že jsme jedno s ním. Konáme pokání a zadostčiníme s ním a za něho tak, jako Spasitel zadostčinil a obětoval se za nás. To je křesťanská láska!

„*Tak naplníte Kristův zákon.*“ Hřích nenávidět, ale toho, kdo zhřešil, milovat. Chyby a poklesky nenávidět a prchat před nimi; chybujícího však milovat shovívavou a blahovolnou láskou. A my? Tak těžko rozlišujeme a oddělujeme osobu od věci; s věcí zavrhuje i osobu. Místo abychom snášeli chyby a slabosti druhých, stávají se nám jejich hříchy a chyby pohnutkou, abychom jimi pohrdali, pyšně se nad ně vynášeli a zasedali k soudu nad nimi.

Zamysleme se vážně nad příkladem Páně. Jako On vzal na sebe naše břímě! Denně nabízí ve sv. oběti Otci svou krev, kterou prolil na kříži, aby nám zjednal odpuštění všech nevěností. S jakou trpělivostí, tichostí a shovívavostí snáší nás, hříšníky! Jak se neustále za nás modlí ve svatostánku! Jak se neostýchá dáti nám ve svatém přijímání opět svoji celou lásku, ačkoli jsme Mu byli tolikrát nevěrní!

Modlitba:

Ustavičná slitovnost nechť očišťuje a chrání tvou církev, Pane. A poněvadž bez tebe nemůže bezpečně obstát, nechť je vždycky vedena tvou milostí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

SOBOTA PO 15. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Svatá církev

1. Z hlubokého soužení volá církev a voláme my s ní: „Pane, nakloň své ucho... Zachraň svého služebníka, který v tebe doufá, můj Bože. Smiluj se nade mnou, Pane, volám k tobě po celý den. Potěš duši svého služebníka“ (introit). „Ustavičná slitovnost nechť očišťuje a chrání tvou církev. Ona nemůže bez tebe bezpečně obstát. Veď ji vždycky svou milostí“ (orace). Volání k milosrdenství Božímu! Plačící a modlící se matka naimská!

2. „Ustavičná slitovnost nechť očišťuje tvou církev“ (orace). „Kristus miloval církev a vydal sebe samého v oběť za ni, aby ji posvětil,... a sobě připravil slavnou bez poskvrny, bez vrásek nebo něčeho podobného, aby byla svatá a bezúhonná“ (Ef 5, 25–27). Její děti posilněny Duchem svatým, který o letnicích sestoupil na apoštoly, mají žít podle ducha. Mají být dětmi ducha, lidmi, kteří nehledají marnou slávu, kteří se navzájem nepopouzejí a nezávidí si. Lidmi ducha, kteří chybujiící poučují v duchu tichosti a jsou pamětlivi své vlastní slabosti a hříšnosti, kteří si vzájemně pomáhají nésti břemena a neúnavně konají dobro (epištola). Svatá církev, čistá, neposkvrněná snoubenka Páně! Jak velice touží po tom, aby ve všech svých dětech byla svatou církví bez chyb a hříchů! Jak velice trpí skutečností, že ve velkém převážném množství svých dětí zde na zemi není tím, čím by měla být podle své myšlenky, své podstaty a vůle! Ona ví o slabostech, o hříších, a nesvatosti a neduchovnosti mnohých. Ví, jak je tím zneuctěna a znesvěcena! Z této bídy volá ona, vdova naimská,

k Pánu: „Smiluj se nade mnou, Pane, k tobě volám po celý den.“ „Ustavičná slitovnost nechť očisťuje tvou církev.“

„*Ustavičná slitovnost nechť chrání tvou církev.*“ „Nepřátelství položím mezi tebou (hadem, ďáblem) a ženou (Evou, Marií), mezi potomstvem tvým (hadovým) a potomstvem jejím (Kristem, církví). On (Kristus) potře tvou hlavu a ty budeš činit úklady její patě“ (1 Mojž 3, 15). Kristus a jeho církev na jedné straně, had, ďábel se svými přívrženci na druhé straně. Boj na život a na smrt. Boj po všechna staletí dějin církve. Proti církvi se pozvedá od prvních začátků jejího trvání blud, židovství, pohanství, mocné bludy proti církevní nauce o nejvyšší Trojici, o pravém člověčenství a božství Kristově v jedné osobě; proti církevní nauce o dědičném hříchu, o milosti a o vykoupení. Později proti její nauce o svaté Eucharistii, o oběti mše svaté, o skutečnosti a účinnosti svatých svátostí. Proti církvi se pozvedá světská moc, aby ji zničila. Po tři sta let používali římscí císaři celé své moci a pronásledovali papeže, biskupy, kněze a věřící s neslýchanou krutostí. Později jsou to vladaři a vlády rozličných zemí na severu a jihu, na východě i západě. Čím dále pokračovala staletí, tím více musí církev trpět pomluvy a pronásledování a je podezřívána, pohrdána a zbavována práv. Ale „brány pekelné ji nepřemohou“ (Mt 16, 18). Boží slitovnost chrání a opatruje církev. Boží milost ji vede. Jak by mohla sama ze sebe odolávat mocnému a trvalému náporu a útoku pekla a jeho náhončím? Že odolává strašným mocnostem vnitřním i vnějším a trvá po všechny časy přes všechny obtíže, všechna nebezpečí a ztráty, to má svůj poslední důvod v ustavičném milosrdenství Božím. S vděčným srdcem uznává církev velké milosrdenství, které Bůh působí v ní. „Dobré jest oslavovati Pána a opěvovati tvé jméno, Nejvyšší. Již zrána ohlašovati tvé milosrdenství a tvou věrnost za noci“ (graduale).

3. Církev trpí hříchy a chybami, které se páchají v ní. Ona je vždy svatá církev. I my trpíme těmito hříchy, i my zavrhuje zlo v církvi. Ale církev milujeme. Svou lásku k matce církvi dokazujeme tím, že žijeme podle ducha, že všemožně vylučujeme hřích ze svého myšlení, chtění a života a upřímně se snažíme o dobro a svatost. Tak přispíváme k očistění a posvěcení celku. „Věřím v jednu svatou církev.“

To je naše velká prosba, aby Boží slitovnost očisťovala a chránila církev; aby všichni členové církve používali prostředků, které jsou jim dány zvláště ve spoluobětování mše svaté, ve svátosti pokání a v pěstování modlitby, aby se očistili od hříchů a uchovali se čisti. Tuto prosbu vkládáme dnes na patěnu.

Modlitba:

Ustavičná slitovnost nechť očišťuje a chrání tvou církev, Pane. A poněvadž bez tebe nemůže bezpečně obstát, nechť je vždycky vedena tvou milostí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 16. neděle po sv. Duchu

1. Radostný velikonoční motiv minulých nedělí ustupuje dnes nápadně do pozadí. Nastal podzim. Dny jsou kratší, noci delší, tmy stále přibývá jak v přírodě tak i v duši modlící se církve. Není to náhoda, že dnešní neděle začíná čtení těch listů, které sv. Pavel napsal ve své vazbě v Římě, a že se dnes poprvé zjevuje Pán ve stupňovém zpěvu (graduale) jako ten, který jednou přijde v slávě; myšlenka, která dává posledním nedělím po sv. Duchu jejich specifický ráz.

2. V den znovuzrození byla zaseta do duší krásná setba. Pod zářivým sluncem církevního roku měla vyrůst a dozrát: bohatý, plný život milosti v duši a v církvi na zemi. „Ať vám dá ... skrze svého (Kristova) Ducha sílu vnitřně zesílit, aby Kristus přebýval skrze víru ve vašich srdcích, a abyste, jsouce v lásce zakořenění a opření... byli úplně prostoupeni plností Boží“ (epištola). Ale v tak mnohých, kteří obdrželi milost znovuzrození a do nichž byly vloženy vzácné zárodky napřírozeného života, se tato setba nevydařila; místo těžkých podzimních snopů spíše děsná neúroda! To je ten tlak, který dnes tíží duši liturgie a ve vstupním zpěvu ji vede k úpěnlivé prosbě: „Milostiv mně buď, Pane, volám k tobě po celý den... Nakloň své ucho ke mně a vyslyš mne, neboť jsem bezmocný a ubohý“ (introit). Pod stejným dojmem volá dnes liturgie k nebi Kyrie eleison. „Tvoje milost, Pane, nechť nás vždycky předchází i provází“ (orace): neboť jenom ona může probudit zárodky nadpřírozeného života a rozvinout je v bohatou úrodu „dobrých skutků“. Ona může „v nás učiniti mnohem více, než oč prosíme nebo čemu rozumíme“ (epištola); ona může probudit nový život a přivést nás k zralosti, abychom v den opětného příchodu Páně byli hodni vejíti s Ním do království jeho slávy. „Aleluja, pějte Pánu novou píseň, neboť (na nás) učinil zázračné věci. Aleluja!“

3. Jednou v sobotu byl Spasitel pozván ke stolu u jednoho váženého farizea. Tu k Němu přišel nemocný. Spasitel se ho ujal, uzdravil ho a propustil. Tak vypravuje evangelium. Dnes v oběti mše svaté přichází týž Spasitel k nám. Tu jsme my ten nemocný. V pokoře uznáváme a vyznáváme svou nemoc a nehodnost. „Pane, shlédni

na mne a pomoz mi. Nechť se zahanbí, kdo mi ukládají o život. Pane, shlédni na mne a pomoz mi“ (ofertorium). Ve svaté oběti nám dává Spasitel účast ve svém životě. Předstupuje před Otce a snažně prosí za nás. Ve svatém přijímání se stává pokrmem naší duše. Tak dostane duše sílu, aby splnila úkoly křesťanského života, jak je uvádí epištola. Tu se modlí duše plna rozhodnosti a důvěry: „Pane, pamětliv budu jediné tvé spravedlnosti“ (communio), tj. budu myslet na to, jak mám žít před tebou spravedlivě. „Bože, tys mne tomu učil od mé mladosti.“ Tys mne posiloval eucharistickým pokrmem a vedl jsi mne od mladosti. „Neopouštěj mne ani v mém staří.“

ŠESTNÁCTÁ NEDELE PO SV. DUCHU

Pokora, naše síla

1. „Pohané se budou báti tvého jména, Pane, a všichni králové země tvé slávy. Neboť Pán dává znovu postavit Sion. Tam se zjeví ve své velebnosti“ (graduale). Liturgie obrací svůj pohled od zmatku světa k opětnému příchodu Páně, ke dni, kdy On přijde „s velkou mocí a slávou“ (Lk 21, 27). Při zmrtvýchvstání opět povstane město Sion – církev – k dokonalému životu nebeské blaženosti.

2. „*Milostiv mně buď, Pane, po celý den k tobě volám. Vždyť ty jsi dobrý a mírný, Pane, a pln milosrdenství ke všem, kdož tebe vzývají. Pane, nakloň své ucho ke mně a vyslyš mne, neboť jsem bezmocný a ubohý*“ (introit). Je podzim. Pán přichází sklízet úrodu. Ve své církvi během církevního roku „vykonal podivuhodné věci“ (verš v Aleluja). Vánoce, velikonoce, letnice. Den co den nová naučení, nové milosti. Neustále v ní pracuje, aby sílila jeho duchem, aby rostla ve víře a lásce a byla naplněna celou plností božského života. Jaká úroda by musela dozrát! Ale v tak mnohých svých dětech nemůže církev sklízet očekávanou úrodu. V tak mnohých, ano ve velké většině svých dětí, i těch, které jsou zvláště zavázány Bohu a Kristu, zůstala její námaha a starost téměř bez užitku. Vnitřně nevzrostly a nezesílily; nemají smyslu pro vnitřní bohatství poznání Krista a života v Kristu. Nic nevědí o Boží plnosti, kterou mohou a mají být naplněny. S hlubokým zármutkem pohlíží církev na mnohé, kteří zůstali bez ovoce. „Smiluj se nade mnou, Pane, neboť jsem ubohý.“ Nemusí se církev rmoutit i nad námi? Nepatříme i my k těm ubohým, u nichž církev a Pán v době žní nemůže najít plný, bohatý život milosti?

„*Kdo se poníží, bude povýšen*“ (evangelium) „Celou plností Boží“ je naplněn pokorný. Kde nekvete plný, bohatý život milosti, tam chybí základ pokory. To chce říci ve smyslu posvátné liturgie toto evangelium. Ježíš je pozván jako host do domu váženého farizea. Tu před ním stojí muž, který trpí vodnatelností. Ježíš se ho dotkne a uzdraví ho. Potom se obrátí k farizeům, kteří s Ním stolují. „Viděl totiž, jak si vybírají přední místa.“ „Když budeš pozván od někoho na svatbu, nesedej na přední místo. Mohl by snad býti pozván vzácnější než ty... Posad se na poslední místo. Až pak přijde tvůj hostitel a řekne ti: Příteli, posedni výše! to ti bude k poctě před spolustolujícími.“ To je naše nemoc, nadutost, nafoukanost, pýcha, hřích farizeů: oni chtějí býti ctěni, váženi, býti v popředí. Proto v nás nemůže zesílit vnitřní člověk; proto nemůže zapustit hluboké kořeny život víry a lásky, proto do nás nemůže Pán vylít svůj život v celé plnosti. „Bůh se pyšným protiví“ (1 Petr 5, 5). „Kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se poníží, bude povýšen.“ V pokoře, v lásce k malosti záleží pravý pokrok a dokonalost života milosti. Jen pokoře je dáno chápat „šířku a délku, výšku a hloubku“ tajemství našeho života v Kristu. Jen pokora chápe „lásku Kristovu, která převyšuje všechno poznání“. Jen pokoře je dopřáno, aby byla naplněna „celou plností Boží“, božského života milosti. V pokorném působí Boží síla, ta síla, která „zmůže mnohem více, než oč prosíme nebo čemu rozumíme.“ Jen pokora je si vědoma své nehodnosti a bezmocnosti a přichází k Pánu v hostině svaté Eucharistie. Tu se Pán dotkne nemocného a uzdraví ho.

3. Kdo nás vyléčí z naší pýchy, která je vykreslena ve vodnatelném i ve farizeích z evangelia? Pán a jeho milost u stolu svaté Eucharistie, při hostině svatého přijímání. Svojí pýchou jsme si ovšem mnoho uškodili. Ale není všechno ztraceno. Není ještě pozdě, dokud přicházíme k Pánu. On se nás ve svatém přijímání dotkne svým čistým tělem a svou krví. On roznítí naši nemocnou duši u své čisté, zdravé duše, naše srdce u svého Srdce, naši lásku u své lásky, naše smýšlení a dychtění u svého svatého, k Bohu zaměřeného smýšlení a dychtění. Svatou Eucharistií budeme uzdraveni a přetvořeni v nového člověka. Důvěřujeme. Dáme se Kristem denně dotýkat ve svatém přijímání, při návštěvě Nejsvětější Svátosti.

Pokora je cesta k uzdravení našich duchovních nemocí, cesta k milostem. Kristus sám nám dává příklad pokory v každodenní slavnosti posvátné liturgie. Pod závojem způsob chleba a vína se stává přítomným, podobně jako před dvěma tisíci lety, když se stal člověkem, přišel k nám nehodným, stává se naším knězem, naším obětním darem, naším pokrmem. Zaujímá poslední místo ve stejném

duchu, jako zaujal poslední místo při svém utrpení a smrti. „Učte se ode mne“ (Mt 11, 29). S Pánem zaujmout poslední místo, být malým, odumřít tím, že se bezvýhradně odevzdáme vůli a zalíbení Otcově. Na této cestě budeme naplnění „veškerou plností Boží“.

„Smiluj se nade mnou, Pane, po celý den k tobě volám.“ Dej mi světlo a milost, abych se zbavil všeho přeceňování sebe a veškeré důvěry v sebe a šel cestou křesťanské pokory.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, nechť nás vždycky předchází i provází tvá milost a působí, abychom se neustále snažili o dobré skutky. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PONDĚLÍ PO 16. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Soužení církve

1. Církev se modlí o vnitřní upevnění svých dítek. Nebe je zamračené. Pronásledování z vnějšku, duševní boje, krize, vnitřní obtíže souží církev. Apoštol Pavel je držen ve vězení v Římě. Obává se, že nově obrácení křesťané efesští pro pronásledování a uvěznění, které ho postihlo, by se mohli zviklat v nauce, kterou zastupuje, a opustit Krista. Apoštol ve svých okovech může se za ně jen modlit, aby obdrželi milost vytrvalosti přes všechna pronásledování a zdánlivé neúspěchy.

2. „Bratři, prosím vás, neklesejte na mysli pro má soužení, která trpím kvůli vám“ (epiškola). Apoštol právě připomněl Efesanům, že ve víře v Krista—Prostředníka máme přístup k Otci. My jsme Mu dětmi, On je nám Otcem. Proto — tak nás prosí Apoštol — neklesejte na mysli pro soužení, která musí trpět Apoštol, církev, za nás pokřtěné. Utrpení, tupení a pronásledování církve, náboženství, kněží, nejsou důvodem, abychom byli uvedeni v omyl, jako by církev se svou naukou, se svými příkázáními, se svými svátostmi, nároky a požadavky nebyla v právu. Nikoli; *utrpení a pronásledování církve „jsou k vaší slávě“*. Jsou to zároveň jizvy ukřižovaného Pána, který v církvi na zemi viditelně žije a působí. Jsou nepopíratelným důkazem toho, že církev, která je takto tupena a pronásledována, svázána a poutána v okovech, jako je Pavel ve svém vězení, je církev Kristova a má a zastupuje ducha Kristova. „Jestliže svět vás nenávidí, vězte, že dříve než vás, nenáviděl mne. Kdybyste byli ze světa, svět by své

miloval. Poněvadž však ze světa nejste, nýbrž já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí... Jestliže mne pronásledovali, i vás budou pronásledovati“ (Jan 15, 18–20). Utrpení církve nás posilují ve víře v jednotu naší církve s Kristem—Hlavou. Ve víře ve věrnost, kterou chová Snoubenka k svému Snoubenci. Ve víře, že máme v církvi Krista, vykoupení a život.

„*Je to k vaší slávě.*“ Apoštol trpí svá soužení za své Efesany; církev trpí svá pronásledování za nás. Těší nás: „Neklesejte na mysli pro soužení, která trpím pro vás“, k vašemu blahu. Církev je naplněna duchem Kristovým. „Kristus si mě zamiloval a sebe samého vydal za mne“ (Gal 2, 20). Kdo chce s Kristem zachraňovat duše, být vykupitelem, musí nutně s Ním jít cestou kříže, utrpení, potupy a pokoření. Církev jí jde. Je šťastna, že s Pánem jde křížovou cestou a „trpí za nás“. „*Je to k vaší slávě.*“ To nám ukazuje, jak velice nás Bůh miluje, že za nás nejen vydal svého jednorozeného Syna, nýbrž chce, aby i Apoštol, svatí, církev, za nás, za každého z nás trpěli a stali se za nás spoluvykupiteli. Dny pronásledování církve Kristovy jsou dny milosti pro nás. Znamenají, že jsme zhřešili, že jsme pobloudili, že máme konat pokání a podat zadostučinění. Znamenají, že potřebujeme milosrdenství Božího, že modlitba církve už nestačí, aby usmířila Boha. Církev musí trpět, musí zakusit potupu a zneuctění. „Za nás“, abychom souženími, která pro nás církev trpí, našli odpuštění a milost. „To znamená slávu pro vás.“ Důkaz, jak církev pečuje o nás, jak se nás ujímá, jak vážně bere svůj úkol, aby nás zachránila pro věčný život. Nikoli, ona není podvodnice: jinak by pro nás nebyla pila kalich Páně po dva tisíce let svého trvání neustále, neúnavně, plna mateřské lásky k nám! Věříme! Děkujeme a důvěřujeme!

3. „Smiluj se nade mnou, Pane, po celý den k tobě volám“ (in-troit). Tak se modlí církev. Volá o milosrdenství pro hříšníky, nevěrné, odpadlé a nevděčné. Volá po celý den. Volá ve své neustávající modlitbě, která se koná ústy jejích kněží a řeholních osob. Volá k Pánu svým utrpením, svým neustálým soužením a pronásledováním. Volá k Němu ve svaté oběti, kterou koná. Když obětuje, přimyká se k Ukřižovanému a přináší si sílu, aby vytrvala s Ním na kříži pronásledování a zjedнала nám odpuštění a milost!

„Neklesejte na mysli pro soužení, která já, církev, trpím pro vás.“ Ona ví, proč je pohrdána a pronásledována a trpí soužení: „Hlásá-li vám někdo jiné evangelium než to, které jste přijali, buď proklet! Což se snažím nyní získati přízeň lidí nebo Boha? Anebo usiluji o to, abych se líbil lidem? Kdybych se ještě lidem chtěl zalíbit, nebyl bych služebníkem Kristovým“ (Gal 1, 9–10). Čím více je církev pronásle-

dována a trpí soužení, tím jistěji jsme přesvědčeni o tom, že neslouží světu, že jen proto trpí potupu, poněvadž stojí věrně při Kristu.

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, nechť nás vždycky předchází i provází tvá milost a působí, abychom se neustále snažili o dobré skutky. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 16. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Vnitřní život

1. Apoštol pokleká před Otcem a prosí pro své Efeské o pět milostí. O to, aby skrze Božího Ducha vnitřně zesílili; o to, aby Kristus vírou přebýval v jejich srdcích; o to, aby byli zakořeněni a upevněni v lásce; o to, aby pochopili lásku Kristovu, která převyšuje všechno poznání; a konečně o to, aby byli zcela naplněni Bohem (epištola).

2. „*Abyste vnitřně zesílili.*“ To je první prosba Apoštolova. Zároveň je základem všeho dalšího. Křesťanský život je nutně život vnitřní. Ten však není nic jiného než spoluprožívání života vtěleného Syna Božího. Ten život nám dává přijímat jeho myšlenky, vzít si za své pravidlo jednání jeho zásady, prožívat jeho úmysly. Dává nám milovat, co On miloval, chudobu, pokoru, odevzdanost do vůle Boží, utrpení, kříž. Vnitřní život nás pozvedá nad smýšlení a dychtění člověka ovládaného hříchem, sebeláskou, nezřízenými vášněmi a návyky a staví nás do posvátného světa víry, důvěry v Boha, lásky k Bohu a k bližnímu. Vnitřní člověk má svou mysl, svou obraznost a své vášně tak dalece v moci, že ony s sebou nikdy nestrhnou jeho vůli. On je vždycky obrácen do nitra, kde v hloubi jeho duše žije a působí Bůh, Duch svatý. Nezná zvědavost, spěch, rozčilení, sklíčenost, rozptýlenost, roztěkanost. Nemíchá se do záležitostí druhých, varuje se posuzování druhých, pomluvy, pyšného chování. Nezná lidskou bázeň a jiný ohled než Boží vůli. Úplně ve všem se činí závislým na Bohu, na působení milosti. Činí prostě svou povinnost a pro Boží vůli a Boží zařízení, pro dopuštění Boží Prozřetelnosti nemá nikdy „nikoli“, nýbrž vždycky věřící a důvěřující „Staň se“: Jak je to milé Tobě! Abychom vedli takový život, abychom zesílili v tomto životě, to je modlitba Apoštolova, to je přání posvátné liturgie, přání církve.

„*Skrze jeho Ducha.*“ Vnitřního života nelze dosáhnout pouze při-

rozenou silou, pouze přirozeným úsilím nebo výchovou. I kdybychom použili svých přirozených vloh, i kdybychom napjali přirozené ctnosti k nejvyššímu stupni dokonalosti, nikdy tím nevzniknou vnitřní křesťané. Pravý křesťanský vnitřní život znamená intenzivní život milosti. A to zase znamená nové zaměření života, který úplně přesahuje přirozenost a může pocházet jen od Boha, od Ducha svatého. On je to, jenž dává, udržuje a rozvíjí vnitřní život a povznáší jej k výšinám spojení s Bohem a podobnosti s Bohem. On je to, jenž naši duši proniká vždy více svou krásou, čistotou a láskou, podobně jako sluneční paprsek proniká kapku rosy a v slunci ji zahaluje krásou. Čím více se odevzdáme působení Ducha svatého, tím mocněji v nás založí a rozvine On život vnitřní. „Přiď, Duše svatý!“

3. Vnitřní život, produchovnělý vnitřní život, to je příkaz nynější doby. Příkaz tím naléhavější, čím více se s posvátnou liturgií přibližujeme ke žnám, ke konci, k hodině, kdy oslavený Pán opět přijde soudit živé i mrtvé. Přijde k nám osobně v hodině smrti a zvláštního soudu. Jak budeme potom litovat, že jsme nepracovali více o prohloubení vnitřního života, pokud byl čas.

Růst ve vnitřním životě. Nevylučovat činnost nebo neopomíjet povinnosti a závazky svého stavu. Ale tak, že na prvé místo stavíme péči o vnitřního člověka, o modlitbu, usebranost, umrtvování a sebezapírání, o čistotu srdce, o život v přítomnosti Boží, o vnitřní modlitbu a že to vnější, co nám přísluší, naplňujeme a zúrodňujeme duchem vnitřního života, duchem víry, modlitby, umrtvování a čisté lásky k Bohu.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, nechť nás vždycky předchází i provází tvá milost a působí, abychom se neustále snažili o dobré skutky. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

STŘEDA PO 16. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Kristus v srdci

1. „Otec našeho Pána Ježíše Krista nechť vám dá,... aby Kristus přebýval vírou ve vašich srdcích“ (epištola). To je druhá prosba Apoštolova k Bohu. Církev se připojuje k této prosbě Apoštolově za nás.

2. „*Kristus ve vašich srdcích!*“ Ne jako ve svatostánku; ne jako se nám dává ve svatém přijímání. Ani ne pouze podle svého božství, zároveň s Otcem a Duchem svatým. Kristus v našich srdcích tak, jak nám to znázorňuje Pán v podobenství o vinném kmenu a ratolestech. Jako vinný kmen žije a působí, roste, kvete a přináší ovoce ve svých ratolestech, tak žije oslavený Pán v nás pokřtěných, je s námi životně srostlý a spojený, svým duchem nás ovládá a vede. Nyní „nežiji už vlastně já, nýbrž spíše žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20). Modlíme-li se k Otci, On se modlí v nás. Uskutečňujeme-li chudobu ve smyslu Páně, On prožívá v nás dále svou lásku k chudobě a posvěcuje naši chudobu. Odříkáme-li si v jeho duchu to neb ono, stojí za tím jeho duch odříkání a dává tomu, co obětujeme, jeho plnou cenu před Bohem. Jsme-li apoštoly duší, naše horlivost je pouze projevem horlivosti Páně o duše, který v nás žije a skrze nás pracuje o spásu druhých. Trpíme-li, trpí dál On tajuplně v nás, svých údech, my neseme část námah a utrpení, která snáší Pán ve svém tajemném těle církve. Jak velké, vzácné a plodné jsou naše modlitby a námahy, poněvadž On žije v nás jako vinný kmen v ratolestech. „Nežiji už já, nýbrž spíše žije ve mně Kristus.“ Kristus se modlí, pracuje, trpí, miluje ve mně. Z „Krista v našich srdcích“ získává náš život nový, nade všechno pouze přirozené nekonečně povznesený smysl a novou cenu. Sami ze sebe nejsme nic, jsme plni křehkosti, můžeme jen chybovat, smíme se však opřít o Pána, o jeho modlitbu a lásku, o Pána, v němž jsou všechny poklady a v němž má Otec své zalíbení. „Nechť vám Otec dá, aby Kristus přebýval ve vašich srdcích.“

3. „*Vírou.*“ Před touto skutečností selhává všechno pouze lidské a stvořené, poznání, chtění a namáhání. Jen vírou je nám dán přístup k této milosti. Když jsme se ve svém sv. křtu přiznali k víře v Krista, začal Pán přebývat v našem srdci. Čím více od té doby žijeme z víry, která působí láskou, tím více se stává Ježíš životem našeho života. „Nežiji už já, nýbrž žije ve mně Kristus.“ Čím více Jej v sobě vidíme živou vírou, čím více Mu nasloucháme a odevzdáváme se jeho působení, tím více ztrácíme sebe se zřetele. Neopíráme se už o slabou kolísavou třtinu, jíž jsme my sami, nýbrž o Silného, o Svatého, který v nás žije, modlí se, miluje a oslavuje Otce. Čím více žijeme životem víry a lásky, tím více jsme si vědomi své uhohosti, nicoty a úplné nehodnosti. Ale patříme na Něho v nás a víme, že smíme používat jeho lásky k Otci, jeho ctností, jeho zásluh, jeho utrpení a smrti, jeho krve, jeho Srdce jako svého majetku: smíme Jej obětovat Otci, smíme jeho Srdce podávat Otci jako náhradu za to, co se nám nedostává na lásce a čistotě! „Nedal nám Bůh s Ním všechno?“ (Řím 6, 32). Chybí nám jenom živá víra. Ve víře jsme nevýslovně bohatí.

„Nechť vám Bůh dá, aby Kristus vírou přebýval ve vašich srdcích“, abyste Jej vírou viděli v sobě a poznali své bohatství!

3. Kristus v srdci! Proč se tedy tolik obracíme k tvorům, kteří jsou mimo nás? Nemáme považovat za ztracený každý okamžik, kdy nežijeme s Ježíšem, žijícím a působícím v nás? Jediný pohled na Něho uzdravuje naše slabosti, zapuzuje tmu, zaplašuje smutek a naplňuje duši nevýslovnou radostí. Jsme-li stísněni svou hříšností, doléhají-li na nás obtíže, které se před námi kupí, pohledme na Ježíše, který v nás žije a působí, a našli jsme mír!

Kristus v srdci! Smíme tedy malomyslně nebo ztrácet odvahu před svou vlastní slabostí a křehkostí? Zdaž nemůžeme všechno v Tom, který nás posiluje (Fil 4, 13), který nás vede?

„Pán je blízko. O nic nepečujte úzkostlivě, nýbrž v každé modlitbě a prosbě přednášejte své žádosti Bohu s díkyčiněním. A pokoj Boží, převyšující všechno pomýšlení, ochrání vaše srdce i vaše myšlenky v Kristu Ježíši“ (Fil 4, 5–7).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, nechť nás vždycky předchází i provází tvá milost a působí, abychom se neustále snažili o dobré skutky. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ČTVRTEK PO 16. NEDĚLI PO SV. DUCHU

V lásce zakořenění

1. „Nechť vám dá Otec našeho Pána Ježíše Krista, abyste byli zakořenění a upevnění v lásce“ (epištola). Na lásce záleží konečně všechno! „Nyní zůstávají: víra, naděje a láska, tyto tři; ale největší z nich je láska“ (1 Kor 13, 13).

2. „Zakořenění a upevnění v lásce.“ „Vyplněním zákona je láska“ (Řím 13, 10). „Miluj Pána, Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své, ze vši mysli své a ze vši síly své! To je první přikázání“ (Mk 12, 30). „Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, kdybych však lásky neměl, byl bych jako zvučící měď a jako znějící zvonec. A kdybych měl dar prorokování a znal všechna tajemství a měl i poznání o všem a kdybych měl všechnu víru, že bych hory přenášel, kdybych však lásky neměl, ničím bych nebyl. A kdybych rozdál chudým na živobytí veškerý svůj majetek a vydal své tělo k spálení, kdybych však lásky neměl, nic by mi to neprospělo“ (1 Kor 13, 1–3). „Bůh je

láska a kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm“ (1 Jan 4, 16). Láska je dokonalost, dokonalé vyplnění všech přikázání a povinností, konečný cíl všech přikázání (1 Tim 1, 5). Všechny dobré skutky jsou dílem lásky. Ona je kořenem, životem, duší, svazkem ctností, první a poslední ctností, ano, ona sama je všechna ctnost a pravá dokonalost. Kde chybí láska, tam chybí všechno. Kde je láska, tam je všechno. Ona plní přikázání Boží, plní vůli Boží, plní je vždycky a všude; plní je nikoli z bázně, nikoli z donucení, nikoli jen pro odměnu, nýbrž aby se líbila Tomu, jemuž se oddala svobodně a s radostí. Ona působí, že i to nejmenší, co konáme, má před Bohem nejvyšší cenu, převyšující všechny přirozené hodnoty, a nejen nám, nýbrž celé církvi, všem přináší více užitku než jakékoli jiné dílo, ať je s lidského hlediska sebevětší. „Nyní zůstávají víra, naděje a láska: ale největší z nich je láska“ (1 Kor 13, 13). „Usilujte o lásku“ (1 Kor 14, 1).

„*Pochopte šířku a délku, výšku a hloubku*“ tajemství ponížení a obětování Syna Božího. Tajemství jeho vtělení, utrpení a smrti. „Zamiloval si mne a sebe samého vydal za mne“ (Gal 2, 20). Tajemství povolání nás pohanů ke Kristu a povolání jeho církve k dosažení božského života, k Božímu dětství, k dědictví v nebi. Tajemství našeho přivtělení k Němu, jenž je Hlava, „jenž naplňuje všechno vším“ (Ef 1, 23). Kdo pochopí výšku a hloubku, šířku a délku lásky Boha, který neušetřil svého vlastního Syna, nýbrž vydal Ho za nás, abychom my měli život (Jan 3, 16)? Láska dává očím světlo. Kdo nemá lásku, nechodí ještě v plném světle.

„*Pochopte lásku Kristovu, která převyšuje veškeré poznání.*“ K tajemství lásky Srdce Ježíšova proniká nikoli lidské přemýšlení, uvažování nebo vědění, nýbrž láska, jediné láska, vědění lásky. To je to vědění, kterým malé dítě poznává svou matku. Není to rozumové poznání, neboť dítě ještě nedospělo k užívání rozumu; není to poznání z víry, nebo ze slov a svědectví druhých. Je to jiné poznání, poznání lásky. Dítě miluje a je si vědomo, že je milováno. Bezděčně opětuje lásku láskou. Je-li odloučeno od matky, pláče a nedá se uklidnit, dokud opět nespočine na srdci matčině. Matka je mu vším, celým světem. To je poznání milující duše o Milovaném. Taková duše může být neučená, neschopná pronášet nebo myslet o Něm veliké věci. To mnohem lépe dovedou studovaní lidé a bohovědci. Ale kdo řekne, že ona Ho nezná? Je si vědoma, že On ji miluje, je si vědoma, že On je stále nablízku, že ji objímá svou láskou; ona živě cítí, jak On jí otvírá poklady svého Srdce, jak o ni pečuje, jak ji vede, chrání a podpírá. Ona v Něm nalézá celou svoji radost, své všechno. Touží po Něm a pro Něho se vzdává všeho. Milující duši se zjevuje Pán ve skrytosti. Dává jí vidět a okoušet, jak je milý a dobrý. Takové

poznání nám vyprošuje Apoštol, to nám vyprošuje posvátná liturgie.

3. „*Usilujte o lásku*“ (1 Kor 14, 1). Jsme zakořenění a upevnění v lásce? Můžeme to snadno poznat. Láska k Bohu se potvrzuje láskou k bližnímu. „Láska je shovívavá a dobrotivá; láska nezávidí, nechlubí se a nevyvyšuje se, není ctižádostivá, nehledá svůj prospěch, neroztrpčuje se, nepřemýšlí o zlém. Neraduje se z bezpráví, nýbrž se raduje s pravdou (tj. z práva a dobra). Všechno snáší, všemu věří, ve vše doufá, všechno přetrpí“ (1 Kor 13, 4–7). Zrcadlo, v kterém můžeme jasně vidět, jak dalece žijeme v lásce!

„Kdo má moje přikázání a plní je, ten mě miluje. Kdo však miluje mne, toho i můj Otec bude milovat, i já ho budu milovat a zjevím se mu“ (Jan 14, 21).

„Miluje-li kdo mne, mé slovo bude zachovávat. A můj Otec bude ho milovat, i přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek“ (Jan 14, 23).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, nechť nás vždycky předchází i provází tvá milost a působí, abychom se neustále snažili o dobré skutky. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK PO 16. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Úplně prostoupení plností Boží

1. „Nechť vám Otec dá, abyste vnitřně zesílili jeho Duchem.“ To je první milost. „Aby Kristus vírou přebýval ve vás.“ To je druhá milost. „Abyste založení v lásce chápali očima víry šířku a délku, výšku a hloubku“ milosti svého povolání a „také lásku Kristovu“. To je třetí milost. A tyto tři milosti slouží jednomu cíli, aby „vás úplně prostoupila plnost Boží“.

2. „*Miluje-li kdo mne, ... můj Otec ho bude milovat*. I přijdeme k němu a příbytek si u něho učiníme“ (Jan 14, 23). Celá plnost božství, Otce, Syna i Ducha svatého, se stává křtem, přivtělením ke Kristu, naším majetkem a vlastnictvím. „V Něm, v Kristu, přebývá všechna plnost božství podstatně, a v Něm jste i vy se stali účastní této plnosti“ (Kol 2, 10). „Duch svatý je vlit do našich srdcí“ (Řím 5, 5). Bůh, svatý a velebný Bůh, sestupuje k nám, k prachu, a činí si v naší duši příbytek. Přebývání Boha v nás! Bůh nemůže být bez svého dítěte: tak

na něm lpí, tak je miluje. On sám je v nás, mluví k nám, chrání naše kroky, pobízí, napomíná a vede nás s nekonečnou blahovůlí, s božsky moudrou a silnou láskou, s jasným bezpečným pohledem, kterému nic neunikne, a pevnou rukou, které nemůže nic odporovat. Vždycky smíme s Ním mluvit, přijít k Němu jako milované děti, u Něho se poradit, Jemu otevřít nejvnitřnější city svého srdce: svůj dík, svou oddanost, svou lásku, svou lítost, svá přání. Nepotřebujeme čekat, až se rozbřesne jitro blaženosti, abychom měli Boha: neseme Jej v sobě. A s Ním už předchůť plného dosažení Boha, které nás očekává v posmrtném životě. Pokud On přebývá v nás, nemá těžký hřích přístup do naší duše nebo do našeho srdce. Jeho přítomnost nesnese hřích a chrání nás před ním. Zkoušky a utrpení se snášejí lehce s pohledem na blízkost a lásku Boha, milujícího Otce, žijícího v nás. Jeho blízkost nás činí veselými a šťastnými. A nekonečně bohatými tím, že dosáhneme a požíváme života Božího a bohatství Božích. „Co je mé, je tvé“ (Jan 17, 10) v Kristu, tím, že máme posvěcující milost, Boží dětství. Příliš málo žijeme ve víře v přebývání Boží v nás.

„*Úplně prostoupení plností Boží.*“ Z božského pramene, který v nás proudí, vystupuje v naší duši nová, nade všechno stvořené vznešená vlna života, svět milosti. Ona je takřka výronem věčné, nekonečné lásky Boží v nás. Jsme nevýslovně naplněni Bohem, naše bytost je nekonečně povýšena nad všechny naše přirozené schopnosti a síly, je nám dána životní síla, která pozvedá rozum, vůli, srdce a mysl do světa Božího a do nás vštěpuje novou lásku, lásku dítěte k Otci; smýšlení dítěte, které nám dává možnost volati: Abba, Otče! Jsme proniknuti světlem čistoty a svatosti Boží a prostoupeni novými božskými, svatými životními silami: božskými ctnostmi víry, naděje a lásky. Těmto třem božským ctnostem slouží tzv. mravní ctnosti, které jsou nám vlity s posvěcující milostí: ctnost nadpřirozené opatrnosti, spravedlnosti, statečnosti a umírněnosti. To všechno je vyzařování božského života, který máme posvěcující milostí a kterým v nás žijí s námi Otec, Syn a Duch svatý. Ctnosti jsou dovršeny a zdokonaleny sedmi dary Ducha svatého, darem moudrosti, rozumu, rady a síly, umění, pobožnosti a bázně Boží. V ctnostech nám dává Bůh vesla, jimiž máme vésti lodičku svého života bouřlivým mořem času k břehu věčnosti. Jízda je namáhavá, cesta je daleká, naše síla nestačí. Proto nám dává Pán v sedmi darech plachty, do nichž On, Duch svatý, který v nás žije, duje jako mocně hučící vítr, a pohání je. Týž Duch Boží, který spočíval na lidské přirozenosti Páně a naplňoval ji, vznáší se stále nad naší duší, proniká ji svou silou, osvětluje ji svým božským světlem a pudí ji k svatému, dokonalému, hrdinskému milování a jed-

nání. K tomuto vnitřnímu naplnění Bohem přistupují hojné, nikdy nevysychající milosti pomáhající, milosti osvětlení rozumu, milosti povznesení a posílení vůle. K tomu milost zvláštní ochrany a zvláštního vedení a řízení Božího. Ta nás chrání před úklady ďáblůvými a před hříchem; dává nám odvahu a sílu a vytrvalost v dobrém. Ona nám pomáhá, abychom konali dobré, bohumilé skutky a vždy dokonaleji přinášeli plody Ducha svatého, tj. úkony a skutky lásky, radosti, pokoje, trpělivosti, laskavosti, dobroty, shovívavosti, tichosti, věrnosti, skromnosti, zdrženlivosti a čistoty (Gal 5, 22 a násl.). Takto naplnění Bohem rosteme stále v milosti, v účasti v božském životě. Čím více rosteme v milosti, tím silnější a mocnější se stane naše modlitba, naše počínání, utrpení, odříkání pro nás samy i pro naše bratry v Kristu. Opravdu, „v Něm jste obohaceni vším“ (1 Kor 1, 5).

3. „Pějte Hospodinu píseň novou, neboť zázračné věci učinil“ (verš v aleluja).

Liturgický rok spěje k svému konci. S hlubokou vážností nás vybízí liturgie, abychom rostli, abychom dozráli ke žnám, abychom byli zcela naplnění Bohem. S poklady, vloženými do naší duše, je to podobné jako u muže, který jde do ciziny. Svolá své služebníky a svěří jim své statky: jednomu dá pět hřiven, jinému dvě, třetímu jednu. Po dlouhé době se pán vrátí. Ten s pěti hřivnami musí vytěžít dalších pět, ten se dvěma musí vytěžít další dvě. Jinak uslyší rozsudek: „Služebníku nešlechtný a lenivý... Každému, kdo má, bude dáno... Tomu však, kdo nemá, bude odňato i to, co má. Neužitečného služebníka uvrhněte ven do tmy“ (Mt 25, 14–30).

„Já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste přinášeli užitek“ (Jan 15, 16). „Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší mnoho ovoce. Neboť beze mne nemůžete nic činiti“ (Jan 15, 5). Spojíme se s Ním zvláště požíváním svaté Eucharistie. Ona je pramenem milosti a pramenem našeho naplnění Bohem.

Modlitba

Prosíme tě, Pane, nechť nás vždycky předchází i provází tvá milost a působí, abychom se neustále snažili o dobré skutky. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

SOBOTA PO 16. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Milost pomáhající.

1. Církev myslí na opětný příchod Páně k soudu. On ji, svou snoubenku, přivede domů. Ale příliš těžce doléhá na církev myšlenka na mnohé, kteří přes všechny milosti, přes všechny modlitby, námahy a oběti církve zůstali pozadu, nedozráli pro žně. Ve vztahu k nim církev snažně prosí: „Smiluj se nade mnou, Pane“ (introit). „Pane, ku pomoci mé shlédni“ (ofertorium). „Nechť nás vždycky předchází i provází tvá milost a působí, abychom se neustále snažili o dobré skutky“ (orace).

2. „*Smiluj se nade mnou, Pane, neboť po celý den k tobě volám.*“ „Pracujte o své spáse s bázní a třesením: neboť Bůh je to, jenž působí ve vás chtění i konání, jak se mu líbí“ (Fil 2, 13). Kdyby Bůh nás přenechal nám samým, naše zatížená, padlá přirozenost by nás nezadržitelně strhla do propasti zla, odvedla by nás od Boha. „Nezáleží na tom, kdo chce, ani na tom, kdo se přičiňuje, nýbrž na Bohu, jenž se smilovává“ (Řím 9, 16). My jsme ratolesti na Kristu, vinném Kmeni. „Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší mnoho ovoce; neboť beze mne nemůžete nic činiti. Jako ratolest nemůže nésti ovoce sama ze sebe, nezůstane-li ve kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Nezůstane-li někdo ve mně, bude vyhozen ven jako ratolest a uschne“ (Jan 15, a násl.). Má-li ratolest přinášet ovoce a neuschnout, máme-li dosáhnout věčné spáasy, musíme zůstat v živém spojení s vinným Kmenem. Jenom tak můžeme do sebe přijímat jeho životní mízu a žít. Tato životní míza je milost. Bez ní nemůžeme konat nic, co by mělo pro nás cenu. „Nikdo nemůže přijít ke mně, nepřitáhne-li ho Otec“ (Jan 6, 44) milostí. Bez pomoci milosti není před Bohem platná lítost, není odpuštění hříchů, není obrácení ani polepšení, nejsou dobré spasitelné myšlenky, není bohumilé chtění, jednání, modlení ani utrpení. Všecko záleží na pomoci milosti, na Božím milosrdenství. Tak velice slabý a ubohý je člověk. I nejkrásnější inteligence, největší talent, nejdokonalejší vědění není ničím, jakmile jde o dílo věčné spáasy. Dá-li nám Bůh svou milost, je to jeho milosrdenství, jeho pouhá dobrota, jeho láska, nikoli náš nárok, naše zásluha, naše přičinění. Co je člověk!

„*Nechť nás vždycky předchází i provází tvoje milost.*“ Nikoli nejprve naše chtění, nýbrž tvoje milost. Naše vůle je, jako by spala, jako by byla mrtvá. Musí být probuzena. To činí milost pomáhající. Ona hýbe naší vůlí, aby se obrátila k Bohu. Neučiní-li milost první krok, ani naše vůle nemůže vykročit. Jestliže milost probudí a povzbudí

vůli, pak se vůle ochotně a ráda ve svaté svobodě oddá působení milosti. Vůle se rozhodne svobodně pro to, co jí předkládá milost a k čemu ji hýbe. Jde k dílu. Ale i nyní potřebuje milosti. Milost provází naše jednání, proniká je, činí je nadpřirozeným a záslužným, tj. hodným věčné odměny. Milost tedy činí dvojí: *předchází* naši vůli a podněcuje nás, abychom chtěli; a když už chceme a jednáme, *provází* naši vůli a naše jednání. Stojí nám po boku a neustále nás podporuje, abychom tak chtěli, jednali, modlili se, trpěli, jak je nám to nutné pro věčnou spásu. On, Bůh, v nás působí chtění i konání. On nám dává obojí, správné chtění i jednání. Sami ze sebe zůstáváme k obojímu neschopni. „Nestaví-li Hospodin domu, nadarmo pracují ti, kdož jej stavějí“ (Ž 126, 1). Sami ze sebe jsme neschopni konat dobro, sami ze sebe jsme schopni jen klesat, hřešit. Bůh je to, od něhož máme sílu něco dobrého myslit, chtít a konat. Co bychom si tedy chtěli na sobě zakládat? Co bychom chtěli od sebe samých očekávat? „Bezmocný a ubohý jsem já. Pane, nakloň své ucho ke mně a vyslyš mne“ (Žalm v introitu).

3. Co je člověk? I když zcela odezíráme od poruchy, do které nás uvrhl hřích! Když nás Bůh vybavil plností nadpřirozených darů, musí nám ještě i potom pomáhat v každém okamžiku, jinak bychom nemohli nic začít s těmi dary, nemohli bychom jich využít, ano sami ze sebe bychom je mohli jen ztratit!

Posvěcující milostí jsme dítkami Božími, ratolestmi na Kristu, vinném Kmenu. Kristus však, jak praví tridentský sněm, „dává spravedlivým jako vinný kmen ratolestem bez ustání svou sílu, která předchází jejich dobré skutky, provází je, následuje je a dává jim onu cenu, bez které by jinak nemohly být Bohu milé a záslužné“ (6. sed., hl. 16). Nám, kteří máme v posvěcující milosti božský život, se stává milost pomáhající stejně přiměřenou. Ona je nám dána do ruky jako hůl: nikdy nám není odňata, vyjma když ji sami odhodíme. Ona nás obklopuje neustále, podobně jako sluneční světlo stále obklopuje naše oko a neuniká mu, leda když se oko zavře. Milost klepe neustále na naše srdce, aby je povzbudila k dobru; mluví k nám, aby nás poučila; nabádá nás k dobru a zdržuje nás od hříchu, posiluje nás ve chvíli nebezpečí a drží nás, když chceme padnout. Jak jsme tedy bohatí a silní, jsme-li ve stavu posvěcující milosti. „Všechna dobra mně přišla zároveň s ní a nesčetné krásy jejím prostřednictvím“ (Moudr 7, 11). Jak jsme ubozí a nešťastní, ztratíme-li posvěcující milost!

Kolik milosti nám dosud dal Pán? Od chvíle svatého křtu! V dětství, v letech mládí! Ve zralém věku! Kolik milostí každý den, každou hodinu! Jak musíme děkovat! Nemyslel to Pán s námi dobře?

Jen kdybychom uposlechli jeho hlasu! Jen kdybychom si vážili milostí a používali jich!

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, necht' nás vždycky předchází i provází tvá milost a působí, abychom se neustále snažili o dobré skutky. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 17. neděle po sv. Duchu

1. Církevní rok se pozvolna chýlí k svému konci. Církev touží po dovršení v posmrtném životě, po míru a klidu domova. Je si vědoma, že tam je Kristus Pán ve svém povýšení a ve své slávě. K Němu putuje ona, která je dosud ve vyhnanství, v cizině.

2. V křesťanském starověku šel biskup se svým duchovenstvem ve slavnostním průvodu ze sakristie chrámovými prostory k oltáři. Do tohoto průvodu byli zařadění také zpěváci. Nad oltářem v apsidě zářila v nádherné mosaice „sláva Páně“, obraz oslaveného, povýšeného, všechno ovládajícího Krista. Když jde průvod k oltáři, zpívají zpěváci vstupní píseň, poutní píseň. Srdce i zrak jsou upřeny na Krista, patřícího s apsidy dolů: „Spravedlivý jsi, Pane... Nalož se svým služebníkem podle svého milosrdenství. Blahoslavení bezúhonní na životní cestě, kteří krácejí podle zákona Páně“ (introit). Blahoslavení jsme my, kteří v této chvíli smíme putovat k Pánu ve svaté mešní oběti. Ale spoluobětování svaté mešní oběti klade na nás nemalé požadavky: abychom byli „bezúhonní“, abychom „žili podle zákona Páně“ (Kristova), abychom „se vyhýbali ďábelské nákaze“ a „čistým srdcem byli oddáni jediné Bohu“ (orace). Spoluobětování mše svaté se musí shodovat s životem, život musí být přípravou na spoluobětování mše svaté a zároveň jejím ovocem a účinkem. Co se od nás vyžaduje v jednotlivostech, o tom nás poučuje epištola. Ta dnes zdůrazňuje především křesťanskou lásku, která zapomíná na sebe a žádá si zaniknout ve společenství, v jednotě ducha, smýšlení a snažení. „Jedno tělo, jeden Duch, jedna naděje, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech.“ Tak se přimkneme co nejtěsněji ke společenství, zanecháme sporů a svárů, spojíme se v jedno srdce a v jednu duši a půjdeme k Pánu. Kde se takto sjednotíme v lásce, v Kristu, tam platí blahoslavenství vyjádřené ve stupňovém zpěvu: „Blahoslavený národ, jehož Bohem je Pán (Kristus), jež si Pán vyvolil za své dědictví.“ Vzácné dědictví, už zde na zemi, dovrší se v posmrtném

ném životě, kde trůní Kristus Pán ve své slávě, kterou chce sdílet svým vyvoleným. Jak touží duše, církev, po tom dni, který ji má přivést do oné slávy, po dni opětného příchodu Kristova! „Aleluja. Pane, vyslyš mou modlitbu a mé volání nechť pronikne k tobě, aleluja“ – to je volání církve v prvotních dobách: Maranatha, přijď, Pane (Kriste), ke konečnému vykoupení a přiveď nás do království slávy! A On přichází v evangeliu jako Učitel velkého přikázání lásky. Přichází jako vyvýšený Pán, o kterém pěl David: „Řekl Pán mému Pánu (Kristu): Zasedej po mé pravici.“

3. Oslavenému Pánu jdeme vstříc při obětním průvodu a snažně Ho prosíme: „Nechť se zastkví tvoje tvář nad tvou svatyní,“ nad obětující obcí (ofertorium). Ona v darech chleba a vína klade na oltář své obětní dary, své modlitby, práce, svou sílu, svůj čas, svou ochotu odřící se hříchu, těla, světa a žít příští týden ve všem s Kristem Otcí a být Mu milou obětí. Kristus se stává naším obětním darem. V Ném a s Ním jsme obětovaní, tj. zasvěcení Bohu, posvěcení. Nyní naplňujeme příkaz evangelia: „Milovati budeš Pána, Boha svého z celého srdce svého“; milujeme Jej „skrze Krista, s Ním a v Ném“, zároveň se Srdcem Ježíšovým a prokazujeme Mu „všechnu čest a slávu“. Pojati do oběti Kristovy pronášíme své „Pater noster“ se srdcem zaníceným láskou. Brzy k nám přijde Kristus ve sv. přijímání, stane se životodárným pokrmem naší duše, postaví v ní trůn své slávy, svou mocí rozkáže nepřátelům, aby prchli, a vyleje do ní cosi z plnosti svého života a své síly (communio).

SEDMNÁCTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU

Kristus Pán

1. „Co soudíte vy o Mesiáši? Čí je syn?“ Tak se táže Ježíš farizeů. Oni Mu odpověděli: „Davidův.“ Kristův však jim řekl: „Jak to, že Ho David, osvěcený Duchem svatým, nazývá Pánem? Praví přece: Řekl Hospodin mému Pánu: Sed po mé pravici, dokud nedám tvé nepřátele za podnož tvým nohám. Jestliže Ho tedy David nazývá svým Pánem, jak může být jeho synem?“ Farizeové oněměli. My však Jej vyznáváme jako Pána, který trůní na pravici Otcově, ve velebnosti a slávě Krále, který opět přijde na konci světa soudit živé i mrtvé.

2. *Pán.* „Sed po mé pravici!“ Tak se jeví dnes Kristus očím posvátné liturgie, církve: jako Pán, jako vládce vesmíru. On dokonal za zemi vykoupení od hříchů. Nyní je povýšen za Krále vesmíru. To mu určil

Otec: „Požádej mne, a dám ti národy ve tvé dědictví, a končiny země ve tvůj majetek“ (Ž 2, 8). „Seď po mé pravici, dokud nedám tvé nepřátele za podnož tvým nohám“ (Ž 109, 1). Člověk Kristus obdržel od Otce plnou moc. Potře své nepřátele. Přejde den, kdy už nebude nepřítele ani protivníka. Kristus bude Vítězem. Před ním se skloní všichni na nebi, na zemi i v podsvětí (Fil 2, 10). K Němu vzhlíží církev, nepřáteli tísněná a pronásledovaná, plná důvěry a touhy. Ví, že On přemůže její nepřátele. On bude konat spravedlivý soud nad veškerým zlem, které se nahromadilo v lidských dějinách. On vezme při svém opětném příchodu do své slávy církev i nás všechny, kteří stojíme při ní. „Spravedlivý jsi, Pane, a správný je tvůj soud“ (introit). Je spravedlnost, je soud nad zlem, soud, při kterém bude odhalena všechna nepravdivost a nepoctivost lidí, myšlení, kultur národů a států a bude ospravedlněno dobro, nevinnost, ctnost, spravedlnost, svatost, církev. Tento den očekává církev. Je to den, v němž přijde Pán s velkou mocí a slávou. Před Ním se musejí všichni sklonit. Jeho slovo, jeho soud musejí uznat všichni.

Jeho lid. „Jeden Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech“ (epištola). Tím dokazuje Pán svou moc a slávu, že svoje vyvolené naplňuje a proniká svým Duchem a tak je vede a udržuje v jednotě Ducha, „ve svazku pokoje“, tj. svornosti. Dává královské přikázání lásky k Bohu a lásky k bližnímu. Všechny své vyvolené, kolik je jich během staletí, proniká svým Duchem. Překonává v nich to, co je navzájem rozděluje a odcizuje, sebelásku, pýchu, sobectví. V Něm se stanou jedním tělem, které je oživováno jedním Duchem, založeno na jedné víře a na jednom křtu, vedeno jednou nadějí, všichni se stanou dítkami jednoho Otce, který „je nade všemi a skrze všechny a ve všech“ (epištola). Toť živé svědectví toho, že On je Pán, plný moci a síly. Čím více jsme jedno srdce a jedna duše, jedno tělo a jeden duch, tím více vydáváme pro Něho svědectví: „Ty jediný jsi Svatý, Ty jediný jsi Pán, Ty jediný Svrchovaný se Svatým Duchem ve slávě Boha Otce.“ Proto nás napomíná epištola: „Žijte hodně svého povolání, kterého se vám (vykoupením) dostalo, ve vší pokoře a tichosti. Buďte trpěliví a snášejte se navzájem v lásce! Snažte se zachovávat jednotu Ducha ve svazku pokoje“ (epištola). To je to velké přikázání: „Miluj Pána, Boha svého z celého srdce svého... a bližního svého jako sebe samého“ (evangelium). „Aby všichni byli jedno“ (Jan 17, 21). „Jeden Pán“, a proto *jeden* lid, v jednotě Ducha, v jednotě svaté lásky!

3. „Blaze národu, jehož Bohem je Pán, lidu, jejž si Pán zvolil za své dědice“ (graduale). Kristus je náš Pán. On si nás zvolil za svůj podíl. Proto On, Syn Boží, který nás nepotřeboval, sestoupil s nebe

z pouhého milosrdenství k nám a k naší bídě a šel za námi, za tou ztracenou ovečkou. Chtěl nás mít svými. Aby nás mohl získat a učinit nás šťastnými, šel na kříž a vykoupil nás svou krví. Ve sv. křtu nás učinil svými údy, dítkami Božími a přivtělil nás k církvi. Vděčně zpíváme: „Blaze národu, jehož Bohem je Pán, Kristus!“

„Já jsem tvůj Pán. Nebudeš mít vedle mne žádné cizí bohy!“ (2 Mojž 20, 3). Jediné Bůh, jedině Kristus! Nic mimo Něho! Všecko pro Něho, podle jeho svaté vůle, v plné oddanosti tomu, co se Mu líbí. Nikoli vlastní vůle, nikoli vlastní přání, přičítá se vůli Boží, nikoli vědomé odmítnutí některého jeho přikázání nebo jeho přání! „Sliby čiňte Pánu a plňte je. Vy všichni vůkol přinášejte dary Jemu, Mocnému, Tomu, jenž zlomí odpor mocných“ (communio): On nechť je mým Pánem! Jediné ON! „Jeden Pán.“

„Žijte hodně toho povolání, kterým jste povoláni,“ jako křesťané! Uskutečňujte horlivě křesťanskou lásku, lásku k bližnímu! Ona je pokorná, tichá, trpělivá, snáší spolubližního, jeho slabosti, jeho chyby, jeho zvláštnosti; zachovává jednotu ducha ve svazku pokoje, blahovůle, svornosti a svaté lásky. Žijeme takto?

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, dej svému lidu milost, aby se vyhýbal působení dábelskému a čistou myslí směřoval k tobě, jedinému Bohu. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PONDĚLÍ PO 17. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Blaze národu, jehož Bohem je Pán

1. „Blaze národu, jehož Bohem je Pán“ (graduale), Kristus, který trůní na pravici Otcově a zároveň žije ve své církvi, který ji chrání, podpírá a vede svou všemocnou rukou. Čeho bychom se pak báli?

2. „Zasedej po mé pravici.“ Oslavený Pán u Otce, také podle své lidské přirozenosti účasten slávy a světovlády Trojjediného Boha. „Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28, 19). Kristus se stal poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. „Proto ho Bůh povýšil a dal mu jméno, které je nad všechna jména“ (Fil 2, 10): On je „Pán“! Farizeové z evangelia nechtějí nic vědět o Kristu, Pánu. Církev však hlásá ve všech zemích a dobách, že On trpěl, byl ukřižován, zemřel, vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa a nyní trůní po pravici Otcově jako Pán světa. S církví věříme a vzdáváme Mu hold. Radujeme se,

že Její Otec učinil Pánem a Králem světa, andělů, lidí, duší a srdcí, také Pánem podsvětí, ďáblů i zavržených. On má všechno ve svých rukou. On řídí běh dějin. On řídí národy, státy a církve. On dopouští zlo, nespravedlnosti, pohromy, které přicházejí na lidstvo i na jednotlivé národy, na rodiny i na jednotlivce, poněvadž má moc všechno řídit k dobru. Věříme v Něho. Důvěřujeme v Něho a v jeho působení ve světě, v myslích a v duších, i v naší vlastní duši. „Ty jediný jsi Pán“ (mešní Gloria).

„*Já Daniel, modlil jsem se k svému Bohu*“ (ofertorium). V modlícím se Danieli uvádí posvátná liturgie Pána. On žije ve své církvi. Ačkoli trůní na pravici Otcově, ačkoli třímá žezlo vlády, přece je modlícím se Veleknězem, který stojí na vrcholku modlícího se a obětujícího společenství a s ním se modlí k Otci: „Vyslyš, Pane, prosby svého služebníka. Nech zazářit svou tvář nad svou svatyní. Pohled milostivě na tento lid, nad kterým je vzýváno tvé jméno, Bože“ (ofertorium). Ten *jeden* Pán je jedno se svým lidem, se svou církví, s každým z nás se modlí, obětuje, vede nás všechny k Otci, abychom svatou obětí dosáhli odpuštění hříchů a aby svatý, Trojjediný Bůh nechal nad námi zazářit svou tvář a vlil do nás plnost světla a milosti. To je jeho nevýslovně velká láska k nám. On na nás nezapomíná, když vešel do své slávy. Co slíbil: „Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa“ (Mt 28, 20), to dodržuje a plní. „Blaze národu, jehož Bohem je Pán“ (graduale). Neviditelně přichází Pán mezi nás ve svaté mešní oběti. Ano, On se stává pokrmem naší duše: On, Pán, kterému je dána všechna moc na nebi i na zemi. On, jehož moci nic nemůže odporovat, který je silnější než tělo a vášeň, než hříšný člověk v nás, silnější než svět a než satan se svými stoupenci. On přebývá ve svatostánku, aby nám byl v každé době nápomocen mocí své modlitby a silou své duše a svého ramene, kdykoli potřebujeme pomoci proti nepřítelům spásy. „Blaze národu, jehož Bohem je Pán, národu, jež si Pán zvolil za své dědictví. Slovem Páně jsou stvořena nebesa; dechem jeho úst všechny jejich hvězdy“ (graduale). Nemáme se považovat za šťastné? Nemáme se zcela odevzdat Jemu, který je nám nablízku plností své moci a lásky?

3. Bližíme se „dnu Páně“, kdy Pán přijde k soudu. „Spravedlivý jsi, Pane, a správný je tvůj soud“ (introit). „Budeš-li, Pane, vážit hříchy, kdopak obstojí?“ (Ž 129, 3). Ještě sestupuješ v oběti mše svaté, ve svatém přijímání, v nesčetných milostech a projevech lásky, abys na nás uplatňoval své milosrdenství: neustále opětný příchod v milosti a v milosrdenství. „Nalož se svým služebníkem podle svého milosrdenství“ (introit). „Pane, vyslyš mou modlitbu a mé volání nechť pronikne k tobě“ (verš v aleluja).

„Vyslyš mou modlitbu“ o milost, abych tebe, Pána a svého Boha miloval z celého srdce, z celé duše a z celé mysli. A bližního jako sebe samého (evangelium). Abychom žili hodně svého povolání, v jednotě Ducha, v pokoře, tichosti a lásce (epištola). Tobě „je dána veškerá moc na nebi i na zemi“, i nad námi, nad naším srdcem. Pronikni je svým duchem, svojí čistotou, svojí silou, aby přemohlo všechno, co překáží Tvému působení v nás.

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, dej svému lidu milost, aby se vyhýbal působení ďábelskému a čistou myslí směřoval k tobě, jedinému Bohu. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 17. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Tíhnout k Bohu

1. Vzhledem ke dni Páně, k poslednímu soudu, prosí církev o milost, abychom se vyhýbali každému působení ďábelskému a abychom čistou myslí tíhli k Bohu.

2. „*Abychom se vyhýbali každému působení ďábelskému.*“ „Váš protivník ďábel obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltit“ (1 Petr 5, 8). „Náš boj není jen proti tělu a krvi (lidem), nýbrž proti knížatům a mocnostem, proti vládcům tohoto temného světa, proti zlým duchům v povětrí“ (Ef 6, 12). Ďábel je „vrah lidí od počátku..., lhář a otec lži“ (Jan 8, 44). Jeho moc, kterou získal nad hříšnými lidmi, byla však zlomena Kristem (Jan 12, 31). „Syn Boží se zjevil proto, aby zničil díla ďáblova“ (1 Jan 3, 8). Než přece z dopuštění Božího a závisle na moci a vůli Boží smí ďábel ještě uplatňovat svou moc rozličným způsobem. Činí to především v pokušeních. Ne, že by všechna pokušení, která na nás přicházejí, vycházela od něho. Ale v mnohých našich pokušeních má účast, mnohá nám připravuje a vzbuzuje je v nás. Působí na naši obrazivost a tak v nás vzbuzuje zvrácené, hříšné myšlenky. Působí na nižší, smyslovou žádostivost a tak nás láká ke hříchu. Působí na vnější smysly a dává nám vidět, slyšet, cítit, prožívat věci, které vůbec neexistují, jen aby nás oklamal, svedl a dovedl na nesprávné cesty. Druhý způsob jeho působení na nás záleží v tom, že mocí, kterou mu vymezil Bůh, nám všemožně škodí a připravuje neštěstí: neshody s okolím, vášně, nemoci, ztrátu majetku, jak to činil Jobovi. Jak velice může ďábel v tomto

směru uplatňovat svůj rušivý a zmatek působící vliv, učí církev ve svých exorcismech a žehnáních všeho druhu, při svěcení vody, domů, polí, zvonů. Nezřídka je konečně dána ďáblu moc zmocniti se těla člověka a používat ho tak, jak by on, zlý nepřítel, byla duše člověka (posedlost), nebo vnějším ovlivněním je brzdit a rušit v jeho činnosti, jak víme mnohdy o svatých, které ďábel trápil, pronásledoval, mučil a snažil se je odvésti od jejich věrnosti vůči Bohu a Kristu. Tak jsme všichni nějak vystaveni působení ďábla a jsme vždy v nebezpečí, že budeme oklamáni otcem lži, že budeme strženi do hříchu a zpronevěříme se Bohu a svému křtu. Jak mnozí se nechali od něho oklamat a svést a tak upadli do věčné záhuby! Ne bezdůvodně se modlí církev k Bohu za nás o milost, abychom se vyhýbali každému ďábelskému pokušení. Ne, abychom neměli už vůbec žádné pokušení, nýbrž abychom se jím nedali oklamat a odvést od Boha.

„*Abychom tihli k tobě, jedinému Bohu.*“ Svatou láskou. „Miluj Pána, Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své a z celé mysli své. To je největší a první přikázání“ (evangelium). Miluj! To je přikázání, které v sobě obsahuje všechna přikázání. Velká povinnost, která v sobě obsahuje všechny ostatní povinnosti. To je poslední slovo o všem. Láska je nejvyšším vyjádřením, posledním slovem pro to, co můžeme. Když miluji, беру celé bytí, poznání, chtění a snažení a dávám se službě a zájmům toho, jež miluji. Miluj! Pána, Boha svého. Jinak nic. Všecko ostatní jen v Něm, jen ve vztahu k Němu; pro Něho. Miluj Jej celou svou bytostí. Bohu nemůže stačit láska polovičatá. Miluj Jej celou svou bytostí a každou částí své bytosti: rozumem, vůlí, srdcem, myslí a svými city, i všemi silami tělesnými. Nic není vyňato. Miluj svého Boha všemi částmi své bytosti, ve všech okamžicích svého života. Miluj Jej! Čistou myslí: bez vedlejšího úmyslu, nemysli především na sebe, nehledej svoje výhody, svou slávu, své uspokojení. Všecko, co přináší život chápat, hodnotit a používat toho ve vztahu k Bohu, k jeho zalíbení, k jeho vůli, k jeho zájmu a k jeho cti! Ve všem vidět Boha, pro Něho samého Jej milovat, Jej hledat, všechno ostatní pak jen pro Boha! To je podstata zbožnosti. To znamená: čistou myslí tihnout jediné k Bohu. O tuto milost se modlí společenství církve pro nás pro tento týden. Abychom i my toužili po tom tihnout k Bohu čistým úmyslem, čistou láskou!

3. Dva páni se ucházejí o nás pro čas i pro věčnost: Kristus a Anti-krist, ďábel. Máme se svobodně rozhodnout. Před námi stojí Pán při svém příchodu k soudu. Na druhé straně nás láká ďábel. Odříkáme se ďábla jako v den svatého křtu. Přimkneme s k Pánu Bohu!

Čím více tihneme k Bohu, tj. čím více žijeme přikázání Boží lásky,

tím více se zajišťujeme proti pokušením a pronásledováním ďábla. To je rozhodující: nikoli abychom všude viděli jen pokušitele a báli se ho, nýbrž abychom všude viděli Pána a milovali Jež. S láskou máme beze všeho dalšího sílu k vítězství nad satanem a jeho pomocníky. Proto „usilujte o lásku“ (1 Kor 14, 1). Na prvním místě láska: „Miluj!“

Lásku k Bohu si zajistíme Eucharistií, svatým přijímáním. Ona je svátostí lásky. Je ohněm, který přinesl Pán na zem (Lk 12, 49) a který nám vkládá do duše, aby roznítil naše srdce a abychom se naučili milovat Otce láskou Ježíšovou. Proto nás vede posvátná liturgie každé ráno k svaté Eucharistii, k ohnivé koupeli lásky.

„Miluj Pána, Boha svého, z celého srdce svého, z celé duše své a ze všech svých sil... A bližního svého jako sebe samého. V těchto dvou přikázáních záleží celý Zákon i proroci“ (evangelium). Miluji Pána? Miluji Jež cele, nerozděleně? Jenom Jež? Ostatní jen v Něm a pro Něho?

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, dej svému lidu milost, aby se vyhýbal působení ďábelskému a čistou myslí směřoval k tobě, jedinému Bohu. Skrze Krista, našeho Pána Amen.

STŘEDA PO 17. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Den obnovy

1. Podzimní Suché dny jsou dny díky za dokončení sklizně ovoce a vína v jižních zemích. Liturgie s tím spojuje vzpomínkovou slavnost na starozákonní novoroční svátek a na velký den smíru. Proto tyto Suché dny se stávají dny díky a dny pokání.

2. *Den pokání.* Evangelium vypravuje o otci, jehož syn byl posedlý ďáblem. Otec přivádí tohoto ubožáka k Ježíšovi, aby On ho osvobodil od zlého ducha. „Když pak Ježíš vešel do domu, tázali se ho jeho učedníci: Proč my jsme ho nemohli vymítnouti? On jim řekl: Takový druh (ďáblů) nemůže být vymítnut ničím jiným než modlitbou a postem.“ V liturgii je to obrazem naší duše. Dědičným hříchem přišla do moci ďáblůvy. Její ruce byly spoutány. Ale ďábel nás zcela neopouští. V nás žije zlý duch pýchy, smyslnosti, žádosti očí, žádosti těla, sobectví, světskosti. Příliš mnoho jsme se nechali ovládnout těmito zlými, nesvatými duchy v denních starostech, námahách a zaměstnáních, v zájmu o pozemské a časné věci. Dnes je den obnovy. Tito du-

chové musejí být vymítnuti. Přicházíme k eucharistickému Pánu. On je může vymítnout, On je vymítne za předpokladu, že se modlíme a postíme. „Tento druh duchů nemůže být vymítnut ničím jiným než modlitbou a postem.“ To je vážné napomenutí liturgie, že dnešní den je den pokání a církevního postu. Den lítosti a smíru za mnoho zla, které jsme spáchali; za mnohé nevěrnosti a chyby.

Den radosti z Pána. Tak je označen v druhém čtení. Esdráš přinesl knihu Mojžíšova zákona a četl v ní zřetelně od rána až do poledne mužům i ženám a těm, kteří mohli rozumět. Všechny lid naslouchal pozorně. Potom praví Esdráš lidu: „Tento den je zasvěcen Hospodinu. Nekvilte a neplačte. Neboť radost z Hospodina je naše síla!“ My sami jsme liturgii ten lid, který pozorně naslouchá slovům knihy Zákona. Dnešní den je den svatého čtení, den obcování s Bohem, s evangeliem a jeho zásadami, den radosti z Pána, kdy uvažujeme o jeho lásce při vtělení, při vykoupení na kříži, při nesčetných milostech, které nám dosud dával. Den radosti z Pána ve víře v jeho milující Prozřetelnost a v jeho vedení, ve víře v milost Božího dětství, v milost přebývání Boha v naší duši, ve víře v povolání k dědictví nebes.

Den díků za duchovní a nadpřirozené žňové požehnání, které nám dal Bůh. Názorný obraz tohoto požehnání načrtává prorok Amos v 1. čtení: „Hle, přicházejí dny, kdy ženci zastihnou ještě oráče a rozsevač toho, jenž šlapal hrozny; kdy hory budou chrliti sladkost, a všechny pahorky se budou rozplývat.“ Pohlížíme zpět na uplynulé měsíce od Letnic a zamýšlíme se nad bohatým požehnáním, jež nám dal Bůh v časných věcech, ale především v nadpřirozených statcích. V každodenním plnění našeho svatého povolání ve světě, v řeholním stavu; v každodenní modlitbě a v rozjímání; v každodenní mši svaté a svatém přijímání; v milosti vedení duší zástupcem Božím; v milosti sv. zpovědi, v mnohých povzbuzeních vnějších i vnitřních; v milosti vnějších i vnitřních zkoušek, tajuplných očišťování, temnot, zbavení světla a útěchy, v milosti odloučení od ducha světského, od naší domýšlivosti a ctižádosti. „Těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k spáse“ (Řím 8, 28).

3. Středa Suchých dnů je den obnovy. Zařídíme se podle úmyslů sv. církve. Učiníme si újmu v hmotných pokrmech, ale zároveň se odřekneme také hříchů (2. orace). Ze Suchých dnů vyjdeme posílněni, jako ten hoch z evangelia, eucharistický Pán nás opět postaví na nohy a posílí.

„Rozjímati budu o tvých přikázáních, která velmi miluji. Pozvednu své ruce k tvým přikázáním, jež miluji“ (ofertorium), k tvé svaté vůli ve všem a se vším. Jediné Bůh a jeho svatá vůle!

Při přijímání těla Páně se nám praví: „Jezte silná jídla, pijte sladké nápoje“, v požívání svaté Eucharistie. „Posílejte částky těm, kteří si nic nepřipravili“: plodem svatého přijímání je činorodá, pomáhající, dávající bliženská láska. „A nermuťte se, neboť radost z Hospodina je naše síla.“

„Blažený národ, jehož Bohem je Pán: lid, jež si Pán zvolil za podíl“ (graduale).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, léky tvého milosrdenství nechť je podepřena naše křehkost, aby, ježto je zřrcena svou vlastní bezmocností, byla znovu uzdravena tvou milostivostí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ČTVRTEK PO 17. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Velké přikázání lásky

1. Zákoník přichází k Pánu. Chce Ho pokoušet. Táže se HO: „Mistře, které přikázání je nejvyšší v Zákoně Mojžíšově?“ Ježíš mu praví: „Miluj Pána, Boha svého, z celého srdce svého, z celé duše své a z celé mysli své! To je největší a první přikázání. Druhé pak je mu podobné: Miluj bližního svého jako sebe samého!“ (evangelium) (5 Mojž 6, 5).

2. „*Miluj Pána, Boha svého!*“ Nedokonalá láska k Bohu miluje Boha, poněvadž jsme od Něho obdrželi dobro nebo doufáme od Něho dobro. Milujeme Jej, abychom unikli věčnému peklu a abychom jednou byli s Ním věčně šťastni v nebi. To je nedokonalá láska, kterou milujeme Boha především pro sebe samy, pro svou věčnou blaženost. Dokonalá láska miluje Boha pro Něho samého, aniž myslí výslovně na sebe. Dokonalou láskou lne duše k Bohu tak, že „se s Ním stává jedním Duchem“ (1 Kor 6, 17). V dokonalé lásce Bůh a duše se jaksi prolínají navzájem. Bůh proniká duši plností svého světla a svého dobra. Dává se duši tak velice, že ji bere do svého vlastního života, poznání, chtění a milování a činí se předmětem její blaženosti. On náleží duši zcela, a duše se Mu úplně odevzdává a ztrácí se v Něm. Zná už jenom Jej, žije z Něho, v Něm a pro Něho. Pozvedá se nad svou vlastní bytost a tak velice je sjednocena s Milovaným, že přejímá přirozenost Milovaného, stává se podobnou Bohu, přijímá nový život a tak se pohybuje kolem Milovaného více než kolem sebe, více je činná skrze Něho než skrze sebe. „Kdo přilne k Bohu, stává se jedním duchem s Ním.“ Tato láska je nejvnitřnějším jádrem křes-

ťanské dokonalosti, je tím posledním a nejhlubším, čeho je duše schopna vůči Bohu, je celým naplněním všech přikázání a povinností, je tím, na čem záleží všechno, úplně všechno v našem životě: Neboť v ní máme spojení s Bohem, vítězství nad hříchem, vítězství nad nejhlubším a nejzlobivějším nepřítelem v nás, nad sebeláskou, vítězství nad nezřízeným lnutím k věcem stvořeným, pozemským, pomíjejícím. Dáme-li Bohu svou lásku, potom a teprve potom Mu dáme všechno. A jestliže jsme Mu dali všechno, potom i On nám dá všechno, sebe samého s celou plností své lásky, v čase i na věčnosti.

„Z celého srdce svého, z celé duše své, z celé mysli své.“ Bůh je žárlivý (2 Mojž 20, 5; 34, 14). Chce celou naši lásku. Dříve není spokojen. Je žárlivý na poctu *našeho rozumu*. Na to, abychom Mu v pokoře podrobili svůj rozum, abychom viděli, jak vidí On, soudili, jak soudí On; abychom své vlastní názory dokonale podřídili víře a všechno, co přináší den, ať je to velké nebo malé, viděli a hodnotili ve světle Božím, ve světle Boží Prozřetelnosti, ve světle víry, podle zásad evangelia a církve. Bůh je žárlivý na lásku *našeho srdce*: na to, aby On byl středem všech našich tužeb a přání; na to, abychom Jej milovali před každou jinou bytostí a každou lásku, kterou máme k tvorbu nebo k sobě, podrobovali Jemu a dávali do služeb lásky k Němu. Bůh je žárlivý na *naše síly a naše skutky*: abychom je nerozděleně a navždy postavili do jeho služeb; abychom užívali svých sil k tomu, bychom vším, co konáme, plnili jeho svatou vůli a nikdy Mu nepůsobili bolest vědomou nevěrností. Bůh je žárlivý na *naše úmysly a pohnutky*: aby nejvlastnější a rozhodující pohnutkou všeho našeho počínání bylo nikoli naše vlastní já, náš vlastní prospěch nebo požitok, nýbrž On, jedině On. Bůh je žárlivý na *naše myšlenky*; aby, pokud je to možno v denním životě, byly zaměřeny k Němu, aby i při práci vždy znovu zalétaly k Němu a svědčily Mu o naší lásce. On chce celou naši lásku, nerozděleně.

3. „Spravedlivý jsi, Pane“, když od nás žádáš, abychom Tě milovali. Všecko ostatní, co můžeme jinak dát Bohu, je příliš málo: není to všechno. „Sliby činite Pánu a plňte je. Všichni vůkol přinášejte dary Jemu, Mocnému“ (communio): ale všechny sliby a všechny dary mají jenom natolik cenu a hodnotu, nakolik do nich vložíme svou lásku.

„Milovati budeš Pána, Boha svého.“ Milujeme Ho? Dokonalou láskou, skutečně pro Něho samého? Láskou, která nejen vylučuje dobrovolné, vědomé všední hříchy, každou vědomou nevěrnost v malých věcech, každou poznanou nedbalost, nýbrž která nezná a nehledá nic jiného, než působit Mu radost, ve všem cele žít jeho svatou vůli a jeho zalíbení, ochotni ke všemu, jak On to dává a přijímá? Láskou, která pečlivě bdí nad tím, aby naše srdce nepřilnulo

k ničemu stvořenému, ani k sobě? Láskou, která se projevuje silnými činy a city lásky k Bohu, k Ježíši? Láskou, která ob stojí v ohnivé zkoušce – v dokonalé křesťanské lásce k bližnímu a v lásce k nepřítelům?

„Usilujte o lásku“ (1 Kor 13, 17).

Modlitba:

Bože, jenž působíš, že těm, kteří tě milují, všechno slouží k dobru, uděl našim srdcům nezlomnou lásku k tobě, aby žádné pokušení nemohlo zničit život, který jsi v nás vytvořil. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK SUCHÝCH DNŮ V ZÁŘÍ

Čiňte pokání!

1. V chrámě Dvanácti apoštolů jsme byli na Zelený čtvrtek rozhřešení od svých hříchů a přijati do společenství církve a smíření s Bohem. Dnes přicházíme opět ke Dvanácti sv. apoštolům, abychom činili pokání za hříchy nedbalosti a nevěrnosti posledních tří měsíců a dosáhli odpuštění. Přicházíme s hříšnicí a kajnicí Magdalenou, abychom z úst Páně uslyšeli slova: „Tvá víra tě spasila. Jdi v pokoji!“ (evangelium). „Raduj se, srdce, které hledá Pána. Hledejte Pána a budete silni“ (introit).

2. „Vrať se, Izraeli, k Pánu, Bohu svému, neboť padl jsi do bída svou nepravostí. Vraťte se k Pánu kajícími slovy a řcete Mu: Zahlad všechnu nepravost, buď dobrotivý. Potom ti přineseme oběť... Nebudeme už dílo svých rukou, modlu, nazývat svými bohy“ (epišťola). Toť volání milosti k nám, abychom se upřímně káli a obrátili se k Pánu. Vzorem je nám Magdalena. Ona přichází k Pánu, vrhá se mu k nohám, smáčí je svými kajícími slzami, líbá je a maže je mastí, kterou přinesla s sebou. Přichází se srdcem plným zahanbení, plným lítosti, plným odvahy k sebeobžalobě, k pokoření. Chce se obrátit. Na tuto lítost a lásku, kterou dal této hříšnici Pán sám ve svém milosrdenství, odpovídá Pán odpuštěním: „Odpouští se jí mnoho hříchů, poněvadž milovala mnoho. Komu se však méně odpouští, méně miluje. I řekl jí: Odpouštějí se ti hříchy“ (evangelium). Přicházíme k Němu ve svaté oběti, když On je mezi námi. Zpovídáme se Mu, v čem jsme pochybili a urazili Boha. Žalujeme to na sebe před jeho zástupcem a slyšíme z jeho úst útěšná slova: „Rozhřešuji tě od tvých hříchů. Jdi v pokoji.“ Dostáváme odpuštění podle míry svého po-

kání a své lásky. „Komu se méně odpouští, ten méně miluje.“ A naopak: Kdo méně miluje, tomu se méně odpouští.

„*Ovoce pokání.*“ „Vyléčím jejich rány. Z nezasloužené dobroty je budu opět milovat: neboť můj hněv se od nich odvrátil. Budu pro ně jako rosa. Izrael pokvete jako lilie a zapustí kořeny jako cedry libanenské. Rozloží se jeho ratolesti, jeho koruna se bude skvít jako oliva... Budou žít z pšenice (Eucharistie) a pokvetou jako vinice“ (epištoła). S tak velkou něhou a láskou přijímá Pán kající duši. Zcela tak, jako Ježíš přijímá hříšnici Magdalenu. Farizej Šimon je svědkem toho, jak hříšnice přichází a vrhá se Ježíšovi k nohám. Myslí si u sebe: „Kdyby to byl prorok, věděl by, kdo a jaká je ta žena, která se ho dotýká; vždyť je to hříšnice.“ Ale Pán přišel hledat a zachraňovat hříšníky. Nekárá Magdalenu. Nenechává se teprve prosit, zda se ona smí objevit před Pánem. On ji přitahuje svou vykupitelskou láskou a milostí a odpouští jí celou vinu. Ona se odřiká model, kterým dosud sloužila. Následuje Pána. Ona první smí po Marii, Matce Ježíšově, vidět Vzkříšeného. Přijímá nesmírné milosti a stává se velkou světící, ke které pohlížíme s obdivem. „Vyvýším Izraele (bude-li konat pokání) a nechám jej vyrůst jak cypřiš. Ode mne, Izraeli, budeš opět mít plody“ (epištoła).

3. Spravedlivý farizej, který pozval Spasitele k hostině, a hříšná, zkroušená, kající Magdalena! On je obrazem (typem) národa izraelského, ona pak je obrazem obrácených z pohanství. My jsme v liturgii kající Magdalenou. První krok k milosti a svatosti je pokání.

Své vnitřní pokání vyjadřujeme postem v Suchých dnech. Svůj půst posvěcujeme spoluobětováním mše svaté: v mešní oběti jej spojujeme s obětí, utrpením a smrtí Páně a snažně prosíme Boha, aby milostivě přijal oběť našeho postu. Prosíme, aby smírná síla této oběti nás učinila hodnými milosti Boží, kterou očekáváme ve mši svaté a aby nás dovedla k příslibeným statkům věčného života (tichá modlitba).

Zvláštním ovocem pokání je požívání svaté Eucharistie. „Odejmi ode mne, Pane, pohanu“ hříchu. Jak bych měl jinak okusit přesvatou svátost Tvého těla a Tvé krve? Ve svatém přijímání dostáváme sílu, „následovat Tvé zákony. Tvá ustanovení jsou mojí radostí“ (communio). Posledním ovocem pokání jsou „ještě větší dobrodiní“ (post-communio): naše spojení s Pánem v nebi, kde On nás přijme do své radosti, do svého světla, do svého oslaveného života, a dá nám to, co nás věčně dokonale naplní.

Rádi číňme dnes pokání a rozhodněme se pro život přísného pokání, abychom se stali účastni ovoce pokání. S Magdalenou číňme cestu od hříšnice ke kající, od kající ke důvěrnici Páně, od důvěrnice Páně k světici, k účastnici radosti Páně. Blažené pokání.

Modlitba:

Prostíme tě, všemohoucí Bože, dej nám skrze slavnost svatého postu, kterou konáme každoročně se zbožnou oddaností, abychom se ti líbili tělem i duší. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

SOBOTA SUCHÝCH DNŮ V ZÁŘÍ

Pokání a uzdravení

1. Liturgie navazuje v čteních noční bohoslužby na slavnost velkého dne smíru (1. čtení) a na slavnost stánků (2. čtení). Slavnost stánků konali Izraelité po sedm dnů: byla to slavnost díky za vedení, které Bůh poskytoval svému lidu po čtyřicet let putování po poušti. Byla zakončena slavností smíru. Tak se vyznačuje i dnešní sobota Suchých dnů jako den pokání a díky. „V sedmém měsíci (tj. v září) budete slavit svátek“ (communio).

2. „*Kristus, jako velekněz budoucích statků*“ (epiškola). Starozákonní den smíru je jen stín a obraz. Velekněz vchází svatyní do velesvatyně stánku, později chrámu, aby tam krví obětního zvířete pokropil archu úmluvy. Ale tím nemohl dosáhnout odpuštění hříchů. Jinak Kristus, náš velekněz. On nám svou smrtí na kříži získal budoucí nebeské dědictví a při svém nanebevstoupení vešel nebeskými prostory do nebeské velesvatyně. Nikoli s cizí krví, nýbrž ve své vlastní krvi, kterou pro nás prolil a kterou nás očišťuje od našich hříchů a smíruje s Bohem (epiškola). Ačkoli starozákonní slavnost smíru je pouze stínem, slabým obrazem toho, co se nám dává v Novém zákoně, přece je lidu izraelskému dáváno napomenutí: „Desátého dne tohoto sedmého měsíce (září) bude den smíření. Má být veleslavný. Toho dne se budete umrtvovat... neboť je to den smíru, aby se vám dostalo odpuštění od Hospodina, vašeho Boha. Kdo by se neumrtvoval toho dne, budiž vyhlazen ze svého lidu“ (1. čtení). Oč světější nám musí být sobota Suchých dnů, den pokání, kdy se modlíme, umrtvujeme, postíme, odříkáme, abychom podali zadostučinění! „Buď, Pane, shovívavý s našimi hříchy... Pomož nám, Pane, náš Spasiteli, a pro čest svého jména nás vysvobod“ (1. graduale), vyprošť nás z pout hříchu.

Kdosi zasadil fíkovník. Přišel na něm hledat ovoce, ale nenalezl. I řekl zahradníkovi: Vykopej ten strom. Jen zbytečně zabírá místo. Zahradník prosí: Jen tento rok jej ještě ponechej. Dobře jej ošetřím: snad přece ještě přinese ovoce. Když Pán přednáší toto podobenství

v synagoze, přichází k němu žena, trápená dlouhotrvající nemocí, tak shrbená, že se nemohla vůbec vzpřímit. Ježíš na ni zavolal: Chceš být uzdravena? Vložil na ni ruce. Vzpřímila se a velebila Boha (evangelium). Den smíru, den odpuštění, milosti, pomoci skrze Pána, který přichází k nám ve mši svaté. Ten neplodný fíkovník na vinici, ta shrbená žena, která se nemohla vzpřímit, jsme my. „Už tolik roků je tomu, co hledám ovoce na tomto fíkovníku, a nenalézám je. Nač ještě zabírá půdu?“ Přibližuje se konec církevního roku. Pán se již chystá k opětovnému příchodu. Přijde při naší smrti. Přijde k soudu na konci světa. I my jsme ještě nepřinesli ovoce, které Pán od nás musí očekávat. Chyba není v půdě: jsme zasazeni na vinici Páně, ve svaté církvi. Nechybí nám světlo ani vzduch, nechybějí povzbuzení, napomínání, milosti. Proto už často přicházel Pán: musel přece jednou najít ovoce. Nepoužili jsme milostí dobře, nevyužili jich cele a tak zůstali neplodným fíkovníkem. Nemáme důvod, abychom konali pokání a podávali zadostučinění? My jsme ta shrbená žena z evangelia, zcela ponoření do věcí pozemských a časných, neschopni pozvednout se vzhůru. Přes sv. křest, přes povolání k Božímu dětství, přes modlitby, čtení, rozjímání, přes klausuru a řeholní šat. „Jestliže jste povstali s Kristem – ve sv. křtu – hleďte to, co je shůry, usilujte o to, co je shůry, ne o to, co je na zemi“ (Kol 3, 1–3). A my jsme ta shrbená žena! Činí nám liturgie křivdu, když v té ženě z dnešního evangelia vidí nás, mne? My jsme ten neplodný fíkovník, ta shrbená žena! Co nám zbývá, než konat pokání a jíti k Ježíšovi? Dnes je den milosti. Ježíš přichází ve mši svaté mezi nás. Má s námi soucit. Prosí Pána vinice, Otce: „Ponechej jej ještě tento rok. Okopám jej a pohnojím; snad potom ponese ovoce.“ S touto prosbou předstupuje Ježíš ve svaté oběti před Otce. Ale to ještě není dosti. Pln milosrdenství volá nemocné, nás, k sobě: „Chceš být zbaven své nemoci?“ Chceme. Vkládá na nás ruku ve svátosti pokání, ve svatém přijímání a naprímuje nás. Dává nám svého Ducha: jsme silni vymanit se z pozemských věcí, odložit pouta a žít tomu, co je Boží. A my Mu děkujeme za tu milost, kterou v nás způsobil a „velebíme Boha“.

3. „V sedmém měsíci budete slavit svátek, neboť jsem nařídil, aby dítky Izraelovy bydlily ve stáncích, když jsem je vyvedl ze země egyptské: Já Pán a Bůh váš“ (communio). Dnešní slavnost je v liturgii přípravou na slávu ve stánku nebeském, neboť Bůh nás po šesti měsících putování pouští pozemského života svatou Eucharistií přijme do sobotního klidu, věčného života. Tu budeme „velebit Boha“ a věčně slavit svátek díků. To všechno je dílo Krista velekněze.

„Kdo je Bůh jako ty, jenž odnímáš nepravosti a promíjíš hříchy? Nespustí již svůj hněv, neboť rád bývá milosrdný. Smiluje se zase

nad námi, sejme s nás naše nepravosti a všechny naše hříchy uvrhne do mořské hlubiny“ (3. čtení).

„Takto znějí příkazy, které máte zachovávat: Mluvte si navzájem pravdu; ... nikdo ať nemyslí nic zlého proti svému bližnímu... Usilujte o pravdu a pokoj (svornost)“ (4. čtení).

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž požehnanou střídmostí uzdravuješ tělo i duši, úpěnlivě prosíme tvou velebnost, abys usmířen jsa zbožnými prosbami postlících se, udělil nám nyní i v budoucnu svou pomoc. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 18. neděle po sv. Duchu

1. Co jen jemně napovídají poslední dvě neděle, to se od nynějška vyjadřuje naplno. Po podzimních Suchých dnech začíná vlastní ukončení církevního roku. Stojí cele ve znamení přírodní symboliky, podzimu, odumírajícího života, opětného příchodu Kristova na konci světa. Toužebně očekává liturgie konečné vykoupení, příchod Snoubence, že On ji celou konečně uvede do klidu a pokoje věčné vlasti.

Osmnáctá neděle sama má ovšem docela jiný ráz. Musí být chápána z kvatembrové soboty a z kněžského svčení s ní spojeného. Ve starém Římě se odebrala křesťanská obec v sobotu pozdě večer k sv. Petru na noční bohoslužby, při nichž papež uděloval svatá svčení. Časně ráno byli novosvěčenci odvedeni do jednotlivých chrámů města a slavili svou primici. Tak je osmnáctá neděle původně aliturgická. Naše dnešní mše má stopy ze mše při svčení chrámu, i když je už silně proniknuta myšlenkou na opětný příchod Kristův.

2. Ve vstupním zpěvu prožíváme příchod novosvěčenců do jejich chrámů. Těší se na svou primici: „Jak jsem se zaradoval, když mi bylo řečeno: Půjdem do domu Páně.“ Svoláváme Boží milost a požehnání na primicianty: „Dej mír, Pane, těm, kteří na tebe čekají (novosvěčencům), aby tvoji proroci (tj. pomazaní, novokněží) byli shledáni pravdomluvní.“ Přitom myslíme zároveň na chrám věčné slávy: „Dej mír (konečné vykoupení, nebeskou blaženost), Pane, těm, kteří doufají v tebe. Raduji se, že mi bylo řečeno: Půjdem do domu Páně“, do nebe. Jedinečně krásná poutní píseň v ústech křesťanů, směřujících k nebi! Na novokněze i na sebe samy, poutníky k nebi, svoláváme Kyrie eleison: „Dej mír, Pane“, dej nám spásu! „Působení

tvého slitování nechť řídí naše srdce“ (orace): vždyť naše spása se opírá především o Boží milosrdenství. „Nezáleží na tom, kdo se přičiňuje, ani na tom, kdo chce (na člověku), nýbrž na Bohu, jenž se smilovává“ (Řím 9, 16). V epištole pohlížíme vděčně zpět na to, čeho se nám dostalo v „Kristu Ježíši“ v tomto církevním roce. „V něm jste obohaceni vším... A tak nejste pozadu v žádné milosti.“ Potom nás epištola učí hledět kupředu: „A nyní očekáváte zjevení Pána našeho Ježíše Krista. On vás bude také posilňovat až do konce, abyste byli bez úhony v den příchodu Pána našeho Ježíše Krista.“ „Očekáváme zjevení našeho Pána“: On se zjeví nyní při mši svaté, zjeví se při naší smrti, zjeví se na konci světa. Pro tento trojí příchod Páně platí slova graduale: „Raduji se nad tím, co mi bylo řečeno: Jdeme do chrámu Páně!“ V Aleluja pozdravujeme Pána v jeho slávě, v které se zjeví v den svého opětného příchodu. Nyní, při svém příchodu ve mši svaté, se zjevuje jako dobrotivý Vykupitel, uzdravuje ochrnulého na duši i na těle, když praví: „Buď dobré mysli, odpouštějí se ti tvé hříchy.“ A dále: „Vstaň, vezmi své lože a jdi domů.“ „I vstal a odešel domů“ (evangelium).

3. Ten nemocný z evangelia jsme my sami, kteří dnes přinášíme oběť. V oběti mše svaté jsme Mu přinášení prostřednictvím kněze. Pán nám posílá svou spásu a svou milost: je to začátek a závdavek dokonalé spásy, k níž nás vede milostí mše svaté. „I vstal a odešel domů“ spoluobětováním mše svaté nalézáme uzdravení a sílu, abychom vstali a šli do domu blažené věčnosti. Vděčně odpovíme na evangelium vítězným Credo. Věřím v život věčný. V ofertoriu vystupuje Mojžíš u oltáře s celopaly, obraz Krista, který ve mši svaté slaví „večerní oběť“, smírnou oběť za hříchy lidu, aby jej očistil od hříchů a přivedl k večernímu míru věčného života. Nyní konáme obětování. Sjednotíme se s obětujícím Kristem. Jako On umírá na oltáři mezi námi nekrvavým způsobem, tak v eucharistické oběti ukřižujeme v sobě starého člověka, odumřeme hříchu, světu a jeho marnostem. Čím dokonaleji se staneme jednou obětí s Kristem, tím dokonaleji On nám dá zakusit svou spásu; tím více nám dá účast ve svém božství (sekreta), tím více smíme „vstoupiti do jeho síní“ (communio), do říše jeho slávy. „Zaradoval jsem se, když mi bylo řečeno: Jdeme do domu Hospodinova.“

OSMNÁCTÁ NEDELE PO SV. DUCHU

Bohati v Kristu

1. „Da pacem. — Dej mír, Pane, dokonalou spásu, kterou nám“ zasloužil Vykupitel, věčnou blaženost, která je nám slíbena v knihách Starého zákona, v evangeliích i ve spisech apoštolských. „Dej, aby tvoji proroci byli shledáni jako pravdomluvní“ (introit). „Jak jsem se zaradoval, když se mi řeklo: Půjdeme do domu Páně“ (žalm v introitu), do věčné vlasti. Nás pokřtěné čeká život věčný.

2. „*Děkuji Bohu za milost, která vám byla udělena v Kristu Ježíši*“ (epištola). V dnešní neděli pohlížíme s vděčným srdcem na svůj život, na církevní rok blížící se k svému konci. Vzpomínáme na četné a velké milosti, které nám dal Pán v našem životě, zvláště v mnohých týdnech, které uplynuly od počátku tohoto roku. Vyznáváme, že „jsme skrze Něho (skrze Ježíše) byli obohaceni vším“. Nás, kteří jsme sami ze sebe jenom nemohoucnost a hřích, Ježíš nesmírně obohatil svými statky, svou pravdou, svou milostí, svými zásluhami. Čím bychom byli bez Něho, bez společenství s Ním, Hlavou církve? Skrze Něho se nám dostává účasti v božském poznání a životě, v Božím dětství, v lásce Otce, Syna i Ducha svatého, dostává se nám neustále milostí pomáhajících. „A tak nejste pozadu v žádné milosti.“ Nemáme se tedy považovat za šťastné? „Očekáváte zjevení Pána našeho Ježíše Krista“, příchod Páně v hodině naší smrti pro nás osobně; na konci světa pro celé lidstvo. Křesťan čeká. Je ve stálém očekávání toho, co přijde a musí přijít. Za dneškem a za tímto světem vidí zítřek, budoucí svět, vykoupení. „To očekává křesťan.“ Jako panny v podobenství z evangelia očekávají Ženicha. K tomu dává Pán svou milost. „Jak jsem se zaradoval, když mi bylo řečeno: Půjdeme do domu Páně“ (žalm v introitu, graduale). Zatím „On vás bude posilňovat až do konce, abyste byli bez úhony v den příchodu Pána našeho Ježíše Krista“ (epištola). Takovou zde chce být církev, když přijde Pán: bez úhony, zcela čistá, jako snoubenka, oděná krásou, milostmi a ctnostmi Snoubencovými. Tak si to církev přeje a tak to očekává od nás, když se zjeví Pán, nyní v oběti mše svaté, potom při naší smrti a na konci světa. Pán nás posiluje, abychom vytrvali až do konce, čisti, bez hříchu, ozdobeni milostí, ve svatebním šatu. To všechno je milost, nepřetržitá pomoc milosti od Pána. Nemáme důvod děkovat?

Začátek a základ milostí a veškeré naší naděje ve spásu je svatý křest, který jsme přijali. Křest je velká událost v našem životě. Na něj upomíná posvátná liturgie v evangeliu o ochrnlém, chromém. Když přišel Ježíš do Kafarnaum, „přinášeli k němu ochrnlého“.

Ježíš na něm vykonal dvojí: Nejprve mu odpouští hříchy. „Odpouštěj se ti tvé hříchy.“ Potom jej uzdravuje z jeho nemoci: „Vstaň a choď, vezmi své lože a jdi domů.“ I vstal a odešel domů. Tím jsme myšleni my. Nás uzdravil Pán ve sv. křtu, ve svátosti pokání, ve svaté Eucharistii z nemoci dědičného hříchu a osobních hříchů, z náklonnosti k světu, k tělu, k zlému, z těžkopádnosti v dobru. Ať bychom se léčili vždy dokonaleji a abychom se vymanili ze své vrozené nemoci, přichází k nám Pán ve mši svaté a ve svatém přijímání. Uzdravuje nás od hříchu. Uzdraví nás od následků hříchů v budoucím vzkříšení ze smrti. Pak nám přikáže: „Jdi domů.“ Liturgie jásá: „Jak jsem se zaradoval, když se mi řeklo: Půjďme do domu Páně.“ Ve sv. křtu, ve svátosti pokání a zvláště v oběti mše svaté a v obětní hostině svatého přijímání jsme uzdravováni z nemoci své duše a do našeho těla je vloženo símě věčného zmrtvýchvstání. To je naše naděje. To je to, co nám přinese zjevení Pána Ježíše Krista: konečnou spásu, věčný život duše i těla a věčný život ve vlasti u Otce. „Jak jsem se zaradoval, když se mi řeklo: Půjďme do domu Páně, do nebe.“

3. *Den díky!* Den touhy po nebi. Jdeme do domu Páně, do nebe. „Vezměte obětní dary“, připomíná zpěv k sv. přijímání. Konejte svatou oběť. „Vejděte do jeho síní.“ On sám přichází do svého domu, do našeho křesťanského chrámu. „Klanějte se Pánu v jeho svatyni“, kterou si vystavil na našich oltářích. Pozemský chrám je pouze předobrazem a průchodem. Když se posílíme svatou obětí a Tělem Páně, které přijímáme, je nám otevřena cesta ke vstupu do domu Páně. „Jak jsem se zaradoval, když se mi řeklo: Půjďme (posílnění svatou obětí a obětní hostinou) do domu Páně.“

Sami ze sebe jsme ubozí a neschopní jako ten ochrnulý v evangeliu. V Kristu, k němuž jsme byli přivtěleni, jsme však zbohatli. „Nechybí vám žádná milost“, abyste mohli dosáhnout cíle věčné vlasti. „Vezmi své lože a jdi domů!“

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, nechť působení tvého slitování řídí naše srdce: neboť bez tebe se ti nemůžeme líbiti. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PONDĚLÍ PO 18. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Uzdravení ochrnulého

1. Pán právě přišel z misijní cesty v Galilei do Kafarnaum. Učí ve „svém domě“, tj. v domě Šimona Petra, obklopen velkým zástupem

lidu. Ani přede dveřmi domu není už místo. Tu přinášejí k Němu ochrnulého. Čtyři muži jej nesou. Pro tlačení jej nemohou vnést do domu. Jejich důvěra v moc a dobrotu Páně a jejich láska k nemocnému je tak velká, že spustili nemocného před Ježíše střechem. „Když Ježíš viděl jejich víru, řekl ochrnulému: Synu, odpouštějí se ti tvé hříchy.“ Uzdravuje jej i z tělesné nemoci a přikazuje mu: „Vstaň, vezmi své lože a jdi domů“ (evangelium).

2. „*Buď dobré mysli, synu*, odpouštějí se ti tvé hříchy.“ Vděčně si vzpomínáme s posvátnou liturgií na okamžik, kdy jsme i my byli přineseni ve chvíli svatého křtu k Spasiteli. V domě Petrově, ve svaté církvi. Věřící rodiče měli v křesťanské lásce péči o naši duši. Přijali jsme svatý křest. „Synu, odpouštějí se ti tvé hříchy. Vstaň a jdi domů.“ Nastup cestu k věčné vlasti! Jsi dítko Boží, dědic Boží a spoludědic Kristův. Vděčně vzpomínáme na tu milostivou chvíli, kdy jsme po ztrátě křestní milosti zase přišli k Pánu, v domě Petrově, ve svaté církvi. Zhřešili jsme a ztratili božský život, který nám byl vložen do duše při svatém křtu. Byli jsme tím ochrnulým z evangelia. Přišli jsme k Pánu v jeho zástupci, knězi. Ježíš viděl naši víru, naši lítost, naši důvěru, naši touhu po božském životě. „Buď dobré mysli, synu, odpouštějí se ti tvé hříchy. Vstaň a jdi domů.“ Cesta k věčné vlasti je ti zase volná a otevřená. My jsme ten ochrnulý z evangelia. Kdo nám může vrátit život, plný, svěží, a silný život? Jediné Pán Ježíš. A to v domě Šimona Petra, v jeho církvi. Církvi patří všechny svátosti, křest i svátost pokání. Ve své církvi dává Pán „pokoj“, odpuštění, smíření s Bohem, milost. Dává ji těm, „kteří Ho očekávají“, kteří v Něho věří, kteří věří, že „Syn člověka má na zemi moc odpouštět hříchy“ (evangelium); kteří věří, že On tuto moc dal svým apoštolům a jejich nástupcům a pomocníkům, biskupům a kněžím. „Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, učte všechny národy a křtete je“ (Mt 28, 18). „Kterým odpustíte hříchy, těm se odpouštějí“ (Jan 20, 23). „Buď dobré mysli, synu, odpouštějí se ti tvé hříchy. Vstaň a jdi domů“, čeká na tebe věčný život. „Jak jsem se zaradoval (v den sv. křtu, po přijetí svátosti pokání), když se mi řeklo: Půjďme do domu Páně.“

„*I vstal a šel domů*.“ To je cesta křesťana, naše cesta. Vstát a jít domů. Tak jsme to slíbili při sv. křtu. „Odříkám se“ satana, hříchu, světa. Tak jsme ujišťovali ve svátosti pokání: Vstanu. Osvobodím se od pout pudů a vášní, zlomím okovy zlých návyků, pozvednu se nad nízkost sebelásky, lenosti a vlažnosti. A dále jsme přísahali při sv. křtu: „Věřím v Boha. Věřím v Ježíše Krista. Věřím v Ducha svatého, ve svatou církev.“ Podrobuji se Bohu a jeho přikázáním. Držím se Ježíše, jeho osoby, jeho nauky, jeho přikázání, jeho příkladu, jeho

církve. Nechám se naplnit a vést duchem Božím a Kristovým, Duchem svatým. Žiji Bohu, jdu k Bohu. Co jsme odpřisáhli při sv. křtu, to potvrzujeme, kdykoli přijímáme svátost pokání. Potvrzujeme to zvláště v každém spoluobětování mše svaté. Povstáváme, odlučujeme se od všeho, co se přičí Bohu, a zároveň s obětujícím se Pánem v dokonalé oddanosti se zasvěcujeme Bohu a tomu, co je Božího.

3. Děkujeme. Radujeme se, že se nám dostalo ujištění: Jdeme do domu Páně, do věčné vlasti. Vstaneme a jdeme domů.

„Jdeme do domu Páně.“ Zde v kamenném chrámě prožíváme milostiplný příchod Páně při konání eucharistické oběti, při udělování svatých svátostí. Zde „vznešenou výměnou darů, která se uskutečňuje při svaté oběti, nás činí Pán účastnými jediného nejvyššího božství“ (tichá modlitba). Zde nám promíjí v milosti naše hříchy a chyby; zde nás naplňuje svým vlastním duchem a životem. Když se posilníme tímto pokrmem, který nám Pán podává, budeme se moci dát na cestu k věčné vlasti.

Nemocný prosí Pána o tělesné zdraví. Pán však uzdravuje nejprve jeho nemocnou duši. Tělesná bída přichází pro Něho teprve na druhém místě. Tělesné je pro Něho méně důležité. Nejprve duše, nejprve péče o to, co je věčné. „Co prospěje člověku, i kdyby celý svět získal, ale utrpí škodu na své duši?“ (Mt 16, 26).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, necht působení tvého slitování řídí naše srdce: neboť bez tebe se ti nemůžeme líbiti. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 18. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Bohatá úroda

1. „Hle, ženich přichází! Vyjděte mu naproti!“ (Mt 25, 6). Je to, jako by dnes církev slyšela toto volání. Její péče směřuje k tomu, aby její děti byly připraveny a pohotově, aby byly bohaté na milost, na ctnost, na poznání křesťanského života, na svaté skutky. A abychom všichni obdrželi milost býti stateční a vytrvalí až do konce, tak abychom byli dokonalí, zralí a bez úhony v den příchodu našeho Pána Ježíše Krista, při smrti, při posledním soudu.

2. *Bohatou úrodu* vidí Apoštol vyrůstat v mladé obci korintské. Děkuje Bohu za milost, které se dostalo nově obráceným v Kristu

Ježíši. „V něm jste obohaceni vším: všelikým slovem i všelikým poznáním“, účelivým přijímáním křesťanské nauky a jejím hlubším chápáním. „Tím je mezi vámi utvrzeno i svědectví o Kristu“: svědectví, které vydal Apoštol v Korintě o Kristu, jeho kázání a jeho působení zapustilo hluboké kořeny a slibuje dobrou úrodu. „A tak nejste pozadu v žádné milosti.“ Tak silně zapůsobila Kristova milost v celé církvi korintské a v jednotlivcích. Co ještě chybí? Jen ještě zjevení Pána, jeho příchod, na nějž čeká církev korintská. A aby věřící „vytrvali až do konce, aby byli bez úhony a bez viny v den příchodu Pána našeho Ježíše Krista“ (epištole). Taková je mladá křesťanská obec: zralá pro příchod Páně, bohatá milostí, poznáním, ctností a křesťanskými skutky! Liturgie nám dává tuto církev jako vzor. Chce, abychom my všichni a církev jako celek „byli bez úhony v den příchodu Pána našeho Ježíše Krista“. Jak by to dopadlo, kdybychom srovnali mladou křesťanskou obec korintskou s našimi křesťanskými obcemi a rodinami a především se svým osobním životem milosti a ctnosti?

„*Všelikým slovem a všelikým poznáním*“ Apoštol neopomíná naznačit, jak to, že může u svých Korintanů zjišťovat tak bohatou úrodu. Korintané přijali jeho kázání účelivě. Kázal v Korintě půldruha roku. Jsou „*obohaceni všelikým slovem*“. Mají celou nauku apoštolského kázání. Pohybují se v naukách a zásadách evangelia. Ony jsou jim pravidlem a ukazatelem cesty. Oni se drží nauky Kristovy, patří na příklad Kristův, žijí ve světle Kristově. Odtud ta bohatá úroda. A nikoli snad jen vnější. Oni jsou obohaceni také „*všelikým poznáním*“. Pronikají do křesťanské pravdy. Dávají si práci a čas, aby to, co slyšeli a co věří, duchovně pronikli, aby se tím vnitřně naplnili a prakticky to žili. Žijí život vnitřní, z ducha víry. Tak získávají nové, opravdu křesťanské pojetí života, křesťanský názor na svět a tím se úplně odvracejí od ducha pohanství a světa. Zcela tak, jak to odpřisáhli při sv. křtu: „Odříkám se... Věřím...“ Zářivý to vzor pro nás křesťany 20. století.

3. „Nejste pozadu v žádné milosti“ (epištole). Zda nemusíme i my přinášet úrodu, bohatou úrodu? „Já jsem vás vyvolil a ustanovil jsem vás, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby zůstával“ (pro věčný život), (Jan 15, 16). Liturgie nás vede k tomu, abychom tuto svou úlohu brali vážně. Den příchodu Páně je blízký. A bude to neúprosné: Vydej počet ze svého vladařství.

Ještě je doba milosti. Ve mši svaté k nám přichází Pán předem. Přichází k nám jako Vykupitel: „Buď dobré mysli. Odpouštěj se ti tvé hříchy.“ Jeho přesvátou vykupitelskou krev, která se třpytí v kalichu, bereme do svých rukou a pozvedáme ji k nebi jako oběť smír-

nou. Pro tuto krev svého Syna odpusť nám všechnu vinu a dej nám všechny milosti, kterých potřebujeme.

Při sv. přijímání v nás uskutečňuje Pán svůj úřad vykupitelský. Přicházíme k Němu s vírou a důvěrou ochrnulého. Pán se nás dotýká svým životodárným tělem a svou krví. „Vstaň!“ K novému, svěžímu, silnému životu. „A jdi domů.“ Tvé místo je v nebi. Toť milostiplný příchod Páně v denním sv. přijímání, aby nás připravil na poslední příchod při naší smrti a na konci světa.

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, nechť působení tvého slitování řídí naše srdce: neboť bez tebe se ti nemůžeme líbiti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

STŘEDA PO 18. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Duchovní útěchy

1. Apoštol s radostí zjišťuje: „Nejste pozadu v žádné milosti“ (epištola). Jsou mimořádné milosti, tzv. charismata, jak se vyskytovaly v mladé křesťanské obci korintské (1 Kor 12). Jsou jisté řádné projevy přízně Boží, které jsou nám všem potřebné a nápomocné, tzv. sladkosti a duchovní útěchy. I ty jsou nám dávány jako vzácné pomůcky na cestě k věčné vlasti. „Jste obohaceni v Kristu.“

2. „Nejste pozadu v žádné milosti.“ Bůh nikdy nezklame. Dává nám nejen nutné pomůcky a milosti stavovské, jak je potřebujeme každý svým způsobem. On nám dává nad to ještě často tzv. duchovní útěchy a sladkosti, jimiž silně podporuje naše křesťanské snažení. Ony jsou milost Boží, jsou znamením Boží lásky k nám. Těmito milostmi dosáháme hlubšího zkušenostního poznání o Bohu a o Kristu. Ony nám dávají moc nad duchem člověka v nás a nad ďáblem. Ulehčují nám plnění našeho povolání a překonání obtíží. Oživují naši lásku, posilují nás v pokušení, dávají nám důvěru v Boha, rozmnožují v nás ducha víry a činí nás těšiteli našich bratří. Nemáme vroucně děkovat za tyto milosti?

Plody těchto duchovních darů jsou velké a vzácné. Neklidná a těkavá paměť se uklidní a ztichne. Myšlenka na nebeské věci rozvine bohatost a plnost, jakou jsme dříve neznali. Úkony ctnosti nejsou už vzbu-
zovány námáhavě a těžce, nýbrž nenuceně, s velkou lehkostí. Pokušení a soužení vnitřní i vnější nepůsobí už téměř žádné obtíže. Naopak: překonáváme je s takovou silou a jistotou, jaká je nám jindy neznámá.

Dosavadní rozštěpenost mezi duchem a tělem je odklizená v oblažujícím klidu. Cítíme to: duch se stal pánem nad hnutím a odporem tělesného a přirozeného člověka. „Vším jste obohaceni.“

3. Vděčně vyznáváme: „Vším jsme obohaceni. Nejsme pozadu v žádné milosti.“ Pán nezklamal. On rozsel símě plnými rukama. Jestliže símě padlo na dobrou půdu, přináší stonásobný užitek (Lk 8,4 a násl.).

„Pohané se budou báti tvého jména, Pane.“ My, pohano-křesťané, „jsme obohaceni vším.“ Pán nám v božském milosrdenství otevřel bohatství svých milostí. „Nejste pozadu v žádné milosti.“ Musíme tedy s důvěrou očekávat zjevení Páně, příchod Páně. „On vás také bude posilňovat až do konce.“ Svým milostem a projevům lásky dává korunu v milosti vytrvalosti. Tu si nemůžeme zasloužit. Smíme však očekávat s veškerou důvěrou, že „On nás bude posilňovat až do konce“. V této důvěře se radujeme: „Půjďme do domu Páně.“ Nebe je před námi otevřeno.

„Pane, dej mír, věčnou spásu těm, kteří na tebe čekají“ (introit): nám, kteří očekáváme tvůj příchod: tvůj příchod nyní v oběti mše svaté a v obětní hostině svatého přijímání; tvůj příchod, kdy nás chceš přivést domů podle duše při naší smrti, také podle těla na konci světa. „Jak jsem se zaradoval, když se mi řeklo: Půjďme do domu Páně.“

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, necht působení tvého slitování řídí naše srdce: neboť bez tebe se ti nemůžeme líbiti. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ČTVRTEK PO 18. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Milost vytrvalosti

1. „Nejste pozadu v žádné milosti a očekáváte zjevení Pána našeho Ježíše Krista. On vás bude také posilňovat až do konce, abyste byli bez úhony v den příchodu Pána našeho Ježíše Krista“ (epištola). V Kristu je nám dána Boží milost. Co v nás Bůh započal, to také dokoná. On nám dá největší ze všech milostí, milost vytrvalosti až do konce, milost, abychom šťastnou smrtí vešli do věčného života. „Jak jsem se zaradoval, když se mi řeklo: Půjďme do domu Páně“ (žalm ve vstupním zpěvu).

2. „On vás bude posilňovat až do konce“ (epištola). Obdrželi jsme od

Boha hojné milosti. Církevní rok, který se pozvolna chýlí ke konci, byl pro nás rokem spásy. Smíme očekávat od Boha další milosti, přestože jsme nevyužili mnohých milostí, promarnili jsme je nebo jich zneužili? Smíme počítat s tím, že vytrváme? Nemusejí nás naplňovat bázní slova Apoštolova: „Kdo se domnívá, že stojí, ať hledí, aby nepadl“? (1 Kor 10, 12). A jiná slova: „Smiluji se nad tím, nad kým se chci smilovati, a slituji se nad tím, nad kým se chci slitovati. Nezáleží tedy na tom, kdo chce, ani na tom, kdo se přičiňuje, nýbrž na Bohu, jenž se smilovává“ (Řím 9, 15–16). Bylo by pošetilé a neúčelné chtít vypočítat, zda vytrváme až do konce či nikoli. Nemáme vidět do budoucnosti, nýbrž využít přítomného okamžiku. Jen přítomný okamžik nám patří. Milost vytrvalosti si nemůžeme zasloužit. Smíme však od Boží dobroty odůvodněně očekávat, že Bůh nám dá milosti pomáhající, které nás povedou životními zkouškami bez úhony. Čím věrněji spolupůsobíme s těmito milostmi, tím více smíme doufat, že Bůh nám bude dávat vždy hojnější a účinnější milosti. Nebo Mu na nás nezáleží nesmírně mnoho? Nezemřel Syn Boží za každého z nás? Není ochoten ještě jednou na sebe vzít svůj těžký pozemský život a své utrpení, jen aby nás spasil? „Když Bůh neušetřil ani svého vlastního Syna, ale za nás všechny ho vydal na smrt, jak i s Ním nedá nám všechno?“ (Řím 8, 32). Smíme tedy důvěřovat: „On nás bude posilňovat až do konce.“ „Vím, komu jsem uvěřil“ (2 Tim 1, 12). „Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni“ (1 Tim 2, 4).

„*Kdo vytrvá až do konce, ten bude spasen*“ (Mt 10, 22). Vytrvalost až do konce je nezasloužená a nezasloužitelná milost Boží. Avšak můžeme a musíme přispívat k tomu, abychom obdrželi od Boha tuto největší milost. První prostředek, abychom dosáhli milosti vytrvalosti, je *stálá modlitba o tuto milost*. Modlíme se o ni v Otčenáši: „Zbav nás od zlého“, od nešťastné smrti. Je to, jako bychom se modlili: Dej nám milost, abychom až do smrti vytrvali v milosti, v dobrém. Druhým prostředkem je *věrné konání našich náboženských povinností*, našich povinných modliteb, především každodenní, opravdové spoluobětování mše svaté. Život modlitby dá našemu dni náplň a zabarvení. On je naše síla a naše světlo a udržuje naši dobrou vůli. On je tedy podstatnou součástí naší vytrvalosti. Konáme-li své náboženské povinnosti nepravidelně a nesvědomitě, pak začne kolísat naše pevnost a vytrvalost. Třetí prostředek, abychom dosáhli milosti vytrvalosti, záleží *v horlivosti a opravdovosti, s jakou pracujeme o překonání hříchu*, každého i nejmenšího vědomého hříchu a každé nevěrnosti. Abychom si zajistili vytrvalost, odřekneme se příležitosti k hříchu, zahálky, styku s jistými lidmi a držíme na uzdě své myšlenky a smysly. Čtvrtý prostředek vytrvalosti záleží *v pravidelném a dobrém používání svátosti po-*

kání a svatého přijímání. Naše vnitřní očišťování, náš pokrok, naše věčná spása, naše vytrvalost až do konce je ve vysokém stupni podmíněna tím, jak zacházíme se svátostmi, těmito prameny milosti.

3. „Nejste pozadu v žádné milosti... On vás bude posilňovat až do konce.“ On „nechce smrt hříšníka, nýbrž aby se obrátil a byl živ“ (Ez 18, 32). Věříme v jeho milosrdenství, v jeho lásku. „Když viděl Ježíš jejich víru, řekl ochrnunému: Buď dobré mysli, synu, odpouštějí se ti tvé hříchy“ (evangelium). Bude s námi jednat jinak, když věříme, důvěřujeme a konáme své?

„Da pacem. — Dej, Pane, mír těm, kteří na Tebe čekají.“ Dej jim milost šťastné smrti, milost vytrvalosti. Nemůžeme si ji zasloužit, i když konáme své. Můžeme ji jen očekávat od Tvé dobroty. „Čekáme na Tebe.“

Milostiplný příchod Páně ve mši svaté a ve svatém přijímání je nám zárukou milostiplného příchodu Páně při naší smrti, tj. zárukou toho, že „On nás bude posilovat až do konce“ (epištola). „Přineste obětní dary (v oběti mše sv.) a potom vejděte do jeho síní“, do příbytků nebeských. „Jak jsem se zaradoval, když se mi řeklo (v oběti mše svaté): Půjdeme do domu Páně.“

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, nechť působení tvého slitování řídí naše srdce: neboť bez tebe se ti nemůžeme líbiti. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK PO 18. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Očekáváte zjevení Pána“

1. „Očekáváte zjevení Pána našeho Ježíše Krista“ (epištola). Toužebné očekávání. „Dej mír, Pane, těm, kteří tě očekávají“ (introit), mír věčného života v Bohu. „Jak jsem se zaradoval, když se mi řeklo: Půjdeme do domu Páně“ (žalm ve vstupním zpěvu), do vlasti, do nebe.

2. „Tvářnost tohoto světa pomíjí“ (1 Kor 7, 31). „Hle, přesně jsi vyměřil mé dny. Moje celé bytí je jako nic před Tebou. Opravdu, jen vánkem je každý člověk, který žije, a pomíjí jako stín. Nadarmo se znepokojuje, hromadí poklady a neví, pro koho“ (Ž 38, 8 a násl.). Všecko, co nás obklopuje, co nás těší a uchvacuje, je jako stín, pomíjí jako kouř, který se rozplyne. Všecko zanikne. Život, i kdyby trval dlouhá léta, pomíjí, a když pomine, je jako noční sen. Všecko, co nás

zaměstnává v životě a co je nám milé a drahé, lidé, rodina, vlast, radosti, vědění, umění, práce, zaměstnání, obchod, tělo, o které pečujeme; rovněž hořkosti v životě, námahy, utrpení, nemoci: všechno, všecičko pomine, odloučí se od nás a nás opustí. „Jakýsi hlas mluví: Kaž! I řekl jsem: Co mám kázat? Všeliké tělo (každý člověk) je jako tráva a všechna jeho sláva je jako polní květ. Tráva uschne, květ opadá, když zavane vítr Páně. Opravdu, tráva je lid. Tráva uschne“ (Iz 40, 6 a násl.). Vidíme to denně vlastníma očima, jak všechno, co je kolem nás, zapadá v prach, jak smrt všechno změnil, roztrhává, pošlape a strhne do propasti věčnosti. Všecko kolem nás pomíjí a propadá smrti, zániku. I my zanikneme jako kouř. „Nemáme zde trvalou vlast, ale hledáme budoucí“ (Žid 13, 14). „Pomni, člověče, že jsi prach a obrátíš se v prach.“

„*Očekáváte zjevení Pána našeho Ježíše Krista.*“ My křesťané usilujeme o trvalé, o věčné. „Věřím v život věčný.“ My víme: „Kdo by chtěl zachrániti svůj život, ztratí jej. Kdo by však svůj život pro mne a pro evangelium ztratil, zachrání jej. Neboť co prospěje člověku, i kdyby celý svět získal, ale na své duši utrpí škodu? Nebo jakou výměnu dá člověk za svou duši?“ (Mk 8, 35–37). My víme: „Každý, kdo pro jméno mé opustí dům nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo manželku nebo děti nebo pole, stokrát více dostane a zdědí život věčný“ (Mt 19, 29). My víme, jaký návod dal Pán bohatému mladíku: „Chceš-li býti dokonalý, jdi, prodej, co máš a dej chudým, a budeš míti poklad v nebi“ (Mt 19, 21). „Neskládejte si poklady na zemi, kde je rez a mol kazí a kde je zloději vykopávají a kradou. Skládejte si však poklady v nebi, kde je ani rez ani mol nekazí a kde je zloději nevykopávají ani nekradou“ (Mt 6, 19–20). „Čas je krátký. Proto (ať žijí) také ti, kdož mají manželky, jako by je neměli; a ti, kdož pláčejí, jako by neplakali; a kdož se radují, jako by se neradovali; a kdož kupují, jako by nic neměli; a kdož užívají tohoto světa, jako by ho neužívali: neboť tvářnost tohoto světa pomíjí“ (1 Kor 7, 29–31). Vždyť ve sv. křtu jsme povstali s Kristem. Proto hledáme, co je shůry, kde Kristus sedí na pravici Boží, a usilujeme o to, co je shůry, ne o to, co je na zemi (Kol 3, 1–2). Tímto způsobem očekáváme zjevení Pána, příchod Páně.

3. Vzhledem k blízkému příchodu Páně při naší smrti chápeme blahoslavenství z horského kázání: „Blahoslavení chudí duchem. Blahoslavení lkající. Blahoslavení tiší. Blahoslavení, kteří lačnější a žízní po spravedlnosti. Blahoslavení čistého srdce, jejich je království nebeské. Budou potěšeni a nasyceni. Budou viděti Boha“ (Mt 5, 2–10). Svými myšlenkami žijí ve věčnosti, v posmrtném životě, který je čeká. To je křesťanská moudrost.

„Očekáváte zjevení Pána našeho Ježíše Krista.“ My křesťané se nebojíme dne příchodu Páně, těšíme se na něj a toužíme po něm. Lidé, kteří přilnuli k nicotě, musejí se obávat rozloučení: neboť jim zůstává jen velká věčná prázdnota. Ale my křesťané jsme se už dávno obrátili k božskému a věčnému. Snažili jsme se, aby v hrstce prachu, která je vzata z této země, vypučelo símě věčného života. V hodině, kdy přijde Pán a zavolá nás, bude naše námaha odměněna. Nemá nás to naplňovat štěstím? „Jak jsem se zaradoval, když se mi řeklo: Půjdeme do domu Páně“, smíme zemřít, jít domů,

„Přinášejte obětní dary a vejďte do jeho síní.“ Cesta k věčné vlasti jde pro křesťana přes spoluobětování svaté oběti. K tomuto spoluobětování jsme pokřtěni. Z oběti nám plynou milosti, kterými si zasloužíme věčný život.

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, nechť působení tvého slitování řídí naše srdce: neboť bez tebe se ti nemůžeme líbiti. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

SOBOTA PO 18. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Bez úhony“

1. Očekáváme „zjevení slávy Páně“ (epištola). „V den příchodu Pána našeho Ježíše Krista“ máme být „bez úhony“, beze skvrny, bez jakékoli vady, tak jako ten ochrnutý v evangeliu, kterého Pán uzdravil na duši i na těle, stojí před námi „bez úhony“.

2. „*Bez úhony*“ na duši. Takoví máme být v den příchodu Páně, v hodině naší smrti. K tomu konci jsme „vším obohaceni v Kristu“ přijetím křtu, přivtělením ke Kristu a jeho církvi, povoláním ke spoluobětování eucharistické oběti a k účasti ve svaté obětní hostině, milostmi svátosti svatého biřmování a pokání, mnohými milostmi pomáhajícími a tím, co Pán neustále působí a koná v naší duši. „On vás bude posilňovati až do konce, abyste byli bez úhony v den jeho příchodu.“ „Hle, stojím u dveří a tluku... Kdo mi otevře, k tomu vejdu a budu s ním hodovati a on se mnou“ (Zjev 3, 20). To je jeho touha, dokud jsme na zemi: chce přijít k nám, aby v nás překonal všechno nečisté a nedokonalé. Otevřeme-li Mu, vejde k nám se všemi poklady své milosti, aby nám je dal. Založí své království v nás a dá nám prožívat spolu svůj čistý svatý život. Bude s námi hodovat a my s Ním: svaté spolustolování, jeden a týž pokrm, pokrm samého Boha,

božský život, který máme a požíváme spolu s Ním. Tento život chce v nás zesílit a převládnout. On už nestrpí žádný hřích, žádné nepatřičné přilnutí, žádnou vědomou nedokonalost, žádnou nezřízenou náklonnost nebo nezřízené hnutí. Jestliže v nás zbude ještě nějaká sebláska a nezřízenost myšlení nebo chtění, to odstraní Pán v bolestných, ale nutných očišťováních a zkouškách, které na nás dopouští. A tak v den příchodu Páně, když nás Pán bude chtít přivést domů, „budeme bez úhony“, díky mocnému působení jeho milosti. Předpokládá se ovšem, že Ho nenecháme tlouci marně, že Mu dopřejeme vstoupit, že Ho necháme s námi jednat tak, jak se Mu líbí a nebudeme uhýbat před žádným z jeho záměrů, které On má s námi. „Kdo v Něm zůstává, nehřeší“ (1 Jan 3, 6).

„*Bez úhony*“ na těle. „V den příchodu Pána našeho Ježíše Krista“, v den jeho příchodu v moci a slávě, bude se opakovat na našem těle zázrak, který vykonal na ochrnutlém. „Vstaň a jdi domů.“ Nejen uzdravení, nýbrž probuzení k životu. „Rozsévá se (tělo) v porušitelnosti, vstane v neporušitelnosti; rozsévá se v necti, vstane v slávě; rozsévá se v slabosti, vstane v síle; rozsévá se tělo živočišné, vstane tělo duchovní... Jako jsme nesli obraz pozemského člověka, tak ponese me i obraz nebeského člověka (oslaveného Pána)... Musí zajisté toto porušitelné (tělo) obléci neporušitelnost a toto smrtelné (tělo) obléci nesmrtelnost“ (1 Kor 15, 42–44, 49, 53). Až vstaneme z mrtvých, budeme „bez úhony“. Pán „promění naše pomíjející tělo a učiní je podobným svému oslavenému tělu“ (Fil 3, 21). „Až se zjeví Kristus (na konci světa), tehdy i vy se ukážete s ním ve slávě“ (Kol 3, 4), jak podle duše, tak i podle těla. „Věřím v těla vzkříšení a v život věčný.“

3. „Nejste pozadu v žádné milosti a očekáváte zjevení Pána našeho Ježíše Krista“ (epištola).

„Dej, Pane, mír těm, kteří tě očekávají“, dej jim milost, svatost duše, blažené zmrtvýchvstání těla! „Vyslyš prosby svého služebníka a svého lidu izraelského“, svaté církve (introit).

Za svatost duše i za blažené zmrtvýchvstání těla děkujeme Pánu, který se dnes zjevuje mezi námi v oběti mše svaté. V eucharistické oběti a v obětní hostině nás očišťuje Pán od hříchů a naplňuje nás svým životem. Zde nám vkládá Pán do těla zárodek blaženého zmrtvýchvstání. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední... Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm“ (Jan 6, 54; 56).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, necht působení tvého slitování řídí naše srdce: neboť bez tebe se ti nemůžeme líbiti. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 19. neděle po sv. Duchu

1. „Dej mír, Pane, těm, kteří v tebe doufají.“ Tak jsme volali minulou neděli. Dnes nám Pán odpovídá: „Spása lidu jsem já!“ (introit). Potom se před naším zrakem otvírají brány světlé síně nebes. Vidíme nepřehledné zástupy, které jdou kupředu v nepřetržitém průvodu k svatební síni. Ti všichni jsou povoláni, jim všem chce být Pán spásou.

2. Svatební síň je otevřena. Svatební hostina je připravena. Je to především obětní hostina, která je připravena v této hodině, v oběti mše svaté. Svatební síň je křesťanský chrám. Ve mši svaté vstupuje do této síně Kristus Pán, aby viděl jednotlivé hosty, ano, aby se zasnoubil s jejich duší v nejtěsnější jednotě a v nejpřímnějším společenství modlitby a oběti. Ale aby měl člověk účast na hostině, nestačí vejít do svatební síně, tj. býti pokřtěn: Podstatné je mít svatební šat, „nový člověk, stvořený podle Boha v pravé spravedlnosti a svatosti“ (epištola), osvobození od hříchů a vůle zachovávat přikázání Páně (communio). Vážné napomenutí pro nás všechny, kteří zamýšlíme spoluobětovat mši svatou.

Mešní svatební hostina však není konečná hostina; ona je úvodem k svatební hostině věčného přijímání, tj. společenství s Bohem. My, kteří jsme měli milost přijmout svatý křest, jsme povoláni k této hostině a jsme už připuštěni do svatební síně svaté církve. Účastí v eucharistické hostině si připravujeme cestu k pravé nebeské svatební hostině. Ale je nám položena jedna podmínka: „Lide můj, dej pozor na můj zákon a slyš slova mých úst“ (introit). Se zpěvem k sv. přijímání musíme říci: „Ty jsi nařídil, aby tvá přikázání byla věrně zachovávána: kéž moje cesty směřují k tomu, abych zachovával tvá ustanovení!“ Naší vážnou snahou musí být, abychom „na duši i na těle volni konali to, co je Boží“ (orace). Důrazně nás proto napomíná epištola: „Obnovte se v duchovním smýšlení a oblecte člověka nového, stvořeného podle Boha... Proto zanechte lhaní, každý mluv pravdu se svým bližním, vždyť jsme si navzájem údy... Slunce ať nezapadá nad vaším hněvem.“ To je ten svatební šat, nový člověk. Kdo nemá tento šat, nemůže mít účast ve svatební hostině nebeské. Může sice mít místo ve svatební síni církve na zemi, ale až přijde Král (při smrti, při soudu, na konci světa), otázka se ho: Příteli, jak jsi sem vešel bez svatebního šatu? I řekne Král svým služebníkům: „Svažte mu ruce i nohy a uvrhněte jej do tmy.“ Opětný příchod Páně na konci života každého jednotlivce a na konci světa oddělí plevel od pšenice.

3. „Spása lidu jsem já“, spása pro všechny ty, kteří jsou věrni svým

povinnostem, které převzali při sv. křtu, a denně „oblékají nového člověka.“ Oni ve spoluobětování mše svaté odumírají starému člověku, člověku hříchu, vášní, špatných návyků; když obětují, odevzdávají se obětujícímu se Kristu, Bohu, Otci, Boží vůli a Božím přikázáním a ve všem žijí Božím úmyslům a Boží slávě. A tak spoluobětováním mše svaté vždy více oblékají nového člověka, vždy více obohacují a zkrášlují svatební šat a stávají se schopnými mít účast v nebeské obětní hostině. Tu se naplňují slova ofertoria: „Ty mně dáš nový život a tvá pravice mne zachrání.“

DEVATENÁCTÁ NEDELE PO SV. DUCHU

Svatební hostina

1. Liturgie nás vede do jasně osvětlené, svátečně vyzdobené svatební síně. V ní jsou četní hosté, oděni vzácným svatebním rouchem. Plní napětí očekávají krále. Ta síň je církev. Hosté jsme my pokřtění. Svatební roucho je roucho posvěcující milosti. Všichni čekají na příchod Krista, Krále.

2. „*Obnovte se ve svém duchovním smýšlení* a oblecte člověka nového, stvořeného podle Boha v pravé spravedlnosti a svatosti“ (epištola). Čím více se přibližuje den příchodu Páně, tím důraznější je napomenutí církve: „Neznáte den ani hodinu“ (Mt 25, 13). „Jako bylo za dnů Noemových, tak bude, až přijde Syn člověka. Jako totiž za oněch dnů před potopou jedli a pili, ženili a vdávali se až do dne, kdy Noe vešel do korábu, a nepřišli k rozumu, až přišla potopa a všechny zachvátila, tak tomu bude, až přijde Syn člověka... Bděte tedy, poněvadž nevíte, v kterou hodinu přijde váš Pán... Proto buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kterou neznáte“ (Mt 24, 37–44). To je starost církve, abychom byli připraveni, až přijde Pán v hodině naší smrti. Jsme připraveni, jestliže jsme oděni svatebním rouchem milosti. Jsme připraveni, jestliže se obnovujeme ve svém duchovním smýšlení; jestliže se v každé mši svaté, při každém sv. přijímání, každou vnitřní nebo ústní moditbou, každým podnětem milosti pomáhající stáváme ještě více novým člověkem v myšlení, v úsudcích, ve chtění i v jednání. V křesťanském životě je pouze jedna cesta: kupředu a zpět. Jestliže povolujeme a zůstáváme stát, jestliže se každý den a každý okamžik cílevědomě nesnažíme jíti dále a neobnovujeme se, znamená to, že jdeme nazpět, že se vracíme k starému člověku, že se vzdalujeme od Boha. Jsme připraveni,

jestliže se neustále snažíme jítí dále a neochabujeme nebo nepovolujeme. To míní epištola slovem: „Obnovujte se.“ To je obava církve, že ochabneme, že nepůjdeme za milostí a tak přijdeme o svatební šat posvěcující milosti. Tak, jak to učinily pošetilé panny: panny bez potřebného oleje v lampách! A když přijde ženich, nejsou připraveny. Jsou vyloučeny: „Neznám vás.“

„*Podobno je království nebeské králi*, který vystrojil svatbu svému synu... I naplnila se svatební síň hodovníky. Když vešel král se podívat na hodovníky, spatřil tam člověka neoděného svatebním rouchem. I dí jemu: Příteli, jak jsi sem vešel bez svatebního roucha? On pak oněměl“ (evangelium). Nestačí vejít do svatební síně církve. Nestačí přijmout sv. křest, přijmout víru církve. Vyžaduje se svatební roucho církve, život podle předpisů evangelia, život spravedlivý a svatý, vyžaduje se milost posvěcující a křesťanské ctnosti. „Proto zanechejte lhaní! Kždý mluv pravdu se svým bližním... Upadnete-li do hněvu, nehřešte. Slunce ať nezapadá nad vaším hněvem! Nedávejte příležitost ďáblu! Kdo kradl, ať už nekrade: raději ať pracuje, aby si vydělal prací svých rukou majetek, aby měl z čeho udělití nuznému. Špatná řeč ať vůbec nevychází z vašich úst, nýbrž jen dobrá, která tam, kde je to na místě, slouží ke vzdělání a posluchačům přináší požehnání... Veškerá hořkost a zlost, hněv, křik a rouhání buďtež vás daleky... Buďtež však sobě navzájem dobrotiví a milosrdní a odpouštějte jeden druhému, jakož i Bůh odpustil vám v Kristu... Smilstvo a vůbec nečistota nebo lakota nebudiž mezi vámi jmenována, jak se sluší na věřící“ (epištola s pokračováním z listu Efesanům).

3. Svatební hostina, k níž jsme pozváni, je svaté přijímání. Velmi vážná jsou slova Apoštolova: „Kdo bude jísti tento chléb a píti kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně. Ať zpytuje však každý sám sebe, a pak ať z toho chleba jí a z kalichu pije. Neboť kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, poněvadž nerozlišuje tělo Páně“ (1 Kor 11, 27–29).

Svatební hostina, k níž jsme pozváni, je hostina blaživého dosažení a požívání Boha v „radosti Páně“ (Mt 25, 21), kterou od nás už nikdo neodejme (Jan 15, 11). K této svatební hostině pohlížíme nyní na konci církevního roku. Budeme připuštěni jen tehdy, když máme svatební roucho posvěcující milosti a odčinili jsme každou vinu, které jsme se dopustili v životě před svatou tváří Boží, a za zasloužené tresty podali plné zadostiučinění buď v tomto životě nebo v očistci.

S posvátnou liturgií žijeme tento týden v touze po svatební hostině věčného života. Oblékne nového člověka a celou horlivostí se budeme snažit o dokonalou lásku.

Modlitba:

Všemohoucí a milosrdný Bože, odvrát milostivě od nás všechna protivenství, abychom bez překážek pro duši i pro tělo věnovali se tvé službě svobodným srdcem. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PONDĚLÍ PO 19. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Pojďte ke mně všichni“

1. Církev jde vstříc ke konci světa. V těch dnech „mnozí pobloudí ve víře, jeden druhého zradí a jedni druhé budou nenávidět. A vystoupí mnoho nepravých proroků a svedou mnohé. Poněvadž se rozmůže bezbožectví, uhasne i láska mnohých“ (Mt 24, 10–13). Církev bude tupena, nenáviděna, pohrdána, pronásledována. Ona však v bílém rouchu čistoty a milosti očekává příchod Páně. Pohlíží k Pánu vzhůru. On ji ujišťuje: „Spása lidu jsem já. V kterémkoli protivenství budou volati ke mně, vyslyším je a budu jejich Pánem na věky“ (introit).

2. „Spása lidu jsem já.“ Dnes se nám mluví mnoho o „samospasitelnosti“ a o sestoupení člověka do jeho nejhlubšího, duchovního já a praví se nám, že od tohoto sestoupení do vlastního já se musí očekávat všechna spása a znovuzrození. Mnozí si proto zakládají na svém duchu a domnívají se, že odtud překonají nižší síly, které v sobě cítí. Tato důvěra v sebe je jim k záhubě. Stanou se nepozorovaně ale jistě kořistí klamu. Nenahlízejí, z kolika nečistých směsí je složeno naše tzv. „lepší já“; jakou ješitností, sobectvím, lakotou, panovačností býváme naplněni ve svých nejlepších hnutích. Nenaahlízejí, kolik pokrytectví, tvrdosti a násilnosti vězí v naší vůli k spravedlnosti; kolik smyslnosti působí v našem duchovním já, jaký klam a jaká zhouba je domnívat se, že smíme spoléhat na svou vlastní duchovní vyspělost a výši, že se tak staneme sami ze sebe zdravými, silnými, dokonalými lidmi, povznesenými nad nízké, lidské sklony a slabosti. Právem nás nechává dnešní liturgie prosit, aby všemohoucí a milosrdný Bůh od nás vzdaloval protivenství vnější i vnitřní. Nechť svou všemocnou milostí způsobí, abychom bez překážek pro duši i pro tělo svobodnou, zdravou, svěží myslí konali to, co jest jeho (orace). Co nás může spasit, vykoupit, to není naše duchovní já, naše přirozenost, naše vlastní vůle, naše ideální snaha, to nejsou naše zásady a předsevzetí, to není tělo a krev, nýbrž jediné milost Boží, které se nám dostává v Kristu, naší Hlavě. „Spása lidu jsem já. V kterémkoli protivenství budou volati ke mně, vyslyším je.“

„*Pojďte ke mně všichni, ... a já vás občerstvím ...* a naleznete pokoj pro své duše“ (Mt 11, 28–29), světlo, jas, odvahu, radost, mír, sílu, vnitřní svobodu, čistotu a vítězství nad vším, co z nižšího světa chce získat moc nad naší duší. Kristus ve své lidské přirozenosti, prostoupené čistým, svatým, všemohoucím božstvím, je plnost spásy, života, síly, čistoty, duchovosti a nesmrtelnosti. Nejen pro sebe, nýbrž i pro nás. Nám je spásou *svým příkladem*. Teprve ve světle příkladu Kristova, jak jej máme před očima v evangeliích, v nejsvětějším Srdci Ježíšově, ve svatostánku, v liturgických slavnostech, vidíme své vlastní vyšší já očištěné před sebou, osvobozené od všech obtíží nezřízené smyslnosti a vášnivosti. Ve světle příkladu Ježíšova poznáváme „nového člověka“, k němuž máme být přivedeni a máme se propracovat proti hříchu, stvoření podle Boha v pravé spravedlnosti a svatosti... On je nám dále spásou *svou naukou*, svými předpisy a příkázáními. „Lide můj, dej pozor na můj zákon a slyš slova mých úst“ (žalm v introitu). To jsou závazky pro naši ochranu, stálost, spásu. Konečně a zvláště je nám Pán spásou svým milostiplným působením v nás. On, vinný Kmen, žije dále svůj život v nás, ratolestech. Jeho život proniká našeho ducha, naši vůli a celou naši bytost podle duše i těla. On nás uzdravuje, očišťuje, zachraňuje. On je pro nás výživným chlebem a posilujícím vínem: chléb a víno obnovují, rozmnožují a udržují život a působí, že při každém požívání svaté Eucharistie zapouštíme hlouběji kořeny do Toho, jenž je plná spása. Svatá Eucharistie se nám stává zárodkem budoucího zmrtvýchvstání těla, plné spásy, která je nám podle duše i těla uchována a zajištěna v Kristu Ježíši, našem Vykupiteli a naší Hlavě. Kam máme tedy jíti, abychom našli plný život, plnou sílu a duchovost, plné nasycení naší bytosti? „Pojďte všichni ke mně!“

3. Dokud se věrně držíme Krista, je nám spása zajištěna. Oddělení od Něho nás povede k zavržení. Odmítnutí jeho nauky, jeho příkázání, jeho příslibení, jeho vnitřního působení v nás je naší záhubou. I tam, kde nejde vysloveně o smrtelný hřích nebo o úmyslný všední hřích. Ježíš nás chce mít pro sebe celé, nerozdělené. Potom nám dává čerpat z plnosti své spásy, svých milostí, své síly a svého požehnání.

„Spása lidu jsem já.“ Důvěřujeme neochvějně, že Pán chce spasit nás nehodné hříšníky. Chce nám dát svou spásu. To je naše důvěra v tak četných selháních, v tak mnohých polovičatostech a nevěrnostech, v tak častém zneužívání milostí, jímž se proviňujeme. Větší než naše nehodnost a naše ubohost je jeho vůle spasiti nás, jeho milosrdenství, jeho láska. Proto přicházíme plni svaté odvahy k svaté oběti: „I kdybych měl jíti uprostřed soužení, Pane, ty mne opět oživíš

(ve svaté oběti). Proti mým nepřátelům vztáhneš svou ruku: tvá pravice mne spasí“ (ofertorium).

Modlitba:

Tvoje léčivé působení, Pane, nechť nás laskavě zbaví našich nedostatků a učiní, abychom se stále drželi tvých příkázání. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 19. NEDELI PO SV. DUCHU

Svatební hostina

1. „Podobno je království nebeské králi, který vystrojil svatbu svému synu.“ Pozval mnoho hostů a dal je zavolat. Ale oni nepřišli. Zavolal je po druhé. Ale oni nepřišli ani nyní. Ba dokonce zabili některé posly, které k nim král poslal. Tu posílá své služebníky, aby šli na rozcestí a pozvali, kohokoli najdou. „Svatební hostina je sice připravena, ale pozvaní nebyli jí hodni.“

2. „*Pojďte na svatbu.*“ Král volá předáky, velké a vážené občany. Nepřijímají pozvání: jeden jde na svůj statek, druhý za svou práci. Nyní jsou povoláni chudí, prostí občané. Smějí vstoupiti do slavnostně vyzdobené svatební síně a zasednout ke královskému stolu. Toť obraz toho, jak jsme povoláni Bohem. V těch, kteří byli pozváni napřed, je zobrazen národ izraelský, v těch, kteří byli povoláni později, je zobrazen svět pohanský. U národa izraelského působil Bůh neobyčejně veliké věci. Dal mu patriarchy, Mojžíše, později proroky. Nakonec k němu poslal svého vlastního Syna. Ale národ izraelský nechce nic vědět o poslaném Mesiáši. Nechce vejíti do království milosti, založeného Mesiášem. Představoval si Mesiáše docela jinak, jako národního hrdinu a vítězného bojovníka a ztroskotal na znetvořené představě, kterou si učinil o Mesiáši. Poněvadž národ izraelský nechtěl vstoupiti do svatební síně církve založené Kristem, Bůh strhl přehradu, kterou postavil mezi židy a pohany a pozval chudé, kteří chodili ve tmě pohanství, pozval cizince, kteří tápali v bludu bez světla zjevení, pozval nás všechny: „Pojďte ke svatbě.“ K statkům Kristovým, k církvi, k milosti, k svátostem, k svaté Eucharistii!

„*Mnoho je povolaných, ale málo vyvolených.*“ Tato slova Páně klade dnešní liturgie na konec evangelia. Všichni jsme povoláni a připuštění k svatební hostině v Božím království svaté církve. Svátý křest nám otevřel vstupní bránu do církve. Ale církev poukazuje dále na svateb-

ní hostinu v nebi. „Mnoho je povolaných, ale málo vyvolených.“ Ne všichni, kteří jsou přijati do společenství svaté církve, jsou už proto také jisti přijetím do společenství oslavené církve. Bůh nás povolal do církve bez naší zásluhy a bez jakéhokoli přičinění s naší strany. Ale nečiní nás blaženými bez nás, bez našeho spolupůsobení. Vzhledem k slovům: „Mnoho je povolaných, ale málo vyvolených“, napomenutí epištoly: „Obnovte se ve svém smýšlení a oblečte člověka nového“, nabývá nového významu. Jsme povoláni. Nechybí Boží vůle spasit nás, nechybí nám pomoc jeho milosti. Ale náš úkol je spolupůsobit s těmi milostmi a tak oblékat nového člověka v nezlomné všestranné věrnosti vůči osvícením a podnětům milosti, vůči příkázáním a požadavkům Boha a Krista, ve společenství a pod řízením a vedením církve. Jestliže nepůsobíme spolu, jestliže jsme nedbalí a zneužíváme milostí Božích, potom svou vlastní vinou patříme k těm, kteří jsou sice povoláni, ale nikoli vyvolení. K pošetilým pannám, které jsou sice panny, určené pro ženicha, ale nemají oleje ve svých svítilnách a nejsou připraveny, když se otevrou brány k svatební síni věčného života. Brány se zavřou. A když přijdou povoláni k svatební hostině, stojí před zavřenými dveřmi. „Neznám vás“ (Mt 25, 12). Pán bere náš život božsky vážně.

3. „Mnoho je povolaných, málo vyvolených.“ Národ izraelský byl povolán. Ale svou vlastní vinou ze zaslepenosti promarnil svou spásu. „Bůh neušetřil přirozených ratolestí (vyvoleného národa izraelského), neušetří ani tebe“ (Řím 11, 21), neučiníš-li se hodným vyvolení.

„Otcové naši všichni byli pod oblakem a všichni prošli (Rudým) mořem; a všichni v oblaci a v moři byli pokřtěni v Mojžíše. Všichni jedli týž duchovní pokrm (manu) a všichni pili týž duchovní nápoj (vodu, kterou Mojžíš na rozkaz Boží podivuhodně vyvedl ze skály)... A přece Bůh ve většině z nich neměl zalíbení, neboť zahynuli na poušti“ a nepřišli do země, která jim byla přislíbena. „To se událo jako předobraz pro nás. Nebudme žádostivi zlých věcí, jak i oni po nich zatoužili. Nebudte modláři, jako byli někteří z nich... Ani nesmilněme, jako někteří z nich smilnili... Ani nereptejte, jako někteří z nich reptali, a zahynuli od zhoubce. Toto všechno, co se jim stalo, bylo v předobrazu. Ale napsáno bylo k výstraze pro nás... Proto, kdo se domnívá, že stojí, ať hledí, aby nepadl“ (1 Kor 10, 1–12).

Modlitba:

Všemohoucí a milosrdný Bože, odvrát milostivě od nás všechna protivenství, abychom bez překážek pro duši i pro tělo věnovali se tvé službě svobodným srdcem. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

STŘEDA PO 19. NEDELI PO SV. DUCHU

Svaté zasnoubení

1. Král vystrojil svému synu svatební hostinu a pozval hosty na svatbu. Ale pozvaní nepřišli. Pohrdli svatební hostinou, kterou jim král připravil. Obrátili se k jiným věcem. Jeden šel na svůj statek; druhý šel za svou prací. Tak se sami vyloučili ze svatební hostiny královny.

2. „*Všecko je připraveno. Pojďte na svatbu!*“ Král je Bůh Otec. On vystrojil svatební hostinu svému jednorozenému soupodstatnému Synu: Posílá ho k nám lidem, aby se stal jedním z nás. Boží Syn bere na sebe v lůně Panny naší lidskou přirozenost a uvádí ji do nejvnitřnějšího zasnoubení v jednotu své božské osoby. Prostřednictvím lidské přirozenosti, kterou! On přijal z našeho pokolení, jsme my všichni v jistém smyslu přijati spolu. V zasnoubení s lidskou přirozeností, kterou On přijímá z Marie, zasnubuje se s celým lidstvem, s každým z nás. Tak jsme všichni povoláni k svatbě, k zasnoubení s Kristem. On se chce v nekonečné lásce zasnoubit s každým z nás a vylít na nás, na celé lidstvo bohatství svého božství. „*Pojďte na svatbu!*“ To je podstatný úkol lidstva: vejítí v Krista, s Ním se denně vroucněji zasnubovat vírou a láskou. To je také náš úkol. Král „posílá své služebníky“, učitele, kněze, církve, rozličné vnější rány osudu, vnitřní osvícení a milosti, „aby pozvané zavolal k svatbě. Ale oni nechtěli přijít.“ Volá je opět. „Ale oni na to nedali a odešli, jeden na své pole, jiný za svým obchodem.“ Ubohé lidstvo minulosti, a především lidstvo dnešní. Z největší části jde svými cestami. Zapomínání na Boha je známkou naší doby. Lidé mluví, píší, jednají, řídí bez Krista, bez Boha. Svět je odvrácen od Boha, je bezbožecký. Lidé jsou odloučeni od nadpřirozeného středu a cíle a přiklonili se k tomu, co není Bůh. Ano, mnozí výslovně hlásají bezbožectví a výslovnou nenávist vůči Bohu a Kristu! Jaká milost, rozumíme-li záměru Boha, který nás zve na svatbu, a jdeme-li za hlasem, který nás volá k stále dokonalejšímu sjednocení s Kristem, snoubencem duše a Hlavou!

„*Pojďte na svatbu!*“ Nám, katolickým křesťanům je svatební hostina Králova připravena ve svatém přijímání. Ona je podstatně slavností zasnoubení. Ona směřuje k tomu, abychom se sjednotili v lásce, abychom se stali jedno s Kristem a s údy Kristovými, abychom živě a plodně vrostli do Krista – vinného Kmene. Ve svatém přijímání je Pán zcela Snoubencem naší duše v nejvroucnější myslitelné oddanosti vůči nám, proniká naši duši a celou naši bytost. Tato zasnubní

slavnost nás oblažuje, potěšuje a posiluje každé ráno znovu a rozněcuje v nás vroucí, účinnou vzájemnou láskou za lásku! Srdce za srdce! Oběť za oběť! V živém radostném vědomí: Máš dnes svatební den. Zítra je svatební den! Ale nechápou všichni tato slova, nýbrž jen ti, kterým je to dáno (Mt 19, 11). Jak mnozí z nás katolíků „nedbají o tuto svatební hostinu a jdou svými cestami, jeden na své pole, jiný za svým obchodem“! Nechápou to slovo: sv. přijímání, svatební hostina. Mají jiné zájmy! Tím raději přistupujeme na Ježíšovy záměry lásky!

3. Vtělení Syna Božího i svaté přijímání, to obojí nám připravuje Král, který vystrojil svatbu svému synu. My jsme ti pozvaní na svatbu. Jsme poslušní pozvání. Každý den ještě s hlubší vírou, s větší vážností a úctou, s vroucnější láskou!

Nikdy se nesmí o nás říci: „Nedbali na pozvání a odešli“! Volá-li Pán, nesmíme si jít svými cestami. Boží vůle a Boží přání nade všechno!

Denně pracujeme o obnovu svého duchovního smýšlení a oblékáme nového člověka, abychom se objevili při svatební hostině ve „svatebním rouchu“ milosti, ctnosti, lásky, svatosti.

Modlitba:

Všemohoucí a milosrdný Bože, odvrát milostivě od nás všechna protivensství, abychom bez překážek pro duši i pro tělo věnovali se tvé službě svobodným srdcem. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ČTVRTEK PO 19. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Zasnoubení lásky

1. „Podobno je království nebeské králi, který vystrojil svatbu svému synu“ (evangelium). Král, Bůh Otec, posílá svého Syna na svět, aby se nám oddal ve svatém zasnoubení. To zasnoubení se uskutečňuje zvláště dokonalým způsobem ve spojení lásky, v které vchází On s námi ve svatém přijímání a v které vcházíme my s Ním.

2. „Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, zůstává ve mně“ (Jan 6, 56). Nejvyšším cílem spojení s tělem Kristovým a s jeho krví je spojení v jednu duši a v jedno srdce. Od úst k srdci! Po nevýslovné jednotě těla musí následovat právě tak vznešené společenství života a ducha se Synem Božím, svaté zasnoubení lásky. Pán nás živí jen proto mlékem Eucharistie, aby sestoupil k naší slabosti a naplnil nás svým duchem a životem. Tím máme zesílit ve vnitřním člověku a vždy více být naplňováni k celé plnosti Boží. Ale všechen vzrůst v milosti

a ctnosti a každé spojení člověka s Kristem má kořen nakonec v rozmnožení a posílení lásky. To je ona síla, která nás přetvořuje v Krista. Ona je oheň, který spálí v duši všecko pozemské. K rozmnožení, očištění a zdokonalení lásky směřuje svaté přijímání. Láska je jeho nejkrásnější a nejvzácnější plod. Svatým přijímáním je láska rozmnožena a rozšířena k úkonům lásky. Jako pod sluncem tvrdé trpké vinné hrozny se mění v sladké, šťavnaté, zlaté hrozny, tak působí též eucharistické Slunce v nás mocnou přeměnu vnitřního člověka v Krista v lásce, která dává všecko, sebe samu. Přirozené smyslové cítění, snažení a jednání ustupuje myšlenkám a citům Ježíšovým. Jeho pravda se stává světlem našeho ducha, jeho láska se stává zářivým proudem našeho srdce. Vycházíme ze sebe, opouštíme sebe a jsme v Něm, zůstáváme v Něm, snoubenecky spojení s Ním.

„*A já v něm.*“ V okamžiku svatého přijímání jsme nositeli Krista, když přijímáme jeho tělo a krev do svých údů a tak se stáváme účastni božské přirozenosti (sv. Cyril Jeruzalémský). A ne pouze tak dlouho, dokud v nás trvají eucharistické způsoby. I když už přestanou, zůstává v nás On jako Bůh, vždycky o nás ví, dívá se na nás, dává nám svou lásku a milost. I když pomínou eucharistické způsoby a jeho svaté člověčenství v nás už nepřebývá, přece On zůstává v nás i tehdy, když nám zachovává svou lásku, lásku svého božského Srdce. Vždyť sjednocení jeho Srdce s naším srdcem je vlastní cíl svatého přijímání. Když už srdce pozemsky milujících přes tělesnou a prostorovou vzdálenost jsou si trvale blízká vzpomínkou, citem a vůlí, navzájem na sebe myslí, v lásce navzájem po sobě touží, potom je jasné, že ochladnutí nebo zaniknutí citů láskyplného Srdce Ježíšova vůči nám je nemožné. Vždyť jeho touha je, zasnoubit se s naší duší i podle svého člověčenství. „Velmi jsem toužil jísti tohoto beránka (tuto velikonoční hostinu) s vámi“ (Lk 22, 15). „Poněvadž Ježíš miloval svoje, miloval je až do krajnosti“ (Jan 13, 1). Takto Eucharistie vytváří kolem Ježíše a kolem nás trvalé pouto jednoty, společenství zákonů, sounáležitosti, které se stále více upevňuje vzájemnou láskou. Jak se smíme považovat za šťastné!

3. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm“, ve svatém zasnoubení lásky. Láska přitahuje milovaného k sobě a přetvořuje ho v sebe. Co je tedy přirozenější, než, že kdykoli dobře přijmeme tělo Páně, obnovíme se ve svém duchovním smýšlení, staneme se novým člověkem, stvořeným podle Boha, podle Krista v pravé spravedlnosti a svatosti?

„Ty jsi nařídil, aby tvá příkázání byla věrně zachovávána. Nechť moje cesty stále směřují k zachování tvých příkázání“ (communio). Duše zasnoubená v lásce s Kristem nezná už nic jiného než to, co

je Pánu milé. Stala se s Ním jedním duchem, má tytéž tužby a snahy!
To je ovoce svatého přijímání.

Modlitba:

Všemohoucí a milosrdný Bože, odvrát milostivě od nás všechna protivenství, abychom bez překážek pro duši i pro tělo věnovali se tvé službě svobodným srdcem. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK PO 19. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Křesťanská mírnost

1. „Oblecte člověka nového... Proto zanechte lhaní! Upadnete-li do hněvu, nehřešte! Slunce ať nezapadá nad vaším hněvem! Nedávejte příležitost ďáblu!“ (epiškola).

2. „Upadnete-li do hněvu, nehřešte.“ Je mnoho hněvu mezi lidmi, hněvu oprávněného i neoprávněného, hněvu proti sobě samému, proti lidem, proti poměrům, dokonce i proti Bohu. Hněv má svůj kořen v pocitu, že se nám křivdí. Pokud se hněv obrací proti jiným, zakládá se na domněnce, že nás druzí podceňují nebo chovají se k nám bezohledně. Z takových pocitů a domněnek povstává hněv, tj. touha pomstít se za skutečnou nebo domnělou křivdu, která nám byla způsobena. Snadno se spojuje hněv s nenávistí, zvláště tam, kde touha po potrestání bližního je odůvodněna a oprávněna. V tomto případě chceme vidět potrestaného toho, jenž nám způsobil bolest, nikoli z lásky k spravedlnosti nebo z lásky k jeho duši, nýbrž ze zlé vůle proti osobě bližního. Často se ve hněvu projevuje nenávist. Často jedná rozhněvaný proti spravedlnosti a trestá toho, kdo to nezasluhuje, nebo trestá upřílišněně toho, kdo to zasluhuje. Rozhněvaný, rozrušený, roztoužený po pomstě, po potrestání, hřeší snadno proti tichosti a milosrdenství. Ruší vzájemný mír mezi lidmi a páchá mnoho hříchů proti lásce vnitřním hnutím a posuzováním, slovy i skutky. Právem napomíná epiškola: „Když upadnete do hněvu, nehřešte!“ Nepovolujte hněvu. Neprojevujte svůj hněv navenek. Krotte a ovládejte vnitřní hnutí. Ve hněvu nečiňte žádné rozhodnutí, neboť v té chvíli je rozum zcela neschopen vidět správně. Především však obraťte svůj pohled při všech křivdách, jež rozněcují hněv, ihned na Boha, na Boží dopuštění a Boží vůli. Bůh na nás nechá přijít nepříjemnosti a hořkosti. V nepříjemnosti, která se nám přihodila, obrátíme se vědomě k Bohu, ke Kristu: potom hněv snadno překonáme.

„*Blahoslavení tiší*“ (Mt 5, 4). Ne jako by záležela křesťanská tichost v tom, že máme v sobě hluboký odpor vůči všemu sebeuplatňování a sebeprosazování a že si necháme prostě líbit všechno, co s námi chtějí dělat druzí. To není tichost Kristova. To je nedostatek vůle. Ano, v tomto netečném přijímání všeho je jistá lhostejnost vůči zlému, která nemá nic společného s křesťanskou tichostí. Křesťanská tichost vychází ze síly, nikoli ze slabosti. Z ohnivé lásky k Bohu, k spolubližním a ze silného přemáhání sebe. Ze ztichnutí duše Bohem uchvácené a očištěné, v níž sobectví urážlivého a netrpělivého člověka s veškerou citlivostí jeho nižší části je nahrazeno větším a vyšším životem a zcela novým způsobem obrany. Křesťanská tichost je lidskost, jemnost, soucit, blíženská láska. Ale ona vnáší do všech těchto hnutí neúprosnou důslednost a očišťuje je od každého přímísení lidské sebelásky, ješitnosti, panovačnosti a lidské bázně. Křesťanská tichost vychází z důsledně promyšleného, chtěného, živého hrdinství, z dokonalosti, nikoli ze slabosti; z božského, nikoli z lidského. Proto ona a jediné ona může silnému ukázat vysokou ctnost mírnosti a jemnosti jako zákon vlastního zdokonalení a odkrýt hlubokou slabost, která je skryta za každým hnutím hněvu a za každou neočištěnou energií slova nebo činu. Pravá, opravdová křesťanská tichost se najde jen v očištěném, novém člověku, „stvořeném podle Boha v pravé spravedlnosti a svatosti.“

3. „*Upadnete-li do hněvu, nehřešte!*“ I Ježíš se hněvá na kupce a prodavače v chrámě jeruzalémském. „I udělal z provázků bič a vyhnal všechny z chrámu i s ovce a býky ven. Penězoměncům rozházel peníze a zpřevracel stoly. Prodavačům holubů řekl: Odneste to odtud a nečiňte z domu Otce mého dům kupecký“ (Jan 2, 15–16). Ježíš není lhostejný ke znesvěcování domu Božího. Nemůže a nesmí být lhostejný. Pronásleduje zlo celou duší. Nemáme, nemusíme se i my často rozhněvat, pronásledovat zlo neúprosně, celou duší? Ale ne tak, že konáme násilí, abychom potrestali násilí; ne tak, že proléváme krev, abychom pomstili prolitou krev; ne tak, že jsme tvrdí, abychom splatili cizí tvrdost. „Hněvejte se, ale nehřešte!“ Nýbrž tak, že „*přemáháme zlo dobrem*“ (Řím 12, 21). Pravé křesťanství je vnitřní hybná síla. Je to nejprve vlastní hluboké obrácení, uskutečnění nového člověka, a tím obrácení druhých! Poněvadž my sami jsme tak málo novým člověkem, je náš hněv nesvatý a neplodný.

Teprve až se staneme novým člověkem, tichým v duchu Kristově, budeme duchovně silni, abychom s klidnou nepovolností, bez ostnů, ano se smířlivou účastí a s rytířskou ohleduplností správně použili i vnějších prostředků hněvu, totiž potrestání. „Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou za úděl zemi“ (cizího srdce).

Modlitba:

Všemohoucí a milosrdný Bože, odvrát milostivě od nás všechna protivensství, abychom stejně volní na duši i na těle, svobodným srdcem se věnovali tvé službě. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

SOBOTA PO 19. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Mluvte pravdu!“

1. Soudce přichází. Proto: „Obnovte se v svém duchovním smýšlení a oblečte člověka nového, stvořeného podle Boha... Proto zanechte lhaní a každý mluv pravdu se svým bližním: vždyť jsme si navzájem údy“ (Ef 4, 23–25). Jako bychom byli od přirozenosti, následkem dědičného hříchu takřka zahaleni do lži jako do oděvu, který nás má krýt, chránit a jinak se ukazovat, než co jsme před sebou, před Bohem, před pravdou, a spravedlností. Člověk nový, pokřtěný, zanechává lži a mluví pravdu.

2. „Zanechte lži!“ „Ústa, která lžou, usmrcují duši“ (Moudr 1, 11). „Neobelhávejte se vespolek“ (Kol 3, 9). „Chraň svůj jazyk zlého a své rty, aby nemluvily lež“ (Ž 33, 14). Toť neporušitelné přikázání Boží! A přece je ve světě, i mezi námi křesťany, tak mnoho nepravdy, nepravdivosti, neupřímnosti, přetvářky a lži. To je podstata světského ducha, světského jednání. Tak zvaná vzdělanost světa směřuje nakonec k tomu, aby zakryla nitro vnějšími úskoky, aby zahalila smysl slov, aby pravdu učinila nepravdou a nepravdu pravdou. Její zásada zní: Čiň, co ti libo, jen to nedej znát. Zachovej zdání, zachraň svou čest. Smíš se dopouštět chyb, ale nesmíš je přiznat. Smíš hřešit a zneuctít Boha i své svědomí, ale čestným přiznáním Bohu a sobě samému nesmíš opět získat čest. Pro člověka, který žije v domněnání, že vnějšek má být projevem srdce; který ještě více dá na podstatný obsah než na vnější lesk a zdání, má duch světa jen posměch. Ano, nový důkaz pro to, že křesťanství, které činí tak dětinským a staromódním, nelze uvést v soulad se vzdělaností moderní doby. Tolik úmyslného klamání bližních, rodičů, představených, aby člověk dosáhl svých vlastních záměrů a cílů! Tak jedná svět. Ale i my jsme přišli tak daleko, že už nemůžeme snést pravdu. Kdyby nám někdo chtěl vyjasnit omyl, z lásky nám říci pravdu, odsoudíme to jako nedostatek vzdělání a slušnosti, ne-li jako přestupek vůči nám! My, kteří denně konáme úkony zbožnosti, spoluobětujeme mši svatou, přijímáme tělo Páně. Tak velice jsme vzdáleni od ducha Kristova! „Obnovte se v svém duchovním smýšlení a oblečte člověka nového.“

„*Mluvte pravdu* každý se svým bližním.“ „Tak smýšlejte, jako Ježíš Kristus“, napomíná Apoštol (Fil 2, 5). Jak přímý, jak přirozený byl Ježíš ve svých slovech, ve svém chování! Každé dítě Mu rozumělo. Právě ti prostí se cítili k Němu přitahováni. Jenom pokřivenost a neupřímnost farizeů se musela nad Ním pohoršovat. Svatí naší církve následovali příklad Ježíšův. U nich je všechno opravdové, přímé, prosté. Přímost a čestnost srdce je jim „kořenem všech ctností“. Právem! Přímost a pravdivost v řeči i v chování je samozřejmý základ stavby křesťanské dokonalosti. Může někdo konat zázraky, může platit jako svatý: je-li však třebas jen jednou přistižen při nepravdivosti, při přetvářce nebo neupřímnosti, je pro každého vážného člověka vyřizen. Duch sv. odchází od každého, v kom je neupřímnost (Moudr 1, 5) a sestupuje jen k prostým (Přísl 3, 32; 11, 20). Kdo chodí v prostotě, ten jde cestou spásy (tamže); kdo však má rozdělené srdce, s tím to skončí špatně (Oz 10, 2). Se vši určitostí praví Pán: „vaše řeč budiž: Ano, ano — ne, ne!“ (Mt 5, 37). Náš Bůh je Bůh pravdy. „Nebesa i země pomínou, ale slova má nepomínou“ (Lk 21, 33). Pravdivost vyžaduje, aby naše slova se shodovala s našimi myšlenkami. Abychom nemluvili jinak, než jak smýšlíme a jak chceme vyšší vůlí. Aby naše chování bylo vyjádřením našeho smýšlení. Aby naše řeči neměly zadní vrátka. Pravdivost vyžaduje, abychom snesli pravdivé slovo od druhých, ano, abychom je přijímali vděčně. Abychom přiznali i nepohodlnou pravdu. Aby nám každá lež a přetvářka byla odporná. „Mluvte pravdu, vždyť jste si navzájem bratři.“ Nejvyšší zájem na pravdivosti má společnost, společenství, křesťanské společenství. Jaké by to bylo, kdybychom za každým slovem bližního, bratra v Kristu, museli položit otazník? Kde by byla možná pravá společnost? Zdaž by nezmizela ve společnostech mnohá nedorozumění, mnohá rozladění, rozčilování, mnohé nesprávné předsudky, ba i nevraživost a nepřátelství, kdybychom se mohli úplně spolehnout na slova druhého? Kolik by získala vzájemná láska a úcta!

3. Klíč k pravdivosti nám dávají do ruky slova žalmu: „Mé oči jsou stále upřeny na Pána“ (Ž 24, 15). Dokud ještě dbáme na jednání a úsudek světa, dokud ještě máme všechny možné ohledy, i s potlačením svého svědomí a s porušením svých povinností, dokud ještě máme na zřeteli něco jiného než jediné Boha a Boží zalíbení, nebudeme se moci propracovat ke křesťanské pravdivosti. „Oblečte člověka nového!“

„Ty jsi nařídil, aby tvá přikázání byla věrně zachována. K zachování tvých přikázání nechť stále směřuje můj život“ (communio). To je účinek mešní oběti a dobrého svatého přijímání: všechno naše smý-

šlení je zaměřeno k zachování přikázání Božích. Přímost a pravdivost nás vede do obtíží a nesnází: ale hledíme-li na Boha a jeho přikázání, stojíme nad všemi obtížemi!

Modlitba:

Všemohoucí a milosrdný Bože, odvrát milostivě od nás všechna protivenství, abychom stejně volni na duši i na těle, svobodným srdcem se věnovali tvé službě. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 20. neděle po sv. Duchu

1. „Při řekách babylonských jsme sedávali a plakávali, když jsme si vzpomínali na tebe, Sione.“ V těchto slovech ofertoria se vyjadřuje základní postoj dnešní mešní oběti: Církev se cítí ve vyhnanství, daleko od domova, daleko od Pána. Je utlačována, pohrdána, pronásledována ve svém celku i ve svých jednotlivých údech. Život v cizině je tvrdý a hořký. Proto církev na konci církevního roku toužebně očekává mír domova. Upřeně se dívá na Pána, zda brzy přijde, aby ji uvedl do svého království.

2. Žijeme ve vyhnanství. Plni lítosti a pokory vyznáváme s třemi mládenci v ohnivě peci v Babyloně: „Všecko, co jsi nám učinil, Pane, učinil jsi podle spravedlnosti, neboť jsme zhřešili... Ale nyní oslav své jméno a nalož s námi podle množství svého milosrdenství“ (introit). Vroucně voláme v Kyrie o milosrdenství, o „odpuštění a pokoj“ (orace). Jsme rozhodnutí zaříditi se v životě podle napomenutí epištoly a zůstat bez poskvrny na svých cestách životních. Neláme k zemi a jejím statkům, nýbrž spíše „upíráme“ své „oči na Pána“. Celá naše touha směřuje k nebi, domů. Naše smýšlení i jednání náleží Pánu: „On otvírá svou ruku a naplňuje všecko, co žije, požehnáním.“ Už přichází Pán v evangeliu a ukazuje se jako pomocník a Spasitel, který otvírá svou ruku a všecko naplňuje požehnáním. Vyslyší prosbu snažně prosícího otce a dává mu potěšitelné ujištění: „Jdi, tvůj syn je živ.“ On vyslyší také prosbu církve, která ho vzývá: „Přiď a přines mým dětem konečnou spásu.“ Spasitel ještě nepřichází. Ještě nepřišla hodina jeho opětného příchodu. Ale On ji ujišťuje: „Tvůj syn žije.“ Církev věří a dává se na cestu domů, vstříc dni velkého vykoupení. Radostně zpívá své „Credo“ Není zklamána.

3. Cítíme se ve vyhnanství a pláčeme (ofertorium) ve svém „soužení“ (communio); my jsme ten smrtelně nemocný setníkův syn

z evangelia a „čekáme“ na Pána: „Ty dáváš pokrm v pravý čas; otvíráš svou ruku a všechno naplňuješ požehnáním.“ „Mé srdce je připraveno.“ Je rozhodnuto „zůstat bez úhony na svých cestách životem“ (introit) a uskutečňovat v životě napomenutí epištoly. Při obětování mše svaté se odříkáme hříchu, nepravostí a nezřízených náklonností, a přinášíme za oběť sebe samy, svou vlastní vůli, své rozmary, své nezřízené náklonnosti a špatné návyky. Opouštíme svět a pozemské věci a celou touhou směřujeme k věcem věčným. „Mé srdce je připraveno.“ Nyní přichází Pán ve svatém proměňování a dává život a spásu. Naplňuje se to, co se zpívá v stupňovém zpěvu: „Oči všech se upírají k tobě, Pane, a ty jim dáváš pokrm v pravý čas.“ Nyní ve mši svaté nám dává Pán vejít do nejtěsnějšího společenství se sebou v té míře, jak jsme odumřeli hříchu, světu a sobě samým. Sám se nám vkládá do rukou jako náš obětní dar. Dává nám své Srdce, své klanění, své ctnosti, své zásluhy a zadostučinění, abychom v Něm a s Ním přišli k Otci. Dává nám ve svatém přijímání sebe samého, svůj bohatý oslavený život. „Oči všech se upírají k Tobě.“ Tu se nám dává v naší bídě „naděje“ a důvěra. Účastí v tomto nebeském životě jsme silni, abychom dále snášeli život vyhnanecký, až Pán jednou při svém příchodu ukáže domov jednotlivcům i celé církvi. Potom otevře svou ruku a naplní nás, kteří na Něho věrně čekáme, požehnáním nikdy nekončící blaženosti nebeské. „Pamatuj na své slovo (na své příslibení) svému služebníku, Pane, kterým jsi mi dal naději: Ta mne potěšila v mém soužení“ (communio).

DVACÁTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU

„Oslav své jméno!“

1. Církevní rok se pozvolna chýlí ke konci. V konci církevního roku se odráží pro církev konec světa a konec dlouhé doby čekání daleko od Pána. „Přiď království tvé“, království blaživého konečného vykoupení, vykoupení z tvrdého vyhnanství.

2. „*Zhřešili jsme proti Tobě a neposlouchali Tvých přikázání*“ (introit). Tak se modlí Azariáš, jeden ze tří mládenců v ohnivé peci v Babyloně, kde oni „v plamenech velebili Boha a chválili Pána“ (Dan 3, 24). Toť církev v ohnivé peci pronásledování a utrpení! Ona velebí Pána. „Spravedlivé bylo, Pane, tvé jednání ve všem, co jsi nám učinil, neboť jsme zhřešili proti tobě.“ Toť „Confiteor“ církve! Denně je vyjadřuje při stupňových modlitbách. Denně proniká k nebi

její „Miserere mei Deus — Smiluj se nade mnou, Bože“, a její hlasité „Kyrie eleison“. Dnes, kdy se církevní rok chýlí ke konci, má zvláštní zvuk. Pohlížíme nazpět na milosti dohasínajícího církevního roku. Na všechno, co Pán vykonal a chtěl vykonat na nás, na dětech církve, na našich bratřích v Kristu. Denně přicházel Pán mezi nás, aby se za nás obětoval a přivlastňoval nám milosti a plody oběti kříže. Zval nás, abychom se s Ním stali obětí, abychom se s Ním dali ukřižovat, abychom šli s Ním na smrt. Denně nám uděloval ve své oběti odpuštění našich hříchů a naplňoval nás svým vzkříšeným, čistým, nesmrtelným životem. My však jsme opomenuli jednoznačně se postavit do okruhu tohoto života a přijmout jej do sebe v celé jeho plnosti a plodnosti a nechat jej působit. Zhřešili jsme. Zasloužili jsme potrestání.

„*Dej však slávu svému jménu* a nalož s námi podle množství svého milosrdenství“ (introit). V čem my, údy církve, hřešíme a chybujeme, to obracejí nepřátelé proti Pánu! Praví: Církev, ve které smějí žít hříšníci, která za své služebníky a údy čítá hříšné lidi; církev, která na lidi už nepůsobí, nečiní je jinými, není církev Kristova. Ta už skončila svou úlohu. Je na čase, aby učinila místo novému náboženství! „*Dej slávu svému jménu!*“ K vůli sobě odpusť nám naši vinu a obrať k nám své milosrdenství. Odvolej svůj trestající soud. Neboť špatní se nám posmívají: Kde je nyní váš Bůh? Ukaž na své církvi svou moc a pomoz jí, aby to nepřátelé viděli a uvěřili v tebe! „*Oslav své jméno!*“ Nikoli vnějšími velkými činy a zázraky, nýbrž vnitřním božským přetvořením a zduchovněním duší! „Aby byli očištěni od všech hříchů a sloužili ti radostnou myslí“ (orace). Abychom „žili opatrně. Abychom poznávali a konali, co je vůle Boží, abychom se naplňovali Duchem svatým a takto naplnění Duchem svatým mluvili k sobě navzájem slovy žalmů, chvalozpěvy a duchovními písněmi, abychom v svém srdci zpívali Pánu a děkovali Mu za všechno, co vykonal a koná na své církvi, na nás a na našich bratřích v Kristu“ (epištola).

„*Oslav své jméno!*“ Matka církev vidí s bolestí, jak mnohé její děti, které ve sv. křtu zrodila k životu, leží smrtelně nemocné. S úředníkem krále Heroda Antipy spěchá k Pánu a prosí Ho, aby „přišel a uzdravil syna, který již již umírá.“ Toť vroucí touha po velké hodině opětného příchodu Páně ve slávě. „Přiď! Přines uzdravení mým dětem! Dokonalou spásu!“ Ale Pán ještě nepřichází. Své Snoubence ukládá nové zkoušky víry. Přichází neviditelně, tiše, v nepatrném závoji sv. Hostie. Obětuje se a přivlastňuje věřícím ve svaté oběti plody oběti kříže. Ve svatém přijímání se dává za posilující pokrm a ujišťuje církev: „Tvé dítě žije!“ Ona pak „věří slovům, které jí Ježíš řekl, a jde“ cestou víry v Něho a v jeho spásné a posvě-

cující působení vstříc ke dni jeho opětného příchodu a konečného vykoupení.

3. To je způsob posvátné liturgie, svaté církve, Ona ví o hříchu a vině služebníků a údů církve. Vyznává je a lituje jich. Ale nezůstává stát u hříchu a u hříšníka. Přináší vinu před Pána. Vyznává ji Pánu a z vyznání viny činí chvalozpěv na jeho velikost, spravedlnost, svatost a milosrdenství. Ve víře v jeho milosrdenství a v jeho lásku očekává očištění od viny a milost, potřebnou k vnitřní přeměně svých dětí. „Jdi, tvé dítě žije.“ Ona důvěřuje a povzbuzuje své děti k nové, čistší, věrnější snaze. Dává jim k použití sílu svaté oběti a obětního pokrmu svatého přijímání.

„Dbejte, abyste žili pečlivě, ne jako nemoudří, nýbrž jako moudří! Využítkujte času, neboť dni jsou zlé! Nebuďte nerozumní, nýbrž snažte se poznávati, co je vůle Boží“ (epištola).

„Oči všech se upírají k tobě, Pane, a ty jim dáváš pokrm v pravý čas. Otvíráš svou ruku a naplňuješ všecko, co žije, svým požehnáním“ (graduale). Tak jsi to učinil na smrtelně nemocném synu královského úředníka. Tak to činíš v oběti svaté Eucharistie na nemocných dětech církve. Tak to učiníš při svém opětném příchodu na celé církvi, když ji vezmeš do svatební síně nebes.

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, uděl svým věrným milostivě odpuštění a pokoj, aby byli očištěni ode všech hříchů a mohli ti sloužit s radostnou myslí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PONDĚLÍ PO 20. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Naše víra

1. Syn úředníka v Kafarnaum leží nebezpečně nemocen. Úředník slyší, že Ježíš přichází z Judska do Galileje. Jde Mu tedy naproti dva dny cesty a prosí Ho, aby se nikde nezdržoval, ale neprodleně přišel do Kafarnaum a uzdravil jeho syna. „Pane, pojď, dříve než můj syn umře.“ Pán vyplnil prosbu úředníkovu, ale ne tak, jak myslel on. Nejde do Kafarnaum, nýbrž uzdravuje smrtelně nemocného z dálky. Úředníkovi odpovídá: „Jdi, tvůj syn je živ.“ Úředník věří a najde to potvrzeno při svém návratu domů: jeho syn je zdrav. V téže hodině ho opustila horečka, kdy Ježíš řekl úředníkovi: Tvůj syn je živ (evangelium).

2. „*Neuzříte-li zázraky a divy, neuvěříte*“ (evangelium). Otec smrtelně nemocného uslyšel o Ježíšovi a věří v Ježíšovu moc, věří, že Ježíš zachrání jeho syna před smrtí. Jinak by nebyl šel Pánu naproti tak daleko. Ale nebyla to ještě víra, jakou chce Ježíš. Úředník myslí, že Pán musí bezpodmínečně přijít do jeho domu do Kafarnaum. Domnívá se, že moc Páně závisí na místní vzdálenosti a na jeho osobní přítomnosti. Očekává, že Pán vloží ruku na jeho syna a očividným zázrakem jej přivede k životu. Proto mu činí Ježíš výtku: „*Neuzříte-li zázraky a divy, neuvěříte.*“ Úředník je tak velice zaujat myšlenkou na záchranu svého dítěte, že vůbec nedbá na smysl těchto slov Ježíšových. S neodbytností člověka velmi stísněného opakuje svou prosbu: „*Pojď do Kafarnaum, hned nyní, dříve než můj syn umře.*“ Ježíš však nejde do Kafarnaum. Pro něho je důležitější, aby přivedl výše víru tohoto muže. Uzdravuje nemocného z dálky, bez jakéhokoli viditelného vkládání rukou nebo dotýkání, bez zázraků a divů. Úředník se nechává Pánem vésti na výšinu dokonalé víry. „*Jdi, tvůj syn je živ. I uvěřil slovu, které mu řekl Ježíš.*“ Blahoslavení, kteří nevidí, ale věří. Pán vychovává své věrné k víře. K víře ve svou lásku, ve svou moudrou prozřetelnost, ve své všemohoucí skryté působení! Jeho cesty nejsou cesty člověka.

„*Pane, pojď, dříve než můj syn umře.*“ V dotěrném úředníku s jeho nedokonalou, slabou vírou vidí liturgie nás, dnešní křesťany. My to prožíváme, jak mnozí z našich bratří v Kristu žijí světu a pozemským věcem a vždy více se ztrácejí v tomto světě. Musíme vidět, jak velice mizí víra, mizí křesťanské sebevědomí. Zásady světa vždy více získávají půdu. Zaměření k tomuto světu a jeho ideály a statky, náboženská lhostejnost, zapomínání na Boha, odpad od Krista a od církve nabývá děsných rozměrů. Poznáváme nebezpečí, jimž jsme vystaveni my všichni, jimž jsou vystaveny duše našich drahých. Obáváme se o jejich spásu. S úředníkem z evangelia přicházíme k Pánu: „*Pane, pojď, dříve než všichni zahynou.*“ Zasáhni, jako jsi už tak často viditelně zasáhl do dějin národa izraelského i do dějin církve. Pojď k soudu se silným ramenem, s planoucím hněvem, s Božím soudem, který zničí zlé. Učiň zázrak, aby oni opět uvěřili, aby se obrátili k tobě a tak zachránili své duše. Takto tajně uvnitř očekáváme zázrak, očekáváme příchod Páně. Pán nám však činí výčitku: „*Neuzříte-li zázraky a divy, neuvěříte.*“ Neplní naše přání. Vede nás spíše na výšinu víry: „*Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa*“ (Mt 28, 20). On chce, abychom věřili v jeho lásku, v jeho moudrost, v jeho vůli a v jeho moc zachránit duše a přemoci zlo. „*Důvěřujte, já jsem vítěz nad světem*“ (Jan 16, 33). Pán chce od nás víru. Ještě nepřichází k soudu. Jenom nám dává denně nové zkoušky víry.

Tím povznáší naši víru a rozmnožuje ji. Věříme jako ten úředník v evangeliu a v silné, slepé víře jdeme svou cestou k věčné vlasti. Tam to poznáme: „Tvůj syn je živ.“

3. Více, než si to chceme přiznat, hledáme znamení⁷ od Pána. Mnohdy nám nestačí víra v jeho osobu, v jeho božství a v jeho lidskou přirozenost, v jeho vůli, která chce spasit všechny, v jeho nadpřirozené působení v duších, v jeho moudrou Prozřetelnost, v jeho tajuplné mocné působení v srdcích, v jeho sílu, která dovede jemně ohnout i naši odbojnou vůli, v jeho přislíbení a ujištění. Chytáme se proroctví a zjevení o budoucnosti a věříme v šílené řeči o věcech, které mají přijít na lidi nebo na nás osobně. Zasluhujeme výtku Páně: „Neužříte-li zázraky a divy, neuvěříte.“

„Dni jsou zlé“ (epištola). Tím více věříme ve spásné úmysly a v moc lásky Páně. Nebojíme se. Čím více se nám vtírá starost o ohrožené duše, tím pevněji se přimkneme k Pánu, budeme Jej prosit, usmiřovat a důvěřovat! „Oči všech se upírají s důvěrou k tobě, Pane, a ty jim dáváš pokrm v pravý čas. Otvíráš svou ruku a naplňuješ požehnáním všecko, co žije“ (graduale). Tak věříme a důvěřujeme. Nebudeme zklamáni, jako nebyl zklamán svou vírou v Ježíše úředník z evangelia.

Modlitba:

Prosíme Tě, Pane, uděl svým věrným milostivě odpuštění a pokoj, aby byli očištěni od všech hříchů a mohli ti sloužit s radostnou myslí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ÚTERÝ PO 20. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Žijte jako moudří!“

1. „Bratři, dbejte, abyste žili pečlivě, ne jako nemoudří, nýbrž jako moudří!“ (epištola). Důrazné napomenutí, abychom žili jedinému potřebnému, spáse své duše. Tím důraznější napomenutí, čím více máme před očima s posvátnou liturgií den blízkého příchodu Páně při naší smrti.

2. „Ne jako nemoudří.“ První krok v křesťanském životě je osvobození od „pošetilosti“, od hříchu a všeho zla, očištění duše. Kdo chce vystoupit po žebří vzhůru, ten musí začít nejnižším stupněm. První úkol záleží v tom, abychom bojovali proti svým chybám

a očišťovali svou porušenou přirozenost od jejích skvrn a vytrhávali plevel z půdy svého srdce. Stojí to práci a námahu. Než, jakkoli je začátek těžký, přece se pak ta práce stává vždy lehčí, poněvadž síla milosti se může uplatňovat v duši vždy svobodněji, když byl učiněn začátek. „Dbejte, abyste nejednali jako nemoudří“, jako ti, kteří myslí, že může být růst, pokrok, dokonalost, která není postavena na základě očišťování srdce, na boji proti hlavní chybě, proti náklonosti k jistým menším chybám a nedokonalostem, proti moci vášni. Na základě umrtvování smyslové části, vnitřních i vnějších smyslů, změkčilosti, náladovosti, sklonu k pýše a nelaskavosti. Na základě vážného pokání buď v ochotném podrobení utrpením a zkouškám, seslaným od Boha, nebo v strohostech a přísnostech, které si zvolíme sami. Na základě přemáhání pouze přirozeného smýšlení a usuzování o událostech, poměrech, lidech, obtížích a nepříjemnostech. Na základě denně dokonalejšího odlučování od svého vlastního ducha, od svých smyslů a své vůle a od mocné sebelásky, která otravuje a činí neplodným všechno naše počínání.

„*Jako moudří.*“ Moudře jedná Apoštol. Mohl by se honositi tolika přednostmi, původem, nadáním, věděním, horlením pro své přesvědčení jako farizej, věrností zákonu. „Avšak, co mi bylo ziskem, to jsem se naučil pokládat pro Krista za škodu. Ano, já pokládám to všechno proti vznešenosti poznání Ježíše Krista, Pána svého, za škodu. Pro něho jsem se všeho toho vzdal a pokládám to za brak, abych získal Krista a v něm byl ospravedlněn... Chtěl bych poznat jej i moc jeho zmrtvýchvstání a účast v jeho utrpení (jak čestné a požehnané je trpěti s Kristem), protože jemu chci býti podoben i v smrti. Tak (prací a utrpením pro Něho) snad dosáhnu vzkříšení z mrtvých. (Pravím to) ne, že bych již dosáhl (svého cíle) nebo že bych byl již dokonalý. Ale usiluji o to a chtěl bych toho dosáhnout.... K cíli se ženu za odměnu nebeskou, ke které mne povolal Bůh v Kristu Ježíši. Tak tedy smýšlejme všichni, kteří jsme dokonalí“ (Fil 3, 7–15). Jako moudří! Každým krokem se přibližujeme k příchodu Páně, k smrti, k soudu. „Jako za dnů Noemových, tak bude též, až přijde Syn člověka. Jako totiž za oněch dnů před potopou jedli a pili, ženili a vdávali se až do dne, kdy Noe vešel do korábu, a nepřišli k rozumu, až přišla potopa a všechny zachvátila, tak tomu bude také, až přijde Syn člověka. Budou tehdy dva na poli: jeden bude vzat, druhý ponechán... Bděte tedy, poněvadž nevíte, v kterou hodinu Pán váš přijde! To však vězte: Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, zajisté by bděl a nenechal by ho vloupat se do svého domu. Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kterou neznáte“ (Mt 24, 37–44).

3. Podobno bude království nebeské desíti pannám, které si vzaly lampy a vyšly naproti ženichovi a nevěstě. Pět z nich bylo pošetilých a pět opatrných. Pošetilé si vzaly sice lampy, ale nevzaly s sebou oleje. Opatrné však vzaly s lampami v svých nádobách také olej. Když pak ženich prodléval, všechny zdřimly a usnuly. O půlnoci se však strhl křik: Hle, ženich přichází!... Tu vstaly všechny ty panny a upravily si lampy... Pošetilé šly nakoupit oleje. Zatím přišel ženich. Opatrné panny vešly s ním na svatbu; a dveře se zavřely. Později přišly ostatní panny a prosily: Pane, pane, otevři nám! Ale on odpověděl: Neznám vás. „Bděte tedy, neboť neznáte den ani hodinu“ (Mt 24, 1–13). „Žijte ne jako nemoudří, nýbrž jako moudří.“

„Využítujte času, neboť dni jsou zlé ... Snažte se poznávat, co je vůle Boží.“ Účinné a praktické poznání zamýšlí epištola, poznání, které pudí k činu a jímž v každém okamžiku konáme a přijímáme to, co Bůh od nás chce nebo co nám ukládá nésti. To je křesťanská moudrost!

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, uděl svým věrným milostivě odpuštění a pokoj, aby byli očištěni od všech hříchů a mohli ti sloužit s radostnou myslí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

STŘEDA PO 20. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Využítujte čas!“

1. Liturgie nás vybízí: „Využítujte času, neboť dni jsou zlé“ (epištola). Blíží se konec. Záleží na tom, abychom využili doby života, která je nám dána, abychom z ní vydobyli všechno, co se z ní dá vydobýt pro Boha a pro duše. „Dni jsou zlé.“ Můžeme lehce zneužít doby, která je nám dána a ztratit ji, můžeme jí použít ke škodě pro věc Boží a k záhubě naší duše. „Proto nebuďte nerozumní!“

2. „Využítujte čas!“ Léta ubíhají. Dříve, než na to pomyslíme, uplyne pro nás hodina a budeme státi před smrtí. Každý den, každý okamžik dne je nám dán k tomu, abychom ho použili pro Boha a tak si získali věčnou blaženost. Z celého času svého života máme však jen přítomný krátký okamžik. Dříve, než jsme se nad ním zamysleli, uplynul. Minulost pro nás už zmizela a nikdy se nevrátí. Budoucnost nám ještě nepatří a snad nám nebude patřit vůbec nikdy. Máme tedy jediné přítomný okamžik, který už v nejbližším okamžiku

neexistuje. Naše budoucí věčnost závisí na tom, zda a jak užijeme přítomného okamžiku. Můžeme jej ztratit a nechat jej přejít bez využití. Můžeme ho použít vědomě ke hříchu. Můžeme z něho učinit vzácnou milost. Smrt i život, štěstí i neštěstí, nebe i peklo závisí pro nás na tom, co učiníme z přítomného okamžiku. Nemusíme tedy brát vážně svůj život, který může skončit každým okamžikem a který je nám dán, abychom získali nebe? Smíme třeba jen jeden okamžik nechat přejít bez využití? Smíme třeba jen jeden okamžik žítí světu, hříchu? Nemusíme spíše využívat každého okamžiku a vydobýt z něho všechno, co se z něho má vydobýt pro Boha a pro naši duši?

„*Ať žijeme nebo umíráme, patříme Pánu*“ (Řím 14, 8). Jsme křesťané, svatým křtem (a svými sv. řeholními sliby) zasvěceni Bohu. Celé naše já patří Jemu: tělo i duše, naše schopnosti i vlohy, zdraví i síla. I náš čas. My nerozhodujeme a neurčujeme dny a hodiny a okamžiky, které jsou nám dány, nýbrž On, jemuž jsme zasvěceni. On rozhoduje o naší svobodě, o našem chtění, o každém okamžiku našeho života. My máme konat jen jedno: dávat pozor na to, co od nás chce Bůh v každém okamžiku, a co si od nás přeje, abychom pak ke všemu, co žádá, nařizuje, zařizuje a posílá, řekli radostně „Staň se“. Poněvadž On, Pán, určuje čas, je nám lhostejné, zda nás volá k té neb oné povinnosti. Jsme připraveni každý okamžik činit a přijmout, konat a obětovat, co a jak On si přeje a zařizuje. Bůh nás nenechává stát neužitečně ani okamžik. On určuje všechno, rozděluje všechno, řídí a zařizuje všechno. Nedává-li nám konat žádnou vnější práci, zaměstnává nás uvnitř. Každý okamžik, neustále nás vede k tomu, abychom Jež milovali, děkovali Mu, velebili Ho, se vším se Mu podrobovali a oddávali se jeho svaté vůli. Každý okamžik dne je vydechováním lásky dítěte k Otci v neustále povznesené náladě duše, která Jemu žije a celou svou vůlí a svým přáním se dává do rukou Otcových. Tak vyvíjíme dokonale každého okamžiku. Vcházíme vždy hlouběji a dokonaleji do závislosti na Bohu a jeho svaté vůli. Každý okamžik se stýkáme s tím nejhlubším a posledním, co je v něm: s Bohem, s Boží vůlí a s Božím zalíbením, s Boží milostí. Každý okamžik se stává těžkým, plným snopem pro stodolu věčnosti.

3. Je nám dán jenom přítomný okamžik. Jeho musíme použít. V něm musíme žít, tj. činit a cele činit to, co od nás žádá Bůh. Místo toho žijeme tak rádi v budoucnosti, děláme plány a máme zbytečné úzkosti a starosti o to, co přijde zítra. Žijeme v minulosti ve zbytečných rozptýlujících vzpomínkách, starostech a úzkostech a necháváme milost přítomného okamžiku nevyužitkovanou.

Příliš často se stává, že to, co jsme měli podle vůle Boží konat v tomto okamžiku, přesunujeme na pozdější dobu. Brzy se spolu

setkají rozličné povinnosti a my je pak cítíme jako břemeno. Nekonáme už věci tak, jak bychom je měli konat. Jednáme spěšně, chvatně, s myšlenkou, abychom byli hotovi, a nikoli vlastně s myšlenkou na Boha. Místo abychom konali každou povinnost, jak přichází, klidně a vytrvale, s pohledem upřeným na Boha! Jenom člověk hluboce zakotvený ve víře a ve vůli Boží opravdu využítuje času.

Když jsme nevyužívali tak mnohých okamžiků času, který je nám dán, víra v opětný příchod Páně k soudu a myšlenka na smrt nám připomíná s veškerým důrazem slova epištoly: „Využítkujte času!“ Máme toho tolik litovat a v tolika věcech se polepšit. „Co mám, běda, promluvit? Obhájcem kdo má mi býti, když i dobrý hrůzu cítí?... Sténám pod vinami svými, líce hříchů rumění mi. Slituj se nad vzdechy mými“ (Sekvence ze mše za zemřelé).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, uděľ svým věrným milostivě odpuštění a pokoj, aby byli očištěni od všech hříchů a mohli ti sloužit s radostnou myslí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

ČTVRTEK PO 20. NEDELI PO SV. DUCHU

Duchovní lenost

1. „Dbejte, abyste žili pečlivě, ne jako nemoudří, nýbrž jako moudří! A využítujte času, neboť dni jsou zlé“ (epišťola), plné pokušení, svodů a nebezpečí pro cílevědomé nadpřirozené chtění a snažení. Hlavní obtíž a hlavní nebezpečí je v našem přirozeném sklonu k duchovní lenosti. Ona nám překáží správně využít času pro Boha a pro vnitřní život. Tři hlavní formy lenosti jsou roztržitost, smutek a skleslost ducha, zabývání se neužitečnými věcmi.

2. *Roztržitost*, to je stav, že člověk nemyslí na to, co koná. Je to „hřích bez těla“ a může si učinit tělo ze všeho a oživit je. Ona působí v tichu a je sotva pozorovatelná. Ano, jedna z jejích nejnebezpečnějších stránek je právě ta, že vůbec nepozorujeme, že jsme v roztržitosti. Ona je rakovinou vnitřního života a plodí velmi nezdravé zjevy: nespokojenost se sebou, posuzovačnost, neklidnou touhu ospravedlňovat se, chorobný sklon posuzovat druhé; ona odvádí naši pozornost v modlitbě, činí nás po sv. přijímání mrzutými, působí, že plníme své povinnosti bez horlivosti a vlévá do nás nápadný odpor proti úkonům pokání. Ona může v krátké době zničit namáhavě získa-

né milosti dlouhých měsíců nebo zvláštních období milosti. K tomuto stavu vede návyk přesunovat na zítřek povinnosti, které by měly být vyplněny dnes, v tomto okamžiku: upadáme do neklidu, do neduchovního spěchu a v nahromaděných povinnostech nevidíme už Boha, nýbrž jen tíživé břemeno. K roztržitosti vede návyk, že člověk vždy hodlá začít nějakou prací, a přece ji nezačne, přetěžuje se přemírou ústních modliteb a vnějších úkonů zbožnosti.

Duchovní smutek. Žádný jiný stav vnitřního života neplodí tolik všedních hříchů jako smutek. Duchovní smutek nemá nic společného s pokorou, neboť on nás činí spíše rozčilenými a rozhněvanými než pokornými. Duchovní smutek není lítost: je to skrytá nevole k nám samým, nikoli bolest nad tím, že jsme urazili Boha. Duchovní smutek je sebeláska. Jsme smutni, poněvadž nás unavuje jednat správně a být věrni. Ztratili jsme odvahu skoncovat s příležitostmi k nevěrnostem a nedokonalostem. Vnitřně se obracíme k tvorům a hledáme u nich útěchu. Chceme, aby si nás druzí všímali a projevovali nám uznání; druzí měli vědět, co cítíme, trpíme, konáme a máme v úmyslu. Jedním slovem: svět je výsluní, na kterém se chceme vyhřívat. Smutek dává ďáblu moc nad naší duší. Oslabuje působivou sílu svatých svátostí. Sladké věci činí hořkými a činí, že spasné prostředky duchovního života působí jako jed. Ztrácíme odvahu k boji a k odříkání. Shledáváme, že Bůh není spravedlivý, a právě tato zkušenost nás ponořuje ještě hlouběji do propasti smutku. Jak velice jsme tedy brzděni správně využít času a milosti, které nám nabízí Boží dobrota každý okamžik! Nejhlubší důvod smutku je návyk jednat méně s ohledem na Boha, na Boží čest, vůli a zalíbení, než s ohledem na nás samy a na to, co je nám příjemné a co nám odpovídá. A právě ve věcech zbožnosti! Mnozí si nepostavili vlastně Boha jako cíl svého duchovního snažení, nýbrž svůj vlastní pokrok, své vlastní já. A netuší to!

Zabývání se neužitečnými věcmi. Ještě nikdy nebyla doba, která by ve stejném rozsahu jako dnešní doba dávala člověku příležitost ztrácet se v neužitečných věcech a zaměstnáních. Ona jej přímo svádí, aby ztrácel nejvzácnější čas nadměrnou a neuspořádanou četbou, novinami, rozhlasem, televizí, zájmem o sport a slavnosti, stále novými sensacemi. I kdyby to byli jen světští lidé, kteří v těchto, o sobě oprávněných věcech, nezachovávají správnou míru a neprocházejí jimi tak, aby si uchovali nad nimi smysl a pohled pro jedno potřebné. Ale i my, kteří jsme se zasvětili a zavázali Bohu, oddáváme se neužitečným věcem na škodu ducha modlitby, usebranosti, milující pozornosti vůči Bohu a dokonalé oddanosti Bohu! Kolik nepotřebné roztržitosti! Kolik neužitečných, často i hříšných myšlenek, starostí,

plánů, slov, řečí a zábav! Jak velice má liturgie důvod napomínat nás: „Využítujte času, neboť dni jsou zlé“, svůdné!

3. Je k tomu třeba neobyčejné síly ducha, námahy a svatosti, abychom dobře využili každého okamžiku. Smí nás udivit, že sv. Alfons z Liguori, který učinil slib, že nikdy neztratí ani okamžik času, zasloužil být povýšen na oltář církve?

Zvláštní milost řeholního stavu záleží v tom, že nás mocně chrání a zajišťuje proti nebezpečí lenosti. Ale i v řeholním stavu je potřebí, jako ve světě, vysoké ideje o ceně okamžiku, intensivního života víry, vroucí lásky k Bohu a Kristu, dalekosáhlého odloučení a umrtvení.

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, uděl svým věrným milostivě odpuštění a pokoj, aby byli očištěni od všech hříchů a mohli ti sloužit s radostnou myslí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

PÁTEK PO 20. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Poznávejte, co je vůle Boží!“

1. „Využítujte času, neboť dni jsou zlé. Proto nebuďte nerozumní, nýbrž se snažte poznávat, co je vůle Boží!“ (epiškola). V tom záleží moudrost křesťanského života: poznávat, co je vůle Boží. Ve všem dbát na Boha a jeho svatou vůli! V té míře využijeme času, jak máme ve zvyku vidět zcela všechno, co nás potká, ve světle Boží vůle a Božího zalíbení a všechno konat nebo přijímat a trpět ve vztahu k vůli Boží.

2. „Poznávejte, co je vůle Boží!“ Na tom záleží pro Pána všechno, aby plnil vůli Otcovu. On patří vždy na vůli Otcovu s celou jasností a jistotou. Vždyť měl jako vtělený Syn Boží už zde na zemi, když přišel na svět, jasné patření na Boha. On vidí ve všem Boha, Boží vůli, to, co je milé Otci. „Já vždycky činím to, co je Otci milé“ (Jan 8, 29). Jeho „pokrm je činiti vůli Toho, který Jej poslal“ (Jan 4, 34) Pán nezná nic jiného než vůli Otcovu. Pro ni žije plně a cele. Jsme přivtělení k Pánu. Žijeme život Ježíšův spolu s Ním. I pro nás záleží všechno jediné na tom, abychom znali a plnili vůli Otcovu. Náš pokrok a naše dokonalost záleží v tom, že se z celého srdce oděvzdáváme vůli Boží a nikdy nehledáme něco pro sebe samy, ani v malých věcech ani ve velkých, ani v čase ani ve věčnosti (Následování Krista 3, 25). Dokonalost záleží v lásce, láska však v tom, že plníme vůli Boží: „Buď vůle tvá!“ Boží vůli však vyplníme jenom

natolik, jak vidíme a poznáváme Boží vůli. První krok k pravému křesťanskému a dokonalému životu se učiní tím, že ve všech věcech, poměrech, událostech a zážitcích vidíme Boží Prozřetelnost a ruku, Boží milující řízení nebo dopuštění. Že nezůstáváme stát u zážitků, událostí, obtíží a povinností, nýbrž jimi vidíme a povznášíme se nad ně a pronikáme k poslednímu cíli, k pravé skutečnosti, k Bohu, „který všechno působí ve všem“ (1 Kor 12, 6).

Boží vůli poznáváme v tzv. znameních, kterými nám Bůh dává porozumět, co od nás chce a co si přeje. Tato znamení jsou zevně Bohem pronesené slovo, jak se nám sděluje ve zjevení St. a Nov. zákona. Knihy Starého a Nového zákona nám hlásají, co Bůh přikazuje a zakazuje, co nám radí a co očekává od naší lásky tam, kde nic výslovně nepřikazuje nebo nezakazuje. Druhé znamení vůle Boží je vnější slovo Boží ve stvoření a řízení světa. Každá bytost nám hlásá Boží moc, moudrost, lásku a velikost a vybízí nás, abychom ve svaté úctě sloužili tomuto velikému milujícímu Bohu a abychom Jej milovali. Ve všech událostech velkých i malých působí Boží Prozřetelnost. Všecko, ať se nám to zdá jakkoli tvrdé, je Boží moudrostí připuštěno, zařízeno a každému tak přiměřeno, jak je to pro něho nejlepší. Co od nás vyžaduje tělesná a duševní přirozenost, jaké povinnosti a jaká omezení nám ukládají sociální ohledy, co od nás vyžaduje naše povolání a náš stav, v kterém jsme, není pro nás nic jiného než projev toho, co chce Bůh, abychom to činili nebo nesli. Třetí znamení jeho vůle je vnitřní slovo milostiplného vnuknutí, které On k nám mluví. Obtížněji je poznáváme než vnější slovo Boží k nám. Poznáváme je však vždy jasněji a vždy bezpečněji v tom stupni, jak rosteme ve spojení s Bohem. Čtvrté znamení jeho vůle jsou názory a požadavky našeho rozumu. Je to Boží vůle, abychom se při všem duchu víry obraceli na rozum a tázali se rozumu, daného nám Bohem a osvětleného vírou. V nemálo případech zůstává vlastní úsudek téměř jediným světlem. Vyrůstá-li v nás milost a s milostí svatá láska, potom je vlastní úsudek tak velice osvětlen světlem Ducha svatého, že téměř pudově a bez mnohého uvažování poznává, co chce Bůh od duše (dar rady). „Poznávejte, co je vůle Boží!“

3. „Poznávejte, co je vůle Boží!“ Nemůže být šťastnější a více osvobozující poznání než poznání toho, co je vůle Boží. Ve světle poznání, že je to vůle Boží, že Bůh to tak posílá, že On to tak dopouští, řídí a vede, stane se plnění povinnosti lehčí a utrpení se stanou sladšími. Cokoli nás potká, ve světle poznání, že Bůh to tak zařizuje a nám ukládá, přetvořujeme v modlitbu, v projev lásky k Bohu, v milost. „Blahoslavení, kteří chodí v zákoně (ve vůli) Páně!“ (žalm v introitu).

V poznání vůle Boží vyznáváme: „Spravedlivé bylo tvé jednání, Pane, ve všem, co jsi nám učinil. Neboť jsme zhřešili proti tobě a neposlouchali tvých přikázání!“ (introit). Ve všech utrpeních a trestech, které na nás přicházejí, poznáváme působení právě tak spravedlivého jako milosrdného Boha. Skláníme se v pokoře a s neochvějnou důvěrou v jeho milosrdenství. „Oslav své jméno“ a „jednej s námi podle svého velikého milosrdenství.“ Tak se díváme s církví na utrpení a obtíže nynějšího života.

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, uděl svým věrným milostivě odpuštění a pokoj, aby byli očištěni od všech hříchů a mohli ti sloužit s radostnou myslí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

SOBOTA PO 20. NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Naplňujte se Duchem svatým!“

1. Liturgie myslí na blízký konec všech pozemských věcí, i našeho vlastního života. S žalostí vidí matka církev, jak neduchovně žijí mnozí pokřtění a utápějí se v pozemských starostech a zájmech, statcích a požitcích. Jsou „nerozumní“. „Neopíjejte se vínem, neboť v něm je prostopášnost. Ale naplňujte se Duchem svatým!“

2. „Naplňujte se Duchem svatým!“ (epištola). Podobně jako Maria, „nádoba duchovní“. Podobně jako apoštolé, když na ně sestoupil Duch svatý. Podobně jako první křesťané, kteří se sv. křtem a biřmováním tak velice stali jinými lidmi, že si u všech, kteří je viděli, vynucovali svatou úctu. Bezděčně na nich lidé viděli, že v nich působí cosi božského. To je cíl, k němuž jsme pokřtěni, biřmováni: plni Ducha svatého. Před sv. křtem kněz na nás dechl a řekl: „Odejdi, nečistý duchu a dej místo svatému Duchu.“ Potom nám vtiskla církev znamení svatého kříže na čelo. Neboť od nynějška „už nejsme tělesní, nýbrž duchovní, poněvadž Duch Boží přebývá ve vás“ (Řím 8, 9). „Kdo patří ke Kristu, ukřižovali své tělo i s jeho vášněmi a žádostmi“ (Gal 5, 24). Kněz se modlil (při sv. křtu): „Zapřísahám tě, nečistý duchu, ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, vyjdi a odejdi od tohoto služebníka Božího. Neboť ti, proklatče, rozkazuje Ten, který svýma nohama kráčel na vodách a tounoucímu Petrovi podal pravici.“ Byli jsme pokřtěni. S posvěcující milostí přišel do naší duše Duch svatý a naplnil ji svým světlem, svou svatostí. Byli jsme

připuštění k svátosti biřmování. Biskup nás přijímal se slovy: „Duch svatý nechť přijde na vás a síla Nejvyššího nechť vás uchová před hříchy. Amen.“ Co se o letnicích stalo na apoštolech, má se opakovat na nás. Přijímáme Ducha svatého jako Ducha síly v boji proti hříchu, jako Ducha síly k statečnému vyznávání Krista a jeho nauky. Ducha síly k rozvinutí a zdokonalení křesťanské ctnosti a svatosti. Biskup nad námi vztáhl ruce a svolával na nás Ducha moudrosti a rozumu, Ducha rady a síly, Ducha umění a pobožnosti, se zvláštním důrazem Ducha bázně Boží, na kterém spočívá celý duchovní život jako na svém základu... Potom nás pomazal biskup olejem na čele. Prosil Boha: „Posilni a upevni, co jsi vykonal ve svém svatém chrámě, tj. v církvi, v nás.“ „Duch svatý, který na ně sestoupil, nechť v nich přebývá a učiní je chrámem své slávy.“ Biskup nás propouští se slovy: „Žehnej vám Pán se Sionu, abyste viděli statky Jeruzaléma“, tj. abyste dosáhli plnosti milosti zde na zemi, „a věčného života“. Jsme chrámem Ducha svatého a máme se jím denně stávat ještě dokonaleji. „Naplňujte se Duchem svatým.“

„*Plni Ducha svatého.*“ Zlý duch nemá v nás už místa. I lidský duch musí ustoupit: musí ustoupit pouze přirozené smýšlení a posuzování. Nejednáme už jen z přirozených úvah a pohnutek, ze svého vlastního náhledu, z popudu nezřízených vášní, z čistě přirozených citů, pudů, sklonů a přání. Co nás vede ke chtění a jednání, to je Duch svatý, který v nás přebývá a vládne. Na místo pouze přirozeného smýšlení a života nastupuje hluboká, živá víra. Naděje se stala radostnou neochvějnou důvěrou v lásku Boha a Spasitele a přešla v dětinnou oddanost Otci, který působí ve všem a všechno pořádá a řídí v lásce a moudrosti. Naše vůle se tak velice ztratila ve vůli Boží, že vůle Boží je vždycky a ve všem jedinou vzpruhou našeho chtění a jednání. Plni Ducha svatého žijeme stále ve svaté bázni Boží. Obáváme se a varujeme se hříchu, i nejmenší nevěrnosti a chyby; Víme, že patříme Pánu a že máme svou duši zachránit a posvětit za každou cenu. Plni Ducha svatého žijeme život svaté lásky k Bohu a Kristu. Udržujeme něžný milující vztah k Bohu, Otci a příteli. Žijeme v jeho přítomnosti a neustále povzbuzujeme celou svou bytost, aby Jej velebila, Jemu děkovala, Jemu se zcela odevzdávala. Zapomínáme na sebe samy a stravujeme se v planoucí horlivosti pro Něho a pro jeho zájmy. Uznáváme to za dobro nad každé jiné dobro, že se Mu líbíme a žijeme jeho svaté vůli a jeho zalíbení. Dětinnou a něžnou láskou lneme ke Kristu, vtělenému Synu Božímu, k tajemstvím jeho života na zemi, v nebi a ve svatostánku; k svaté církvi a ke všemu velkému, co v ní působí Duch svatý, k její víře, k jejím svátostem, k jejímu životu a k její modlitbě. Plni Ducha svatého jsme

upokojení. Přes vnější i vnitřní utrpení a zkoušky žije v naší duši hluboký, neochvějný, radostný klid a jistota. Ani pokušení nás nematou a neodnímají nám odvahu. Ve styku s okolním světem zachováváme pokoj a klid i tam, kde se někdo dotkne naší sebelásky nebo našeho práva. Plni Ducha svatého povznášíme se nad způsob pouze přirozeného smýšlení a proti obvyklé těžkopádnosti, zdlouhavosti a nejistotě, rozhodujeme se, ani sami nevíme jak, pro správné a cítíme se silni konat hrdinské úkony nad průměr a nad prostřednost, kde se naskytne příležitost. Je v nás u díla vyšší činitel, Duch svatý. Plni Ducha svatého „zpíváme a jásáme Pánu ve svém srdci“. V citech lásky, díkůčinění, klanění, chvály, ve spojení s celou modlí se a klanějící se církví, v oběti mše svaté, v modlitbě církevních hodin, v soukromé modlitbě, v tichém obcování a rozhovoru s Bohem a s Kristem.

3. „Naplnujte se Duchem svatým!“ To je ve smyslu posvátné liturgie ovoce svátku letnic a dlouhých týdnů po sv. Duchu.

Abychom se naplnili Duchem svatým, skoncuje s každým vědomým hříchem a s každou nevěrností, s odporováním vnuknutí milosti, s náklonností k pohodlnosti, s mnohými sobeckými pozemskými a světskými myšlenkami, tužbami, žádostmi, pohnutkami, úmysly a plány; se svou skrytou pýchou a se svou nezřízenou sebedůvěrou; s jakýmkoli hovněním smyslnosti.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, uděl svým věrným milostivě odpuštění a pokoj, aby byli očištěni od všech hříchů a mohli ti sloužit s radostnou myslí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 21. neděle po sv. Duchu

1. Rok milosti spěje rychlým krokem k svému konci. Církev má starost, že by mohl nepřítel v těchto posledních týdnech zdvojnásobit své úsilí a připravit věřící o užitek končícího roku. Proto vybízí své děti k novému, statečnému boji a nabízí jim výzbroj, v které mohou odporovat úkladům ďábla a jeho stoupencům a neochvějně vytrvat ve všem dobrém a správném. Křesťanův život je boj o ideály Krista, Krále, Pána a Boha, znázorněný a předobrazený v Esteře, která posilněna postem a modlitbou, objeví se před králem a dobude vítězství nad nepřítelem svého národa, nad lstivým a krutým Amanem; boj zobrazený v postavě věřícího a trpělivého Joba a v jeho vítězství

nad veškerou zlobou a pronásledováním satanovým. Co nás povzbuzuje k statečnému boji, jsou oba předobrazy, Ester i Job, a myšlenka na blízký soud.

2. Ester, církev, křesťanská duše, ví, že je tísněna, nenáviděna, pronásledována Amanem, nepřítelem, satanem a jeho pomocníky. Utíká se s důvěrou k modlitbě. „Pane, na tvé moci spočívá všecko. Nikdo nemůže vzdorovat tvé vůli“ (introit). Proto vzbud svou moc a „ochraňuj svou rodinu“ proti úkladům nepřátel (orace). Jako nepřátelé se zvedají proti církvi, proti křesťanské duši, nejen „tělo a krev“, tj. slabí lidé, nýbrž „knížata a mocnosti, světovládci temnoty, zlí duchové v povětrí“. K boji proti nim nás Bůh opatřuje nepřemožitelnou výzbrojí: „Opaskem pravdy, pancířem spravedlnosti, obuví pohotovosti pro evangelium Kristovo, štítem víry, přílbicí spásy a mečem Ducha“ (epištola). Stupňový zpěv přejímá důvěryplnou modlitbu vstupního zpěvu. Z pohledu k velebnosti Boha, který byl „dříve než byly učiněny hory, země a okrsek zemský“, získává duše novou sílu a pevnost. Co jsme my lidé vůči tomuto velkému Bohu? Jen dlužníci. Ale Bůh nám odpouští náš dluh, prosíme-li jej o to. Musíme však my sami uplatňovat milosrdenství vůči svým dlužníkům (evangelium). Potom smíme doufat od Boha pomoc a sílu k vítězství nad nepřáteli spásy, podobně jako Job, který prostě, upřímně a bohabojně vedl boj se satanem a vítězně obstál, v hrdinské trpělivosti. Satan jej chce donutit všemožným soužením a neštěstím, aby proklínal Boha. Ale Job je silnější. Nese výzbroj Boží a zachovává Bohu věrnost a víru (ofertorium).

3. V pevné víře v Boha, Pána všehomíra, kterému je poddáno všecko, jde Ester, snoubenka a královna, tj. církev, ke Králi, jsouc posilněna postem a modlitbou. My s ní. Nabízíme Bohu své dary. Kristovo tělo a jeho krev, „svatý chléb života a kalich ustavičné spásy,“ a zasvěcujeme Mu v této své oběti sebe samy, celou svoji bytost, aby Mu náležela, Jemu žila a sloužila. S Jobem, obrazem trpícího a pokořeného Krista Pána, jsme ochotni, ve všem se odevzdat svaté vůli Otcově a dobrovolně se podrobit všem soužením a křížům. K boji, který máme dnes podstoupit se zlými mocnostmi, přinášíme si v oběti mše svaté výzbroj Boží: pancíř spravedlnosti a svatosti, štít víry, přílbici neochvějné důvěry, že zvítězíme a dosáhneme spásy. Ve svatém přijímání dostáváme „spásu“, Krista. On žije ve svaté církvi, v nás, Kristus, kterého Bůh vyzkoušel a který v boji a v utrpení zachoval a osvědčil věrnost. On, druhý Job, v dokonalé oddanosti vůli Otcově překonává všechny úklady ďábla a svých nepřátel. Také ve své církvi, v nás potírá a přemáhá zlé duchy, knížata tohoto světa. „V tvé milosti“, v milosti, že jsme spojeni s Kristem

a že Kristus žije v nás, v milosti, které se stáváme účastni ve sv. přijímání, „spočívá má duše. Nešlechtníci mne pronásledují. Pomoz mi Pane, můj Bože“ (communio). Ty jsi dal příslib: „Kdo jí tento Chléb, živ bude na věky“ (Jan 6, 59). Je to „pokrm nesmrtelnosti“ (postcommunio). V toto tvé slovo „skládám svou naději“ (communio). V oběti mše svaté nalézáme také sílu k vítězství nad sebou, vítězství stravující milosrdné lásky k bratru, který nám něco dluží. Takto smíme s důvěrou pohlížet ke dni účtování.

JEDENADVACÁTÁ NEDĚLE PO SV. DUCHU

Boj a vítězství

1. Nový Izrael, církev, my, jdeme z Egypta, ze světa, do zaslíbené země, do nebeské vlasti, do níž nás Pán uvede při svém opětném příchodu (verš v aleluja). V době, která plyne od východu z Egypta, od křtu, až do příchodu do zaslíbené země, až do smrti, vzdycháme pod stálým útlakem a pronásledováním od nepřátel spásy. Ale zvítězíme: máme po ruce skvělé a vítězné zbraně.

2. *Nepřátelské mocnosti*, které se stavějí proti nám, proti lidu Božímu, proti svaté církvi, znázorňují se nám v dnešní mešní liturgii obrazem Joba, Estery a výraznými slovy epištoly. Job žije prostě, upřímně a bohobojně. Proto „si ho vyžádal satan, aby jej směl pokoušeti. I byla mu dána od Pána moc nad jeho majetkem a nad jeho tělem“ (ofertorium). Ester ví o krutém plánu Amanově, zabít jednoho dne všechny Izraelity v celé perské říši. Modlí se k Pánu, a On zachraňuje (introit). V Jobovi a v národu izraelském, jež Aman určil k záhubě, poznáváme s posvátnou liturgií svou svatou církev, sebe samy, se všech stran obklíčené a tísněné od nepřátel. Takový je zákon pro všechny, kteří se drží Boha. Poněvadž jdou cestami Božími, vyžádal si satan, aby je směl pokoušet. A Pán mu dal moc nad nimi. Boží lid, který není satanem napadán a pronásledován, není vůbec Boží lid. Církev, která není stále tísněna a obtěžována nepřítelem, není církev Boží a není církev Kristova. Boj je heslem. „Vedeme boj nikoli vlastně proti tělu a krvi (tj. proti slabým lidem), nýbrž proti knížatům a mocnostem, proti světovládcům této temnoty, proti zlým duchům v povětří“ (epištola). Bůh dává zlým duchům moc nad církví, nad křesťany, aby je pokoušeli, aby je pronásledovali, a aby se oni takto osvědčili v boji a pronásledování. Satan nemůže ani o krok dál, než mu dovolí Pán. Bůh, Kristus, je také Pán nad satanem a nad peklem.

Zvítězíme nad všemi nepřáteli. Nepotřebujeme se bát. „Pane, tys býval naším útočištěm od pokolení do pokolení“ (stupňový zpěv). Ve sv. křtu, ve sv. církvi je nám dána *výzbroj* Boží. S ní můžeme „odolati a ve všem obstáti vítězně. Stůjte tedy (připraveni), jsouce opásáni na bedrech pravdou, oblečení v pancíř spravedlnosti a na nohou obuti pohotovostí pro evangelium pokoje. K tomu všemu přiberte ještě štít víry, jímž byste mohli uhasiti všechny ohnivé šípy nešlechterníkovy. A vezměte přilbici spásy a meč Ducha, to je slovo Boží“ (epištola). *Druhá zbraň* je zbraň umrtvování a modlitby (introit). Job, pokoušený satanem, se modlí. Pavel připojuje ke konci dnešní epištoly napomenutí: „Při každé modlitbě a prosbě vždycky se modlete upřímně! K tomu buďte bdělí a vytrvalí v modlitbě za všechny věřící“ (Ef 6, 18). *Třetí zbraň* se nám dává do ruky v evangeliu dnešní mše svaté: srdečné milosrdenství k druhým, odpouštějící milosrdná láska. „Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům.“ Se zbraní milosrdné, odpouštějící lásky máme moc i nad Bohem. Určujeme míru milosrdenství Božího vůči našim hříchům: ona odpovídá přesně tomu milosrdenství, s kterým jednáme se svými spolubratry. „Odpouštějte, a bude vám odpuštěno“ (Lk 6, 37). A naopak „i můj Otec nebeský bude k vám nemilosrdný, jestliže neodpustíte ze srdce každý svému bratru“ (evangelium o nemilosrdném služebníku, Mt 18, 23–35)!

3. Potěšující myšlenka, která ovládá dnešní liturgii! Bůh dává satanovi a zlým moc nad církví, nad dobrými. Zlo, které oni působí církvi, je zahrnuto v moudrých plánech Boží Prozíratelnosti. Bezbožci a satan v jejich čele slouží Božím plánům. Jsme tedy vždycky v rukou Božích, i když se zdá, jako bychom byli vydáni nepříteli.

„Izrael vyšel z Egypta, Jakubův kmen vyšel z cizího národa“ (stupňový zpěv). Opouštíme „cizí národ“ s jeho bohy a ideály. Jako kdysi ve chvíli sv. křtu, odřikáme se dnes ve spoluobětování mše svaté všeho, co je Bohu cizí, co nás může odvrátit od Boha a zdržovat nás na cestě k Bohu.

V obětování se zcela odevzdáváme s Jobem ruce Boží – jako dokonalý obětní dar Bohu a Božímu zalíbení. I když nás Bůh vydá nepříteli a jeho úkladům; i když nás nepřítel z Božího dopuštění oloupí o náš majetek a zraní naše tělo těžkým malomocenstvím (nemocí), jsme a chceme být úplnou obětí pro Boha. Čím více se Mu obětujeme, tím jistěji nás přijme a zachrání (zpěv k přijímání).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, svou rodinu ustavičně ochraňuj otcovskou láskou, aby

*byla tvou záštitou prosta všech překážek a byla ti oddána v dobrých skutcích.
Skerze Krista, Pána našeho. Amen.*

PONDĚLÍ PO 21. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Bojující církev

1. Job, muž bohabojný, v moci satanově, postižený malomocenstvím, připravený o všechn svůj majetek, obklopený nemilosrdnými přáteli, kteří mu v jeho neštěstí dovedou činit jen výčitky! Pozvedá své oči k Bohu, ozbrojuje se vírou, důvěrou v Boha a trpělivostí a podstupuje tvrdou zkoušku. Job je posvátné liturgii obrazem nevinně trpícího a v utrpení vítězího Pána, obrazem nevinně pronásledované, tísněné a v trpělivé podrobenosti Božímu dopuštění vítězí církve a jejích dětí.

2. *Vedeme boj* nikoli proti tělu a krvi, proti pouhým lidem, nýbrž proti silným mocnostem, proti vládcům temnoty, tj. proti špatným, proti zlým duchům v povětří. Takový je zákon: Církev je postavená do boje. V ní a s ní jsme a zůstáváme bojovníky. „Království Boží trpí násilí a jenom ti, kteří použijí násilí, uchvacují je“ (Mt 11, 12). Naši nepřátelé a nepřátelé církve nejsou tolik lidé, nýbrž zlí duchové. Jsou to neviditelní nepřátelé, kteří vynikají nad nás lidi poznáním a silou. „Jmenují se Pluk, neboť je jich mnoho“ (Mk 5, 9). Jejich bytost je zloba, zchytralost, prolhanost. Jejich zbraň je klam, nepravda. Jejich cíl je záhuba, věčná smrt duší, které Ježíš Kristus vykoupil svou krví. Tito zlí duchové jsou vládci a vůdci „temnoty“, tj. zlých, nevěrců, bezbožců, těch, kteří nenávidí Boha a Krista. Skrývají se za takovým Neronem a Domitianem, za takovým Ariem a mnoha jinými bludaři, za všemi, kteří snižují, pomlouvají, utlačují a pronásledují Krista a jeho církev. V tomto světle se dívá liturgie na dějiny svaté církve, na život svatých a dětí Božích. V tomto světle máme i my vidět svůj život na zemi. Dokud církev putuje na zemi, je „bojující církví“. V ní bojuje Kristus proti Antikristu, satanovi. My jsme údy bojující církve. Nám všem platí napomenutí apoštola Petra: „Buďte střízliví a bděte, neboť váš protivník ďábel, obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltit“ (1 Petr 5, 8). Každý večer nám církev připomíná v kompletárii tato slova.

„*Jemu se braňte silni ve víře*“ (1 Petr 5, 9). Ve víře Estery, církve: „Pane, v tvé moci spočívá všecko. Tvé vůli nemůže vzdorovat nikdo“, ani satan. Vždyť ty jsi učinil všecko, nebe i zemi a všecko, co v sobě

pojímá okrsek nebeský: Pán vesmíru jsi ty“ (introit), také Pán nad satanem a nade všemi mocnostmi zloby a temnoty. Ty jim kladeš potřebné meze. „Brány pekelné ji nepřemohou“ (Mt 16, 18). „Pane, naše útočiště jsi Ty (graduale), Všemohoucí.“ „Jemu se braňte, jsouce silni ve víře,“ ve výzbroji Boží. „Na bedrech opásání pravdou, oblečení v pancíř spravedlnosti a na nohou obuti pohotovostí pro evangelium pokoje“, přikryti štítem víry a přilbicí spásy, v pravici meč Ducha. Apoštol to podtrhuje: nesmí nám chybět ani jediný kus výzbroje, kterou dává Pán svým bojovníkům. Výzbroj má šest kusů: opasek, pancíř, holínky, štít, přilbici, meč. Opasek „pravdy“, tj. věrnost víře v Ježíše a v církev, víře, kterou jsme přísahali ve sv. křtu. „Pancíř spravedlnosti“ tj. svatého, dokonalého života. „Na nohou obuti“ pohotovostí a silou, vždycky žít v duchu nauky a příkladu Páně a tak hlásat, žít a před světem zastupovat evangelium, pravé křesťanství. V levici neseme „štíť víry“ v Pána a neochvějně důvěry v jeho blízkost, v jeho sílu a v jeho milost, které se nám dostává a která v nás působí. Na hlavě neseme „přilbici spásy“, pevnou naději ve věčnou spásu, která nás očekává. V pravici držíme „meč Ducha“, tj. slovo Boží: jako kdysi Pán na poušti namítal pokušiteli Boží slovo: „Je psáno,“ tak máme i my satanovi a jeho nástrojům a služebníkům uvádět Boží slovo: „Odejdi satane, neboť je psáno: Nebudeš mítí cizí bohy vedle mne. Pán, tvůj Bůh je jeden. Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce, z celé duše a ze všech svých sil.“

3. Život církve, život křesťana, je boj o ideály Kristovy, je následování Krista Pána, bojovníka a vítěze. On bojuje a vítězí ve svém pozemském životě. Bojuje a vítězí dnes a po všechny dny až do konce světa jako vyvýšený Pán a Král ve své církvi, ve svých údech, v nás. Aby v nás bojoval a vítězil, přivtělil si nás poprvé ve sv. křtu. Aby v nás bojoval a vítězil, dává se nám denně ve svatém přijímání za pokrm a vlévá nám svého ducha a svou sílu. Jeho silou bojujeme a vítězíme. Opíráme se o Něho, o Všemohoucího. „V tvé moci je všecko. Nikdo nemůže vzdorovat Tvé vůli... Ty jsi Pán vesmíru“ (introit). „Ty ses stal naším útočištěm, Všemohoucí.“ „Dříve než byly učiněny hory a vytvořena země a okrsek zemský,... jsi Ty“ (graduale). Ty bojuješ ve své církvi, v nás, svých údech. Ty vítězíš.

Oblékne výzbroj Boží: důvěru v Pána, který v nás žije a bojuje, chování svatého života, věrnost vůči své svaté křestní přísaze (a vůči svým svatým řeholním slibům), horlivost pro věc Kristovu a pro evangelium, ducha víry, meč ducha umrtvování a modlitby (Ester), ducha trpělivosti v utrpeních a pronásledováních a zkouškách (Job).

Často si přejeme, aby církev, abychom my osobně byli zbaveni

úkladů a soužení, která nám působí nepřátelé spásy. Tak se modlí také Pavel, aby ho Pán uchránil obtěžování satanova. Pán mu však odpovídá: „Postačí ti moje milost: neboť v slabosti (člověkově) se uplatní síla (Kristova).“ Pavel rozumí. Proto „se s radostí honosí svou slabostí“. „Libuji se v příkořích, v nedostacích, v pronásledováních, v souženích pro Krista: neboť když jsem slabý, tehdy jsem silný“ (2 Kor 12, 8–10).

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, svou rodinu ustavičně ochraňuj svou otcovskou láskou, aby byla tvou záštitou prosta všech překážek a byla ti oddána v dobrých skutcích. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ÚTERÝ PO 21. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Zvláštní soud

1. „Podobno je království nebeské králi, který chtěl klásti účty se svými služebníky.“ Očekáváme Pána, kdy se zjeví k tzv. zvláštnímu soudu, který se bude konat nad námi hned po odloučení duše od těla. Ten rozhodne o věčnosti, o nebi a pekle. „Je určeno lidem jednou zemřít, a potom bude soud“ (Žid 9, 27).

2. *Soud nad duší.* Liturgie mše svaté za zemřelé jej představuje pod obrazem soudu nad světem. Den opětného příchodu Páně při smrti člověka, den tzv. zvláštního soudu je „den pomsty“ nad hříchy a nevěrnostmi uplynulého života. Je to den účtování, při kterém bude Bůh žádat od nás účet ze všech hřiven a darů, ze všech milostí v životě, z používání času, zdraví, údů těla a sil ducha, z myšlenek, slov a skutků.“ Přinesena psaná kniha (kniha svědomí), je v ní všechna hříchů tíha, z ní pak Soudce viny stíhá. — Soudce zasedat až bude, zjeví se, co skryto všude. Bez pomsty zda něco zbude?“ (Sekvence). „Slož účty ze své správy“ (Lk 16, 2). Z celého svého života! Jasný světelný paprsek pronikne v tom okamžiku duši a paměť: jasně stojí všechno před duší, dobro i zlo, které vykonala, všechno, co zameškala, zanedbala, nedokonale vykonala. To potrvá jen okamžik. Potom pronese soudce rozsudek. Bude to věčné buď-anebo. Buď: „Pojďte, požehnání mého Otce,“ nebo: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného.“ Jaký rozsudek bude vynesena nad námi, nade mnou? Takový, jaký si připravuji v tomto smrtelném těle. Jak vážná, jak rozhodující je smrt! Ale právě tak vážný a rozhodující je přítomný

okamžik, tento okamžik nynějšího života! Každý může být posledním okamžikem, okamžikem soudu.

Matka církev provází duši svých dětí před Soudce. Ztotožňuje se se sklíčenou duší a jejím jménem, v jejím zastoupení, prosebně volá k Pánu: „Vzpomeň si, o Jezu milý, žes šel pro mne k svému cíli (vtělení). Nezatrať mne v oné chvíli. Klesls hledaje mne znaven. Pro mne byl kůl kříže vstaven. Nebuď čin ten plodů zbaven!... Marii (Magdaleně) dals rozhřešení, lotr hříšníkem již není, já též čekám vykoupení“ (sekvence ze mše za zemřelé). Právě v okamžiku, v němž má padnout rozhodnutí o věčném osudu duše, předstupuje církev, začínajíc svou oběť, s obětní písní před Pána, soudícího duši: „Pane Ježíši Kriste, Králi slávy, uchraň tuto duši od útrap pekla a od hlubin podsvětí. Uchraň ji od tlamy lví, aby se nezřítla do temnoty... Oběti a modlitby přinášíme ti, Pane. Přijmi je za ty duše, na které dnes vzpomínáme. Dej Pane, aby ze smrti (časné) přešly k životu (věčnému).“ To je církev, matka, která se dojemně stará o každé své dítě. Když všichni lidé musejí odejít a nechat člověka samotného v rozhodujícím okamžiku, tu stojí matka církev po boku svému dítěti, prosí a obětuje. Její modlitba proniká k trůnu Božímu. Její oběť působí milosrdný soud.

3. „My všichni se musíme ukázat před soudnou stolicí Kristovou, aby každý dostal odplatu za to, co za života vykonal dobrého nebo zlého (2 Kor 5, 10). „Na konci člověka budou zjevné jeho skutky“ (Sir 11, 29). „Budu tě soudit podle tvého života a podle tvých myšlenek“ (Ez 24, 14). „Pravím vám: Z každého prázdného slova, které lidé promluví, budou skládati v den soudu účty“ (Mt 12, 36).

„Co mám, běda, promluvit? Obhájcem kdo má mi býti, když i dobrý hrůzu cítí?“ (sekvence ze mše za zemřelé). Nyní v tomto životě jde o to, abychom si zajistili milosrdný rozsudek. Jak? Ve spoluobětování mše svaté podáváme Bohu usmíření a zadostučinění za své hříchy. Horlivě a vážně přijímáme svátost pokání. Odpouštíme a promíjíme těm, kteří nás urážejí a působí nám bolest. Uskutečňujeme skutky bliženské lásky: neboť podle toho budeme jednou souzeni, jak jsme zachovávali lásku k bližnímu (sr. Mt 25, 31–46).

„Ve tvé milosti odpočívá má duše“ (communio), v milosti svatého přijímání. V přijímání Božího Pokrmu nalézají duše bezpečnost proti úkladům zlých duchů v povětří, zlých duchů světa a těla. Svaté přijímání je protijed, který nás chrání před smrtelnými hříchy“ (sněm tridentský). Ono zvyšuje život milosti, rozmnožuje sílu ctnosti, upevňuje a rozohňuje především svatou lásku k Bohu, ke Kristu, k bližnímu. Uzdravuje duši od jejích slabostí a dává jí duchovní půvab a svěžest, vzlet a nadšení. Přimkneme se k sv. Eucharistii,

k Pánu, s námi spojenému svatým přijímáním, k vítězi nad hříchem a satanem. On „vykoná soud nad mými pronásledovateli“ (communio) a přemůže je. On žije, bojuje a vítězí v nás. Když se posilňujeme svatým přijímáním, obstojíme před soudem a máme život (sr. Jan 6, 57).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, svou rodinu ustavičně ochraňuj svou otcovskou láskou, aby byla tvou záštitou prosta všech překážek a byla ti oddána v dobrých skutcích. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

STŘEDA PO 21. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Bůh odpouští celou vinu

1. „Poněvadž neměl čím zaplatit, rozkázal ho pán prodat, i jeho manželku i děti a všechn jeho majetek... Padl tedy ten služebník před ním a prosil: „Poshověj mi“... I slitoval se pán nad oním služebníkem, propustil ho a odpustil mu celý dluh.“

2. „Odpustil mu celý dluh.“ Toť Boží milosrdenství! Ubohý služebník vidí, jak jeho Pán je rozhněván a dává pokyn strážcům spravedlnosti, aby ho prodali jako otroka se vším, co má. I padl před pánem a prosí ho o poshovění a slibuje, že zaplatí dluh. Což nebylo pánovi jasné, že jeho služebník mu nikdy nebude moci zplatit dluh deseti tisíc hřiven? Co tedy znamená příslibení služebníkovu „Všechno ti zaplatím“? Nicméně pán slyší na prosbu toho ubožáka a hledí na vůli, která je ochotna zaplatit nesmírný obnos. Odpouští mu celý dluh, „poněvadž jsi mne prosil“. To je Bůh! Když se zbloudilý pokoří, uzná a přizná vinu, které se dopustil, když ji vyzná a oškliví si ji, když se čestně snaží polepšit se a prosí Boha o odpuštění, Bůh mu promine vinu, ať je sebevětší. Podivuhodná moc lítosti, kajícího smýšlení a modlitby o odpuštění a o milost! „Smilováváš se nade všemi a odpouštíš hříchy lidí pro pokání“ (Moudr 11, 24). „Živ jsem já, praví Hospodin, nechci smrt bezbožného, nýbrž aby se odvrátil od své špatné cesty a žil“ (Ez 33, 11). „Pán nechce, aby někteří zahynuli, nýbrž aby se všichni dali na pokání“ (2 Petr 3, 9).

„Neměl ses také ty slitovat nad svým spoluslužebníkem, jak i já jsem se slitoval nad tebou?“ On prominul služebníkovi celý dluh. „Když vyšel ten služebník, potkal se s jedním ze svých spoluslužebníků, který mu dlužil sto denárů. I popadl ho a rdousil řka: „Zaplat svůj

dluh!“ Padl tedy jeho spolumužník před ním a prosil ho: „Posho-
věj mi, a všechno ti zaplatím!“ Ale on nechtěl, nýbrž odešel a dal jej
do žaláře, dokud by mu nezaplatil dluh.“ Pán se dozvěděl o nemilo-
srdném jednání služebníkově. Dal si jej zavolat a řekl mu: „Služební-
ku nešlechtný, všechnen dluh jsem ti odpustil, poněvadž jsi mne pro-
sil. Neměl ses tedy také ty slitovat nad svým spolumužníkem, jak i já
jsem se slitoval nad tebou?“ Jestliže Bůh vůči nám uplatňuje milosrden-
ství, vyžaduje od nás, abychom i my uplatňovali milosrdenství a
odpouštěli, čím nám druhí působí bolest, čím nás urážejí a zarmucují.
„Dobře číňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vás
pronásledují a pomlouvají: tak budete dětmi svého nebeského Otce,
jenž velí svému slunci vycházet na dobré i na zlé a déšť sesílá na spra-
vedlivé i nespravedlivé“ (Mt 5, 44). „Odpusť nám naše viny, jakož
i my odpouštíme našim viníkům“ (Mt 6, 15). „Když vstáváte
k modlitbě, odpouštějte, máte-li něco proti někomu, aby vám též váš
Otec, který je v nebesích, odpustil vaše hříchy“ (Mk 11, 25). Tak je to
správné, abychom jako na sobě zakoušíme v přehojné míře Boží
milosrdenství, tak uplatňovali milosrdenství i k svým viníkům.
Ale jak málo jsme ještě „dětmi svého nebeského Otce!“ Jak často si
vyslovujeme své vlastní odsouzení: „Odpusť nám..., jako i my od-
pouštíme“.

3. Hle, toto je nezbytná podmínka, abychom mohli účinně dosáh-
nout od Boha odpuštění svých hříchů a poklesků: milosrdná, odpou-
štějící láska vůči bratru. „Odpustíte-li lidem jejich provinění, odpustí
také vám váš Otec nebeský vaše poklesky. Neodpustíte-li však lidem,
ani váš Otec vám neodpustí vaše hříchy“ (Mt 6, 14–15).

„Přinášíš-li tedy (v oběti mše svaté) svůj dar k oltáři a tam si vzpo-
meneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, zanechej svůj dar tam
před oltářem, odejdi a napřed se smíř se svým bratrem! Potom
teprve přijď a obětuj svůj dar“ (Mt 5, 23–24). Proto si dáváme v oběti
mše svaté přímo před přijímáním těla Páně polibek míru, polibek
smíru. „Pax tecum. — Pokoj budiž s tebou!“ Odpouštíme ze srdce
a vypudíme z duše všecku hořkost a rozladěnost. Teprve nyní se
smíme odvážit přijmout svatou svátost Eucharistie, „svátost bratrské
lásky, symbol jednoty a svazek lásky“ (sv. Augustin).

„Odpustil mu všechnen dluh.“ Toť Boží milosrdenství ve svátosti
pokání! Litujeme svých hříchů, vyznáváme je zástupci Božímu,
prosíme o odpuštění a jsme ochotni vykonat pokání, které je nám
uloženo. A Bůh nám odpouští celou vinu i trest, který jsme zaslou-
žili. Bere nás na milost a přijímá nás opět za své milované děti.
„Bůh je láska“ (1 Jan, 4, 8).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, svou rodinu ustavičně ochraňuj svou otcovskou láskou, aby byla tvou záštitou prosta všech překážek a byla ti oddána v dobrých skutečích. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ČTVRTEK PO 21. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Milosrdný a spravedlivý Bůh

1. Liturgie poslední neděle nás uvádí na konec světa. Očekáváme opětný příchod Páně, smrt, soud, konečný rozsudek. „Podobno je království nebeské králi, který chtěl klásti účty se svými služebníky“ (evangelium). Král je milosrdný a spravedlivý. Prosícímu služebníku odpouští dluh. Nemilosrdného služebníka dal mučitelům, „dokud by nezaplatil všechn dluh.“

2. *Pán je milosrdný.* Plným právem může žádat od svého služebníka, aby zaplatil celý nesmírný dluh. Ale on odpouští celý obnos a uplatňuje na něm milosrdenství. „Odpustil jsem ti všechn dluh, poněvadž jsi mě prosil.“ Všechn dluh! Bůh koná celou práci, i v odpouštění, kdykoli najde u dlužníka, u hříšníka, opravdovou vůli litovat, činit pokání a obrátit se. Úkon dokonalé lítosti, spojený s úkonem dokonalé lásky k Bohu, a proto s vůlí, konat všecko a vzít na sebe všecko, co žádá Bůh – a Bůh odpouští všechn dluh, vinu i trest, věčný trest pekla a časné tresty za hřích, očištec. Bůh je milosrdný. Mohl nás nechat zemřít, pokud jsme ještě byli v hříchu; On nás však v nekonečném milosrdenství snášel až do chvíle, kdy jsme, vedeni jeho milostí, litovali a obrátili se. Jeho milosrdenství nám dává čas a milost, kát se, vyzpovídat se a podat zadostiučinění. Potom nám Pán promine vinu a dá nám odpuštění a zároveň celou svoji lásku, svou milost, svou milující blízkost a přítomnost a nárok na věčné statky v nebi. „Bůh je bohatý na milosrdenství. Ve své veliké lásce k nám..., i přes to, že jsme byli pro své veliké hříchy mrtvi, přivedl nás k životu v Kristu..., spolu s Kristem nás vzkřísil a umístil nás v nebesích, aby ukázal... přenesmírné bohatství své milosti svou dobrotivostí k nám v Kristu Ježíši“ (Ef 2, 4–7).

Pán je spravedlivý. Služebník, kterému milosrdný Pán odpustil všechn dluh, potkal svého spoluslužebníka. Ten mu dluží maličkost ve srovnání s tím, co on sám dluží svému pánu. I padl před ním a prosí ho: „Poshověj mi, a všechno ti zaplatím.“ Ten však nebyl shovívavý. Nemilosrdně a tvrdě jej dává uvrhnout do žaláře, dokud

by nezaplatil dluh. Tu se na něho pán rozhněval a dal jej mučitelům, „dokud by nezaplatil všechn dluh“. Bůh činí celou práci i v trestu, tam, kde už nemůže uplatňovat milosrdenství. „Dokud by nezaplatil všechn dluh.“ I poslední z časných trestů musí být úplně odpykán v očištění. „Nevyjdeš tamodtud (z vězení očištění), dokud nezaplatíš poslední halír“ (Mt 5, 26). A když má duše neštěstí, že musí předstoupit před Soudce ve stavu smrtelného hříchu, Boží spravedlnost učiní celou práci v trestu věčného pekla. „Dokud by nezaplatil všechn dluh.“ Hříšník nebude moci nikdy splatit svůj dluh. Věčně tedy zůstane vyloučen od Boha, věčně ho bude tížit jeho vina, věčně je odsouzen, proklet, vyvržen na místě, kde „červ neumírá a oheň nehasne“ (Mk 9, 43). „Hrozné je upadnout do rukou (spravedlivého) Boha“ (Žid 10, 31). Hříšníkovi dá Bůh odníti „všechn jeho majetek“ (evangelium), všechny statky Božího dětství, milosti, věčnou slávu, a uvrhne jej do temnoty vnější: tam je „pláč a skřípění zubů“. Prikáže svým služebníkům: „Svažte mu ruce i nohy.“ Ubožák nemůže již učinit ani krok, nemůže už činit něco, aby unikl peklu. Všechna lítost, všechn pláč a všechny prosby jsou marné. Příliš pozdě! Věčné peklo!

3. Bůh je spravedlivý. Hrozné je upadnout do rukou spravedlivého Boha. Proto každý den a každou hodinu předcházíme Boží soud: chráníme svou duši, své srdce, své ruce před každým hříchem; sami sebe soudíme každý den ve vážném zpytování sebe, svých myšlenek, hnutí a skutků. Obáváme se spravedlivého hněvu Božího. Obáváme se pekla. Pohled na peklo se nám stává podnětem k dobru, k věrnosti vůči Bohu, ke ctnosti. Činíme pokání a podáváme smír.

Bůh je milosrdný. Důvěřujeme v Boží milosrdenství. Jsme sice zlí, slabí, naklonění k hříchu, plni chyb a slabostí a máme u Boha dluhy. Ale nemalomyslníme: pokoříme se pro své hříchy. Litujeme. Přijímáme svátost pokání. Modlíme se a snažně prosíme o milost a pomoc a jsme přesvědčeni, že při smrti nalezneme milosrdného Soudce. Tím milosrdnějšího, čím více jsme uplatňovali milosrdenství na svých bratřích. „Buďte milosrdní, jak milosrdný je i váš nebeský Otec“ (Lk 6, 36). „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství“ (Mt 5, 7).

Bůh je spravedlivý i milosrdný. Ve spoluobětování mše svaté podáváme jeho spravedlnosti s krví Ježíšovou dokonalý smír. On pak nám dává ve svatém přijímání Ježíše, vtělené milosrdenství Boží.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, svou rodinu ustavičně ochraňuj svou otcovskou láskou, aby

byla tvou záštitou prosta všech překážek a byla ti oddána v dobrých skutcích. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PÁTEK PO 21. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Náš dluh díků u Boha

1. „Podobno je království nebeské králi, který chtěl klásti účty se svými služebníky (úředníky). A když počal účtovat, předvedli mu jednoho, který mu byl dlužen desettisíc hřiven stříbra.“ Dlužníci jsme my sami, i já.

2. „*Předvedli mu jednoho, který mu byl dlužen deset tisíc hřiven stříbra.*“ Chudák nemůže zaplatit tak velký dluh. Tento služebník jsme my sami. My dlužíme Pánu obnos, který nikdy nemůžeme zaplatit. Dlužíme Mu dobro stvoření, neboť Bůh nám dal přednost před nesčetnými jinými, které mohl právě tak povolát k životu. Dlužíme Mu dobro udržování našeho života. Mohl by nás nechat prostě padnout v nic. Dlužíme Mu tělo i duši, síly a schopnosti tělesné i duševní, zdraví, život a všechno, co máme dobrého. Dlužíme Mu zvláště dobro vtělení Syna Božího, dobro vykoupení, přijetí za děti, povolání k účasti v životě Božím zde na zemi a jednou v nebi v oslavení duše i těla. Dlužíme Mu dobro přivtělení ke Kristu, vinnému Kmeni; dobro společenství svaté církve, její víry, její nauky, jejích svátostí, její svaté oběti a obětní hostiny; její liturgie; dobro účasti v dobrých skutcích ostatních dětí církve, přímluvy svatých a blažených v nebi, především milé Bohorodičky Marie. Dlužíme Mu nesčetné milosti pomáhající, kterými On nás denně uchovává před hříchy, chrání nás proti útokům satanovým, denně nás znovu vnitřně osvěcuje, pobízí a posiluje k dobru. Dlužíme Mu sílu k dobru, vytrvalost v našem snažení, každý pokrok v milosti a ve ctnosti. Dlužíme Mu zvláště milost povolání k řeholnímu nebo kněžskému stavu, ke stavu, ve kterém jsme uchráněni před tak mnohým nebezpečím a před špatnými příležitostmi a můžeme vésti život modlitby a spojení s Bohem. Vskutku máme veliký dluh u Boha, u svého Spasitele. Deset tisíc hřiven, ano, nekonečně více.

„*Poshověj mi, a všechno ti zaplatím.*“ Skutečně? Vážně? Ano, vážně a úplně pravdivě ve spoluobětování oběti mše svaté. Ona je podstatně „Eucharistia“, díkůčinění, zadostučinění, splácení dluhu díků. Tu bereme do svých rukou „čistý, svatý a neposkvrněný obětní dar,“ Krista, zabitého Beránka. Pozvedáme k nebi tento dar, Ježíšovo tělo, Ježíšovu krev, Ježíšovu duši s jejím nekonečným díkůčiněním

místo sebe a jako nekonečně cenné doplnění našeho díkyčinění o sobě nepostačujícího. „Shlédni na něj laskavě a přijmi jej (náš obětní dar) milostivě, jako jsi přijal se zalíbením obětní dary Abelovy, Abrahmovy, Melchisedechovy. Skrze Něho – (skrze náš obětní dar, Krista) a s Ním a v Něm je tobě, všemohoucí Otče, v jednotě Ducha svatého všecka čest a sláva“ (mešní kánon). Mše svatá je „Eucharistia“, oběť díkyčinění. Kdykoli se ve sv. církvi někde na zemi koná svatá oběť, obětujeme my všichni spolu s Kristem a splácíme dluh svých díků „skrze Krista, Pána našeho“. „Všecko ti zaplatím.“

3. „Všecko ti zaplatím.“ To je duch svaté církve a její liturgie, nejdokonaleji vyjádřený v oběti díkyčinění, v „eucharistické“ oběti. Konejme „eucharistii“, volá k nám církev. Odpovídáme: „Ano, tak se to sluší a je to spravedливо.“ Kněz, církev potvrzuje naše slova: „Vpravdě hodno a spravedливо, slušno a spasitelno jest, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky, svatý Hospodine, všemohoucí Otče, věčný Bože, skrze Krista, Pána našeho.“ V těchto slovech preface žije dále modlitba chvály a děkovná modlitba nejstarší křesťanské liturgie a vyjadřuje se nejpůvodnějším způsobem duch obětující církve. V mešní oběti vnikáme do ducha církve a vnášíme jej pak od oltáře do svého povolání, do všedního dne. Náš život není na prvním místě modlitbou prosebnou, nýbrž chválou, díkyčiněním a klaněním. Je neustálým „Chválíme Tě, velebíme Tě, klaníme se Tobě, oslavujeme Tě, díky vzdáváme Tobě pro velikou slávu tvou, Pane Bože, Králi nebeský, Bože Otče všemohoucí. Pane, Ježíši Kriste, jednorozený Synu. Ty jediný jsi Svatý, Pán, Svrchovaný, Ježíši Kriste, se Svatým Duchem ve slávě Boha Otce“ (mešní Gloria).

„Lidé se málo modlí, ale ještě méně vzdávají díky“ (W. Faber). Tisíce Otčenášů a Zdrávasů vystupují k nebi, aby odvrátili zlo nebo vyprosili milosti. Když však jsou tyto modlitby vyslyšeny, kde zůstává dík? „Copak nebylo uzdraveno deset malomocných? Kde je těch ostatních devět? Nikdo se nenalezl (z deseti uzdravených), aby se vrátil a vzdal chválu Bohu, leda tento Samaritán?“ (Lk 17, 17–18). Tato žaloba Páně se stává také pro nás o žalobou. Děkuje tak málo, poněvadž tak málo milujeme. Dík je tak velice věcí lásky, že v nebi budeme po celou věčnost děkovat Bohu, jak na Něho budeme věčně patřit a věčně Ho milovat.

„Děkujte Bohu Otci vždycky za všecko ve jménu Pána našeho Ježíše Krista.“ „Přednášejte své žádosti Bohu ve vroucí modlitbě s díkyčiněním“ (Fil 4, 6). „Když jste se naučili poznávati Pána Ježíše Krista, žijte v něm... na něm buďte zbudováni, buďte pevní ve víře... a oplývejte ve víře“ (Kol 2, 7). Tak to činí svatá církev ve své oběti, ve své modlitbě. Vejděme do jejího ducha díkyčinění.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, svou rodinu ustavičně ochraňuj svou otcovskou láskou, aby byla tvou záštitou prosta všech překážek a byla ti oddána v dobrých skutcích. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

SOBOTA PO 21. NEDĚLI PO SV. DUCHU

Náš dluh smíru vůči Bohu

1. „Království nebeské je podobno králi, který chtěl klásti účty se svými služebníky (úředníky). A když počal účtovat, předvedli mu jednoho, který mu byl dlužen deset tisíc hřiven“ (evangelium). Ten dlužník jsme my sami, jsem já.

2. „Předvedli mu jednoho, který mu byl dlužen deset tisíc hřiven“, podle našeho počítání obnos asi čtyřiceti milionů korun předválečných. Dlužník nebude moci nikdy zaplatit svému pánu tento obnos. A ten dlužník jsme my. Čím? Svými hříchy, jediným hříchem, především hříchem smrtelným. Hřích – smrtelný hřích je takový zločin vůči Bohu, tak velký dluh vůči Bohu, že nikdy nemůže být odčiněn člověkem samým. Ani nejtěžšími skutky pokání a zadostiučinění. Urážka se měří podle důstojnosti toho, komu je způsobena, zadostiučinění však a smír se měří podle důstojnosti toho, kdo podává zadostiučinění za urážku. Podle toho je hřích, poněvadž je urážkou nekonečné velebnosti Boží, bezprávím nekonečného rozsahu. Jak má konečná, stvořená bytost, člověk, podat zadostiučinění za nekonečné bezpráví? Je tedy zcela nemožné, aby člověk, který zhřešil, odčinil bezpráví, které Bohu způsobil hříchem. Ani všichni lidé, všechny stvořené bytosti dohromady to nezmohou. Jsme tedy opravdu ten služebník, který svému Pánu „byl dlužen deset tisíc hřiven“. Neboť všichni jsme zhřešili a způsobili Bohu nekonečné bezpráví: dědičným hříchem, svými osobními hříchy proti příkázáním Božím i církevním, myšlenkami, slovy, skutky i opomenutím. „Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa!“

„Poslověj mi, a všechno ti zaplatím.“ Máme zásluhy a zadostiučinění Krista, svého Vykupitele. On, Bohočlověk, a jedině On může podat Bohu rovnocenné zadostiučinění za naše hříchy. Učinil to svým utrpením a svou smrtí. Ve svatém křtu „nás přivtělil ke svému utrpení a ke své smrti“ a přivlastnil nám své utrpení tak, „jako bychom my sami trpěli a zemřeli“ (sv. Tomáš Aqv.). Denně smíme ve mši svaté jeho utrpení a smrt, jeho zásluhy a zadostiučinění, jeho nekonečně drahou

krev podávat Otci jako rovnocenný smír a rovnocenné zadostiučinění za všechny své hříchy a nedostatky. Taková je víra svaté církve: mše svatá je oběť smírná. „Svatý Otče, všemohoucí věčný Bože, přijmi milostivě tento neposkvrněný obětní dar. Tobě, svému živému a pravému Bohu, jej přináším (na zadostiučinění a usmíření) za své nesčetné hříchy a nedbalosti.“ „V duchu zkroušenosti a pokory nechť jsme přijati tebou, Pane“ (modlitba k obětování). „Pane, přijmi milostivě obětní dary. Jím jsi chtěl být usmířen a v mocné otcovské lásce jsi nám chtěl dát opět spásu“ (tichá modlitba): „Pane, ty ses nám stal útočištěm od pokolení do pokolení“ (stupňový zpěv), v krvavé smírné oběti na kříži a v nekrvavé smírné oběti na oltáři. „Přinášením mešní oběti je Bůh usmiřován, dává milost pokání a odpuštění hříchů i těch největších zločinů“ (sněm trid.). Smíme tedy plným právem říci: „Pane, poshověj mi a všechno ti zaplatím“, dám ti dokonalé zadostiučinění a smír v oběti mše svaté.

3. „Poshověj mi, a všechno ti zaplatím“, v zadostiučinění Ježíše, Vykupitele, v oběti mše svaté. On bude moci v oběti mše svaté jen tak dalece podat zadostiučinění za naši vinu, jak my se spojíme ve svaté oběti s jeho zadostiučiněním vůlí a jak jsme rozhodnutí také sami podávat zadostiučinění, činit pokání za své hříchy. Pán nám zasloužil na kříži odpuštění hříchů. Ale ne v tom smyslu, že bychom byli pak zbaveni povinnosti také sami konat pokání. Spíše se musíme snažit pokáním a umrtvováním si přivlastnit ve mši svaté odpuštění a milost, kterou nám získal Pán, a ve svaté oběti obětovat Otci své skutky k pokání spolu se zadostiučiněním Páně. Potom můžeme počítat s tím, že Otec nám odpustí vinu.

Vyžaduje se ještě druhá podmínka. „Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.“ Jestliže neodpustíme svým „spoluslužebníkům“, při soudě nás zavolá Pán a řekne nám: „Služebníku nešlechtný, všechn dluh jsem ti odpustil, poněvadž jsi mne prosil. Neměl ses tedy také ty slitovati nad svým spoluslužebníkem, jak i já jsem se slitoval nad tebou?“ „I rozhněval se pán a dal jej mučitelům, dokud by nezaplatil všechn dluh“, tj. na věky. „Tak i můj nebeský Otec učiní vám, jestliže neodpustíte ze srdce každý svému bratru.“ Jen tehdy odčiníme v oběti mše svaté svou vinu, když ze srdce odpustíme svému bratru.

Jdeme vstříc soudu, vstříc účtování. Čím blíže přichází smrt, tím naléhavější se stává požadavek pokání a zadostiučinění a požadavek: „Odpouštějte a bude vám odpuštěno“ (Lk 6, 37).

Modlitba:

Pane, přijmi milostivě obětní dary, kterými jsi chtěl býti usmířen a ve své dobrotivosti opět nám dát spásu. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie 22. neděle po Svatém Duchu

1. Hluboká vážnost nás provází k dnešní svaté oběti. Před námi stojí blízký příchod Kristův, takřka už započatý v příchodu Kristově, který se uskuteční ve svatém proměňování. Za námi leží život, poskvrněný nevěrností a hříchy. Tu doléhá na duši pocit tíživé viny. Z hlubokého vědomí viny, které by nás mohlo utlačit, voláme k blížícímu se Pánu: „Budeš-li, Pane, přihlížet k nepravostem, kdo obstojí? Však u tebe je slitování“ (introit). Tomuto svému naladění dáme zesílené vyjádření v Kyrie eleison a v církevní modlitbě.

2. Vůdčí myšlenku dnešní liturgie nám dává epištola slovy apoštola, strádajícího ve svých okovech: „Důvěřujeme v Pána Ježíše, že ten, který započal ve vás dílo dobré, dokoná je také až do dne Krista Ježíše.“ „Dobré dílo“ křesťanského života započal Pán ve svatém křtu (velikonoce). Símě nadpřirozeného života, které tam bylo vloženo do duše, má vyrůst a dozrát v dokonalé ovoce. Potom jsme připraveni pro den Kristův, pro den jeho opětného příchodu k soudu u jednotlivců v hodině smrti a u celého lidstva na konci světa. To je přání a modlitba apoštola Pavla a svaté církve, „abyste byli čisti a bez úhony ke dni Kristovu, jsouce naplněni ovocem spravedlnosti skrze Ježíše Krista“. Nejvýbornějším prostředkem k tomu, abychom se připravili k příchodu Kristovu, je láska, oddanost společnosti, bližním: „aby vaše láska víc a více vzrůstala“. Láska je svazkem dokonalosti, vyplněním zákona, pravou známkou, že máme ducha Kristova a jsme jeho učedníky, zárukou milostiplného příchodu Kristova. „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi“ (Mt 18, 20). Proto obec, shromážděná k svaté oběti, se sdružuje v duchu nejupřímnější lásky, stává se jedním srdcem a jednou duší, a ve stupňovém zpěvu zpívá žalm společenství, objímajícího se v lásce: „Hle, jak je dobré a utěšené, když bratři bydlí jednomyslně pospolu.“ Tam, kde láska navzájem spojuje srdce, přichází Pán a vylévá na ně své požehnání. „Dávejte, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu.“ (evangelium). Milující oddanost vůči společnosti je předpoklad a základ pro plodné spoluobětování mše svaté. Radostným a rozhodným „věřím, chci to“, odpovíme na Kristovu výzvu: „Dávejte, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu.“

3. Už v přinášení svaté oběti začínáme provádět své rozhodnutí. „Dávejte, co je Božího, Bohu.“ Ve svatém proměňování přichází Pán, jednorozený Syn Boží. Dává se nám do rukou jako čistý, svatý a Bohu milý obětní dar. Tu „dáváme Bohu, co je Božího“, jeho jediné a všecko, jeho Syna, s nekonečným bohatstvím a s nekonečnými statky, které on má. „Skrze něho, s ním a v něm je tobě všechna čest

a sláva.“ Do tohoto svatého obětního daru vkládáme sebe samy, tělo i duši, srdce i vůli zároveň s modlitbami, pracemi, ctnostmi, utrpeními, obětmi a sebezapřeními celého svatého společenství církve. „Hle, jak je dobré a utěšené, když bratři bydlí jednomyslně spolu (na ně se vylévá hojnost Božího požehnání), je to jako když vonná mast na hlavě (Kristus, pomazaný božstvím) stéká na bradu.“ „Dali jsme Bohu, co je Božího,“ jako vzácný plod milujícího společenství v modlitbě a v oběti s knězem a se spoluobětujícími. Nyní ve sv. přijímání sestupuje Boží spása s nebe. Ne nadarmo jsme prosili: „Budeš-li, Hospodine, hledět na nepravosti, kdo, Pane, obstojí? Však u tebe je slitování“ (introit). „Já volám, neboť ty mne vyslycháš, Bože“ (communio). Požehnání a milost přinášející příchod Kristův v dnešní mešní oběti je předobrazem a předehrou jeho příchodu k soudu. „U tebe je slitování.“ „Já volám, neboť ty mne vyslycháš.“ Mé rozhodnutí je toto: milující oddanost vůči Bohu: „Dávejte, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu!“

DVAADVACÁTÁ NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Dovršení

1. Církev zaujímají dnes vzhledem k jistému a blízkému příchodu Páně dvě myšlenky: myšlenka na dovršení, kterého máme dosáhnout až ke „dni Kristovu“, a myšlenka, že nám, údům církve, ještě mnoho chybí k tomuto dovršení.

2. *Očekávání posvátné liturgie.* Až do dne příchodu Páně, až do dne naší smrti jsme měli dosáhnout dovršení díla, které v nás Bůh započal při sv. křtu. S nekonečnou láskou a oddaností založil v nás Bůh v hodině svatého křtu „dobré dílo“ křesťanského života. Vybavil nás všemi milostmi a silami, kterých potřebujeme, abychom během pozemského života až k příchodu Páně, až k naší smrti dospěli k dovršení, k dokonalosti. Každý den, každou hodinu dával nám Pán nová osvětlení, povzbuzení a milosti, aby „naše láska víc a více vzrůstala v poznání a všelikém porozumění“; abychom tímto poznáním a porozuměním mohli „posoudit“, co „je lepší a dokonalejší“; abychom „byli čisti a bez hany ke dni Kristovu, naplnění ovocem spravedlnosti“, svatého a dokonalého života. A to „skrze Ježíše Krista,“ který nám svým utrpením a svou smrtí zasloužil milost a sílu k svatému životu a jako živý vinný Kmen nám, ratolestem, ji neustále dává.

Mohli jsme tedy a musili jsme se snažit o zdokonalení a dosáhnout ho, my jednotlivci a církev jako celek. Tak to očekává posvátná liturgie, svatá církev. „Bratři, důvěřujeme, že ten, jenž započal ve vás dílo dobré, dokoná je také až do dne Krista Ježíše“, tj. až do dne smrti a soudu (epištola).

Skutečnost. Starostlivým pohledem patří matka církev na množství svých dětí, které zrodila nebeskému Ženichu ve svátosti svatého křtu. Jak velké byly její mateřské radosti o neděli „Laetare“, o velikonočních, ve velikonočním týdnu, kdy každodenně vodila k svým oltářům novokřtěnce, svou naději, oděné bílým rouchem! Jak vroucně se tehdy modlila za svá „novorozeňátka“, aby mohla jít až do konce pevným a jistým krokem tou cestou, kterou nastoupila ve svatém křtu, aby neposkvrnila svůj křestní šat anebo aby se ho dokonce nestala nehodnými! Dnes pohlíží církev nazpět. Tolik zklamanych nadějí a očekávání! Tolik nevěrností, tolik těžkých hříchů v lůně církve! Tu může církev jen ještě prosit s žalmistou: „De profundis. — Z hlubin volám k tobě, Pane. Nebudeš-li moci, Pane, zapomenout, že jsme zhřešili, kdopak, Pane, obстоj?“ (introit). Hluboké zahanbení a vnitřní lítost a bolest proniká srdce církve. Chystá-li se dnes církev objevit se před svým Snoubencem, který „opět přijde“ ve svaté oběti, pak je Esterou, která v pocitu své nehodnosti se chvěje bázní, než předstoupí před krále. „Rozpomeň se na mne, Pane, panovníku nad všelikou mocí; a dej spořádanou řeč v má ústa, aby se moje slova líbila před tváří knížete“ (verš k obětování), „milosrdný Bože, dej, ať tato spasitelná oběť nás neustále zprošťuje našich vin“ (tichá modlitba). „Z hlubin volám k tobě, Pane: Pane, vyslyš mé volání“ o milost, o odpuštění. Přimkněme se k citům a k modlitbám církve.

3. *Zdokonalit se, dozrát!* O to jde posvátné liturgii. O díle svého zdokonalení pracujeme my sami, podněcování a podporování Boží milostí. Naší věcí je, neustále růst ve víře, v odevzdanosti Bohu a jeho Prozřetelnosti, v lásce k Bohu a ke Kristu a vždycky čistěji žít svatému zalíbení Božímu. Nejvlastnější a nejdůležitější práci o našem zdokonalení však musí vykonat Bůh. Bůh působí ve všech věcech a událostech. On působí také v nás a na nás a zaměřuje všechny věci a události k našemu mravnímu zdokonalení. On nás výborně zdokonaluje utrpením, pokořováním, nespravedlnostmi a nelaskavostmi, jež nám působí lidé; rozličnými vnitřními zkouškami, temnotami, pokušeními a vyprahlostmi; chybami a nedostatky, křížem každodenního odříkání, které nám Bůh ukládá; nemocemi, neúspěchy a ranami osudu. Jsme zdokonalováni tím, že jej necháme jednat s námi, jak se jemu líbí; tím, že úplně souhlasíme se vším, co na nás

dopouští a sesílá; tím, že se zcela přenecháme jeho ruce, bez výhrady, bez zvědavosti, bez bázně a strachu. Tak se staneme „čistými a bezúhonnými ke dni Kristovu a budeme naplněni ovocem spravedlnosti“, ovocem svatého života. Jak velice jsme ještě vzdáleni od tohoto zdokonalení!

„Naplnění ovocem spravedlnosti skrze Ježíše Krista“ (epištola). To je zdokonalení, které od nás očekává církev vzhledem k příchodu Páně k soudu: spravedlnost. To je ten stav, v kterém jsme tím, čím máme být jako lidé a jako křesťané, podle schopností a darů přirozených a nadpřirozených. Staneme se tím skrze Krista Ježíše, skrze Hlavu, která působí v nás, údech. Staneme se tím v té míře, jak jsme vrostli v Kristu, jak můžeme vpravdě říci s apoštolem: „Nežiji už vlastně já, nýbrž žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20). Hlava v údu, vinný Kmen v ratolesti. Nejvýhodnější prostředek, jak dokonale vrůst do Krista-Hlavy, je svatá Eucharistie.

„Hle, jak je dobré a utěšené, když bratři bydlí jednomyslně pospolu“ (graduale). Víme, že jsme údy Kristovy, údy církve, údy společenství svatých. Čím více, čím uvědoměleji a oddaněji žijeme společenství, rodině, farnosti a pracujeme, modlíme se, obětujeme a trpíme v celku, tím rychleji, jistěji a úplněji se staneme dokonalými; tím čistší budeme v den Kristův, tím více budeme naplněni ovocem spravedlnosti. Společenství církve je půdou, na které jediné dozrajeme v Kristu ke spáse a dospějeme k dokonalosti. Nestačíme si sami, potřebujeme druhých, potřebujeme celku.

Modlitba:

Bože, naše útočiště a sílo, ty sám jsi původce zbožnosti. Proto se ujmi zbožných proseb své církve a dej, abychom skutečně dosáhli, zač s důvěrou prosíme. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PONDĚLÍ PO 22. NEDĚLI PO SVATÉM DUCHU

„Správné slovo“

1. „Abyste byli čisti a bezúhonní ke dni Kristovu“ (epištola). To je přece starost a modlitba církve v každé mši svaté, v každé církevní hodině. Je to však její starost a modlitba především nyní, kdy se jí v symbolu končícího liturgického roku zřejmě přiblížil den Kristův. V této starosti volá církev, novozákonní Esther, k Pánu, dárci všeho:

„Dej mým ústům správné slovo, aby se moje řeč líbila před tváří knížete“ (ofertorium).

2. „Dej mým ústům správné slovo.“ To je prosba církve o „Slovo Boží“, o Krista, aby se on znovu stal jejím vlastnictvím ve svaté oběti, aby se s ní zasnoubil, aby ji pojal v sebe, aby ji zastupoval před Otcem jako její obětní dar, aby jako její Prostředník nesl její prosby a modlitby před Otce, aby ji konečně ve všech jejích údech při svatém přijímání naplnil svým životem a duchem, aby ji očistil a posvětil. Je to prosba církve, aby to Slovo Otcovo v obětování mše svaté jako zástupce nesvatých, hříšných bratří, volalo k Otci: „Budeš-li, Pane, hledět na nepravosti, kdo ob stojí? Však u tebe je smilování, Bože Izraelův. Z hlubin volám k tobě, Pane: Pane, vyslyš moje volání“ (introit). A opět: „Volám k tobě, Bože, ty mne vyslyšíš. Nakloň své ucho a vyslyš mou prosbu“ (communio). To dává modlíci se církvi důvěru a jistotu, že bude vyslyšena: ona má „správné slovo“. V ní se modlí Kristus, Syn Boží, v „němž má Otec své zalíbení“ (Mt 3, 17), Syn, kterého Otec „vždycky vyslyší“ (Jan 11, 41). Zdaž nevyslyší Otec toho, který zde na oltáři v lásce prosí za nás a s námi a v lásce se obětuje za nás? V modlitbovém a obětním společenství církve je také našim ústům dáno správné slovo: máme Krista, náš obětní dar, jeho tělo, jeho krev, jeho svatou duši, jeho modlitbu, jeho chválu Bohu, jeho dík Bohu, jeho zadostučinění. „V něm jsme obohaceni“ (1 Kor 1, 5), čisti a bezúhonní ke dni Kristovu, naplnění ovocem spravedlnosti.

„Jak je dobré a utěšené, když bratří bydlí jednomyslně pospolu. Je to jako vonná mast na hlavě, která stékala na bradu, na bradu Aronovu“ (graduale). To „správné slovo“ je tu, ve svaté oběti, Kristus, mezi svými bratry, v důvěrné společné modlitbě a společné oběti s nimi. On jako Hlava, oni jako údy, jeden Kristus. Ve společenství a jen ve společenství církve, která je živě spojena se svou Hlavou, která se se svou Hlavou modlí, s ní obětuje, zápasí a trpí, naše láska bude vzrůstat víc a více v poznání a porozumění, budeme volit věci lepší, budeme čisti a bezúhonní ke dni Kristovu, naplnění ovocem spravedlnosti. A to všechno dokonaleji v tom stupni, jak se vzdáváme osamocenosti, myšlenek jenom na sebe, modliteb a obětí jen za sebe a vejdemo v celek. Kristus Pán žije, působí, modlí se a obětuje především ve společenství, v celku. Tak těsně jsme navzájem spojeni a navzájem spolu spjati s lidmi ve svém tělesném i duchovním životě, ve svém myšlení, chtění, snažení, cítění a počínání, tak solidární je náš život, naše ctnost i náš hřích, že pro spasné úmysly Boží a pro nadpřirozené působení Kristovo přicházíme v úvahu jen jako celek, jako jednota. Z celku, ze společenství těla Kristova,

církve, nám, jednotlivcům, proudí Kristova milost a spása. „Incorporatur, ut vivificetur. Nejprve musíme patřit k tělu Kristovu: a jen potom můžeme mít život“ (sv. Augustin). „Jak je dobré a utěšené, když bratři bydlí jednomyslně pospolu“, spolu se modlí, oslavují Otce, děkují mu a klanějí se Kristu, „Jednorozenému“, společně „s mnohými bratřími“ (Řím 8, 29), kteří jsou jedno srdce a jedna duše, společenství modlící se a obětující církve. Jaká milost, že patříme ke společenství církve! Jsme šťastni, žijeme-li dokonale ve společenství a se společenstvím. Potom to na nás stéká jako vonná mast s Hlavy-Krista.

3. „Dej mým ústům správné slovo!“ Šťastná Esthero, svatá církvi! Hospodin ti dal správné Slovo: Kristus Pán je v tobě, žije a modlí se v tobě. On v tobě volá k Otci. Jak vznešené, jak účinné, jak silné a všemohoucí je tvé „Oremus“, tvá modlitba „skrze Krista, Pána našeho“, tvá oběť! Ty dáváš dokonale Bohu, co je Božího, v oběti mše svaté.

Pán tobě, církvi, dal správné slovo. Kristus Pán žije v tobě a pronáší k tvým dětem slovo pravdy. „Kdo vás slyší, mne slyší; kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá“ (Lk 10, 16). Nasloucháme tvému slovu a přijímáme je s posvátnou úctou. Ono očišťuje, osvěcuje, uzdravuje, posvěcuje a oživuje. Zůstaneme-li věrni tomuto tvému slovu, budeme „čisti a bezúhonní ke dni Kristovu“.

„Dej mým ústům správné slovo.“ On nám je dává, kdykoli se připojíme k modlitbám a *ke liturgii svaté církve*. Nikdy nemůže být světější a účinnější modlitba než liturgická modlitba církve. Je to Boží chvála vtěleného Slova Božího, věnovaná Otci ústy církve. V modlitbě církve dáváme Bohu, co je Božího!

„Dej mým ústům správné slovo!“ On nám je dává *ve svatém přijímání*. Vtělené, věčné Slovo Boží se stává ve svaté Eucharistii naším pokrmem, Kristus Pán v nás se klaní Otci, jej miluje a velebí s námi, za nás, místo nás! Jak jsme šťastni! Jak velká a účinná je naše modlitba! Jak je dobré a utěšené, když bratři bydlí jednomyslně pospolu!“ Kristus s námi ve svatém přijímání!

Modlitba:

Bože, naše útočiště a sílo, ty sám jsi původce zbožnosti. Proto se ujmi zbožných prosb církve a dej, abychom skutečně dosáhli, zač s důvěrou prosíme. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ÚTERÝ PO 22. NEDĚLI PO SVATÉM DUCHU

Kristus Soudce

1. Den Krista—Soudce. Předkládají mu otázku, aby ji rozřešil a rozhodl. Je židům dovoleno platit daň pohanskému císaři v Římě? Nepřipravil římský císař Židy o jejich národní samostatnost? Není to neobřezaný modlář? Je dovoleno, aby mu Žid platil daň?

2. *Starost lidí.* Na prvním místě je to daňová otázka, peněžní otázka. Na druhém místě je to politická otázka, která drží duše a myslí v napětí. Židé nechtějí, aby nad nimi vládli Římané. Už téměř sto let nesou tvrdé jho, které jim ukládá Řím. Na třetím místě je to osobní nebo spíše stranická záležitost, která zaměstnává farizeje. Ježíš si dobyl srdce prostého lidu. Farizeové, kteří chtějí být vůdci lidu, vidí mizet svůj vliv. Vidí, že Ježíš je odhalil před lidem. Proto mají starost: Jak se ho zbavíme? Konají zasedání a radí se, jak by ho polapili v řeči. Vymyslili dobře promyšlený plán. Postaví jej před peněžní otázku a zároveň před politickou otázku. „Je dovoleno platit císaři daň či ne?“ Řekne-li ano, pokazí si to u lidu, řekne-li ne, je revolucionář a bude mít co činit s římskou policií. Hle, starosti, zájmy a plány lidí. Peníze, politika, zničení protivníka. A kdyby to byli jen farizeové, pohané a nevěřící! Ale to jsou starosti, zájmy a plány také mnohých křesťanů! Pozemské zájmy, starosti a záležitosti bez konce!

Starosti Páně. „Je dovoleno platit císaři daň či ne?“ Ježíš prohlédl myšlenky a záměry tazatelů. Nepouští se do jejich starostí a záležitostí. Se svrchovanou velebností a s jasným pohledem se staví nad ně. „Ukažte mi peníz daně... Čí je tento obraz i nápis?“ Dí jemu: „Císařův.“ I řekl jim: „Dávejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Božího, Bohu.“ Naprosté uplatňování práva ve všem, vůči císaři i Bohu, vůči státu i církvi, vůči kultuře a náboženství, vůči člověku i Bohu. Ježíš stojí nad všemi vášněmi lidí. Jeho světem, jeho starostí je Bůh a Boží zákon, zákon spravedlnosti a lásky. Jak prostě se řeší problémy a otázky člověka tam, kde nemluví vášeň, zaujatost, sobectví! Tam, kde jedinou starostí člověka je Bůh, Boží přikázání, Boží zákon a zařízení, Bůh stačí. Bůh jediné stačí.

3. „*Den Kristův.*“ Liturgii září den Kristův v tom, co vypravuje evangelium. V Pánu, který s božským věděním a s božskou moudrostí rozřeší otázku, která mu byla položena, poznává liturgie soudce, před jehož úsudkem musejí všichni zmlknout. Ve vypravování evangelia poznáváme obraz dne Kristova, obraz soudu, jež bude jednou Kristus konat.

„Dávejte Bohu, co je Božího.“ Nyní ve mši svaté. K obětování dáváme Bohu, co je Božího, a klademe to na patěnu; naše vlastní já se vším, co jsme a máme, svůj čas, své schopnosti, svůj rozum, svou vůli, své srdce, svou svobodu, své zdraví, své práce, svá utrpení, své nedostatky, všechno. „Prijmi, Pane, tuto oběť.“ Tajuplným stykem s ním v oběti a v obětní hostině vyjdeme do všedního dne, do svého povolání a budeme dávat dnes po celý den císařovi, co je císařovo, a Bohu, co je Božího.

„Dávejte, co je Božího Bohu, a co je císařovo, císaři.“ Na prvním místě služba Bohu, zbožnost, život pro Boha. „Zbožnost je užitečná ke všemu a má zaslíbení života na tomto i na onom světě“ (1 Tim 5, 8). Teprve život pro Boha činí člověka silným a způsobilým pro úkoly vůči životu, společnosti, rodině, státu, kulturní práci. Činí ho obětavějším, trpělivějším, statečnějším, velkodušnějším, svědomitějším, věrnějším, on učí a působí, že konáme všechno s větším klidem, a sebeovládáním. On dává novou sílu k práci, odvalu k odříkání, k utrpení a nevyčerpatelnou plodnost. Nedává-li člověk především a ve všem Bohu, co je Božího, staví-li sám na sobě; opírá-li se o své vlastní schopnosti a o své vlastní jednání; působí-li bez Boha, bez náboženství, bez Krista, splní se na něm a na jeho jednání slova Písma: „Prokleta budiž země pod tvýma rukama“ (1 Mojž 3, 17). Jak může takový člověk dávat císařovi, společnosti, co je císařovo? „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj“ (Mt 19, 6).

Kristus, soudce! Vyžaduje naprostou poctivost v myšlenkách, slovech a počínání vůči každému, vůči příteli i nepříteli, vůči jednotlivci i společnosti. Obstojím před ním, před tímto Soudcem?

Modlitba:

Bože, naše útočiště a sílo, ty sám jsi původce zbožnosti, proto se ujmi zbožných proseb své církve a dej, abychom skutečně dosáhli, zač s důvěrou prosíme. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

STŘEDA PO 22. NEDĚLI PO SVATÉM DUCHU

Den Kristův

1. S novým důrazem nám připomíná liturgie „den Kristův“. Ona žije v tomto týdnu zcela v myšlence na příchod Páně. Chce, abychom se také i my dívali na tento pozemský život ve světle blízké smrti,

a soudu, věčnosti a záhrobního života. „Ve všech svých záležitostech pamatuj na poslední věci, a na věky nezhřešíš“ (Sir 7, 40).

2. „Blíží se den soudu.“ „Budeš-li, Hospodine, hledět na nepravosti, Pane, kdo obstojí?“ (introit). Nezapomeneš-li milosrdně na naše hříchy a nevěrnosti zde, v tomto pozemském životě, budeš-li je chovat v paměti a neodpustíš-li je pro den soudu: Pane, kdopak obstojí před tvým rozhněvaným pohledem? Ano, kdyby nás soudil svět, svět se svou mělkou morálkou a nepevnými zásadami, kdyby nás soudili jenom naši přátelé, kteří se nám dnes nejednou neodvážejí říci pravdu a upozornit nás na naše chyby; kdyby nás soudili jenom naši představení, kteří jsou nakloněni spíše ke shovívavosti než k přísnosti; kdyby nás soudili zpovědníci, kteří nám tak rádi všechno odpouštějí; kdyby nás soudili jen lidé, — potom bychom směli říci odvážně se svatým Pavlem: „Mně pramálo záleží na tom, zda jsem souzen vámi nebo soudem lidským... Ale mým soudcem je Pán... On osvítí věci skryté v temnotě a zjeví myšlenky srdce“ (1 Kor 4, 3–5) a bude soudit. „Všichni budeme stát před soudnou stolicí Kristovou (Řím 14, 10), v hodině smrti a při posledním soudu. „Na konci (při smrti) člověka budou zjeveny jeho skutky“ (Sir 11, 29). „Nic není skryto, co nebude odhaleno, ani tajno, co nebude poznáno“ (Mt 10, 26). „My všichni se musíme ukázat před soudnou stolicí Kristovou, aby každý dostal odplatu za to, co za života (pozemského) vykonal dobrého nebo zlého.“ (2 KOR 5, 10). To je rozhodující: „Kdo mne soudí, je Pán“, vševědoucí, nejsvětější, spravedlivý. Musíme se odpovídat před tím, jenž „přezkoumává ledví a srdce“ (Zjev 2, 23). „Pane, ty mne znáš, ty do mne vidíš; ty víš, zda nyní sedím nebo stojím. Předem vidíš všechny mé stezky, ani jediné slovo nepromluví nepozorovaně. Pane, ty víš všechno, staré i nové“ (Ž 138, 1–5). Kdybychom žili, jak si to přeje liturgie, v myšlenkách na Soudce a pod stálým dojmem blížícího se Soudce, oč správněji bychom pak nahlíželi a hodnotili povinnosti, oběti, námahy, utrpení, požitky a radosti života! Jak snadno bychom se pak pozvedli nad časné zájmy a ohledy, abychom žili jednomu potřebnému! „Pamatuj na poslední věci a na věky nezhřešíš.“

„Ke dni Kristovu.“ Ten je soudcem, který nás v lásce vykoupil na kříži, který vykonal všechno, aby nás pohnul k své lásce a přiměl nás, abychom svůj život vytvářeli podle jeho života. V našem pozemském životě zůstává Kristus v skrytosti. Mlčí a neukazuje se, ať mu lidé slouží nebo hřeší proti němu. On nemůže a nesmí vždy zůstat ve skrytosti. V okamžiku, kdy se končí život a duše se při smrti odděluje od těla, ujímá se Kristus slavnostně opět své vlády. Přichází jako Pán, jako Mistr. Budeme šťastni, můžeme-li se před ním ukázat

„čisti a bezúhonni“ a volat k němu: „Ukaž nám svou tvář a budeme spaseni“ (Ž 79, 4). Běda však těm, kteří na něho zapomněli! Jeho příchod jim nažene strach a bázeň. Běda těm, kteří přestupovali jeho přikázání, odmítali od sebe jeho pravdu a milost, stali se nevěrní jeho církvi, vysmívali se jí a pohrdali jí; běda těm, kteří žili se světem! Budou se trást, až Kristus uchopí před nimi žezlo, které zdánlivě dosud odložil z ruky. Přichází jako obnovitel. V čem jsme chybili, co jsme vykonali nebo opomenuli podle svého vlastního rozumu a podle své vlastní vůle, co jsme si hledali podle své pýchy a podle svého sobectví, musí se sklonit před mocí Soudce. Pokud se naše srdce oddalo tvorům, budeme nyní přinuceni uznat nicotnost a marnost stvořených věcí. Když se srdce odvrátilo od Boha, bude nyní po něm toužit. Jestliže naše srdce nalézalo pokoj v životě bez modlitby a sebezáporu, procitne nyní k pocitu zmatku a opuštěnosti. Jestliže se v našem nynějším životě nevydařilo tolik věcí, jestliže dobro nebylo uznáno, nýbrž spíše utlačeno, zatímco zlo vítězilo, potom zvítězí právo a řád. Pán postaví všechny věci na jejich místo. Potom smějící spravedliví pozvednout hlavu: jejich vykoupení se blíží (Lk 21, 28). Pán přichází jako Odplatitel. Potom budeme sklízet plody své víry a trpělivosti. Potom budeme patřit na milou tvář Ježíšovu. Potom my, kteří jsme ho následovali a denně jsme na sebe brali svůj kříž, kteří jsme bojovali, zápasili, odříkali se a trpěli, vejdemo ve věčný mír. Běda však těm, kteří vědomě odporovali Bohu a jeho svaté vůli a v tomto odporu zemřeli! Bůh je musí potrestat. Všichni, kteří mu odporovali, musejí odejít od jeho tváře (Ž 9, 4).

3. „Čisti a bezúhonni ke dni Kristovu.“ Budeme takoví? Ano, jestliže zde na zemi plníme svou povinnost, a plníme ji cele, povinnost vůči Bohu i vůči císařovi, povinnosti náboženské i sociální. „Dávejte, co je Božího, Bohu, a co je císařovo, císaři.“ Křesťanská dokonalost záleží v lásce k Bohu i k bližnímu pro Boha. Budeme-li se cele a upřímně snažit o dokonalost, budeme „čisti a bezúhonni ke dni Kristovu“.

„Čisti a bezúhonni ke dni Kristovu.“ Pán sám nám ukazuje cestu. „Nesudte a nebudete souzeni“ (Lk 6, 37). A jinde: „Jak činíš svému bližnímu, tak i můj nebeský Otec učiní tobě“ (Mt 18, 35). A konečně: „Kdybychom sami sebe soudili, nebyli bychom souzeni Pánem“ (1 Kor 11, 31); máme sami sebe soudit ve zpytování svědomí, v rozjímání, ve svaté zpovědi, ve stálé snaze o správné sebepoznání. Běda nám pro naše neoželené hříchy, pro náš nedostatek bliženské lásky, spravedlnosti v úsudcích, v řeči a jednání, pro naši vlažnost v rozjímání a ve zpytování svědomí!

Modlitba:

Bože, naše útočiště a sílo, ty sám jsi původce zbožnosti. Proto se ujmi zbožných proseb své církve a dej, abychom skutečně dosáhli, zač s důvěrou prosíme. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ČTVRTEK PO 22. NEDĚLI PO SVATÉM DUCHU

Vzrůst v lásce

1. „O to se modlím (Pavel), aby vaše láska víc a více vzrůstala v poznání a všelikém porozumění, abyste byli čisti a bez hany ke dni Kristovu“ (epištola). Den Kristův, den smrti a soudu je blízko. Nesmíme ztratit už ani minutu! Nyní jde jen o to, abychom vzrůstali ve své lásce k Bohu a Kristu.

2. *Bůh chce od nás dokonalou lásku.* „Miluj Pána, Boha svého, z celého srdce svého, z celé duše své, ze vší síly své a ze vší mysli své. A bližního svého jako sebe samého“ (Lk 10, 27). Bůh přikazuje, abychom jej milovali. Ano, přikázání lásky k Bohu je první a poslední přikázání, hlavní přikázání. A toto přikázání nezná meze. Láska je nenasytné dobro (sv. Jan Zlat.). Nemá míry, nikdy nezůstává stát a nikdy nezná „Už dost“. Nikdy nemůže člověk tak milovat Boha, jak On zasluhuje. Člověk vždycky může, vždycky musí vzrůstat v lásce. Nikdy zcela nevyplnil přikázání lásky k Bohu. Vždycky musí ještě mnoho milovat, aby miloval Boha „z celého srdce a ze všech sil“. Naše láska musí tedy vzrůstat až do smrti. Jsme totiž na pouti do nebe. Tato pouť však vyžaduje stálý pohyb. Dokud jsme ještě nedosáhli cíle věčnosti, je postup kupředu svatým příkazem. Běda nám, kdybychom někdy řekli: „Miluji jen potud, ale dále ne!“ Nesplnili bychom první a velké přikázání. Podobali bychom se dětem, které nutnou zákonitostí musejí růst a tak dojít k dospělosti, které se však opožďují ve vzrůstu. Nezůstanou dětmi, nýbrž stanou se zrůdami, znetvořenými trpaslíky. Nerosteme-li v lásce, nezůstáváme prostě začátečníky: po stránce náboženské a mravní jsme zákrsky, nevzhledné zrůdy. Má k tomu snad směřovat svatý křest, který jsme přijali? Má k tomu směřovat vtělení Syna Božího, jeho smrt na kříži, jeho láska, s kterou nás jako ratolesti přijal v sebe, vinný Kmen? Mají k tomu směřovat mnohá naučení, milosti a povzbuzení končícího církevního roku? A nesplníme-li první a nejpodstatnější z přikázání Božích, budeme potom zachovávat jiná přikázání Boží? Proto po-

važuje posvátná liturgie za tak důležité, abychom rostli v lásce!

Dokonalá láska znamená dokonalé vítězství nad sobectvím, smyslností, leností, nenávisť, netrpělivostí, nespravedlností v úsudcích; dokonalé vítězství nad pouze přirozeným způsobem nazírání a smýšlení; nad návykem jednat z pohnutek a ohledů pouze přirozených; dokonalé vítězství nad přirozenou činností, nad mocným pudem sebeuplatňování, nad neovládanou touhou po smyslových útěchách, nad všelikou duchovní domýšlivostí a pýchou, nade vším, co se přiči duchu víry a důvěře v Boha a nám překáží dokonale milovat Boha. Láska však vyžaduje nejen umrtvování a očišťování smyslů i ducha, tj. naší vlastní činnosti. Vyžaduje silnou, zařezávající práci Boží v naší duši vyprahlostmi, pokušeními, utrpením, pokořováním a soužením, spojenou s novými vhledy do nevyzpytatelných hlubin Božích, do nicotnosti tvorstva, do závažnosti hříchu, do hlubokého ponížení Ježíšova v tajemství vtělení a přesvaté Eucharistie. Pracoval-li v duši Bůh, pak duše bere na sebe pro Boha každé dílo a každou oběť. Nic už nepřipisuje sobě samé, nýbrž všechno vztahuje k Bohu. Ve všem spatřuje a vidí Boha, jeho blízkost, jeho lásku. „Kdo se přidružuje Pána, je (s ním) spojen jedním duchem“ (1 Kor 6, 17). Duše zná ještě jen lásku. Její skutky jsou skutky čisté, dokonalé lásky. Všecky jsou takové, jaké mají být. Bůh působí, že dokonalá duše ví, co má vědět; že myslí na to, na co má myslet; že zapomene na to, nač má zapomenout; že miluje, co má milovat, a že všechno miluje toliko v Bohu a pro Boha. Vzácný život lásky! Jediný úkon dokonalé lásky je cennější před Bohem a pro celou církev Boží užitečnější a plodnější než všechny úkony a skutky nedokonalé lásky. „A proto se modlím já, církev, aby vaše láska víc a více vzrůstala.“

3. „Aby vaše láska víc a více vzrůstala.“ To je úmysl posvátné liturgie, církevního roku s jeho slavnostmi a milostmi. To je zvláště úmysl přesvaté Eucharistie jako obětní hostiny. Ona živí život milosti, stupňuje celý vnitřní život, rozmnožuje sílu ctností vlitých s posvěcující milostí a dává nám radostnou odvahu k dobru, k snaze o dokonalý a svatý život. Vzrůst v lásce k Bohu se projevuje neklamně v tom, že chceme vrůst do společenství bratří, těla Kristova, že upřímně chceme žít s bližními a pro bližní, že chceme křesťansky milovat bližní. Proto dnešní liturgie na slova epištoly odpovídá stupňovým zpěvem: „Hle, jak je dobré a utěšené, když bratři bydlí jednomyslně pospolu.“ Pravá, nadpřirozená bratrská láska je nejen velmi těsně spjata s láskou k Bohu a ke Kristu, nýbrž ona je spíše totožná s láskou k Bohu a ke Kristu. Vzrůst v lásce k Bohu znamená zároveň vzrůst v bratrské lásce; v oddanosti společenství církve, obětujících, zápasících, trpících, tísněných bratří. Touto cestou se

staneme čistými a bezúhonnými pro den Kristův. Tak smýšlí posvátná liturgie! Kéž bychom přece žili podle ní!

„Aby vaše láska víc a více vzrůstala.“ To musí působit především On, Pán. On, který jedině může v nás překonat a zničit nepřitele svaté lásky k Bohu a k bližnímu. „Nestaví-li Hospodin domu, nadarmo se lopotí, kteří jej stavějí“ (Ž 126, 1). On, který veškerým svým působením v nás sleduje jediný úmysl, zbořit v nás sebelásku a tím v nás vytvořit místo pro lásku k Bohu. On to může, musí a chce způsobit. Proto se církev modlí za nás, aby naše láska vzrůstala. Důvěřujeme v modlitbu církve. V ní se modlí Kristus!

Modlitba:

Bože, naše útočiště a sílo, ty sám jsi původce zbožnosti. Proto se ujmi zbožných proseb své církve a dej, abychom skutečně dosáhli, zať s důvěrou prosíme. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Dej nám vzrůst ve svaté lásce, dokonalou lásku.

PÁTEK PO 22. NEDĚLI PO SVATÉM DUCHU

Vzrůst v lásce

1. Církev se modlí za nás o vzrůst v lásce. Před jejím zrakem stojí „největší a první prikázání“, které dal Pán člověku: „Miluj Pána, Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své a z celé mysli své a ze všech svých sil a bližního svého jako sebe samého!“ (Mt 22, 37–38). Láska je pravá a podstatná dokonalost a zdokonalování člověka a křesťana. Na lásce závisí, zda jsme „čisti a bezúhonní ke dni Kristovu“. Láska rozhodne náš věčný osud.

Kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm“ (1 Jan 4, 16). Láska odstraňuje já a ty. Řeč lásky zní: „Všechno, co je mé, je tvé; a co je tvé, je mé“ (Jan 17, 10). Láska dává všechno. Ona je posledním vyjádřením, posledním slovem pro to, co zmůžeme. Láskou shrnujeme celé své bytí a snažení a dáváme se cele a úplně do služeb toho, koho milujeme. Láskou vzdáváme Bohu hold, klaníme se mu, oslavujeme a ctíme jej nejdokonaleji. Proto je láska, a jen láska, vyplněním zákona (Řím 13, 8) a svazkem dokonalosti (Kol 3, 14). „Všechna prikázání se těsně vztahují jen k lásce; jsou vlastně jen jedním prikázáním: neboť všechno, co se prikazuje, zakládá se na lásce. Jako četné větve a ratolesti na stromě vyrůstají jen z jednoho kořene, tak vyrůstají všechny úkony ctnosti z jedné lásky. A právě tak jsou neplodné

větve dobrých skutků, nejsou-li spojené s kořenem lásky. Příkázání Boží jsou tedy mnohá a přece jen jedno: mnohá v mnohosti skutků, jedno v kořenu lásky“ (sv. Řehoř Veliký). Tak se tedy všechna příkázání pohybují kolem lásky. Je to také láska, a jediné láska, která nás spojuje s Bohem a činí nás podobnými Bohu. Ona nás činí předmětem lásky Boží, dětmi Božími a přivádí k nám samého Boha: Bůh Otec, Syn a Duch svatý, přebývá v nás a dává nám spolu mít, spolu požívat a spolu prožívat svůj božský, svatý, blažený život. „Kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm.“

Vzrůst v lásce. Jsou jistá znamení vzrůstu v lásce. Čím více milujeme, tím živěji a bolestněji se v nás ozývá pocit naší nedokonalosti, hříšnosti, nečistoty a nesvatosti. Bolestně pociťujeme, jak velice se stále necháváme zdržovat nicotnými, bezvýznamnými věcmi od úplné oddanosti Bohu; jak málo odpovídáme na lásku Boha a našeho Spasitele svou velkodušností; jak velice jsme vůči Bohu skoupí a maličerní, neschopni dát mu všechno, i to poslední a nejhlubší. Je to pocit, který nám neodnímá odvalu a neochromuje nás, nýbrž nás pokořuje a podněcuje, abychom se tím dokonaleji stravovali pro Boha a Spasitele. Je to pocit, který vedl svaté k tomu, aby toužili po pokorováních a utrpeních. Dříve si jim stávalo vědomí hříchu mukou a podnětem k horlivosti: nyní je jim nesrovnatelně větší mukou jejich neschopnost milovat, stravovat se v oběti pro Něho. Rádi by chtěli dávat Bohu velkoryse. To v nich způsobilo vědomí nedostatečnosti a bezcennosti toho, co činí. To je známkou, že vzrůstají v lásce. Čím více vzrůstáme v lásce, tím více jsme nespokojeni se stavem, v kterém právě jsme. Ne tak, že by tato nespokojenost v nás způsobila neklid ducha, jistou skleslost a malátnost a jakýsi druh rozladěnosti. Ona nás vede spíše k vyššímu a lepšímu. Budí v nás stálou touhu stát se dokonalejšími, čistšími, světlejšími. Působí v nás radostnou vděčnost vůči Bohu a neochvějnou důvěru v novou pomoc Boží a v milost Boží, zároveň s hlubokou bolestí nad tím, že neodpovídáme největší části milostí, které jsou nám nabízeny. A konečně čím více vzrůstáme v lásce, tím více se ozývá tichá, ale nepřekonatelná touha, všechno, co přináší život, vidět vždy ještě dokonaleji jako seslané od Boha, všechno zaměřovat k Bohu, všechno ještě dokonaleji činit a snášet podle vůle Boží a pro Boha z čisté, svaté lásky.

3. „Hle, jak je to dobré a utěšené, když bratři bydlí jednomyslně pospolu“ (graduale). Těmito slovy nás odkazuje posvátná liturgie na *společenství církve*, spojené s Kristem-Hlavou. Ve společenství těla Kristova, bratří, naše láska poroste víc a více a bude se zdokonalovat. V ní, a jen v ní nás pojímá v sebe Pán, „prvorozený mezi mnohými bratřími“ (Řím 8, 29), činí nás svými údě a tak nám dává moc, aby-

chom své modlitby, jednání a utrpení, které je z nás samých tak nicotné, připojili k jeho modlitbám, k jeho jednání a utrpení. Nyní jsou naše jednání, modlitby a utrpení živě spojeny s jeho svatými, nekonečně cennými modlitbami, s jeho jednáním a utrpením, jsou naplněny a nesený jeho duchem, jeho láskou k Bohu, jeho čistotou a dokonalostí. Nabývají nové, vyšší ceny před Bohem, než je ta, kterou mohou mít jen z nás. Tak se uskuteční nový, dokonalý vzrůst v milosti, v ctnosti a v lásce. To všechno je ovoce svatého křtu, ovoce přivtělení ke Kristu-Hlavě a ke společenství církve. „Hle, jak je dobré a utěšené, když bratři bydlí jednomyslně pospolu.“ Co bychom byli bez společenství s naším prvorozeným bratrem Kristem a s jeho církví, bez společenství s údy Kristovými, s pokřtěnými!

„Dej mým ústům správné slovo“, Krista ve svaté Eucharistii. To je cesta ke zdokonalení naší lásky. Ve svaté oběti se dává Pán, Boží Slovo, jako obětní dar Otci do našich rukou. Naším je jeho Srdce, jeho modlitba, jeho nekonečně svatá láska, jeho díkůčinění, klanění a chvála. „Skrze něho, v něm a s ním je tobě, Bože, důstojná, dokonalá oslava“, také od nás. Milujeme Boha láskou samého Srdce Ježíšova. Ve svatém přijímání se stává obětovaný, láskou k Otci planoucí Pán, duší naší duše, našeho jednání, našich modliteb, obětí a utrpení. On přesazuje do našeho srdce žár lásky, která stravuje jeho Srdce. Bůh nám vkládá do úst „správné slovo“. Zdaž tu nemusí naše láska silně vzrůstat a zdokonalovat se? Kéž bychom jen měli ducha posvátné liturgie! Kolik odvahy a důvěry by nás pak oduševňovalo! „Všecko mohu v tom, který mě posiluje“ (Fil 4, 13). Zda nehlédíme příliš mnoho na sebe a příliš málo na něho, na Krista, který žije a působí v nás? „Nežiji už vlastně já, nýbrž žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20).

Modlitba:

Bože, útočiště naše a sílo, ty sám jsi původce zbožnosti. Proto se ujmi zbožných prosb své církve a dej, abychom skutečně dosáhli, zač s důvěrou prosíme. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

SOBOTA PO 22. NEDĚLI PO SVATÉM DUCHU

Svatá láska k Bohu

1. Církev se modlí, aby naše láska víc a více vzrůstala v poznání a všelikém porozumění. Tak budeme moci rozlišovat, co je lepší, a budeme čisti a bezúhonní ke dni Kristovu (epištola).

2. „Aby vaše láska víc a více vzrůstala v poznání.“ Kde je více lásky k Bohu, tam je hlubší vhled do božských věcí. Vzrůst lásky znamená prohloubené a rozšířené poznání Boha, jeho vlastností, jeho tajemství, jeho děl ve stvoření, vykoupení, posvěcení a oblažení člověka. Láska spojuje duši s Bohem. Milující duše spočívá na Srdci Božím. A je tam ráda, podobně jako dítě na srdci milující matky. Nalézá svou jedinou radost v Bohu. Čím více touží po Bohu, tím těsněji ji Bůh připoutává k sobě a zjevuje se jí v skrytosti a dává jí vidět a okoušet, jak je sladký. Duše má hluboké poznání o Bohu a jeho tajemstvích, má vědění, která jí sdílí osobně a přímo Bůh sám. Dává se jí poznat tajuplným způsobem. Sdílí jí požívání své lásky přímo sám, nikoli teprve poučováním prostřednictvím lidí, knih a četby. Přebývá v milující duši cele jako láska, dobrota, blahosklonnost, útěcha. Duše se smí k němu přiblížit, dotýkat se ho, důvěrně s ním mluvit, otevřít se mu, jako květina se otvírá slunci, aby do sebe přijala plnost jeho světla. Se svatou láskou vzrůstá světlo, poznání, porozumění, zalíbení v Bohu a jeho podstatě, ve vnitřním životě Božím, v Boží pravdě a blaženosti. V tomto smyslu se modlí církev za nás, aby naše láska víc a více vzrůstala v poznání a porozumění.

„Abyste mohli rozlišovat, co je lepší.“ Poznání vycházející z lásky nám dává nahlédnout, že nejsme ještě tím, čím máme být. Ono nám dává smysl pro to a touhu po tom, co leží před námi, po ideálu dokonalého spojení s Bohem, touží po tom, aby dokonale spolu s ním prožívala jeho život a denně ještě více byla stravována plameny jeho nekonečné svatosti. Poznání vycházející z lásky pak pudí k čistotě v myšlení, snažení a jednání. Ponoří-li se milující duše do žáru božské čistoty a svatosti, je nutně dokonale očištěna od všeliké nečistoty, hříšnosti a sobeckosti. Stane se čistou ve svých úmyslech, pohnutkách, slovech a ve všem svém počínání. Konečně poznání vycházející z lásky působí, že „jsme naplněni ovocem spravedlnosti“, ovocem dobrých, svatých skutků. Láska a čin patří k sobě tak velice, že jedno bez druhého nemůže být. Jenom ty skutky jsou dobré a svaté, které jsou vykonány z lásky: láska je duší a kořenem dobrého skutku. Ale právě tak se láska zmenšuje a mizí, není-li živena dobrými skutky, podobně jako uhasne oheň, nepřikládá-li se dřevo. Dobré skutky jsou potravou lásky, životní podmínkou lásky. Kde v nás žije svatá láska, tam „jsme naplněni ovocem spravedlnosti“ a jsme čisti a bezúhonní pro den Kristův, pro hodinu smrti a soudu.

3. Posvátná liturgie má co činit se zdokonalením lásky. Láska obepíná všecko. Ona je první a poslední z ctností, ano ona sama je všechna ctnost. Kde chybí láska, chybí všecko. Kde je láska, je všecko,

poznání, snaha i čin. Kde je láska, dáváme Bohu, co je Božího, a císařovi, co je císařovo.

Láska dává všechno bez výhrady. Láska chce všechno přetrpět a nic nevyjímá. Láska Boží se odříká světa, jeho statků, jeho poct, jeho radostí. Ona křížuje tělo, obětuje čas, sílu, zdraví, život pro Boha. Zalíbení Boží klade nade všechno, nad každé uspokojení, i nad vlastní blaženost. Bůh přede vším, Bůh nade všechno! Láska je silná. Pohrdá světem s jeho svody i hrozbami právě tak, jako ďáblem s jeho pokušeními. Poutá vášně a přetrhává špatné návyky. Dorostla pro všechny zkoušky, pro všechna dopuštění, pro všechny kříže a strádání, pro všechny nespravedlnosti a pokořování, pro všechna umrtvování, námahy a obtíže. Láska nehledá vlastní prospěch. Ona miluje Boha ne pro jeho dary, nýbrž pro něho samotného. Proto podřizuje i blaženost, po níž toužíme, zalíbení Božímu. Všechno zaměřuje k Bohu a nezná jinou touhu, než vším sloužit Bohu a odpovídat jeho zalíbení.

Láska k Bohu se stává nutně také láskou k bližnímu. Jak můžeme milovat Boha a nemilovat zároveň bližního, tj. toho, koho Bůh objímá božskou láskou? Pro koho On poslal svého jednorozeného Syna na svět? Pro koho Pán vykřvácel a zemřel na kříži? Pro koho založil církev a svátosti? V kom s láskou přebývá a působí trojjediný Bůh? Láska k Bohu je láska k bližnímu. „Hle, jak je dobré a utěšené, když bratři bydlí jednomyslně pospolu (graduale).“

Modlitba:

Bože, naše útočiště a sílo, ty sám jsi původce zbožnosti. Proto se ujmi zbožných prosb své církve a dej, abychom skutečně dosáhli, zač s důvěrou prosíme. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie 23. neděle po sv. Duchu

1. Základní myšlenku dnešní mše svaté odhaluje evangelium. Představený synagogy, jménem Jairus, jde za Spasitelem: „Má dcera právě skonala. Pojď, vlož na ni ruku, a bude živa.“ Zemřelá je v liturgii obrazem židovství, mrtvého pro Kristovu víru a Kristovu církev. Ježíš se dává na cestu vrátit zemřelé život. Tu k němu přistupuje žena a plná víry se dotýká lemu jeho roucha: „Dotknu-li se jen jeho roucha, budu uzdravena.“ Žena trpící krvotokem je obrazem pohanství, připojujícího se ke Kristu. Je nejprve uzdravena, ještě dříve, než Spasitel přijde do domu Jairova. Pohané se nejprve stali účastni spásy; teprve když pohané vstoupili do církve Kristovy,

přijdou také izraelité jako národ ke Kristu. Když se to však stane, pak už nebude daleko opětný příchod Kristův.

2. Dnes se raduje církev z té hodiny, ve které Kristus navštěvuje svůj dříve vyvolený národ svou spásou a vrací mu život jako dceři představeného synagogy. Plna důvěry se drží těchto slov: „Obmýšlím myšlenky pokoje, a ne záhuby. Přivedu vás (národ izraelský) ze zajetí“ k svaté církvi, k účasti v milostech a v požehnání vykupitelského díla Kristova. „Omilostnil jsi svou zemi, ukončil jsi zajetí Jakubovo (tj. židovství)“ — introit. Stanou se dětmi Božími s těmi, kteří jsou z pohanství, a budou mít účast v dědictví Božích dětí. Potom bude jeden Pastýř a jedno stádo, jedno království Boží, jedna církev, jedno věčně trvající společenství svatých pod jednou Hlavou-Kristem, Kristovo vítězství, vítězství milosti! Tak cítí, tak doufá, tak prosí církev. Ona chce a přeje si spásu všech, aby všichni přišli ke Kristu, ať pohaní či židé, a dosáhli od něho spásy. Modlitbu a přání církve činíme svou vlastní modlitbou a prosbou a zaútočíme na nebe devaterým Kyrie eleison. Toužebně očekáváme s Jairem a ženou, trpící krvotokem, setkání s Kristem, „aby (při svém opětovném příchodu, při zmrtvýchvstání těla) proměnil naše pomíjející tělo“ (epištole), ještě mnohem účinněji, než to učinil na nemocné ženě a na mrtvé dívce. Žijeme dnes s liturgií cele v myšlence na opětný příchod Kristův, tak obšťastňující pro celou církev, kdy ona ve svém celku, ve všech svých dětech a údech (tolik jich z lidstva zemřelo ve stavu posvěcující milosti), bude pozvednuta „z hlubin“ pozemské bídy do výšin patření na Boha, věčného klidu a blaženosti. Co dnes Spasitel vykonal na nemocné a na mrtvé, to působí v nesmírných rozměrech na lidstvu, na církvi, když ji z místa vyhnanství vrací navždy do otcovského domu. Tak zpíváme v graduale: „Pane, osvobodil jsi nás (církev, a v ní také nás) od našich sužovatelů... V Bohu se budeme honosit ustavičně.“ Blažený příchod Kristův na konci světa pro celé lidstvo, na konci našeho pozemského života pro každého z nás! Bude to den „osvobození“. „Obmýšlím myšlenky pokoje.“

3. Už dnes nám září v mešní oběti. V představeném synagogy a v nemocné ženě jde dnes církev a jdeme my v obětování Kristu vstříc. Co mu můžeme dát jako obětní dar? Jako Jairus a nemocná žena jen bídu, churavost, smrt. Jsme přece všichni dědičným hříchem i svými osobními hříchy ranění, slabí, nemocní, churaví. „Z hlubin (churavosti, bídy, hříchu) volám k tobě.“ V oběti nacházíme Krista. Ve svatém proměňování přichází k nám vstříc. Dává se tak dojmout naší bídou a ubohostí, že nejen milostivě naslouchá našim prosbám, nýbrž v nejhlubším společenství srdce, života a oběti činí je svými vlastními prosbami a pojímá je do své čisté, svaté oběti. V oběti

přednáší Otci naši bídu, naše prosby, naši touhu a podporuje je svou láskou, svými zásluhami, svou čistotou a svatostí. Modlí se s námi: „Chléb náš vezdejší dej nám dnes. Odpusť nám naše viny. Neuveď nás v pokušení. Zbav nás od zlého.“ A ještě více! Ve svatém přijímání přichází k nám On, úplně týž, kterého se dotýká nemocná žena z evangelia a který vzal za ruku dívku Jairovu a probudil ji k životu. On se dotýká také nás, své církve, a my všichni máme zakusit, že z něho vychází síla a uzdravuje všechny. „Obmýšlím myšlenky pokoje, a ne záhuby.“ „Vpravdě vám pravím: O cokoli budete prosit v modlitbě, věřte, že to dostanete a že se vám to splní“ (communio). Co se stalo prosícímu přestavenému synagogy a mlčky prosící nemocné ženě, to se má uskutečnit i na těch, kteří se setkají s Kristem, Spasitelem, ve mši svaté a v obětní hostině svatého přijímání a budou ho prosit. „Obmýšlím myšlenky pokoje.“

DVACÁTÁ TŘETÍ NEDELE PO SVATÉM DUCHU

V očekávání

1. „Toto praví Hospodin: Obmýšlím myšlenky pokoje (vykoupení) a ne záhuby. Budete ke mně volat a já vás vyslyším. Přivedu vás ze zajetí se všech míst“ (introit). Příchod Kristův při smrti jednotlivce a zvláště na konci světa znamená nejen soud, ale znamená konečně i „přivedení zajatců domů“, konečné vysvobození, vykoupení, přijetí do blažených příbytků nebeského, věčného domova. Liturgie povznáší náš pohled do blízkého dokonalého života nebe, který nás očekává a který už začal v nás životem posvěcující milosti, přivtělením ke Kristu a k církvi.

2. „*Naše vlast je v nebesích, odkud také očekáváme Spasitele, Pána našeho, Ježíše Krista. Ten promění mocí, jíž si může všechno podrobit, pomíjející naše tělo, aby bylo podobné jeho oslavenému tělu*“ (epistola). Dosud ještě voláme „z hlubin“ bídy a nicoty pozemského života. Dosud ještě zápasíme a bojujeme a jsme na každém kroku vystaveni omylům, pokušením a nebezpečí, že zhřešíme. Dosud ještě žijeme život odříkání a ponížení, který vedl Ježíš a který On, Hlava, dále žije zde na zemi v nás, svých údech. Jako jemu, Hlavě, se dostalo vzkříšení a oslavení teprve potom, když dobojoval na kříži, tak i pro jeho církev, pro nás, se rozbřeskne jitro oslavení teprve potom, až bude dobojován boj pozemského života a poslední úd tajemného

těla Kristova dozraje v lásce, zápolení a utrpení k podobnosti s Hlavou. Potom bude konec, plné, celé uskutečnění spásy podle vzoru oslaveného Pána. Potom už nebude církev trpět a bojovat. Potom bude triumfovat po celou věčnost. „Pane, osvobodil jsi nás od našich sužovatelů a zahanbil jsi ty, kteří nás nenáviděli“ (graduale). Potom nastane dokonání, dokonalé vykoupení pro duši i pro tělo. „Věřím v těla vzkříšení a život věčný.“ Tento den konečného vykoupení při vzkříšení z mrtvých, při posledním soudu, tento den svého návratu do věčné blaženosti očekává a po něm touží posvátná liturgie v těchto posledních týdnech církevního roku. „Z hlubin volám k tobě, Pane. Pane, vyslyš mou modlitbu“ (ofertorium). Se svatou církví v posledních týdnech církevního roku pozvedáme i my svůj pohled do jediné pravého života, k němuž jsme byli vykoupeni, pokřtěni a požehnáni tak hojnými milostmi. „Očekáváme Spasitele, který promění naše pomíjející tělo a učiní je podobným svému oslavenému tělu.“

„*Naše vlast je v nebesích*“ (epištola). „Mnozí (křesťané) žijí jako nepřátelé kříže Kristova. Jejich konec je zahynutí, jejich bůh je břicho a jejich sláva je v jejich vlastní hanbě (tj. chlubí se svými hanebnými činy), myslí na pozemské věci“ (epištola). „Naše vlast je však v nebesích.“ To je požadavek konce církevního roku. Cítíme se přímo před branami nebeské vlasti. Žijeme sice ve světě, ale nemáme s ním už nic co činit, nakolik svět smýšlí a žije pozemsky. Žijeme ve smýšlení apoštolově: „Bratři, čas je krátký. Proto ať žijí také ti, kdo mají manželky, jako by je neměli, a ti, kdo pláčí, jako by neplakali, a kdo se radují, jako by se neradovali, a kdo kupují, jako by nic neměli, a kdo se stýkají se světem, jako by se s ním nestýkali... Přeji si, abyste byli bez starosti. Kdo není ženat, stará se o věci Páně, jak by se zalíbil Pánu. Kdo však se oženil, stará se o věci světské, jak by se zalíbil ženě, a je rozdělen“ (I Kor 7, 29–33). Bereme-li vážně své křesťanství, své přivtělení ke Kristu a k církvi, svůj liturgický život, žijeme vlastně ve věčnosti, v posmrtném životě. Naše myšlenky, přání a snahy směřují daleko nad pouhé pozemské a časné věci. Pohybujeme se v očekávání vzkříšení z mrtvých, v očekávání přijetí do příbytků nebes. K tomu se zařizujeme. Ne tak z bázně před blížící se smrtí a před soudem, jak spíše z vědomí, že jsme jedno s Vykupitelem, který promění naše ubohé tělo a učiní je účastným svého vlastního oslavení. Radostně „*stojíme pevně v Pánu*“ (epištola). Co jsou pro člověka peníze a bohatství, pozemské požitky a radosti, pocty a uplatnění ve srovnání s tím, co nás očekává ve věčném životě? Co znamenají oběti a odříkání, pokoření a utrpení tohoto života vzhledem k tomu, co nám bude dáno za to v nebi? (Řím 8, 18).

„Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani lidskou mysl nenapadlo, co připravil Bůh těm, kteří ho milují“ (1 Kor. 2, 9).

3. Dvě třídy křesťanů! „Mnozí“, kteří „žijí jako nepřátelé kříže Kristova. Myslí na pozemské věci. Jejich bůh je břicho.“ Apoštol myslí na tyto křesťany „se slzami“. Rovněž i liturgie. Život druhých „je v nebi“, u oslaveného Pána. Toužebně očekávají jeho příchod. „Touží odejít odtud a být s Kristem. Neboť Kristus je pro mne život a smrt zisk“ (Fil 1, 21–23). „Odtamtud, s nebe, očekáváme Spasitele, Pána našeho, Ježíše Krista.“ Nejenom na konci světa, v daleké budoucnosti, nýbrž, už dnes, v hodině svaté oběti. Ona je úvodem, předehrou a zárukou toho, že Vykupitel přijde, promění naše tělo a obleče je slávou svého vlastního oslavení. On přichází v oběti mše svaté, v požívání svatého přijímání s toužou mocí a silou, s kterou v evangeliu dnešní mše svaté uzdravuje ženu trpící krvotokem a ze smrti probouzí dceru Jairovu, „s mocí, kterou si může podrobit všechno“, i smrt.

„Vpravdě, pravím vám: O cokoli budete prosit v modlitbě, věřte, že to dostanete a že se vám to splní.“ (communio). Co očekáváme, budoucí vzkříšení a oslavení, toho se nám, údům jeho těla, dostane tím jistěji, čím hlouběji se v něho včleníme a k němu se přičleníme ve svatém přijímání. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední... Kdo jí tento Chléb, živ bude na věky“ (Jan 6, 54, 59). Věříme.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, odpusť svému lidu jeho přechýny, abychom byli osvobozeni od pout hříchů, do nichž jsme upadli svou slabostí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PONDĚLÍ PO 23. NEDĚLI PO SVATÉM DUCHU

Bůh pokoje

1. Posvátná liturgie myslí na všechny lidi. Miluje všechny. Všem a každému přeje štěstí věčného života, také kdysi vyvolenému národu izraelskému. On opět najde cestu k Pánu na konci světa. Bůh je Bohem pokoje, odpuštění a milosti.

2. „Za onoho času, když Ježíš mluvil k lidu, přistoupil jeden před-

stavený synagogy a klaněl se mu řka: „Pane, má dcera právě skonala. Ale, pojd, vlož na ni ruku a bude živa.“ I vstal Ježíš a šel za ním i se svými učedníky. A hle, žena, která trpěla krvotokem, přistoupila odzadu a dotkla se lemu jeho roucha, neboť si myslela: Dotknu-li se jen jeho roucha, budu uzdravena... I byla žena zdráva od té hodiny. Když přišel Ježíš do domu představeného a spatřil pištce a hlučící zástup, řekl: „Odejďte, neboť dívka neumřela, ale spí!“ I posmívali se mu. A když byl vypuštěn zástup, vešel dovnitř. Vzal ji za ruku a dívka vstala“ (evangelium). Jak dobrý a mocný je Pán! Jak účinná je modlitba Jairova a víra ženy trpící krvotokem! Ježíš, Pán nad životem a smrtí, plný moci a plný „síly, jíž si může všechno podrobit!“

V posvátné liturgii je tou zemřelou mrtvý národ izraelský, který zemřel pro Krista, pro církev a spasné milosti vykoupení. „Do vlastního přišel a vlastní ho nepřijali“ (Jan 1, 11). Žádají od Piláta, aby jim vydal ne Ježíše, nýbrž Barabáše. „Co mám učinit s Ježíšem, který se nazývá Kristus, Mesiáš?“, táže se Pilát. Oni volají: „Ukřižuj ho!“ Pilát si umývá ruce a praví: „Nevinen jsem krví tohoto spravedlivého. To je vaše věc!“ A všechen lid odpověděl: „Krev jeho na nás i na naše děti!“ (Mt 27, 21–25). Ale Pán se obírá myšlenkami pokoje, odpuštění a spásy. Dává se na cestu, aby tomu nešťastnému národu zase vrátil život milosti. Tu se protlačila k němu žena. Ta žena je posvátné liturgii pohanstvo, které se s vírou připojuje ke Kristu. Žena je uzdravena ještě dřív, než Pán došel do domu představeného synagogy, ve kterém leží mrtvá. To je liturgii obrazem: Pohanstvo se nejprve stane účastno spásy, která přichází na svět skrze Krista. Až vejdou pohané do Církve Kristovy, potom přijde ke Kristu také Izrael. „Bratři, nechci, abyste neznali toto tajemství: Zaslepenost padla na část izraelského národa, dokud by pohaní v svém celku nevstoupili (do církve), a tak veškerý národ izraelský nedošel spásy... Vždyť Bůh neželí toho, co daroval, ani že (někoho) povolal. Neboť jako vy (pohané) jste kdysi nevěřili Bohu, nyní jste však, když oni (izraelité) neuvěřili, došli milosrdenství, tak i oni nyní neuvěřili, aby milosrdenstvím vám prokázaným také sami došli milosrdenství. Bůh totiž zahrnul všechny (židy i pohany) v nevěru, aby se nade všemi smiloval“ (Řím 11, 25–32). Bůh „chce, aby všichni lidé byli spaseni a přišli k poznání pravdy“ (1 Tim 2, 4). „Obírám se myšlenkami pokoje, a ne záhuby. Přivedu vás domů ze zajetí ze všech míst“ (introit). Tolik viny, nevěry a hříchu! Ale na konci stojí „pokoj“. Pán zapomíná na to, co se stalo. Co zlého učinil Izrael, to vyplácí Pán ve smíru, pokoji a v návratu domů. „Pane, z hlubin volám k tobě, já, hříšný, nevěrný Izrael: Pane, vyslyš mé volání“ (ofertorium).

„Budete ke mně volat, a já vás vyslyším: přivedu vás domů ze zajetí ze všech míst“ (introit). Jak dobrý, jak velký je náš Bůh!

3. „Obírám se myšlenkami pokoje“, odpuštění, smíru, spásy. Jestliže už vůči národu, který se stal nevěřící a zavrhl a ukřižoval Pomazaného Páně, pak teprve právem vůči církvi, vůči nám, pokřtěným, kteří jsme představeni v ženě z evangelia, trpící krvotokem. Rok spásy, na jehož konci stojíme, přinesl tak hojné milosti. Ale naše svědomí nás pudí právě nyní k hluboce procítěnému „mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa“. Jak málo jsme vytěžili my, jak málo vytěžilo množství dítek církve z pokladů, které nám dal Bůh! Neměl Pán dosti důvodů, aby nechal padnout i nás, podobně jak se přihodilo národu vyvolenému? Místo toho se nám dostává potěšujícího ujištění: „Obírám se myšlenkami pokoje, a ne záhuby.“ Nade všemi boji a obtížemi, vinami a odříkáním, které přinesl tento rok, zaznívá radostné poselství míru. Pán zapomíná, v čem jsme chybili.

„Budete mne volat a já vás vyslyším. Přivedu vás domů ze zajetí.“ Naše volání je volání o slitování, o odpuštění. Ze srdce plného lítosti a zkroušenosti: „Z hlubin své viny volám k tobě, Pane, vyslyš mé volání. Z hlubin volám k tobě.“ Bez lítosti, bez pokání s naší strany nemůže Pán pronést slovo pokoje.

„Dotknu-li se jen jeho roucha, budu uzdravena.“ Dotkli jsme se ho, když jsme přijímali svátost svatého křtu. Dotkli jsme se ho, kdykoli jsme vyznávali Pánu v jeho knězi svou vinu a Pán nám odpověděl: „Rozhřešuji tě od tvých hříchů.“ Dotýkali jsme se jeho samého, jeho těla a krve, v přesvaté svátosti Eucharistie. Jak jsme šťastni v církvi Nového Zákona! Zde jsme uzdravováni a dostáváme věčný život. „Přivedu vás domů ze zajetí.“

Proto se dnes modlíme se svatou církví: Pane, odpusť svému lidu vinu a rozvaž pouta, abychom se všichni s radostí mohli vrátit domů, „do domu Otcova“ (Jan 14, 2). Ve svatém přijímání se Pán spojuje s námi. Modlí se v nás, modlí se s námi a se svou církví a dává jí ujištění: „O cokoli budete prosit v modlitbě, věřte, že to dostanete a že se vám to splní“ (communio). Církev věří. Pán se však obrací k ní a praví: „Buď dobré mysli, dcero, tvá víra ti pomohla.“

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, odpusť svému lidu jeho přečiny, abychom byli osvobozeni od pout hříchů, do nichž jsme upadli svou slabostí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ÚTERÝ PO 23. NEDĚLI PO SVATÉM DUCHU

„Přijď království tvé!“

1. „Odtud očekáváme Spasitele, Pána našeho, Ježíše Krista“ (epištola). Církev očekává příchod Pána, Snoubence. Od okamžiku, kdy Pán vstoupil na nebesa, stojí tu církev a vyhlíží, zda Pán už brzy přijde, aby ji odvedl k věčnému zasnoubení. Církev se modlí: „Vyznávám jeden křest a očekávám vzkříšení těla a věčný život“ (mešní Credo).

2. „Podobno je království nebeské desíti pannám, které si vzaly lampy a vyšly naproti Ženichovi“ (Mt. 25, 1). Pán nám načrtl mnoho obrazů církve zde na zemi. Ale žádný se nevyrovná svou barvitostí a živostí obrazu, který o ní kreslí v podobenství o desíti pannách, které jdou naproti ženichovi. Jak je všecy ovládá jediná myšlenka! Jak ony na všechno myslí, všechno zařizují! Jak mají na mysli jen jedno, aby ho totiž nepromeškaly! Jak čekají! Jak jejich zrak pohlíží kupředu!

Jak jejich ucho naslouchá do noci! Jak jsou napjaty nervy a celé tělo, aby každým okamžikem spěly k němu! Jak jsou uchváceny touhou pozdravit Ženicha a vejít s ním do svatební síně! Ano, to je církev, snoubenka Páně. Ona očekává příchod Snoubencův. Čeká jej se žhavou touhou. Co jí vlastně může dát země? Její mysl směřuje k věcem věčným. „Naše vlast je v nebesích. Odtud také očekáváme Spasitele, Pána našeho, Ježíše Krista.“ Církev je zcela v očekávání a v touze po Snoubenci. Její dívky se pozdravují, když se potkají, zvoláním: „Maran atha-Pane, přijď“ (1 Kor, 16, 22). Její modlitba zní: „Amen, přijď, Pane Ježíši!“ (Zjev. 22, 20). Ve svaté touze prosí: „Pane, pamatuj na svou církev, abys ji vytrhl ze všeho zla a abys ji ve své lásce zdokonalil. Ano, shromáždí ji od čtyř větrů do svého království, které jsi jí připravil. Nechť přijde milost a pomine svět.“ (Nauka dvanácti apoštolů.) Pod velkým soužením na konci světa se znovu rozhoří touha církve po Snoubenci. Tu „řeknou Duch i nevěsta: Přijď! A kdo slyší, ať řekne: Přijď!“ (Zjev 22, 17). „Potom bude podobno království nebeské desíti pannám, které si vzaly lampy a vyšly naproti Ženichovi.“

„Očekávám věčný život!“ Církev jej očekává s úplně pevnou jistotou. A právem. Hlava již vešla do věčného života. To dává tělu, údům, neomylnou jistotu. Jen zůstaneme-li živými údy Kristovými, potom máme věčný život zajištěn. Ano, splnění toho, co očekáváme, je už na cestě. „Bůh nás přivedl k životu s Kristem, v Kristu Ježíši nás spolu (s ním) vzkřísil a umístil (nás) v nebesích“ (Ef 2, 5–6).

Naše vzkříšení a naše oslavení v nebi už začalo s Kristem, naší Hlavou. Vděčně vyznáváme: „Pane, osvobodil jsi nás od našich sužovatelů a naše nenávistníky jsi zahanbil. V Bohu se budeme honosit ustavičně a tvé jméno budeme velebit věčně“ (graduale). Věříme v příslibení: „Obírám se myšlenkami pokoje. Přivedu vás domů ze zajetí.“

3. „*Naše vlast je v nebesích!*“ Budoucnost plná štěstí a požehnání stojí před námi. Co znamenají ještě časná soužení? Což divu, jestliže v době, která žila v očekávání příchodu Kristova, vyrostlo pokolení mučedníků, které statečně a hrdinsky šlapalo nohama po statcích, poctách a hodnotách tohoto světa, a všechno dalo za to, aby získalo Krista, pravý, věčný život? A pokolení panen, silné a strohé, vonné a čisté, taková Cecilie, Anežka, Agatha. Ti uměli čekat na Pána. A my?

„Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li a připravím-li vám místo, přijdu opět a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já... Toto jsem k vám mluvil, aby má radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila“ (Jan 14, 3; 15, 11), při pohledu na to, co vás čeká, vás, kteří jste ke mně přivtělení a připojení jako údy.

„Přiď království tvé!“ Přiď jistě, přiď brzy, přiď k nám všem!

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, odpusť svému lidu jeho přechýny, abychom byli osvobozeni od pout hříchů, do nichž jsme upadli svou slabostí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

STŘEDA PO 23. NEDĚLI PO SV. DUCHU

De profundis

1. Jak si dává posvátná liturgie práci, aby v těchto posledních týdnech církevního roku v nás udržela myšlenku na návrat domů, na den, kdy přijde Ženich a aby pozvedla naději v tu šťastnou hodinu! Posiluje v nás důvěru, že „Pán nás bude posilňovat až do konce, až ke dni příchodu Páně“ (18. neděle po sv. Duchu); chce nás připravit, abychom „byli čisti a bezúhonní ke dni Kristovu“ (22. neděle po sv. Duchu). Vkládá nám do úst píseň touhy: „Při řekách babylonských jsme sedávali a plakávali, když jsme si vzpomínali na tebe, Sione“ (20. neděle po Sv. Duchu). Připomíná nám den, kdy Pán znovu postaví Sion, církev, a zjeví se ve své velebnosti (16. neděle po sv.

Duchu). Dává nám slavit svátek všech svatých a spolu cítit bolestnou touhu po nebi, která v očistci stravuje naše milé zemřelé. Modlí se za nás, abychom byli osvobozeni od pout hříchů (orace) a nepodléhali pozemským nebezpečím (postcommunio). Napomíná nás důrazně: „Stůjte pevně v Pánu“ (epištola). Ona ví příliš dobře, jak rychle upouštíme od Krista, jak rychle se zaměřuje naše smýšlení na věci pozemské.

2. „Stůjte pevně v Pánu.“ Svatým křtem jsme k Němu přičleněni. Od toho okamžiku žije v nás Pán dále svůj život. Jeho smýšlení a snažení nesměruje k věcem pozemským, smyslovým, tělesným; nesměruje k poctám u lidí, k pozemským radostem a požitkům; a tím méně k něčemu, co by se muselo Otcí nelíbit, co by bylo hříšné! Celé jeho bytí a jeho podstata je zaměřena k tomu, aby on činil vůli Otcovu. Otce má vždy před očima. Vždyť už zde na zemi žije životem neustálého patření na Boha, jaké budeme mít jednou v životě posmrtném. Tak je jeho život v nebi: stálé patření na Otce, neustálá milující oddanost tomu, co je Otcí milé, nepřetržité vyměňování lásky a modlitby s Otcem, všestranné: „Jdu k Otcí“ (Jan 16, 16), „Miluji Otce“ (Jan 14, 31). Ve sv. křtu nás pojal v sebe, aby v nás mohl dále žít a vyžít svůj život. Svatým přijímáním denně prohlubuje toto životní spojení s námi a chce vždy více proniknout a prostoupit svým duchem a svou silou, abychom my, údy, dokonale sdíleli a spolu prožívali život Hlavy. Čím více jsme tedy do něho zakořeněni a do něho včleněni, tím dokonalejší je také náš život v nebesích: v radostném očekávání a odloučení od pozemských věcí, od touhy po poctě a uplatnění. V Kristu se nám stávají věci tohoto světa bezcennými. Vede se nám jako apoštolovi. Když pohleděl do slávy Boží (2 Kor 12, 1 násl.), stává se mu „smetím“ všechno, čeho si dříve cenil a v co dosud důvěřoval. Je „v Kristu“, je uchvácen Kristem a zapomíná na to, co je za ním, na pozemské věci. Usiluje o to, co je před ním, má na zřeteli cíl, k němuž ho povolal Bůh skrze Ježíše Krista (Fil 3, 5 násl.). Na něj nám dnes poukazuje liturgie: „Vezměte si mě (apoštola) za vzor.“

„*Mnozí žijí jako nepřátelé kříže Kristova.*“ Odřekli se satana a jeho skutků. Dali si vtisknout na čelo a na hrud znamení kříže na znamení, že patří Kristu, Ukřižovanému. Dali se pokřtít a jako ratolesti Kristovy naroubovat na vinný Kmen, aby spolu s Kristem prožívali jeho život: život, který cele patří Bohu, život čistý, nebeský, odumřelý pro pozemské rozkoše. „Caro regenerati caro crucifixi. — Tělo (ve křtu) znovuzrozeného je tělo ukřižovaného“ (Lev Veliký). „S Kristem jsem ukřižován“ (Gal 2, 19). „Mne budiž daleko, abych hledal svou slávu v něčem jiném než v kříži Pána našeho Ježíše Krista! Skrze něho je svět ukřižován (mrtev) mně a já světu“ (Gal 6, 14).

Dnes „žijí jako nepřátelé kříže Kristova... Jejich smýšlení směřuje k pozemským věcem“ (epištola). S hlubokou bolestí si na to stýská Apoštol a dnes si na to stýská církev Pánu. „Z hlubin volám k tobě Pane, vyslyš mé volání. Z hlubin volám k tobě: Pane, promiň svému lidu jeho přechýny. Vysvobod jej z pout hříchů“ (orace), z přilnutí k pozemským statkům a požitkům. V oběti mše svaté jde církev s představeným synagogy k Pánu: „Má dcera skonala. Ale pojď a vlož na ni ruku a bude živa.“ Myslí na jeho příslibení: „Obírám se myšlenkami pokoje, a ne záhuby“ (introit). „Pravím vám: O cokoli budete prosit v modlitbě, věřte, že to dostanete a že se vám to splní“ (communio).

3. „Stůjte pevně v Pánu!“ V živém, bdělém vědomí, že jsme k němu, k Hlavě, přičlenění. Plně si vážíme svého vznešeného povolání, kterého se nám dostalo přičleněním k němu, a spolu s ním vpravdě prožíváme jeho život. Pozvedáme se nad věci časné a pozemské, nad sebe samy, nad pouze přirozené, lidské smýšlení, usuzování, snažení a jednání, nad pouze přirozené, lidské pohnutky a ohledy. Náš život je v nebi.

Po tolika milostech, po tolika letech v kněžském stavu, v řeholním stavu, v duchovním životě, nemuseli bychom konečně jednou být zcela uchváćeni Kristem? Tak velice, že všechno, co si cení, hledá a miluje přirozený člověk, by nám bylo jako bláto a smetí? Bohužel! „Z hlubin svého přilnutí k zemi volám k tobě, Pane. Pane, vyslyš mé volání.“

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, nedej, abychom podlehli lidským nebezpečím, když jsi nám dopřál radosti (ve sv. přijímání) mít účast v božských věcech. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ČTVRTEK PO 23. NEDĚLI PO SVATÉM DUCHU

„Přivedu vás domů“

1. Jasně zní radostné poselství: „Přivedu vás ze zajetí domů“ (introit). Pán při svém nanebevstoupení odešel, aby nám připravil místo. „Odejdu-li a připravím-li vám místo, přijdu opět a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já“ (Jan 14, 3).

2. „Pán opět přijde.“ Tak vyznává církev ve svém CREDU. Tak do-

svědčuje Pán sám: „Ukáže se na nebi znamení Syna člověka (kříž v oslňujícím světle). Všechny národy na zemi uzří Syna člověka přicházeti v nebeských oblacích s velikou mocí a slávou. A pošle své anděly s mohutně zvučící troubou; ti shromáždí jeho vyvolené od čtyř světových stran, od jednoho konce nebe do druhého“ (Mt 24, 30–31). „Až se to počne dít, pohledte vzhůru a zhvihněte své hlavy; blíží se vaše vykoupení“ (Lk 21, 28). Pán přijde, aby soudil zlé a „aby byl oslaven ve všech svých svatých (v pokřtěných) a ukázal své divy na všech, kteří v něho věří“ (2 Sol 1, 10). Potom „všichni, kteří jsou v hrobech, uslyší hlas Syna Božího. A půjdou ti, kdo dobré skutky činili, na vzkříšení k životu, ti, kdo zlé skutky páchali, na vzkříšení k soudu“ (Jan 5, 28–29). „Jak v Adamovi všichni umírají, tak v Kristu budou všichni oživeni (vstanou z mrtvých). Každý však, až přijde na řadu: jako prvotina Kristus; potom ti, kdo patří ke Kristu při jeho příchodu. Potom bude konec, až odevzdá království Bohu Otci, až zničí veškeré (Bohu nepřátelské) panství a veškerou moc i sílu. On totiž musí kralovat, dokud nepoloží všechny nepřátele pod své nohy. Jako poslední nepřítel bude zničena smrt“ (1 Kor 15, 22–26). Až mu bude podrobena všechno, potom nás vezme za ruku a povede nás k Otci, s duší i tělem: „Pojďte, požehnání mého Otce, vládněte královstvím připraveným pro vás od počátku světa“ (Mt 25, 34). Potom se splní příslibení: „Přijdu zase a vezmu vás k sobě.“ Věříme v lásku, moc a příslibení našeho Pána. „Pozdvihněte své hlavy, blíží se vaše vykoupení.“

„Abyste i vy byli, kde jsem já“ (Jan 14, 4). „Otče, chci, aby kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal“ (Jan 17, 24). „Ty jsi mi je dal“, nejen jako bratry, ale jako údy mého těla. Proto „chci, aby kde jsem já, byli se mnou i oni“. Jsem-li já ve slávě, i oni tam mají být. „Se mnou“, jako mé údy, přivtělením ke mně, k Hlavě. „Aby viděli slávu, kterou jsi mi dal ty, Otče“ (Jan 17, 24). Ano, oni mají zakoušet tuto slávu na svém vlastním těle. „Proměním jejich pomíjející tělo a učiním je podobným svému oslavenému tělu“ (epištola).— „Otče, já budu v nich, jako ty jsi ve mně“ (Jan 17, 23). Proto i láska, kterou máš ke mně, se musí vztahovat na ně. I radost, sláva a blaženost, kterou jsi mi dal, musí přejít na ně, aby moje radost byla v nich dokonale. „Já jsem jim dal slávu, kterou jsi mi dal“ (Jan 17, 22). Kdo může pochopit, co „Bůh připravil těm, kteří ho milují“ (1 Kor 2, 9), nám, kteří patříme Kristu jako jeho údy, své Snoubence, svaté církvi!

3. Úchvatné to tajemství naší jednoty s Kristem, našeho přivtělení k němu svatým křtem a svatou Eucharistií, ve společenství svaté církve! „Aby, kde jsem já, byli o oni.“ Já Hlava, vy údy. Já vinný Kmen, vy ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší mnoho

ovoce. Beze mne nemůžete nic. Nezůstane-li někdo ve mně, bude vyhozen ven jako ratolest a uschne; i seberou ji a vhodí do ohně, kde shoří“ (Jan 15, 5–7).

„Pane, osvobodil jsi nás od našich sužovatelů a zahanbil jsi ty, kteří nás nenáviděli. V Bohu se budeme honosit celý den (celou věčností) a velebit tvé jméno na věky“ (graduale).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, odpusť svému lidu jeho přechýny, abychom byli osvobozeni od pout hříchů, do nichž jsme upadli svou slabostí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PÁTEK PO 23. NEDELI PO SVATÉM DUCHU

Doma

1. „Přivedu vás ze zajetí domů.“ Doba vyhnanství má konec. Čeká nás domov. Jsme „spoluobčané svatých a domácí Boží“ (Ef 2, 19), děti Boží, a poněvadž děti, proto i „dědici Boží a spoludědici Kristovi“ (Řím 8, 17) ve věčném domově nebes.

2. „Přebývat bude mezi nimi, a oni budou jeho lidem. Bůh bude mezi nimi. Setře každou slzu s jejich očí. Nebude již smrti ani zármutku ani nářku ani bolesti: neboť co bylo dříve, přestalo“ (Zjev 21, 3–4). Doba zajetí, doba vyhnanství je u konce. Jsme doma. „Tu se už nemusíme vůbec bát chudoby, nemoci, tu se už nemusíme starat o zaopatření. Nikdo není už urážen, nikdo se nehněvá, nikdo nezávidí druhému, nikde už neplane nějaká špatná rozkoš nebo vášeň. Nikde už není ctižádost, nikde touha po panství a moci. Není už vůbec bázně před ďáblem nebo před peklem. Není už smrti, ani smrti těla ani smrti duše“ (sv. Beda). Minula doba zkoušky, boje, namáhavé práce a hořkého potu. Minula křížová cesta pozemského života, minuly dny vyhnanství. „Vešli jsme v radost svého Pána“ (Mt 25, 21), do země světla, nasycení, dokonalého štěstí a blaženosti. Smíme se připojit ke zpěvu „Svatý, svatý, svatý“, který zpívají serafové, a k chvalozpěvu vykoupených. Moře přítomnosti Boží nás zaplavuje. Naše duše se noří do bezmeznosti nevyzpytatelných světů světla a krásy. Dostali jsme dědictví, které jsme kdysi ztratili a které nám Pán opět získal svým utrpením a svou smrtí. „Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani lidskou mysl nenapadlo, co Bůh připravil těm, kdo ho milují“ (1 Kor 2, 9).

„*Domáci Boží a spoluobčané svatých*“ (Ef 2, 19). Doma, v Bohu! Bůh sám je naše nebe, naše dědictví. „Budeme v něm přebývat a zároveň budeme Božím příbytkem“ (Sv. Augustin). „Budeme ho vidět tváří v tvář tak, jak je“ (1 Jan 3, 2; Kor 13, 12), budeme vidět Boha a všechno ostatní v něm. Budeme jej milovat, budeme k němu lnout celou blažeností lásky, budeme v něm mít, co zaplaví všechny síly naší bytosti štěstím lásky. Život čisté, svaté radosti! Radosti z krásna, které se nám ukáže bez závoje, nezahaleno. Radosti z pravdy, která se nám otevře v celé své plnosti, jasnosti a hloubce; radosti z dobra, k němuž přilneme celou duší, bez nebezpečí, že je ztratíme nebo že se nám omrzí. A to všechno, patření, milování a radost, v jediném, nepřetržitém, všechno objímajícím, věčném úkonu. Věčné, blaživé držení Boha. Ano, jsme doma, u Boha. A On v nás, v zářivé, cele nás naplňující bezprostřednosti. Jsme jako slunce, odrážející a vyzařující světlo velkého Slunce, které v nás vyšlo. Doma, na srdci Otcově. Doma, v nejdůvěrnějším, věčném zasnoubení s Ženichem našich duší, s Pánem a Vykupitelem, a máme s ním jeho slávu, jeho blaženost, jeho poklady a požíváme jich, „opojení hojností jeho radosti, pijeme z proudů jeho radosti“ (Ž 35, 9). Doma, na srdci milované Matky Páně a naší Matky, královny všech svatých! Doma se všemi blaženými nebešťany, našimi bratry a sestrami v Kristu, se všemi čistými, silnými a ušlechtilými. Oni neznají nenávisti ani sobectví: znají jen dávající, rozdělující, radující se lásku. Všichni jsme spolu s nimi „jedno srdce a jedna duše“, v lásce Boží a Kristově. Budeme doma a budeme mít všechno, co si jen můžeme přát: budeme mít pravdu a vědění, ctnost a svatost, slávu a přízeň Boha, andělů a svatých, budeme mít lásku Boží, Kristovu, Mariinu a lásku všech dobrých, ušlechtilých a čistých duší! Blaživý domov!

3. „To mějme vždycky na mysli! To objímejme celou vírou! Po tom dychtíme celým srdcem! Oto sesnažme neustálou, velkodušnou práci! Je nám dáno do rukou, zda toho dosáhneme, neboť království nebeské trpí násilí. Nebe nežádá menší cenu než tebe samého, člověče. Ono je tak drahé, jak drahý jsi ty sám. Dej sebe, a budeš je mít“ (Sv. Beda).

„Utrpení tohoto času nejsou nic ve srovnání s budoucí slávou“ (Řím 8, 18). „Blahoslavení chudí duchem... Blahoslavení lkající... Blahoslavení tiší... Blahoslavení, kteří lačnějí a žízní po spravedlnosti... Blahoslavení milosrdní... Blahoslavení čistého srdce... Blahoslavení jste, když vás budou pro mne tupit a pronásledovat a mluvit všechno zlé lživě proti vám. Radujte se a plesejte, neboť vaše odplata je hojná v nebesích“ (Mt 5, 3–12).

Nám je dáno příslibení: „Přivedu vás domů.“ Nám, kteří jsme sva-

tým křtem přivtělení ke Kristu a jeho církvi. Čím nám musí být církev, svátosti svatého křtu a Eucharistie? „Kdo jí tento Chléb, živ bude na věky“ (Jan 6, 59). Jak jsou ubozí, kdo nemají církev, kdo nemají Krista, kdo nejsou v Kristu! Jak jsou ubozí, kteří jsou sice pokřtěni, kteří patří k církvi, ale nežijí jako pokřtění, jako údy církve! Kterí „žijí jako nepřátelé kříže Kristova, jejichž mysl je zaměřena k věcem pozemským, jejichž bůh je břicho!“ (epištola).

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, nedej, abychom podlehlí lidským nebezpečím, když jsi nám dopřál radosti (ve svatém přijímání) mít účast v božských věcech. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

SOBOTA PO 23. NEDELI PO SVATÉM DUCHU

Smrt v Kristu

1. „Očekávám život věčný.“ Ale dřív než se nám otevře nebe a než budeme tam nahoře s Kristem-Hlavou, musíme s ním překonat smrt. „Je určeno lidem jednou zemřít“ (1 Mojž 3, 19). „Skrze jednoho člověka přišel hřích na tento svět a skrze hřích smrt. A tak na všechny lidi přišla smrt, poněvadž všichni zhřešili“ (Řím 5, 12). Smrt je spravedlivý trest za dědičný hřích, který jsme si utržili v Adamovi. Tvrdý trest, který stihne každého člověka, trest, kterému by chtěl přirozený člověk uniknout, kdyby mohl. Smrt znamená rozloučení, konečné odloučení od všeho, co má člověk zde na zemi, co hledal a miloval, od lidí, od příbuzných, od povolání, od studia, od práce, od zálib a milých návyků. Smrt znamená konečné odloučení od všech nebezpečí, vábení a příležitostí ke zlému, k nevěrnosti, k odpadu od Boha a jeho milosti, právě tak i ukončení a vyloučení každé možnosti i v nejmenším rozmnožit své zásluhy a zvýšit lásku k Bohu na věčnosti. Smrtí vstupujeme do oblasti konečného a neměnitelného. Co do té doby není hotovo, nemůže už být dále odpracováno. Nic už se nemůže změnit. Po smrti už není možnost zásluh. Nic z toho, co jsme promarnili v pozemském životě, nemůžeme už potom odčinit. Smrt rozhodne pro celou věčnost.

„Smrt je mi ziskem“ (Fil 1, 21). Jsme v Kristu. Pro nás ztratila smrt svou hrůzu. Je nám ziskem, dobrem. Otvírá nám bránu k Otci, do vlasti. Je pro nás poslední možností v tomto životě zasvětit Bohu úkon nejdokonalejší lásky a nejdokonalejšího holdu. Už předem

přijímáme smrt ochotně, v plném milujícím spojení své vůle s vůlí Boží, která nám určuje a ukládá smrt. Nemůžeme a nemohli jsme dát nikdy více, než dáváme v tomto okamžiku: to poslední, život, v celé lásce k Bohu.

„*My všichni jsme pokřtěni v Krista Ježíše, jsme pokřtěni (ponořeni) v jeho smrt*“ (Řím 6, 3). V našem umírání pokračuje Pán ve svém umírání, ve své oběti na kříži, až do konce času. V jeho smrti na kříži je spolu obětováno i jeho mystické tělo, jsme spolu s ním obětováni všichni. Ve své smrti doplňujeme „na svém těle to, co zůstává ještě (trpět) z útrap Kristových pro jeho tělo, to jest pro církev“ (Kol 1, 24). Naše smrt je smrt v Kristu, smrt s Kristem, dokonání oběti, pro kterou jsme byli posvěceni, ve svatém křtu. Když jsme obětováni spolu s Kristem, když pijeme spolu s ním jeho kalich utrpení a smrti (Mt 20, 21), stáváme se v Kristu a s Kristem příjemným obětním darem Bohu k spáse své duše a k spáse duší svých bratří, k spáse celku, církve, lidstva. Kéž bychom na to myslili a kéž bychom to pochopili!

3. Jsme Kristus v životě, jsme Kristus v utrpení, jsme Kristus ve smrti. On je vinný Kmen, my jsme ratolesti na něm, jsme s ním „jedna bytost, jedna osoba“ (sv. Tomáš Aquinský). Ve smrti jsme s ním zároveň obětním darem i obětujícím knězem. Jsme obětním darem, jež Bůh podrobuje utrpení a smrti. Jsme knězem: svobodnou vůlí, v milující oddanosti vůči tomu, co nám Bůh ukládá smrtí, vyslovujeme své „Fiat“. Tak přinášíme svou poslední oběť Bohu.

„Kdy mne konečně najdou divoké šelmy, které jsou pro mne (v Římě) určeny? Přeji si, aby se na mne vrhly bez váhání. Kdyby se vzpíraly, přinutím je. Nyní teprve začínám být učedníkem Kristovým. Nic z toho, co vidím, nesmí už poutat mé srdce — musím přijít k Ježíšovi. Nechť na mne přijde všecko, oheň, kříž i zuby šelem: jen abych získal Krista.“ A v tomto duchu jde sv. Ignác Antiošský vstříc smrti. Ignác je celý křesťan! Sv. Karel Boromejský musel denně chodit kolem obrazu, který představoval smrt s kosou. Místo kosy dal Karel smrti do ruky zlatý klíč. Tak smýšlí křesťan o smrti: ona je mu klíčem k životu.

„Obírám se myšlenkami pokoje a ne záhuby. Přivedu vás domů ze zajetí.“ Smrt je konec hříchu a začátek našeho návratu domů. Proto den smrti je posvátné liturgii „dies natalis“, dnem narození, v němž se křesťan rodí k pravému životu.

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, odpusť svému lidu jeho přečiny, abychom byli osvobozeni od pout hříchů, do nichž jsme upadli svou slabostí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Mešní liturgie 24. a poslední neděle po Svatém Duchu

1. Dospěli jsme k poslední neděli a tím ke konci církevního roku. „Den Kristův“ nám září. V okamžiku, kdy se více setmí, kdy vzroste temnota, kdy se Bohu odcizí lidé pobloudilí, náhle se zjeví Syn člověka v oblacích nebeských. Tu se musí sklonit veškeré koleno a všichni musejí uznat, že On je Pán, jenž přemáhá zlo a zlé, ale věrné přivádí konečně do svého království. Proto je den Páně liturgii vytoužený a šťastný den, den konečného vítězství Krista, Vykupitele, a den vstupu církve do klidu a pokoje domova.

2. Dnes jsme svědky vytouženého příchodu Kristova, svědky vítězství Kristova a radostného přivedení svaté církve, národů a pokolení, dětí Božích, do radosti nebes. Tu hlasitě plesá naše srdce. Vidíme svého Spasitele, jak nám přichází s nebe naproti v lesku své slávy, provázen mocí a velebností. „Obírám se myšlenkami spásy,“ volá k nám, „a ne myšlenkami záhuby.“ „Přivedu vás ze zajetí domů“ (introit). Plni očekávání jdeme mu naproti. Toužíme po zjevení slávy dětí Božích: „Kyrie eleison.“ „Z hlubin volám k tobě, Pane, Pane, vyslyš mou prosbu.“ Potom se usadíme k nohám velkého učitele a Apoštola, který ve své vazbě v Římě neustává se za nás modlit, abychom žili důstojně Boha, abychom se mu ve všem líbili, ve všech dobrých skutcích přinášeli užitek, vzrůstali v mravní síle a Otci děkovali (Eucharistie), že „nás uzpůsobil k tomu, abychom měli účast na podíle věřících ve světle“. To je zlaté zrnko posvěceného roku církve, který dnes uzavíráme: „On nás vytrhl z moci temnoty a přenesl do království svého milovaného Syna“ (epištola). Odpovídáme radostným zpěvem: „Osvobodil jsi nás od našich sužovatelů, Pane... Tvé jméno budeme velebit na věky“ (graduale). Potom se odhalí před naším duchovním zrakem mohutné drama příchodu Kristova. Až přijde jeho hodina, zjeví se Syn člověka s velkou mocí a slávou. Vyšle své anděly. „Ti shromáždí jeho vyvolené od čtyř světových stran, od jednoho konce nebes až do druhého.“ Radostně odpovíme na toto radostné poselství vroucím Credo: „Věřím. Očekávám vzkříšení těla a věčný život.“

3. Nyní vstupujeme k obětování. Obětní myšlenky pro dnešní den nám podává tichá modlitba: „Přijmi obětní dary a prosby svého lidu a obrať srdce nás všech k tobě, abychom zproštění pozemských žádostí, povznegli se k nebeským tužbám.“ Do svých obětních darů chleba a vína vkládáme své srdce na patěnu. V oběti oprostíme své srdce od „pozemských žádostí“, od všech nezřízených náklonností, od přílišného lpění na věcech pomíjejících a na stvořených statcích, ať jsou to peníze a majetek, či postavení, pocty a zdraví. V symbolu

jednoho chleba, který je připraven z mnoha zrněk, a v symbolu vína, smíchaného s několika kapkami vody, jsme se stali jedno s Kristem a jeho svatou církví a jsme rozhodnutí být s Kristem jednou dokonalou obětí Otci, „zproštění pozemských tužeb“, abychom se takto ve svaté oběti a svatou obětí „povznegli k nebeským tužbám“. Abychom byli zaměřeni k Nejvyššímu svými myšlenkami a sklony, tužbami a žádostmi, svým chtěním a jednáním, naplnění „poznáním svaté vůle Boží s veškerou moudrostí a duchovní rozumností, abychom žili důstojně Boha, ve všem se mu líbili, přinášeli užitek ve všech dobrých skutcích a rostli v poznání Boha, posilňování v každé ctnosti“ (epištola). Tajuplně i k nám přichází Pán ve svatém proměňování, v moci a slávě, jako oslavený Kristus, aby nás v oběti shromáždil kolem sebe, aby nás pronikl svým duchem a životem a aby nás sebou samým přinesl Otci jako „oběť čistou, svatou a neposkvrněnou“. V oběti a v obětní hostině svatého přijímání nás činí jedním chlebem, jedním královstvím Kristovým a Otcovým. A stáváme se těmi „vyvolenými, shromážděnými od čtyř světových stran“ k jedné myšlence, k jednomu snažení, k jednomu duchu, k jednomu království milosti a svaté lásky.

DVACÁTÁ ČTVRTÁ A POSLEDNÍ NEDĚLE PO SV. DUCHU

Den příchodu Páně

1. „Uzří Syna člověka přicházet s velkou mocí a slávou“ (Mt 24, 30). Den příchodu Páně. Pán přijde „soudit živé i mrtvé“. Je to den velkého soudu nad světem.

2. „Přijde soudit živé i mrtvé.“ Pán žije. Jako je Vykupitelem lidí, tak je i dovršitelem věcí a světového dění. Přišel-li kdysi v chudobě a poníženosti, na konci světa přijde s mocí a velebností. „Měsíc nevydá své světlo, hvězdy budou padat s nebe, nebeská tělesa se budou pohybovat. Tu se ukáže na nebi znamení Syna člověka (kříž). I rozkvílí se tehdy všichni národové na zemi a uzří Syna člověka přicházet v nebeských oblacích s velikou mocí a slávou“ (evangelium). Je to den vítězství a oslavy Krista před celým lidstvem. Nejprve probudí Kristus svým mocným slovem všechny mrtvé k životu. Vstanou z hrobů a předstoupí před jeho soudnou stolicí. Ne tak jednotliví lidé za svou osobu — jejich osud byl již rozhodnut při zvláštním soudu a nebude změněn — nýbrž spíše lidstvo jako takové: kmeny a národy,

státy, politika, věda, duševní proudy, omyly rozličných věků a kultur: mají ukázat svou pravou podstatu, zda jsou to pravé plody či plevy. Mají prokázat, jak se stavěly k pravdě, k Bohu, ke Kristu a jeho církvi, jak sloužily Bohu nebo pracovaly proti němu. Zvláště se má ukázat, nakolik otec, matka, představený, státník, vědec, spisovatel, kněz a duchovní správce, svatý člověk, oddaný modlitbě v samotě a odloučenosti od světa, měl na druhé dobrý či špatný vliv a podporoval či poškozoval království Boží. Všecko je dnes podrobeno soudu posmívaného a pohrdaného Krista. Všecko se musí sklonit před jeho soudcovským výrokem. „Tu solus sanctus. — Ty jediný jsi svatý, ty jediný jsi Pán, ty jediný jsi svrchovaný s Duchem Svatým ve slávě Boha Otce.“ Den vítězství, den uznání našeho Spasitele. Jak touží církev po tomto dnu! V tento den se má před celým světem dostat spravedlnosti Kristu, jeho církvi a všem těm, kteří se věrně drželi Krista. „Maran athá. — Přijď, Pane.“

Uprostřed vzbouřených živlů a příšerné tmy se náhle zjeví na nebi světlo, „znamení Syna člověka“, kříž vytvořený ze světelných paprsků. Ten pohrdaný, nenáviděný kříž Páně! Všichni jej musejí vidět, a vyznat, že jediné v něm nám byla nabídnuta pravá spása. Světelný kříž zvěstuje příchod Páně. Jako kdysi Pán se svým zmrtvýchvstalým oslaveným tělem vystoupil do nebe „v oblacích“ (Skut. 1, 9), tak opět přijde „v nebeských oblacích“, bude zářit „v slávě svého Otce“ (Mt 16, 27), ve „své nebeské slávě“ (Mt 25, 31), provázen anděly. Všichni musejí vidět a musejí uznat, jakou slávu pro duši i pro tělo jim Pán zasloužil svou smrtí a jakou jim připravil. Musejí zakusit a uznat, čím se pro ně mohl a chtěl stát Syn Boží ve svém vtělení, na kříži, ve svém zmrtvýchvstání a nanebevstoupení, v seslání Ducha Svatého, ve své církvi s jejími články víry a s jejími svátostmi! Poznají a uznají, že není vina na Bohu, jestliže nedosáhli cíle věčného života. A ti, kteří jsou spaseni, poznají a uznají, že za to vděčí jeho lásce a milosti. „Bůh je to, jenž v nás působí chtění i konání“ (Fil 2, 13). „Sami ze sebe nejsme způsobilí něco myslit, nýbrž naše způsobilost je z Boha“ (2 Kor 3, 5).

3. Opětný příchod Páně k soudu je neklamnou Boží pečeti prvního příchodu Ježíšova v betlémském chlévě, pečeti pravdivosti vtělení, pečeti pravdivosti každého jeho slova, pečeti svatosti jeho života, jeho příkladu, pečeti síly jeho utrpení a smrti, pečeti pravdy jeho církve, jejího poslání, její moci, jejích požadavků, jejího kázání, jejích svátostí. Jak jsme šťastni my, kteří zde, v pozemském životě známe Pána, věříme mu, patříme mu v jeho svaté církvi!

Tajuplně přichází Pán v oběti mše svaté mezi nás, s mocí a slávou, i když skryt našemu tělesnému zraku. V mešní oběti shromažďuje své

vyvolené kolem sebe a naplňuje je svým duchem oběti a svou vůlí k oběti. Pojímá je do své oběti a přináší je Otci zároveň s obětním darem, jímž je on sám, jako oběť „čistou, svatou a neposkrvněnou“. V obětní hostině svatého přijímání jsou „přeneseni do království jeho milovaného Syna“ a nejtěsněji spojení s ním. Toť příchod Páně v milosti, předobraz, záruka a předehra budoucího jeho příchodu k poslednímu soudu. Plni víry a důvěry jdeme mu vstříc, když k nám přichází ve svatém přijímání. Ze svaté oběti čerpáme sílu, „abychom žili důstojně Boha a ve všem se mu líbili, abychom ve všech dobrých skutcích přinášeli užitek a byli upevněni v každé ctnosti“ (epištola), abychom tak při jeho posledním příchodu patřili k těm, které on zve: „Pojďte, požehnaní mého Otce.“

Modlitba:

Povzbud, Pane, vůli svých věřících, aby horlivěji uplatňovali ovoce posvátné liturgie (mešní oběti) a tak obdrželi od tvé otcovské dobroty ještě více prostředků spásy. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PONDĚLÍ PO POSLEDNÍ NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Tvářnost tohoto světa pomíjí“

1. „Nebe i země pominou“ (evangelium). „Pravím vám, bratři: Čas je krátký... Tvářnost tohoto světa pomíjí“ (1 Kor 7, 29. 31). Jak rychle uplynuly dny tohoto církevního roku! A už se nevrátí. A také milosti, které jsem v těch dnech promarnil, se už nikdy nevrátí.

2. „Tvářnost tohoto světa pomíjí.“ „Čas je krátký. Proto (ať žijí) také ti, kdo mají manželky, jako by je neměli, a ti, kdo pláčí, jako by neplakali, a kdo se radují, jako by se neradovali, a kdo kupují, jako by nic neměli, a kdo se stýkají s tímto světem, jako by se s ním nestýkali, neboť tvářnost tohoto světa pomíjí. Přeji si, abyste byli bez starosti“ (1 Kor 7, 29–32). Nestojí tedy za to brát něco pozemského zvláště vážně nebo dát se zaujmout příliš radostí nebo zármutkem. Všecko, co nás zde na zemi obklopuje, nebo na nás doráží, propadlo nicotě. V těžkých duševních bojích se modlí žalmista: „Budu dávat pozor na své cesty, abych nezhřešil svým jazykem“ a nedal průchod svému vnitřnímu pobouření. „Postavím stráž svým ústům, dokud mne tísní hříšník.“ Mlčí a je zticha. „Ale uvnitř mne svírá bolest.“ Tu si žalmista vzpomíná na pomíjejícínost a nicotnost člověka a tak nachází vnitřní rovnováhu: „Řekl jsem: Pane, ukaž mi konec mého života, kolik dnů mi ještě zbývá. Neboť, hle, jenom na píď jsi naměřil

mé dny, moje celé bytí je jako nic před tebou. Opravdu, každý člověk, který žije, je jako větérek a jako stín, který se mihne kolem. Nadarmo se znepokojuje (tolik se unavuje časnými věcmi), hromadí poklady a neví, pro koho“ (Ž 38, 2–7). „Tvářnost tohoto světa pomíjí.“ Je na něm mnohem méně, než myslíme. Nestojí za to, abychom se tolik namáhali pro tento svět a jeho zájmy a starosti. Ve svatém křtu „jsme oblekli Krista“. S ním jsme „povstali“ k životu pro Boha. „Jestliže jste tedy povstali s Kristem, hledejte to, co je shůry, kde Kristus sedí na pravici Boží! Usilujte o to, co je shůry, ne o to, co je na zemi! Vždyť jste zemřeli a váš život je skryt s Kristem v Bohu“ (Kol 3, 1–3). „Proto, (ať žijí) ti, kdo mají manželky, jako by je neměli, a ti, kdo pláč, jako by neplakali, a kdo se radují, jako by se neradovali, a kdo kupují, jako by nic neměli: neboť tvářnost tohoto světa pomíjí“ (1 Kor 7, 29–31).

„Starejte se o věci Páně“ (1 Kor 7, 32). Viz církev! Ona zná jen jedno: věc Páně. V ní žije jen jedna velká vášeň, vyplňující její srdce až po okraj: „Věc Páně.“ Proto má její život velký rys pravosti, přímosti, uzavřenosti, klidu a plodné rozvahy. Co jiného byl celý život posvátné liturgie uplynulého církevního roku než neustálá starost o věci Páně? Matka církev nás den co den vedla do svatyně, stranou od velké cesty světa, abychom se učili také my starat se o věci Páně. Kolik to poučení v čteních, v evangeliích, ve zpívaných textech mše svaté! Kolik to vybídek a napomenutí svaté církve, abychom se ještě více odřekli světa, ještě hlouběji vešli do Krista a dali se k němu přičlenit! Kolik za nás obětovala a kolik se za nás modlila matka církev v uplynulém církevním roce! Ona může vpravdě říci: „Nepřestávám se modlit a prosit za vás, abyste byli naplněni dokonalým poznáním jeho vůle s veškerou moudrostí a duchovní rozumností, abyste žili důstojně Boha tak, abyste se mu ve všem líbili. Ve všech dobrých skutcích přinášejte užitek a prospívejte v poznání Boha a posilujte se v každé ctnosti. Děkujte Bohu Otci, který nás uzpůsobil k tomu, abychom měli účast na podíle svatých ve světle“ (epištola). Kolik světla, síly a milosti nám dala načerpat matka církev během církevního roku ze své oběti a ze svých svatých svátostí! To všechno proto, abychom odumřeli pozemským věcem a denně více se starali o věci Páně a žili pro věci Páně, pro věci Boží, pro věci věčné! Kéž bychom měli cele ducha matky, svaté církve!

3. „Obrať, Pane, naše srdce k sobě. Tak budeme zproštěni pozemských žádostí a povzneseme se k nebeským tužbám.“ To je prosba církve (tichá modlitba). On, Pán, to musí učinit, on, „jenž v nás působí chtění i konání, jak se mu líbí“ (Fil 2, 13). Věcí církve, naší věcí je, prosit o milost, abychom byli zproštěni pozemských žádostí

a povznesli se k nebeským tužbám. „Z hlubin volám k tobě, Pane: Pane, vyslyš mou modlitbu“ (ofertorium). V oběti mše svaté se modlí Pán ve své církvi a se svou církví, v nás a s námi, a když se s námi sjednotil svatým přijímáním, dává nám ujištění: „Vpravdě, pravím vám: O cokoli budete prosit v modlitbě, věřte, že to dostanete a že se vám to splní“ (communio).

„Tvářnost tohoto světa pomíjí.“ Proto „používejme stvořených věcí tak, jako bychom jich nepoužívali“ (1 Kor 7, 31). „Neodloučíme-li se vnitřně od všech tvorů, nikdy nebudeme moci proniknout do božských věcí. Proto je tak málo vnitřních lidí, poněvadž jen málokterí se dovedou plně odloučit od pomíjejícího a stvořeného. Je k tomu potřebí velké milosti, která pozvedne duši nad stvořené a nad sebe samu. Dokud se člověk vnitřně nepozvedne nad všecko stvořené a neodloučí se od toho, všecko, co dovede, a co má, nemá velkou cenu. Je malý a klesá pod svou důstojnost, kdo považuje za velké něco jiného než jen jediné, nekonečné a věčné Dobro. Co není Bůh, není nic a musí být považováno za nic. Jak to, že my, kteří se nazýváme duchovními, vynakládáme tolik práce a tolik starostí o pomíjející a nicotné věci a zanedbáváme své nitro?“ (Následování Krista, III. kniha hl. 31.)

Modlitba:

Povzbud, Pane, vůli svých věřících, aby horlivěji uplatňovali ovoce posvátné liturgie a tak obdrželi od tvé otcovské dobroty ještě více prostředků spásy. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ÚTERÝ PO POSLEDNÍ NEDĚLI PO SV. DUCHU

„Den Kristův“

1. „Budete ke mně volat a já vás vyslyším. Přivedu vás domů ze zajetí se všech míst“ (introit). Náš Pán a Spasitel opět přijde s mocí a slávou. Potom „všichni v hrobech uslyší hlas Syna Božího; a půjdou ti, kdo dobré skutky činili, na vzkříšení k životu, a ti, kdo zlé skutky páchali, na vzkříšení k soudu“, tj. do věčné záhuby v pekle (Jan 5, 28). „Nebesa pomínou s velkým hukotem, země však i se vším, co je na ní, shoří“ (2 Petr 3, 10). Poslední den bude hlásat moc Krista Ukřižovaného.

2. *Kristova moc ve vzkříšení mrtvých.* Prorok Ezechiel vidí rozsáhlé pole mrtvých. Jen samé kosti mrtvých. Tu přijde Duch Páně na ty kosti: „Dám vám šlachy, nechám na vás vyrůst maso a potáhnu

vás koží. A dám vám duši, abyste ožily a poznaly, že já jsem Pán, jestliže otevru vaše hroby a vás, svůj lid, vyvedu z vašich hrobů, abyste žili“ (Ez 37, 1–4). Co viděl prorok, plně se uskuteční v den opětného příchodu Páně při vzkříšení mrtvých. Kristus Pán otevře hroby mrtvých a vyvede je všechny z hrobek, aby žili. Všichni mají z toho poznat, že On je Pán. Neboť „On musí kralovat, dokud nepoloží všechny nepřátele pod své nohy. Jako poslední nepřítel bude zničena smrt“ (1 Kor 15, 25). On zavolá a všichni bez výjimky vyjdou z hrobů. Nikdo nemůže uniknout jeho mocnému slovu. Všichni ho musejí uposlechnout a opět obléci tělo, které při smrti odložili. Tělo se rozpadlo v prach, bylo rozptýleno na všechny strany. Moc Páně opět spojí všechny rozptýlené částky. Smrt je trvale překonána mocí Páně. Toť den zjevení moci Kristovy, den jeho vítězství před celým světem. Jak se raduje církev z vítězství Kristova! Je to vpravdě „den Kristův“.

Kristova moc v dokonání světa! „Nebe a země pominou“ (evangelium). „Nynější nebesa i země jsou uchovány pro oheň ke dni soudu... Očekáváme však nová nebesa a novou zemi, kde bude přebývat spravedlnost“ (2 Petr 3, 7. 13). Slavnému vzkříšení jednotlivců odpovídá vykoupení vesmíru. „I tvorstvo toužebně očekává zjevení (budoucí slávy) synů Božích. Neboť tvorstvo bylo podrobeno pomíjejícímu... s nadějí, že i ono bude osvobozeno od poroby porušení a dospěje k slavné svobodě dítek Božích“ (Řím 8, 19–21). Co Bůh od začátku zamýšlel s lidstvem a s celým tvorstvem, co nyní leží skryto pod suti-nami hříchu, trouchnivění a smrti, co nyní vzdychá pod kletbou pomíjejícímu, potom se zaskví v nejčistším lesku, v nezkaleném sou-ladu božského ideálu a skutečnosti. „Spatřil jsem nové nebe a novou zemi... Také jsem spatřil svaté město, nový Jeruzalém snášet se s nebe od Boha; byl připraven jako ozdobená nevěsta pro svého že-nicha“ (Zjev 21, 1–2). Nebe, nový Jeruzalém, místa zjevujícího se božství, přijde dolů na zemi. Země jde naproti ženichovi jako nevěsta ve svatebním rouchu. Nyní se stane nikoli už skrytým, nýbrž zjev-ným příbytkem Boha: hořejší i dolejší svět, podstata i to, co se jeví, nebe i země jsou jedno. Pozemské je nebeským, tělesné je nejčistším zrcadlem a odleskem ducha. Tvorstvo vešlo do Boha. Když bylo zdokonaleno v Bohu, když dospělo k cíli, není už podrobena žádnému porušení, žádné změně: nestárne, nýbrž kvete, jako Boží krása sa-ma, ve věčném mládí. Je věčně mladé, věčně nové. Roztržka mezi přírodou a duchem, kterou vnesl hřích mezi lidi a mezi tvorstvo, je odstraněna u jednotlivce i v podivuhodném souladu všeho tvorstva. Potom je Bůh „všechno ve všem“ (1 Kor 15, 28). To je vykoupení, konečné vykoupení jednotlivého člověka, duše i těla a všeho tvor-

stva, nebes i země. To je dílo vtěleného Syna Božího v jeho církvi.
„Přijď království tvé!“

3. „Den Kristův“, toť den vítězství, triumf jeho pravdy, jeho pokory, jeho kříže, jeho lásky, jeho milosti. Buď zdrav, Vítězi, Králi, jemuž všechno žije!

„Den Kristův“, toť den vítězství jeho církve, její víry, jejích svátostí, jejích utrpení pro Krista a s Kristem, její modlitby, jejího působení na duše! Ona zvítězí, bude triumfovat, žít a my s ní!

„Den Kristův“, to je den vítězství svaté Eucharistie. Ona do nás položila zárodek zmrtvýchvstání. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední“ (Jan 6, 54). Je to den vítězství naší víry v Eucharistii, naší věrnosti k ní, naší horlivosti v přijímání těla Páně!

„Den Kristův“, to je slavný den Prvotiny vzkříšených, kdy On si v nás, které probudí k životu, zřídí pro věčnost pomník své moci, své spravedlnosti, svého milosrdenství a své svatosti.

Modlitba:

Povzbud, Pane, vůli svých věřících, aby horlivěji uplatňovali ovoce posvátné liturgie a tak obdrželi od tvé otcovské dobroty ještě více prostředků spásy. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

STŘEDA PO POSLEDNÍ NEDĚLI PO SV. DUCHU

Bohulibý život

1. Soudce světa přichází. „My všichni se musíme ukázat před soudnou stolicí Kristovou. Tam dostane každý odplatu za to, co za pozemského života vykonal dobrého nebo zlého. Proto také usilujeme o to, abychom se mu líbili“ (2 Kor 5, 9–10). Liturgie se modlí k Bohu, aby nám dal sílu, bychom „se mu ve všem líbili“ (epištola). Tak můžeme jít vstříc Soudci radostně.

2. „Žijte důstojně Boha a bohulibě“ (epištola). Jak se to má stát, výslovně udává epištola. „Buďte naplnění dokonalým poznáním vůle Boží s veškerou duchovní moudrostí a rozumností.“ Takto nám posvátná liturgie přeje: plnost duchovní, nadpřirozené moudrosti a rozumnosti, tj. plnost ducha víry a milujícího porozumění pro to, co Bůh pro nás a na nás vykonal a trvale působí a koná. Liturgie si přeje, abychom věnovali celý svůj zájem hlubšímu proniknutí do tajemství vtělení, vykoupení, působení Boží milosti v nás, včlenění do Krista a jeho církve, našeho povolání k dosažení a požívání bož-

ského života v milosti a jednou ve slávě. To je podle pojetí liturgie křesťanův svět, ve kterém křesťan dýchá a žije. „Kéž vám dá Bůh Pána našeho Ježíše Krista, Otec slávy, ducha moudrosti a zjevení, abyste ho správně poznali! Kéž osvítlí oči vašeho srdce, abyste poznali, k jaké naději vás povolal, jak bohatá je sláva jeho dědictví pro nás, kteří věříme, a jak přenesmírně veliká je jeho moc, jež se zjeví na nás věřících“ (Ef 1, 17–19). „Naplnění veškerou duchovní moudrostí a rozumností.“ V této moudrosti máme „poznání vůle Boží“, tj. milující vůle Boží, kterou v nekonečném milosrdenství od věčnosti rozhodl, poslat nám, hříšníkům, svého vlastního Syna, aby On nás svou smrtí smířil s Otcem, ano, aby nás učinil dítkami Božími. Jsme-li naplnění tímto poznáním, „žijeme důstojně Boha a bohulibě“. Hluboké, věřící vniknutí do toho, co je Bůh a čím se nám stal, čím nám bude věčně, nutně ovlivní náš život. Budeme „ve všech dobrých skutcích přinášet užitek“, budeme posílněni v každé ctnosti a Boží silou s mnohou trpělivostí a radostnou vytrvalostí staneme se hodnými Boží vůle, která nás chce spasit. Napřed poznání Boha, co je Bůh a co je Bůh pro nás, potom teprve pohled na nás. Napřed radostné vědomí toho, co jsme, co máme v Bohu a od Boha, potom teprve starost o to, co máme dělat, Tak nám přeje posvátná liturgie.

„*Děkujte Bohu Otci*“ „On nás uzpůsobil k tomu, abychom měli účast na podíle svatých ve světle. On nás vytrhl z moci temnoty a přenesl do království svého milovaného Syna. V něm máme vykoupení, skrze jeho krev, odpuštění hříchů“ (epištola). Trojí dobrodiní Boží! Nás, kteří jsme byli od narození dítkami jeho hněvu a jeho ošklivosti, uzpůsobil, abychom měli účast na podíle svatých ve světle, na světle víry zde na zemi a na slastech nebeské slávy a blaženosti. Nás, kteří jsme byli od narození zajatci satanovými, vytrhl z moci temnoty a přenesl do království svého milovaného Syna. Tu jsme údy v těle Kristově, ratolestmi na živém Kmeni, proniknutí a naplnění Kristem, povolání k tomu, abychom jednou měli podíl také v jeho dědictví, království Kristově v nebi. A konečně Syn Boží nás vykoupil svou vlastní krví a svým životem a způsobil odpuštění hříchů. „*Děkujte Bohu Otci*“ a buďte si neustále živě vědomi dobrodiní, jimiž nás Bůh zahrnuje v Kristu Ježíši. Náš život musí být nepřetržitý „*Deo gratias*“, stálá „eucharistia“, nepřetržitý vděčný pohled k Bohu Otci. Tak nám to přeje liturgie a církev.

3. K tomu směřoval uplynulý církevní rok: chtěl nás naplnit poznáním toho, co nám dal Bůh v poslání svého jednorozeného Syna, v životě, v nauce, v utrpení a smrti Vykupitelově, v jeho zmrtvýchvstání a nanebevstoupení, v životě oslaveného nebeského Pána, který nám seslal Ducha Svatého, který nás ve svatém křtu přivtělil a povznesl

do svého života, do života dítky Božího; který se nám stal ve svaté Eucharistii obětujícím knězem i obětním darem, ba dokonce každodenním pokrmem; který na nás a v nás nepřestává působit, dokud nás neučiní zralými pro vstup do své slávy a blaženosti. V těchto myšlenkách bychom měli žít. Toho chtěla u nás dosáhnout svatá církev v tomto roce.

„Budte naplnění poznáním vůle Boží.“ Jsme-li už tak daleko, že přes všechny trampoty života, přes všechny hořkosti, obtíže, nespravedlnosti a neúspěchy žijeme v poznání toho, co je nám Bůh a Kristus potom jsme dokonalí křesťané. Toto poznání vůle Boží není lehká věc. Takové patření na Boha a na Krista patří dnes k největším těžkostem. Vždyť všechno v životě nás chce přivést k tomu, abychom zapomněli na podíl Boha a Krista v díle našeho vykoupení a posvěcení. Pro nás stojí tak lehce naše vlastní zápolení a bojování v popředí. Když to vypadá ve světě tak bídně, připadá nám působení Boží a Kristovo, Kristovo vykoupení tak vzdálené, tak neskutečné. Žijeme příliš mnoho se sebou samými, příliš málo s Bohem a s Kristem, Vykupitelem. Proto ztrácíme sílu správně vidět věci a život, sílu ke křesťanské životní radosti, k důvěře takového svatého Pavla: „Ani smrt ani život... ani věci přítomné ani budoucí... ani něco stvořeného nebude nás moci odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši“ (Řím 8, 38–39). Hledáme svou jistotu více v sobě samých než v Bohu a v Kristu, který se vydal za nás. Nám chybí zasvěcení, důvěra, vědomí vítězství pravého křesťana. Vidíme především sebe samy, potom teprve Krista, až na druhém místě! Zdaž On nemusí mít přednost ve všem? Ó ano, naše skrytá pýcha! Ne nadarmo nás liturgie napomíná, abychom „se dali naplnit, zcela naplnit“ poznáním vůle Boží. Jak daleko jsme ještě od toho!

Modlitba: Povzbud, Pane, vůli svých věřících, aby horlivěji uplatňovali ovoce posvátné liturgie a tak obdrželi od tvé otcovské dobroty ještě více prostředků spásy. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

ČTVRTEK PO POSLEDNÍ NEDĚLI PO SV. DUCHU

Den žní

1. „Potom se ukáže znamení Syna člověka. Národové uvidí Syna člověka přicházet v nebeských oblacích s velikou mocí a slávou“ (Mt 24, 30). Jestliže zloba rozvinula celou svoji moc, tu se zjeví Pán.

aby odhalil její proľhanost a zahubí ji dechem svých úst a zničí ji jaseu při svém příchodu (2 Sol 2, 8) a oddělí dobré od zlých, jako „pastýř odděluje ovce od kozlů“ (Mt 25, 32). Potom bude počet vyvolených úplný. Nastane den žní při posledním soudu.

2. „Nechte, ať oboje spolu roste“, koukol i pšenice (Mt 13, 30). Tajuplné spolubytí dobra a zla, dětí světla a tmy, koukole a pšenice, království satanova a království Kristova. Dva národy, každý vedený svým králem, bojují proti sobě až do konce světa. V jednom vládne zákon těla, v druhém zákon ducha. Zde hledají štěstí v pomíjející rozkoši, tam živí naději na život uprostřed každodenního utrpení a smrti. Zde je pozemské stavěno nad Boha, tam usilují cele o to, co je shůry. A všichni žijí zde na zemi spolu a vedle sebe, ačkoli vnitřně jsou od sebe odloučeni, ačkoli jsou Bohem už na věky od sebe odloučeni. Vychází nad nimi jedno slunce. Dýchají stejný vzduch. Stejný déšť svlažuje jejich pole. Ale ani den a noc, ani nebe a země nejsou od sebe tak daleko jako tato dvě království, která se spolu denně velmi vnitřně dotýkají. Tak roste koukol s pšenicí: vnitřní protiklady mezi nimi jsou stále ostřejší, boj mezi nimi je stále uvědomělejší a prudší. Zlo se strojí k poslednímu boji, k rozhodujícímu zápasu. Ukáže se „člověk hříchů“, bezbožník, protivník Boží a Kristův „bude se povyšovat nad všechno, co se jmenuje Bůh... dokonce se posadí v chrámě Božím a bude si počínat, jako by byl Bohem“ (2 Sol 2, 4). Potom se ukáže Pán k soudu. Co bylo od začátku od sebe odloučeno vnitřně a neviditelně, bude i zevně odloučeno na věky. „Odejděte ode mne, zavržení! Pojďte, požehnaní mého Otce!“ Od věčnosti znal Pán svoje, ve víru světa byl s nimi, zachoval je a posvětil. Zlé trpěl, buď aby se obrátili, nebo aby se tím na nich osvědčila ctnost spravedlivého. „Nechte, ať oboje spolu roste až do žní.“

„*O žních řeknu žencům*: Seberte nejprve koukol a svažte jej do snopků k spálení; pšenicí však svezte do mé stodoly“ (Mt 13, 30). Den příchodu Páně, den soudu nad světem, den konečného, jasného, věčného odloučení dobra od zla, království Kristova a satanova, světla a tmy! Uzávěrka a poslední čin Prozřetelnosti Boží, která po tisíciletí vedla pozemský běh světa. Při posledním soudu dokoná a zpečetí své dílo. Je to závěrečný úkon a potvrzení všech soudů od začátku stvoření. Dějiny světa, události světa vystoupí jasně a otevřeně všem před oči jako otevřená kniha, tak jak jsou podle pravdy. To je den, v kterém bude Bůh ospravedlněn před člověkem, jestliže si člověk na něho stěžuje, že On je „přísný Pán“ (Mt 23, 24). V tento den slaví své vítězství jeho moudrost, která vedla a řídila lidstvo tak jemně a tak božsky pevně. Je to den vítězství Boží spravedlnosti,

kteřá dává kaŹdému podle zasluiy, spravedlivého osvobozuje od jeho suŹovatelů a nespravedlivého zahanbuje (graduale). Je to den vítězství BoŹí lásky, kteřá měla stále otevřeně uši i srdce pro volání člověko-vo, kteřá se obírala jen myšlenkami míru a spásy, a ne hořkosti a záhuby, kteřá učinila všecko, aby zachránila zbloudilé. Je to den vítězství BoŹí moci, které musí i zlo slouŹit k provedení BoŹích úradků a kteřá dopouští zlo — ačkoli je nenávidí a má je v ošklivosti — aby hříšníkům projevila svou milosrdnou lásku a aby dobré zlými očišťovala, posvěcovala a vedla k ctnosti. V den Kristův budou muset všichni vyznat: „Spravedlivý jsi, BoŹe, a spravedlivý je tvůj soud“ (Ž 24, 10). Je to den věčného oddělení všeho nečistého, nepravého a nespravedlivého od dobrého, čistého, pravého a ušlechtilého. Den vítězství pravdy nad lží, spravedlnosti nad nespravedlností, víry v Boha a Krista nad nevěrou, věrnosti Bohu a Kristu nad odpadem od Boha a jeho Pomazaného. Koukol bude shromáŹděn do snopků. K spálení. Pšenice bude shromáŹděna do stodol BoŹích.

3. „Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat. — Kristus vítězí, Kristus kraluje, Kristus vládne.“ V této víře očekáváme jeho příchod. „Přijď království tvé!“ Buď vítězem a vládni!

Ve víře v jeho příchod s mocí a slávou se skláníme před tvrdým zákonem, který řídí svět: „Nechte, ať oboje spolu roste“, koukol i pšenice. Stojíme před záhadami. Jsou to velké, těžké zkoušky naší víry bez konce! Ale nedáme se mýlit. Půjdeme správnou cestou, budeme Źít jako dítky světla (Ef 5, 8), v Kristu a jeho církvi.

„Je nutné, aby přicházela pohoršení“ (Mt 18, 7).

Modlitba:

Pane, buď milostiv našim prosbám a obrať naše srdce k sobě. Dej, abychom oproštění od pozemských Źádostí, povznesli se k nebeským tuŹbám. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

PÁTEK POSLEDNÍHO TÝDNE PO SVATÉM DUCHU

Bůh soudí

1. Důrazná a velmi vážná je řeč liturgie posledního týdne církevního roku. Blíží se soud nad světem s jeho hrůzami a soužením, předobrazem v trestném soudu BoŹím nad Jeruzalémem v r. 70 po Kristu. Čiňte pokání, Źijte důstojně Boha, bohulibě, čiňte dobré skutky, buďte silni ve ctnosti a vytrvejte v trpělivosti (epištola).

2. *Soud nad Jeruzalémem.* „Kdybys bylo poznalo i ty, a to v tento svůj den, co je ti k pokoji! Ale nyní je to skryto před tvýma očima. Přijdou na tebe dni, kdy tě tvoji nepřátelé obklíčí náspem a oblehnou tě a se všech stran tě sevrou; a na zem povalí tebe i tvé děti, které jsou v tobě; a nenechají v tobě kámen na kameni“ (Lk 19, 42–44). „Až uříte hanebnou zkázu na svatém místě, předpověděnou prorokem Danielem,... tehdy, kdo jsou v Judsku, ať utečou na hory. A kdo je na střeše, nesestupuj, abys vzal něco ze svého domu“, nýbrž dej se ihned na útěk. „Bude totiž tehdy veliké soužení, jakého až dosud nebylo od počátku světa a nikdy nebude. A kdyby nebyly zkráceny ty dny, nebyl by zachráněn žádný člověk“ (evangelium): tak strašný je soud Boží nad Jeruzalémem. Okolo města římská vojska pod Titem, a nesčetné kříže, na nichž v nevýslovných bolestech a mukách končili všichni ti, kteří se pokusili uprchnout z nešťastného vyhladovělého města. Z města hladu, který doháněl matky k tomu, že usmrcovaly a jedly své vlastní děti. Tak to šlo po dlouhé měsíce, po dva roky, až konečně Římané vnikli do města, usmrtili ty, kteří to přežili, chrám zničili do základů a město srovnali se zemí. To je soud Boží. Napomenutí pro nás!

Soud nad světem. „Slunce se zatmí a měsíc nevydá své světlo; hvězdy budou padat s nebe a nebeská tělesa se budou pohybovat“ (evangelium). „Nebesa již odedávna, země z vody a skrze vodu povstala slovem Božím (1 Mojž 1, 9 násl.), takto také tehdejší svět potopou zahynul a nynější nebesa i země týmž slovem Božím jsou uloženy a uchovány pro oheň ke dni soudu a záhuby bezbožných lidí“ (1 Petr 3, 5–7). „Neboť tvorstvo bylo podrobeno pomíjejícímu pro toho, jenž je podrobil“ (Řím 8, 20). Bůh je podrobil člověku, aby se mu stalo cestou k Bohu. Člověk je však poskrnul svým hříchem, svou nespravedlností a žádostivostí a použil ho k svým vlastním, Bohu odporujícím cílům. Ano, on opustil pravého Boha a zapsal se tvorům, jako by tvorové byli jeho bůh, jeho poslední cíl a všechno. Místo aby člověku byli vůdcem a pomocí k Bohu, jeho vinou se mu stali zdí, která ho zdržuje a vzdaluje od Boha. Příroda, kterou Bůh učinil tak dobrou a krásnou a kterou rok co rok odívá novou krásou, stává se člověku jeho vinou podnětem a příležitostí ke hříchu, k odpadu od Boha. Proto musí i příroda a musejí též díla kultury a techniky být očištěna v ohni od veškeré poskrny hříchem. Tak neúprosná je Boží spravedlnost a svatost. „Nebesa i země pominou“ pro hřích člověka. „Rozkvílí se tehdy všichni národové“ (Mt 24, 30). Den příchodu Kristova je „den hněvu, den pomsty, den hrůzy, v kterém se budou trást nebesa i země. Den neštěstí a bídy, den velký a hořký“ (ze mše za zemřelé).

„Strašné chvění, bázeň hrozná,
až se tvorstvo Soudci přizná,
jenž hned řeší vše a pozná!“
(Ze mše za zemřelé.)

3. Liturgie prodlévá v myšlence na soud. Dává nám naučení, abychom i my měli vždy před očima příští soud. „Ve všech věcech myslí na konec a jak budeš jednou stát před Soudcem, kterému nic neujde. Potom bude moudrý ten, kdo zde na zemi byl pro Krista posmíváný a pohrdáný. Potom budeme šťastni, že jsme šli cestou kříže a utrpení. Potom se bude více radovat tělo zde umrtvované než tělo zde hýčkané. Jak budeme potom dávat přednost čistému, dobrému svědomí před učeným věděním! Chudému životu před bohatstvím! Jak se budeme radovat z hodin, které jsme zasvětili modlitbě, ze skutků pokání, které jsme konali, z prosté poslušnosti, s kterou jsme se podrobovali!“ (Následování Krista I, 24.)

Modlitba:

Z hlubin volám k tobě, Pane: Pane, vyslyš mou prosbu. Nakloň své ucho k mému volání. Budeš-li, Pane, přihlížet k nepravostem, kdopak obstojí? Vím, že u tebe, Pane, je slitování a tvůj zákon (tvé příslibení, že kajícníkům odpustíš) mi dává důvěru. Ano, důvěřuji v jeho slova a čekám na Pána. Neboť u Pána je milostivé slitování, u něho je plnost spásy. On sám vykoupí Izraele ze všech jeho hříchů (Ž. 129).

SOBOTA POSLEDNÍHO TÝDNE POSV. DUCHU

Láska

1. „Až přijde Syn člověka v své slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn. Před ním budou shromážděni všichni národové. I oddělí je od sebe, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. A postaví ovce po své pravici, kozly pak po levici“ (Mt 25, 31–33).

2. „Tehdy řekne král těm, kteří budou po jeho pravici: Pojdte, požehnaní Otce mého, vládněte královstvím, připraveným pro vás od ustanovení světa! Neboť jsem lačněl, a dali jste mi jíst; žíznil jsem a dali jste mi pít; pocestný jsem byl, a přijali jste mě; nahý jsem byl a oděli jste mě; nemocen jsem byl, a navštívili jste mě; v žaláři jsem byl a přišli jste ke mně. Tu se ho otáží spravedliví: „Pane, kdy jsme tě viděli lačného a nakrmili jsme tě, nebo žíznivého, a napojili jsme tě? Kdy jsme tě viděli jako pocestného a přijali jsem tě, nebo nahého a oděli jsme tě? A kdy jsme tě viděli nemocného nebo v žaláři, a přišli jsme k tobě?“ A král jim odpoví: Vpravdě pravím vám:

Co jste tak učinili jednomu z těchto nejmenších mých bratří, mně jste to učinili“ (Mt 25, 34–40).

„Potom řekne těm, kteří budou po levici: Pryč ode mne zlořečení, do ohně věčného, který je připraven ďáblu a jeho andělům! Neboť jsem lačněl, a nedali jste mi jíst; žíznil jsem, a nedali jste mi pít; pocestný jsem byl, a nepřijali jste mě; nahý jsem byl a neoděli jste mě; nemocen a v žaláři jsem byl a nenavštívili jste mě. Tu se také oni otáží: „Pane, kdy jsme tě viděli lačného, nebo žíznivého, nebo jako pocestného, nebo nahého, nebo nemocného, nebo v žaláři a neposloužili jsme ti?“ Tehdy jim odpoví: „Vpravdě pravím vám: Co jste tak neučinili jednomu z těchto nejmenších, ani mně jste to neučinili“ (Mt 25, 41–45).

3. „I půjdou tito do věčného trápení, spravedliví pak do života věčného“ (Mt 25, 46). Budou oddělení na věky! Je tedy přece jen nebe a peklo, a obojí je věčné! Věčná blaženost v Bohu, věčné neštěstí v pekle, kam bude bezbožný svržen s tělem i s duší (Mt 10, 28).

Věčné odloučení! Chudý Lazar, který kdysi ležel před vraty boháče, pokryt vředy, hladov, po smrti „byl anděly odnesen do lůna Abrahamova“. Boháč, který byl oděn purpurem a jemnými rouchy a každý den u skvělé hostiny, po smrti je pohřben v pekle. Otče Abraham, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí konec svého prstu ve vodě a ochladí mi jazyk, neboť se velice trápím v tomto plameni. Ale Abraham mu řekl: „Synu, rozpomeň se, že se ti vedlo dobře v tvém životě, a Lazaru zle. Nyní pak on se zde těší, ty však se trápíš“ (Lk 16, 24–25).

Věčné odloučení! Zde ovce, tam kozli. Zde „požehnání“, tam „zlořečení“. Co činí jedny požehnanými, druhé zlořečenými? Láska, upřímná, čínorodá láska k bližnímu, tj. ke Kristu, který se ztotožňuje s bližním. „Co jste učinili nebo neučinili jednomu z těchto nejmenších mých bratří, mně jste učinili nebo neučinili.“ Láska k bližnímu je láska ke Kristu. Natolik milujeme Krista, nakolik milujeme bližního, „bratra“ v Kristu, úd Kristův. V bližním milujeme Krista Pána. V bližním jsme chladní, odmítaví, nespravedliví, nelaskaví, tvrdí vůči Kristu Pánu! Láska rozlišuje!

„Nebesa i země pomínou, ale má slova nepominou. Cokoli jste učinili nebo neučinili jednomu z těchto nejmenších mých bratří, mně jste učinili nebo neučinili.“

Modlitba:

Pane, buď milostiv našim prosbám a obrať naše srdce k sobě. Dej, abychom oproštění od pozemských žádostí, povznesli se k nebeským tužbám. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

SVÁTKY SVATÝCH

25. ledna: SVÁTEK OBRÁCENÍ SV. PAVLA

1. Jakýsi druh svátku Epifanie, jakési zjevení moci a síly Páně! Přetvoření podivuhodnější a vznešenější než přeměna vody ve víno, přeměna Šavla v Pavla, přeměna fanatického pronásledovatele Kristova a jeho církve v ohnivého, obětavého apoštola Kristova, v nádobu vyvolenou, v nástroj, který má zvěstovat jméno Páně pohanskému světu.

2. „V těchto dnech Šavel soptil ještě hrozbami a vraždou proti učedníkům Páně“ (epištola). Od velekněze si vyžádal potřebné listy, aby směl zajmout křesťany i ve vzdáleném Damašku a přivést je v poutech do Jeruzaléma. Už se blíží k městu Damašku. Tu jej náhle ozářilo světlo s nebe. I padl na zem a uslyšel hlas: „Šavle, Šavle, proč mě pronásleduješ?“ Šavel se táže: „Kdo jsi, Pane?“ „Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ.“ S chvěním a úžasem se Šavel táže: „Pane, co chceš ode mne? Co mám činit?“ A Pán: „Vstaň a jdi do města; tam se ti poví, co máš činit.“ Šavel vstal se země a ctevřel oči. Ale neviděl nic. Veden svými průvodci za ruce přichází do města, slepý a nejedl ani nepil. Jemu se zjevil Kristus. Nyní nemá čas ani smysl pro něco jiného. Postí se a modlí se. Po tři dny mu dává Pán v samotě exercicie. Pak přichází Ananiáš, poslaný Pánem. „Tu spadly s jeho očí jakoby šupiny a prohlédl. I vstal a dal se pokřtít. A přijal pokrm, posilnil se.“ Přetvoření bylo dokonáno. Šavel se stal Pavlem. Zůstává ještě několik dnů v Damašku, nikoli aby zajímal křesťany a vedl je k odpovědnosti před soud v Jeruzalémě, nýbrž, aby kázal Židům v synagogách. A co káže? Ukazuje jim z Písma, že Ježíš je Mesiáš, kterého oni čekají. On jej našel na cestě do Damašku! Milostiplné Zjevení Páně Šavlovi! S úžasem stojí liturgie, s úžasem stojíme my před zjevením Páně Šavlovi. Jak mocná je jeho milost! Šavel měl přece něco jiného na mysli. A zatím, člověk míní a Pán Bůh mění! Pán mění i svého nejzuřivějšího nepřítele, fanatického pronásledovatele církve! Opravdu. On je Pánem duší i srdcí! „Hle, všemohoucí Pán je tu: V jeho ruce je moc, síla a vláda nad vesmírem“ (introit ze Zjevení Páně).

„*Vím, komu jsem uvěřil*“ (Tim 1, 12), (introit). „Pane, co chceš ode

mne?“ Pán se mu zjevil. Nyní má všechno. Pán mu stačí. Proto, když Pavel našel Krista, opouští všechno, co mu bylo milé a svaté, domov, otce i matku (evang.) Celou svou minulost, to, co mu bylo nejdražší, náboženství svých otců. „Byl jsem obřezán osmého dne, jsem z izraelského národa, z pokolení Benjaminova, jsem Hebrej z Hebreů. Co do zákona byl jsem farizej..., co do spravedlnosti, jak ji předpisoval mojžišský zákon, žil jsem bez úhony. Avšak co mi bylo ziskem, to jsem se naučil pokládat pro Krista za škodu. Ano, já pokládám to všechno za škodu proti vznešenosti poznání Ježíše Krista, Pána svého. Pro Něho jsem se všeho toho vzdal a pokládám to za brak, abych získal Krista a osvědčil se v Něm“ (Fil 3, 5–8). „Hle, my jsme opustili všechno a šli jsme za tebou“ (evang.) Jak se Pavel přimkl ke Kristu! Jak v Něho věřil! Jak se pro Něho a jeho církev stravuje a nevyhýbá se žádné námaze. „Od židů jsem pětkrát dostal devětatřicet ran: třikrát jsem byl mrskán metlami, jednou jsem byl kamenován..., noc a den jsem ztrávil na širém moři. Na cestách často, (byl jsem) v nebezpečnostech na řekách, od loupežníků, od lidí svého národa, od pohanů, v městech, na poušti, na moři, mezi falešnými bratry. V práci a námaze, v bezesných nocích často, v hladu a v žízni, v zimě a nahotě... V Damašku dal místodržitel krále Arety střežiti město Damašek, chtěje mě zajmouti. Ale byl jsem oknem spuštěn v koši po hradbách a tak jsem unikl jeho rukám“ (2 Kor 11, 23–33). Pro Pána není Pavlovi nic příliš. Žije jen pro Něho, puze nenasytnou láskou, plodem oné damašské hodiny, kdy se mu zjevil Kristus. S vítěznou radostí to prohlašuje na konci svých dnů svému milovanému Timoteovi: „Vím, komu jsem uvěřil, a jsem přesvědčen, že spravedlivý soudce má moc zachovati mi svěřený poklad až do onoho dne (soudu)“ (introit). Nezklamal jsem se, když jsem mu uvěřil a vzdal se všeho, abych žil pro Něho. On přijal mou víru, mou lásku, mou věrnost, mé jednání, mé oběti, a až přijde (při mé smrti) k soudu, dá mně odměnu za to, že jsem Mu uvěřil a žil pro Něho.

3. Vpravdě pravím vám: „Vy, kteří jste opustili všechno a následovali mne, dostanete stokrát více a zdědíte život věčný“ (com.)

Při mešním obětování dáváme s Pavlem všechno, co máme. „Pane, co chceš? Co mám činit?“ Celý svůj život, své starosti, minulost i budoucnost, hříchy svého dosavadního života, svou lítost a pokání, své rozhodnutí, že zachováme věrnost Pánu, vkládáme na oltář, do rukou Velekněze Krista, který se obětuje. „Vím, komu jsem uvěřil a komu jsem se svěřil. Jsem si tím jist: On má moc zachovati mi svěřený poklad“ do toho velkého dne soudu (v hodině smrti)! Dávám všechno ve sv. oběti. Dostanu zase všechno zpět, když On vejde ve svatém přijímání se svou milostí a láskou pod mou střechu;

dokonale dostanu všechno, když budu směti s Ním slavit přijímání v jeho slávě, když budu přijat do jeho slávy a blaženosti.

Nad Šavlem, soptícím hrozbami vyšel Kristus. On zašel do temnoty, do omylů svých vědomostí a svého dobrého života jakožto farizej. „Sviť! Hle přichází tvé světlo – sláva Páně vzchází nad tebou, Šavle! Dosud tě zahalují temnoty a mrákoty. Nyní vyšlo nad tebou slunce, Pán, a jeho slávu lze viděti v tobě. Pohané budou chodit ve tvém světle a králové v lesku, kterým jsi zazářil“ (Iz 60, 1 násl. epištola ze Zjev. Páně). „Tento je nástroj ode mne vyvoleným, aby nesl mé jméno před pohany a krále i před syny izraelské“ (Skut. 9, 15).

Nechť vyjde Kristus také nad námi! Jak bychom i my silou víry a četných milostí, které dostáváme denně, brzo byli proměněni v nového člověka, v plného křesťana! Svatý Pavle, „oroduj za nás u Boha, jenž tě vyvolil“ (traktus).

Kéž bychom přece poznali jásavé, blaživé křesťanství Pavlovo! On žije cele v Kristu. My žijeme v sobě, pro sebe. Odtud naše neradostná, nesvobodná zbožnost! Ta zná jenom obtíže, jenom tlak, ne však radost, ne ono triumfující, vítězné: „Vím, komu jsem uvěřil.“

Modlitba:

Bože, jenž jsi celý svět poučil kázáním sv. apoštola Pavla, prosíme tě, dej nám, bychom po jeho příkladu kráčeli k Tobě. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

2. února: OČIŠŤOVÁNÍ PANNY MARIE

1. Posvátná liturgie nás dnes vede na hromniční průvod, abychom provázeli Marii na její obětní cestě do Jeruzaléma. V chrámě nás očekává Simeon, kterému Maria vkládá dítě na chvějící se ruce. Spolu s ním prožíváme jeho dojetí. „Mé oči viděly tvou spásu, kterou jsi připravil všem národům.“ Slyšíme co předpovídá Marii: „Tento je určen k pádu a k povstání mnohých“ (tj. všech lidí).

2. *Ve světle*, které neseme v rukou, poznáváme s posvátnou liturgií pravé světlo, Krista. V symbolu světla neseme dnes Krista ve svých rukou. S Marií a Simeonem se cítíme šťastnými nositeli Krista a radostně vyznáváme: „Mé oči viděly Tvou spásu.“ Máme Krista, plného milosti a pravdy“ (Jan 1, 14). On je Absolutno, plnost veškeré pravdy, čistoty, svatosti, štěstí. Jedině On naplní našeho ducha, naše srdce, naši touhu. On je naše bohatství. On stačí. Máme Ho, věříme Mu, důvěřujeme v Něho, zasvěcujeme se Mu celým srdcem. Neseme jej, Světlo, svým životem, Světlo, které nám svítí, které nás vede, které

nás naplňuje útechou a radostí. Neseme jej do své rodiny, do pracovní místnosti, do úřadu, na veřejnost, na ulici, do celého našeho jednání a konání, do sebevědomého, hrdého, radostného, čínorodého křesťanství. „Vy jste světlo světa“ (Mt 5, 14). Neseme světlo, Krista, v rukou a jsme vyznavači, apoštoly, misionáři Kristovými. — „Světlo k osvětlení pohanů.“

Z ruky církve bereme hořící svíci, — Světlo, Krista. Církev a jediné ona, má moc světit svíce a ve svíci nám symbolicky vkládá do ruky Krista, tak jako Maria dnešního dne vložila Simeonovi do rukou své Dítě Ježíše. Jen Maria může dát Krista, a v Kristu světlo, milost, život. Maria je liturgii typem — obrazem a představitelkou církve. Názorně nám staví liturgie při svěcení a podávání svící tuto pravdu před oči. Církev a jen církev má moc dáti nám Krista, jeho pravdu, jeho milost, jeho svátosti. Chceme-li obdržet milost, chceme-li mítí Krista a v Kristu život a spásu, pak se musíme obrátit na církev. Ona, církev, je tím chrámem, „jeho chrámem“, do kterého „přichází Pán“ (epištola). V tom chrámě přijímáme milosrdenství Boží, tj. vtělené milosrdenství Boží, Krista, spásu. Tak to vyznáváme ve vstupním zpěvu: „Přijali jsme, Bože, tvé milosrdenství (Krista Vykupitele) uprostřed tvého chrámu (ve svaté církvi).“

3. *Hromnice jsou minulost.* Jsou však zároveň i přítomnost. Svatým křtem a tajuplným připojením ke Kristu jsme my sami světlem v Pánu. „Kdysi jste byli tmou, nyní však jste světlem v Pánu (tj. včleněním v Krista). Jako účastníci světla žijte“, jako nositelé Krista, povolání vyzařovat jej a jeho ducha. „Ovoce světla se projevuje ve všelike dobrotě, spravedlnosti a v pravdě. Zkoumejte, co se líbí Bohu a nezúčastňujte se na neužitečných skutcích temnoty“ (Ef 5, 8–11).

Hromnice! Se světlem v rukou jdeme s Marií do chrámu. S Kristem v duši vírou, s Kristem v srdci láskou, s Kristem v jednání — oddaností jeho příkázáním, jeho svaté vůli, jeho dopuštění a řízení, v ruce s Marií, Matkou církve, jdeme k chrámu nebeského Jeruzaléma. Maria, církev, nás vede dobře a bezpečně. Tam nahoře nás očekává Kristus, Světlo ve své slávě. Tam budeme věčně děkovat a jásat: „Mé oči vidí tvou spásu.“

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, který ses dnešního dne zjevil mezi lidmi v podstatě našeho těla a svými rodiči jsi byl představen v chrámě, kterého ctihodný stařec Simeon poznal, osvěcen světlem Ducha Svatého, vzal na své lokty a blahorečil: uděl milostivě, abychom i my, osvětleni a poučeni milostí téhož Ducha Svatého, tebe opravdově poznávali a věrně milovali, jenž s Bohem Otcem v jednotě téhož Ducha Svatého žiješ a kraluješ, Bůh po všechny věky věkův. Amen.

K tajemství svátku očišťování Panny Marie

1. Provázíme Marii, Matku Boží, z Betléma do chrámu jeruzalémského. Ona nese na svých rukou Dítě, aby je obětovala Pánu Bohu. „Kterého jsi Panno v chrámě obětovala“.

2. *Ježíš obětuje.* Zákon, který zavazoval matku, aby zasvětila svého prvorozeného Pánu v chrámě (Lk 2, 23; 2. Mojž 13, 2), neměl pro Ježíše závaznou moc. Ježíš, jako Bůh byl sám zákonodárcem; mimo to, jeho narození bylo zcela svaté. A k tomu všemu byl Ježíš prvorozený Otcův, a proto nepotřeboval být zasvěcen Bohu. Přesto však se dává nésti Marii a Josefem do chrámu. Naplňuje se velký okamžik, jež předpověděl prorok: „Hle, já posílám Anděla svého (Předchůdce), aby mně připravil cestu. Náhle však přijde do svého chrámu panovník, po kterém vy toužíte“ (Epištola). Do „svého“ chrámu. Chrám náleží jemu. Jemu se tam musejí právem přinášet všechny oběti. Ale On přichází jako Dítě na rukou své matky, tiše, nepozorovaně, skrytě. Nic neprozrazuje svatost jeho duše. Nic neprozrazuje slávu jeho božství. Zde, ve svém chrámě obnovuje Ježíš svému Otci to zasvěcení, které vykonal v okamžiku svého vtělení v lůně své Matky: „Hle, já přicházím, abych plnil tvou vůli, Bože“ (Žid 10, 7). Dnes koná zároveň obětování oné velké mše svaté, která bude dokonána na Kalvárii. Podává se jako oběť klanění, díky, smíru a prosby: to je první oběť, Boha opravdu důstojná, kterou viděl jeruzalémský chrám. Nyní smějí zmizet dosavadní oběti býků a kozlů: pravá, Boha důstojná oběť se dnes přináší v chrámě. „Přijali jsme, Bože, tvé milosrdenství uprostřed tvého chrámu“ (introit). „Velký je Bůh a nadmíru chvály hodný v městě našeho Boha, a na jeho svaté hoře“ (žalm introitu). Předobraz a začátek toho, co smíme denně prožívat při oběti mše svaté.

Maria obětuje. Ježíšova oběť v chrámě je přinášena rukama Mariinými. Maria, naplněna světlem Ducha Svatého, ví, co se děje v tomto okamžiku. Chápe smysl a cenu oběti, kterou přináší. Zcela se sjednocuje s úmysly svého obětujícího se Dítěte, a zasvěcuje Ježíše Otci s tímž úmyslem, který má On sám ve svém srdci. Velkodušně, s plným, bezvýhradným „Staň se“ v srdci i na rtech obětuje svého jediného, nejdražšího, a nejmilejšího. Jménem celého lidstva a jako jeho zátupkyně, i naším jménem a k naší spáse. Velký okamžik v životě Mariině, v životě lidstva i každého z nás! Poněvadž Maria obětuje Bohu své Dítě zároveň jako prvotinu budoucí oběti na Golgotě, spolupůsobí v životě našeho vykoupení. S úžasem vidíme, jak Maria obětuje svého nejmilejšího. A s úžasem vidíme, jak ona ve svém Dítěti samu sebe obětuje, rozumem i vůlí nejtěsněji spojena s Ježíšem,

jako jeden obětní dar Otci. Jako obětovaná a zároveň jako spoluobětující počíná Maria dnes svou vlastní obětní cestu. Simeon ji poukazuje na její úkol spoluobětované s Ježíšem: „Tento je určen... na znamení, jemuž budou odpírati. A tvou vlastní duši pronikne meč“ (bolesti), (Lk 2, 34–35). Maria pronáší své „Staň se“. Ona chce být obětí. Brzy přijde den, kdy ona pod křížem dokoná oběť, kterou začala dnes s Ježíšem. „Staniž se mi podle slova tvého.“

3. Denně se obětuje náš Spasitel mezi námi v oběti mše svaté. Hromnice jsou neustálá přítomnost. On se obětuje rukama P. Marie, tj. svaté církve. Smysl: Jako se kdysi obětoval rukama P. Marie ve chrámě, tak se dnes denně obětuje ve mši svaté rukama církve svaté – kněží a všech věřících. Ve společenství sv. církve bereme i my do svých rukou svatý obětní dar, jeho tělo i jeho přesvatou duši, jeho srdce, jeho krev, jeho modlitby, jeho zásluhy a podáváme je Otci jako svůj obětní dar; to je oběť Boha důstojná, přesvatá oběť klanění, díkyčinění, smíru a prosby. Se svým obětním darem, Kristem, obětuje i sebe samy. Upřímně chceme být obětí, obětí svaté lásky k Bohu, věrnosti vůči jeho přikázáním a vůči jeho svaté vůli, v práci, v utrpeních a obětech povolání a každodenního života.

„Přijali jsme, Bože, pokorně tvé milosrdenství (vtělené milosrdenství Boží tj. svého Spasitele) uprostřed tvého chrámu (v oběti mše svaté).“ Věříme, děkujeme. Chceme být Marií, která obětuje Ježíše a s Ním i sebe.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, pokorně vzýváme tvou velebnost, abychom i my byli tobě představeni s očištěným srdcem, jako tvůj Jednorozený Syn byl dnešního dne tobě představen v chrámě v naší lidské přirozenosti. Skrze téhož Krista, našeho Pána. Amen.

K tajemství svátku Očišťování Panny Marie

1. Svatá církev nám dává o hromnicích do rukou hořící svíce. Tím nás volá k úkolu býti nositeli Krista. Nosit Krista ve svém poznání, nosit Krista ve své vůli.

2. Nosíme Krista ve svém poznání, tj. ve svých myšlenkách, úsudcích a zásadách. Jsme křesťané a jsme si vědomi, že jsme vedeni a naplněni duchem a životem Ježíšovým. Proto se už nedíváme na život očima člověka pozemsky smýšlejícího, očima jen přirozeného člověka, nýbrž očima Ježíšovým. Jako Ježíš a v jeho duchu, vidíme velké i malé věci ve světovém dění právě tak jako v každodenním

životě nejen z vnějšku, nýbrž zevnitř, v jejich podstatném vztahu k vůli Boží, jako zjevení moudrosti, moci a lásky Boží. Očima Ježíšovýmá vidíme ve všem a všude ruku působícího Otce. On k nám přichází ve všech věcech a lidech. Díváme se nad vnější vzhled, nad povrch věcí, nad obtíže a těžkosti života vzhůru k Otci a k jeho nekonečně dobrému působení, dopuštění a řízení: On a jeho prozřetelnost je nám, jako Kristu, nejprvnější skutečností, tajemným smyslem všeho bytí a dění, vlastní skutečností. Očima Ježíšovýmá se díváme nad dnešek k příštímú světu a zůstáváme věrni zásadám horského kázání: „Blahoslavení chudí duchem, lkající, tiší, ti, kteří lačnější a žízni po spravedlnosti, blahoslavení čistého srdce, blahoslavení, kteří trpí příkoří pro spravedlnost. Radujte se a plesejte, neboť vaše odplata je hojná v nebesích“ (Mt 5, 2 a násl.). Je věčnost a spravedlnost. Každý dostane, jak si zaslouží. Před každým rozhodnutím, jež máme učinit, se tážeme. „Co prospěje člověku, i kdyby celý svět získal, ale na své duši utrpěl škodu?“ (tj. ztratil život věčný?) (Mt 16, 26). Žijeme podle zásady: „Jednoho jen je zapotřebí“ (Lk 10, 12). Takto nosíme Krista jako světlo ve své duši: „Nechť svítí vaše světlo před lidmi, neboť vy jste světlo světa“ (Mt 5, 16).

Nosíme Krista ve své vůli, ve svém srdci, ve svém jednání a konání, ve svém životě. Žijeme pro Něho, hledíme na jeho slovo, na jeho příklad, na jeho živé spojení s námi, jímž v nás žije a působí jako hlava ve svých údech, jako kmen ve svých ratolestech. „Všechno mohu v tom, který mne posiluje“ (Fil 4, 13), který žije ve mně, který mne svou silou drží a proniká. Žijeme pro Něho a máme se svým srdci svatou vášně vroucí a nadšené lásky k Němu. Silou této lásky přinášíme radostně všechny oběti a přemáháme moc samolásky. Žijeme pro Něho v slepé důvěře v jeho lásku, v jeho blízkost, v jeho vedení, v jeho milost, v jeho působení v nás a v jeho péči o nás. „Dominus est“ – Pán je to. On je to, On mně pomáhá. Žijeme pro Něho, když jsme se odloučili od sebe a od tvorů; když jsme překonali bázeň před světem a posměchem lidí, a osvojili si svatou odvážnost pro zájmy Kristovy a pro zájmy duší!

3. O Hromnicích v sobě obnovíme porozumění pro své svaté povolání být nositeli Krista a přinášet Krista dnešnímu světu. Dnešní člověk potřebuje Krista. On zápasí o Krista. Je to naše povolání být apoštoly Kristovými, každý na svém místě. To nám praví svíce, kterou neseme o Hromnicích v ruce. Máme tak mnoho dávat!

Jen, abychom my sami především byli upřímnými, plnými křesťany. Ale zde to bohužel vázne! Naše křesťanství je ponejvíce křesťanství plné bázlivosti, pochybovačnosti, bázně, otročení formulím, metodám. Tolik nesvobody a nepravdivosti k sobě i k druhým, tolik sa-

molásky, ješitnosti a úzkoprstosti! Jsme křesťané podle vědění, pravidel, formulí, výpočtu, bázlivosti a malichernosti, křesťané podle knih a zápisů! A příliš málo křesťané žhoucího srdce, velkých strhujících a zapalujících myšlenek, žhavé vášně pro Krista, křesťané radikální, křesťané podobní jako sv. Pavel: „Pokoj Páně... ať vládne ve vašich srdcích. Slovo Kristovo (evangelium) přebývej ve vás hojně! Velebte Boha s vděčným srdcem žalmy, chvalozpěvy a duchovními písněmi“ (Kol 3, 15). Jak se nám stalo cizím toto děkující, žalmující, jásající křesťanství.

Modlitba:

Emitte lucem tuam et veritatem tuam — Sešli, Pane, své světlo a svou pravdu, aby mne vedly k tvé svatě hoře a dovedly mne k tvému stanu. Amen.

K tajemství svátku Očišťování Panny Marie

1. „Nyní propouštíš Pane, svého služebníka v pokoji. Neboť mé oči viděly tvou spásu.“ Tato slova vkládá církev na rty knězi v liturgické večerní modlitbě.

2. *Den se chýlí ke konci.* V liturgické večerní modlitbě pohlížíme vděčně zpět na ráno, r.a poledne, na tiché odpolední a večerní hodiny, na hodiny modlitby, na hodinu obětování a spoluobětování mše svaté a na chvíli přijetí těla Páně; na hodiny práce, úsilí a námahy, na hodiny strádání, odříkání, sebezáporu, jež nám přinesl den; na mnohé radosti, které jsme směli prožít sami i s druhými; na obtíže, kříže, hořkosti, boje a utrpení. Na všechno to pohlížíme v duchu svaté víry, očima posvátné liturgie procítěné a vděčné. „Mé oči viděly dnes tvou spásu.“ Všechno, co přinesl dnešní den, byla a jest milost, láska, pomoc, milosrdenství mého Boha a Spasitele. „Těm, kdož milují Boha, všechno napomáhá k spáse“ (Řím 8, 20), i četné poklesky nedobrovolné a polodobrovolné chyby, přestupky i hříchy, kterých jsme hned litovali, které nenávidíme a kterých se chceme chránit; ony se nám staly milostí, cestou k sebepoznání, k sebeobžalobě, k pokoře, odprosu, k tím věrnější oddanosti Bohu, pro něhož žijeme. „Mé oči viděly dnes tvou spásu.“

Náš život se přibližuje ke svému večeru. Před jistou blízkou smrtí pohlížíme často nazpět. Léta dětství, mládí, zralosti a plné dospělosti táhnou před naším zrakem. Vidíme skvrny, mezery, hříchy, chyby, pošetilosti, nedostatky tak četné, jako mořský písek. Pak pozvedneme svůj pohled. V nevýslovném milosrdenství a lásce vetkal Pán do nepěkného, špatného tkaniva našich rukou, vzácné roucho spásy. Celý náš život počínaje od první milosti sv. křtu, až k poslední milosti

není nic jiného než dílo spasitelného působení a milosti Páně. On omlouval naši hříšnost a slabost, naši nevěrnost a nehodnost každý den a každou hodinu, podobně jako Otec v podobenství o ztraceném synu. On nás nehodně šťastně převedl kolem tisíci propastí, do nichž bychom se jistě zřítily, a uchránil nás před nesčetnými nebezpečími a příležitostmi. On nám přivlastnil modlitby, zadostučinění a oběti tak mnohých svatých duší v nebi a na zemi. On nám dal svaté svátosti, kněžství a společenství svaté církve. On nás na každém kroku provázel stavovskou milostí a vedl nás podivuhodně cestou spásy. Se srdcem naplněným vděčností pohlížíme zpět na svůj život a „vidíme spásu“, kterou On vetkal do tkaniva našeho života. „Je to milosrdenství Boží, že jsme nezahynuli“ (Nářky 3, 22). Náš život je „Miserere“ (smiluj se), volání o milosrdenství a o milost. A to „Misere-re“ vyúsťuje do radostné modlitby starce Simeona: „Nyní propouštíš, Pane, svého služebníka v pokoji: neboť mé oči viděly tvou spásu.“

3. „*Mé oči viděly tvou spásu.*“ Ano, Pane, nauč nás viděti tvou spásu! Tvoje milosrdné, láskyplné působení v nás a na nás! Uzdrav nás od návyku, že téměř výlučně hledíme jediné na sebe, na své jednání a na svou námahu, na své cvičení a své skutky, na svou ubohost a na své hříchy a zvrácenosti, na svou ubohost a nehodnost. Uzdrav nás od našeho omylu, že vésti boj proti hříchu je nejdůležitější záležitostí, a namlouvat si, že dokonalost ctnostného života je pro nás nedosažitelná. Dej nám oči, abychom viděli spásu, Tebe, svého Vykupitele.

Pane, dej nám smýšlení a ducha tvého velkého apoštola Pavla. On zakusil více ještě než my nedostatečnost lidských snah. On těžce pocítil své vlastní pobloudění, pošetilosti a zvrácenosti. Ale on se vždy znovu pozvedá nad ně a upírá svůj pohled na Tebe, svého Vykupitele. „Neklesáme na mysl. Ač vnější člověk hyne, přece se náš vnitřní člověk obnovuje den co den. Vždyť naše soužení, které je pomíjející a nepatrné, zjednává nám přenesmírnou, věčnou, vše převyšující slávu, protože my máme zřetel ne k věcem viditelným, nýbrž k neviditelným, neboť věci viditelné jsou pomíjející, neviditelné však věčné“ (2 Kor 4, 16–18).

Modlitba:

Pane, Ježíši Kriste, světlo pravé, jež osvětluje každého člověka, který přichází na tento svět, dej, aby naše srdce byla osvětlena neviditelným ohněm, tj. jasným Duchem Svatého, a zbavena slepoty veškeré nepravosti, abychom očištěným duchovním zrakem mohli poznávat, co se tobě líbí a co je prospěšné naší spáse. Pak budeme moci po temnotě a nebezpečích tohoto světa dospěti k nehasnoucímu světlu skrze tebe, našeho Spasitele a Vykupitele. Amen.
(*Modlitba k svěcení svíci.*)

19. března: SVÁTEK SV. JOSEFA

1. Dvakrát v roce oslavuje posvátná liturgie sv. Josefa: Jednou 1. května jako dělníka. Dnes v něm uctívá Bohem vyvoleného a omlostněného Chotě Matky Boží Marie, kterému je s matkou svěřeno zároveň i dítě.

2. „Spravedlivý kvete jako palma, roste jako cedr na Libanu, zasažen v domě Hospodinově“ (introit). Od Boha vybavený všemi milostmi a dary, které ho činí hodným, aby byl chotěm a životním společníkem panenské Matky Ježíšovy, jednoho smýšlení a snažení s ní, tak stojí sv. Josef před námi. To je jeho výsada: je mužem Matky Boží, spojen s ní v pravém manželství. Ona je mu svěřena, jemu poddána, je s ním spojena v nejhlubší úctě a lásce. Nikdo jí není po Ježíšovi tak blízký jako sv. Josef. Nikdo není tak hluboce zasvěcen do jejího tajemství. Nikdo ji nezná lépe, nikdo ji nemiluje více a nemá k ní vroucnější vztah než sv. Josef. Jak on ji miluje a váží si jí, to naznačuje evangelium dnešního svátku. Maria počala z Ducha Svatého. Josef neví ještě nic o tomto tajemství. „Josef pak, její muž, jsa spravedlivý a nechtěje ji vydati veřejné pohaně, chtěl ji tajně propustiti.“ To jsou jeho trpké hodiny a dny. Trpí těžce. Tu mu dává Bůh prostřednictvím anděla osvobozující zprávu: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmouti Marii, svou manželku, k sobě – neboť co se v ní počalo, jest z Ducha Svatého.“ Josef poznává, co Bůh od něho žádá. S celou oddaností a hrdinskou obětavostí se dává do služeb panenské Matky, sdílí s ní věrně a vytrvale její život chudoby, skrytosti, utrpení, vyhnanství v Egyptě, důvěrného a svatého styku s Ježíšem v Nazaretě. „Pane, přišel jsi mu vstříc se vzácným požehnáním; korunoval jsi jeho hlavu korunou z drahého kamení“ (graduale).

„*Ona porodí Syna a dáš mu jméno Ježíš*“ (evang.) Dávat jméno je u Izraelitů výsadou otcovou. Sv. Josef má nad Ježíšem otcovská práva a otcovskou moc. To je druhá výsada Josefova. Co Maria počala z Ducha Svatého, to náleží přirozeně Josefovi, zákonitému manželu Mariinu, a jest jeho vlastnictvím. Poněvadž je zasnouben s Marií, má opravdové právo na Ježíše a nad Ježíšem. On je mu v pravém smyslu otcem, s právy a povinnostmi otcovskými vůči vtělenému Synu Božímu. Kdo z nás pochopí nebo jen vytuší důstojnost a dosah tohoto panického otcovství? Ježíš uznává a ctí ve sv. Josefovi otce. Jemu chce být poddán, na něm chce jediné záviset, chce mu být dítětem, chce poslouchat každého jeho slova. S ním chce být, s ním chce žít, pracovat, modlit se, stýkat se ve dne v noci, po celých třicet let. Jak čistý, jak panický, jak svatý musí tedy být sv. Josef! Tak dlouho bez přerušení po boku Svatého svatých! Nevýslovné tajem-

ství plnosti a síly milosti Boží a svatosti sv. Josefa! Jako palma tu stojí spravedlivý, sv. Josef v plnosti milosti a ctnosti, zasazen v domě Páně, uprostřed sv. Rodiny nazaretské. „Moje milost a mé milosrdenství ho provázejí“ (Ofertor).

V oběti mše sv. je nám dnes sv. Josef přímluvcem u Ježíše. A ještě více! On obětuje s námi. V obětování se nám staví do čela. Jsme jedno s ním! O něm a zároveň o nás, kteří jsme s ním sjednoceni, zpívá ofertorium: (Moje) věrnost (Boží), tj. milost a moje milosrdenství ho provázejí. V mém jménu bude povznesena jeho moc. Svým obětním společenstvím a sjednocením se sv. Josefem najdeme ve sv. Oběti odpuštění svých hříchů. Budeme „povzneseni“, pojati spolu do Oběti Kristovy, účastni vzácného užitku mešní oběti: čistoty, spravedlnosti a vnitřního života sv. Josefa. Tak smýšlí liturgie o společenství svatých.

„Co se v ní počalo, je z Ducha Svatého“ (communio). Josef věří. A také my jsme Josefem. Věříme, že to, co dostáváme ve sv. přijímání, je Syn Boží, zrozený z Marie Panny. Kéž bychom aspoň tu krátkou dobu po svatém přijímání nebo při návštěvě Nejsv. Svátosti byli ve styku s Pánem hlubokou a silnou vírou sv. Josefa! Pak by tento styk posvětil také nás. Svatý Josefe, vypros nám živou víru!

Jak však jsou myšlenky Boží docela jiné než myšlenky lidské! Lidé by mysleli na některé ze svých velikánů, ze svých králů nebo veleduchů: slušelo by se, aby někdo takový byl otcem vtělenému Synu Božímu. Co je před lidmi velké, to je před Bohem nicotné. Bůh vyvolil panicky čistého, pokorného, lidem neznámého, chudého, nemajetného muže! Tak smýšlí Bůh! Kde je pravá velikost?

Modlitba:

Prosíme, Pane, by nám bylo pomoheno zásluhami snoubence tvé přesvaté Rodičky, aby těho nemohou dosáhnout naše síly, bylo nám uděleno na jeho přímluvu. Jenž žiješ a kraluješ s Bohem Otcem a Duchem Svatým na věky věkův. Amen.

25. BŘEZNA: SVÁTEK ZVĚSTOVÁNÍ PANNY MARIE

1. Devět měsíců před vánočními svátky pamatujeme s církví na ten den, kdy věčné slovo Boží na poselství andělovo přijalo v lůně přesvaté Panny Marie naši lidskou přirozenost, aby nás vykoupilo od hříchu a věčné záhuby, které jsme propadli. Tento den je největší den celých lidských dějin, den spojení božského s lidským, jaké nebylo ani nebude dokonalejší, den zasnoubení Syna Božího s lidstvem.

2. *Král Achaz Jeruzalémský* je tvrdě tísněn vnějšími nepřáteli.

Místo, aby se obrátil o pomoc k Pánu, chce zavolat Egyptany, aby s ním bojovali proti Assurovi. Bůh jej vybízí, aby si vyžádal nějaké znamení jako záruku božské pomoci. Achaz odmítá Boží nabídku. Chybí mu víra v Boha a důvěra v Něho. Skládá svou důvěru v lidi, v egyptskou vojenskou pomoc. „Nebudu žádati (od Boha) žádné znamení, abych nepokoušel Pána,“ praví rouhavými rty. Poněvadž odmítl Boha, „proto Pán sám dá vám znamení“, znamení panenské matky. „Hle, panna počne a porodí syna, a jeho jméno bude Emmanuel, Bůh s námi“ (epištola). Dnes, v den vtělení Syna Božího, se splnilo toto příslibení. Anděl přichází k Panně. „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Hle, počnes a porodíš Syna... Ten bude veliký a bude Synem Nejvyššího. Panna zůstane pannou a bude matkou. „Duch Svatý sestoupí na tebe... Proto také to svaté, co se z tebe narodí, bude Syn Boží. Tu řekla Maria: „Aj, já služebnice Páně, staniž se mi podle slova tvého“ (evangelium). „A Slovo se stalo tělem“, v lůně Panny. Slovy andělovými ji pozdravujeme při obětování: „Zdrávas, milosti plná. Pán s tebou“, tvé Dítě. Požehnaná ty mezi ženami. Maria, Matka Boží, zázračné dílo Boží, jaké po Bohočlověku Ježíši Kristu ani nemůže být větší.

„*Aj, já služebnice Páně.*“ Maria je služebnice Páně, úplně odevzdaná tomu, co si Bůh přeje a chce, úplně závislá na každém přání Božím. Tak velice odumřela sama sobě, tak velice se její vůle stala jedno s vůlí Boží. Proti čestnému pozdravu andělovu, proti jedinečné důstojnosti a a jedinečnému vyznamenání staví Maria slova pokory: „Aj, já dívka Páně. Staniž se mi podle slova tvého.“ V okamžiku, kdy se k ní sklání nebe a žádá ji o její sluhlas; v okamžiku, kdy nestvořené Slovo Otcovo do ní sestupuje a stává se dítětem, závislým na ní; tu ona chce být jenom služebnicí Páně. Čím výše je pozvednuta, tím více se pokořuje. To je plod velikosti, která nám náleží před Bohem: ona zavazuje k uznání vlastní malosti a nehodnosti, k pokoře. Pokorné smýšlení o nás samých vzrůstá s velikostí, kterou nám uděluje Bůh. Co nás přivádí nejblíže k Bohu a co nás s ním nejtěsněji spojuje, to nejsou milosti samy o sobě, nýbrž věrnost, s kterou pokorně zůstáváme ve své nicotnosti, uznáváme svou nicotu a bezvýhradně se odevzdáváme tomu, co se líbí Bohu, a jsme rádi „služebníky Páně“. „Kdo se poníží, bude povýšen“ (Mt 23, 12). „Staniž se mi podle slova Tvého.“ Maria dává svůj souhlas. V témž okamžiku počala Syna Božího. On naplňuje její duši svým světlem a vylévá na ni bohatství své milosti. Ona je s Ním nejtěsněji spojena. Myšlenky a city Synovy přecházejí na Matku. Maria a Ježíš se stali jedno. Maria nemá žádnou myšlenku, žádné chtění, žádnou tužbu, žádný pocit mimo sjednocení s Ježíšem. Ona žije s Ním a v Ném. Zaniká

zcela ve svých očích, když se stala Matkou Boží. Nekonečný, jehož ona nosí ve svém lůně, poctil zároveň její bytost. Ona se ztrácí v propastech božství; to je ten nejvzácnější plod toho, že se stala služebnicí Páně: „Staniž se mi podle slova tvého.“ „Zdravas Maria, milosti plná, Pán s Tebou.“

3. „Hle, panna počne a porodí syna, a jeho jméno bude Emmanuel, Bůh s námi.“ V lůně panny se zasnoubil Boží Syn s lidstvem. Se svatou úctou patří posvátná liturgie na toto zasnoubení s Bohem – Králem. „Slyš, dcero, a nakloň své ucho. Zapomeň na svůj národ i na dům svého Otce. Král touží po tvé kráse: On je tvůj Pán, ty se mu budeš klanět. „Už se přibližují národy, aby Královně vyjádřily svou úctu v den jejího zasnoubení. Dcery města Tyru jdou napřed. Za nimi jdou v dlouhém průvodu zástupci nejbohatších národů země s četnými dary v rukou. „Tyrské dcery tobě (Marii, církvi) přinášejí dary, nejbohatší knížata lidu se před tebou sklánějí. Samá nádhera je v pokoji královské dcery, její oděv je protkán zlatem. V pestře zářícím šatě je vedena ke Králi, „dnes při početí Syna Božího“. Za ní jdou panny, národy a lidé obrácení ke Kristu. S radostným jásotem jdou za Královnou Marií, za církví a vstupují do pokoje Krále, dosahují nadpřirozených milostí a darů, a jednou provždy a věčně dosáhnou věčné blaženosti. Radostným jásotem provázení vstupují do Krále paláce, skrze Marii, skrze církve (introit, traktus).

„Anděl Páně přinesl Marii poselství.“ Boží Syn se chce s lidstvem zasnoubit v lásce. Maria je zástupkyní celého lidstva. V Marii se má lidstvo, my všichni, rozhodnout, zda přijmeme Boží nabídku, zda chceme spásu či nikoli. V Marii vyjádřilo souhlas lidstvo, my všichni. „A Slovo se stalo tělem.“ Děkujeme Marii, že místo nás pronesla „Staň se.“

Také my vyjádříme svůj souhlas ke každé milosti, kterou nám Bůh nabízí. „Panny ji následují“, čisté duše, osvobozené a oproštěné od všeho, co by jim mohlo překážet ve spojení lásky a v duchovním zasnoubení s Pánem.

„Hle, panna počne“, liturgie o sv. přijímání. Denně prožívá spolu panenská matka církev, denně prožíváme spolu my všichni v přijímání těla Páně Mariino milostiplné početí Boha a slavnost zasnoubení. Kéž bychom byli čistí jako ona, Panna!

Modlitba:

Bože, jenž jsi chtěl, aby tvé Slovo na zvěstování andělovo přijalo tělo z lůna blahoslavené Panny Marie, popřej nám, pokorně prosícím, abychom kteří ji vyznáváme jako pravou Bohorodičku, její přímlovou nalezní u tebe pomoc. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

SVÁTEK SEDM'BOLESTNÉ PANNY MARIE

(v pátek po smrtné neděli)

1. Osm dnů před Velkým pátkem s účastí obrací církev svůj pohled na Marii, Matku bolestnou. Co předpověděl Simeon v chrámě, stalo se skutečností: „A tvou vlastní duši pronikne meč, aby se projevilo smýšlení mnoha srdcí“ (Lk 2, 35). Maria je ve své účasti na utrpení svého Syna předobrazem a zástupkyní církve a křesťanské duše.

2. „*Za onoho času stály u kříže Ježíšova jeho matka a sestra matky jeho, Maria, manželka Kleofášova a Maria Magdalena*“ (evang.). Maria nemohla jinak. Nesměla nechat svého Syna samotného na jeho cestě utrpení. Ona věděla už od té chvíle, kdy obětovala Ježíše v chrámě, že On jednou zemře jako smírná oběť za hříchy světa a že ona, jeho Matka má spolupůsobit k této oběti. Od toho dne se jí neustále zjevoval v duši obraz, který jí vykreslil stařec Simeon. V duchu už vždy viděla ruce svého Dítěte spoutané v okovech a probodené tvrdými hřeby. Neustále jej viděla jak je obklíčen nepřáteli, posmíván, ukřižován. Trvalé mučednictví! Viděla, jak se vždy více přibližuje ta chvíle, kdy On měl nastoupit své umučení. Vždy nová utrpení! Věděla o událostech v zahradě Olivové, v domě veleknězově, v soudní síni Pilátově. Byla při tom, když jej Pilát předvedl a řekl: „Ejhle, člověk!“ (Jan 19, 5). Jak jej zřídili! Ona je při tom, když jej Pilát staví vedle Barabáše a lid dává přednost nízkému zločinci před jejím Synem. „Co mám tedy učinit a Ježíšem?“, táže se Pilát. „Ať jest ukřižován! Jeho Krev ať přijde na nás i na naše děti“ (Mt 27, 22 násl.). Nyní jej Pilát odevzdává Židům k ukřižování. Maria se nesmí odloučit od Ježíše. Provází jej, když On nese svůj kříž. Je při tom, když mu strhují šat s těla, když jej rozpínají na kříž a prorážejí mu silnými hřeby ruce i nohy. Ona se tísní ke kříži, na němž krvácí její Syn. Tu stojí v nejhlubším, bezejmenném bolu, statečná, odevzdaná, klidná. Spojuje své bolesti s utrpením svého Syna, obětujícího se Otci. Připojuje se k oběti svého Syna a obětuje ho Otci za spásu světa, za každého z nás. Oběť, kterou přináší Syn Otci. přináší stejně také Matka. V nejtěsnějším společenství utrpení a oběti. „Ó vy všichni, kteří jdete kolem, pozorujte a vizte, zda je bolest podobná mé bolesti!“ (Nářky 1, 2).

„Ženo, hle, Syn tvůj.“ Ježíš se dívá s kříže na svou matku a na miláčka Jana. Tu se obrací na svou Matku: „Ženo, hle tvůj Syn!“ A Janovi praví: „Hle, Matka Tvá!“ (evang.) Vrcholná bolest pro Matku! Když dává svému Synu největší důkazy své mateřské lásky; když sdílí

s Ním jeho trpení a jeho smrtelná muka a setrvává u něho až do posledního okamžiku, když Ježíš pln soucitu s bolestmi své Matky, by jí měl dát nejdokonalejší důkazy své dětinné lásky, tu má pro ni jen jméno „Žena“. Jiný má být jejím synem. Ona má ztratit svého Syna nejen krvavou smrtí – nebylo by to pro ni dost utrpení? – Ona mu nemá být už ani matkou a On jí Synem! Někomu cizímu má být matkou! Vlastnímu Synu, kterého jako matka nosila a porodila, má být jen „Ženou“. Jaká to záměna! Dávají jí za Ježíše Jana, za Pána služebníka, za Syna Božího, syna Zebedeova (sv. Bernard). Takové je svaté zařízení Boží. Jako oběť, kterou měl přinést Ježíš, by nebyla dokonalá, kdyby Ho Otec nebyl opustil, právě tak i oběti Matčině by chyběla koruna, poslední dokonalost, kdyby ji Ježíš nebyl opustil, když visel na kříži. Opuštěnosti Synově musí odpovídat opuštěnost Matčina. Největší mukou pro Syna na kříži je to, že Ho Otec opustil; největší mukou Matčinou pod křížem je to, že ji Syn opouští a zapírá. „Ženo, viz zde (v Janovi) svého syna.“ On se od ní odloučil, aby její bolest byla úplná. „Ó vy všichni, kteří jdete kolem, pozorujte a vizte, zda je bolest podobná mé bolesti!“

3. *Maria následuje Pána až k patě kříže!* To je věrná Matka, silná Matka, ochotná ke každé oběti. Sdílí s Ježíšem potupu a pokoření. Nechává jej píti samotného kalich ponížení a utrpení. Neostýchá se přistoupit ke kříži a každému vyjevit, že je Matkou odsouzeného. Ona je ochotna ke každé muce. Neříká: To je příliš mnoho. Vůči všemu, co hořkého život přináší, ona nezná nic jiného než bezvýhradné: „Aj, já služebnice Páně.“ Staniž se mi podle tvé vůle a tvého slova (Lk 1, 38).

Maria se zříká svého Syna! Co v ní upomínalo na tělesné mateřství, to ona přináší v oběť pod kříž. To, že se vzdává tělesného spojení s Ježíšem, ji odlučuje od Ježíše, ale jen proto, aby ji ještě hlouběji učinilo Matkou Páně. Ona je nejen Matkou pozemského Ježíše, jako kdysi v panenském početí a zrození, nýbrž Matkou nebeského Pána s celým jeho tajemným tělem, svatou církví. Ona nesmí „znát Krista podle těla“ (2 Kor 5, 16), nýbrž jediné podle ducha, aby se stala pro „nové stvoření“ (2 Kor 5, 17), které vykvetá ze smrti Páně na kříži, matkou „celého Krista“, novou Evou, matkou živých, „matkou Janovou a v Janovi naší matkou! Nás duchovně zrodila u paty kříže. V nevýslovných porodních bolestech. O velikonocích dostala opět Ježíše. Ale nezapomněla, že On nás postavil na své místo a chtěl, aby ona nás tak milovala, jako bychom byli jím samým! Tak těsně nás spojil Pán se svou Matkou, když stála pod křížem. Tak mnoho to stálo Marii, aby se nám stala Matkou. Jsme vpravdě dětmi bolesti. Proto jsme Matce tím dražší! A proto jsme jí tím více vděční a máme k ní tím větší důvěru!

Maria na cestě křížové, pod křížem Páně, když spolu s Kristem trpí a obětuje, když pije kalich Páně, je liturgií symbolem a obrazem (typem), zástupkyní církve. V Marii je zobrazena církev, jsme zobrazení my, především v této době postní. Církev milující, chápající Snoubenka, jde věrně a statečně po boku Snoubence krve. Na své cestě staletími lidských dějin sdílí jeho potupu, jeho pokoření, jeho utrpení. Vchází se Snoubencem v nejhlubší společenství v utrpení i smrti. V Oběti mše svaté činí denně sebeobětování Páně na kříži svým obětním darem a jako druhá Maria pod křížem, připojuje oběť sebe samé k oběti Páně. Je s Ním jedno srdce a jedna duše v nejtěsnějším obětním společenství! Cesta církve, cesta křesťanské duše je nutně cesta bolestné Panny, cesta křížová. Čím blíže ona stojí u kříže Páně, tím plodnější je její mateřství vůči duším. „Kdo ztratí svůj život pro mne, nalezne jej“ (Mt 10, 39).

Modlitba:

Bože, při tvém utrpení – jak to předpověděl Simeon – pronikl meč bolesti nejsladším Srdcem Panny a Matky Marie. Uděl nám, kteří zbožně uctíváme probodení jejího srdce a její utrpení, abychom pro slavné zásluhy a přímlyvy všech svatých, kteří věrně stáli u kříže, dosáhli blaženého účinku tvého utrpení. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

29. června: SV. APOŠTOLŮ PETRA A PAVLA

Věrní Petrovi!

1. Je to velký svátek katolické církve. „Dnes vystoupil Šimon Petr na dřevo kříže, aleluja. Dnes odešel klíčník království nebeského s jásáním ke Kristu. Dnes spoštol Pavel, světlo země, položil hlavu pro jméno Kristovo a přijal korunu mučednickou“ (ant. k Magificat).

2. „Ty jsi Skála a na té Skále postavím svou církev“ (evangelium). Těmito slovy potvrzuje a odměňuje Pán vyznání, které Šimon právě vyslovil jménem ostatních apoštolů: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.“ – „Za koho pokládají lidé Syna člověka?“ otázal se Pán svých úředníků. Oni mu odpověděli: „Jedni za Jana Křtitele, jiní za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků“! Tolik názorů a mylných domněnek, když jde o Krista! Jen jeden odpověděl správně, Petr; „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.“ A s Petrem ostatní apoštolé. A s Petrem a apoštolý my, církev. Už po dva tisíce let to opakuje církev, přes všechna tak zvaná vědecká popírání a přes

všechny útoky: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého“. A: „Ty jsi Petr, Skála. A na té Skále postavím svou církev.“ Petr a církev patří neoddělitelně k sobě, Petr je základ, na kterém spočívá církev. Petr, muž víry, muž, který opouští všecko a jde za Kristem (Mt 19, 17). Petr, který za císaře Nerona s radostí dává svůj život za svého Pána a Mistra, který je spolu s Pánem ukřižován. Jemu dal Pán „klíče království nebeského. Cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi. A cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ (Mt 16, 19). Jemu, Apoštolovi, je dána nejvyšší moc nad církví. Církev Kristova je pouze ta, kde je Petr ve své osobě, ve svých nástupcích. Pekelné moci sice útočí proti Petrovi a církvi: ale „brány pekelné ji nepřemohou“, neboť je postavena na Petrovi. To je dnes jásot a vědomí vítězné církve a posvátné liturgie: Jsme jedno s Petrem, jsme postaveni na Petrovi. Nemusíme se bát. Musíme jen děkovat za to, že známe Petra, že jsme postaveni na něm jako na základu. A starat se jen o to, abychom zůstali dokonale spojeni s Petrem, s církví na něm založenou a vždy více vrůstali do Petra a jeho církve.

„*A brány pekelné ji nepřemohou.*“ V tom čase — bylo to v roce 42 nebo 43, asi deset let po nanebevstoupení Páně — král Herodes vztáhl ruce, aby trápil některé z křesťanské obce. I dal usmrtit, mečem Jakuba, bratra Janova. A když viděl, že se to líbí Židům, dal zajmouti i Petra“ a uvrhnout jej do vězení. Církev Kristova v okovech, v moci nepřátel! Ale „brány pekelné ji nepřemohou.“ Církev se bez ustání modlila za Petra k Bohu. „Petr spí mezi dvěma vojíny, spoután řetězy. A hle, anděl Páně se postavil u něho... Rychle vstaň! A řetězy spadly s jeho rukou. Petr si vzal boty a plášť a šel za andělem. Nevěděl, že je to skutečnost, co se s ním dělo skrze anděla. Prošli kolem stráží a přišli k železné bráně, která vede do města. Ta se jim sama otevřela. I vešli branou do města. I zmizel od něho anděl. A tu se Petr vzpamatoval — a řekl: Nyní vím jistě, že Pán poslal svého anděla a vytrhl mě z ruky Herodovy a všeho očekávání lidu židovského“ (epištola). V Petrovi poznává církev dnes samu sebe. V tom, co učinil Pán Petrovi, jak jej podivuhodně vytrhl z ruky protivníků, poznává církev své vlastní dějiny: je lidmi pronásledována, vězněna, zbavena své svobody, utlačována a tísněna, ale andělem Páně je podivuhodně zachráněna. Věčně jásá církev ve vstupním zpěvu: „Nyní vím jistě, že Pán poslal svého anděla a vytrhl mě z ruky Herodovy.“ To není jen Petr, to je církev sama. To jsou dějiny církve Kristovy, dějiny každého katolického křesťana, který je věren Petrovi, církvi, víře, kněžství. „Brány pekelné ji nepřemohou.“ Jsme postaveni na Petrovi a skrze Petra na Kristu, který je Pánem nad lidmi a nad ďábly. Přimkneme-li se k Petrovi, k církvi, k její víře,

k jejím svátostem, k jejím mravním zásadám, k jejímu kněžství, jsme-li poslušni a věrni, jsme nepřemožitelní.

3. „Za koho pokládají lidé Syna člověka?“ Dnes, v naší době? A ať mluví jakkoli, my se držíme Petra a vyznáváme: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.“ „Ty jediný jsi Svatý. Ty jediný jsi Pán. Ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste s Duchem Svatým v slávě Boha Otce. Amen.“ „Nebesa i země pomínou, ale tvá slova nepominou. Ty jsi cesta, pravda a život“ (Jan 14, 6).

Ve společenství s Petrem, s církví, s Římem, s biskupem, s církevní autoritou je naše síla, velikost a jistota. Spoluobětováním svaté oběti a účastí v obětní Hostině svatého přijímání vcházíme vždy hlouběji do tohoto společenství. Tak se přimykáme k Petrovi, Skále, na které postaví Pán svou církev, království milosti a budoucí slávy (communio).

Modlitba:

Bože, jenž jsi posvětil dnešní den mučednictvím svých apoštolů Petra a Pavla, dej své církvi, aby ve všem následovala příkazů těch, skrze něž začala rozšíření víry. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

1. července: NEJDRAHOCENNĚJŠÍ KRVE KRISTOVY

Vykoupení

1. Měsíc červenec stojí ve znamení nejdrahocennější Krve, podobně jako měsíc červen je zasvěcen úctě nejsvětějšího Srdce Ježíšova. V Krvi Kristově je shrnuto celé bohatství a cena vykupitelského díla. Proto svátek předrahé Krve se stává dnem vděčné vzpomínky na dobrodiní vykoupení, kterého se nám dostalo v Kristu.

2. Pane, vykoupil jsi nás svou Krví z každého pokolení, jazyka, lidu a národa a učinil jsi nás našemu Bohu královstvím“ (introit). „Jsme vykoupeni. Pro posvátnou liturgii jsme už vzati do církve blažených v nebi. Tam padáme s nebeskou církví před Beránkem. „Každý má zlatou harfu a zlaté misky plné vonného kadidla... A zpívají novou píseň: Pane, jsi zabit a svou Krví jsi vykoupil lidi ze všech pokolení a jazyků. Učinil jsi nás pro našeho Boha královskými kněžími“ (Zjev 5, 9–10). „Milosrdenství Páně chci věčně opěvovat, od pokolení do pokolení budu svými ústy hlásat tvou věrnost, tvou milost“ (Ž v introitu). Náš Pán a Spasitel to neučinil jako starozákonní velekněz. Ten vstoupil jednou do roka do chrámové velesvatyně, na místo, kde byla uchovávána archa úmluvy, „a to s krví obět-

ních zvířat, kterou obětoval za své poklesky a za poklesky lidu“ (Žid 9, 7). „Kristus však vystoupil jako velekněz budoucích (nebeských) statků. Vešel se svou vlastní krví do velesvatyně nebes, když svou krvavou smrtí na kříži zjednal vykoupení věčné“ (epištola). Vykoupení, které má provždy sílu a platnost. Vykoupení, které jinak než oběti starozákonní, „očisťuje naše svědomí od mrtvých skutků“ a nás povolané činí účastnými zaslíbeného dědictví věčného (epištola). „Všichni zhřešili a postrádají slávy Boží. Ospravedlnění pak bývají zdarma jeho milostí, protože jsou vykoupeni skrze Krista Ježíše. Toho Bůh ustanovil jako krvavou smírnou obět“ (Řím 3, 23–25). „Poněvadž jsme ospravedlněni Krví Kristovou, jsme uchováni skrze Něho od hněvu (Božího, od věčné záhuby) (Řím 5, 9).“ Pro Krev Kristovu máme tedy důvěru, že můžeme vstoupit do velesvatyně (nebes). „Ta Krev nám otevřela vstup jako novou cestu k životu (vedoucí) skrze Oponu, tj. skrze Jeho tělo“, (Žid 10, 19–20), skrze obětní smrt na kříži. Jsme vykoupeni Krví Ježíšovou, obětní smrtí Ježíšovou. „Milosrdenství Páně chci věčně opěvovat.“

„*Za onoho času, řekl Ježíš, když přijal ocet: Dokonáno jest!*“ „A nakloniv hlavu, vypustil duši... Přišli vojáci a zlámali nohy jednomu i druhému, který s Ním byl ukřižován. Když však přišli k Ježíšovi a uzřeli, že je již mrtev, nezlámali mu nohy, ale jeden z vojínů bodl ho kopím do boku, a ihned vyšla krev a voda“ (evangelium). Sotva měl osm dní, prolil při svém obřezání za nás svou první krev. Podruhé to činí na hoře Olivové před strašným mučednictvím, které ho čeká. Po třetí, když jej krutě bičují. Potom když vojáci drsnou rukou mu vtiskují trnovou korunu na hlavu. A pak zase, když mu na Kalvarii strhují oděv z těla, obnovují rány, které mu zasadili při bičování a potom mu hřeby probodnou ruce a nohy. Tak visí Kristus na kříži, oděn rouchem své vlastní krve. „Dokonáno jest.“ Naklonil hlavu a vypustil duši. V mrtvém těle zůstala ještě kapička krve. I tuto chce Ježíš dát za nás, aby dal všechno, úplně všechno. Neboť, poněvadž miloval svoje, kteří byli ve světě, chtěl jim projevít svou lásku měrou nejvyšší (J. 13, 1), „Ten, který to viděl (evangelista Jan) vydal o tom svědectví, a jeho svědectví je spolehlivé“ (evangelium). S posvátnou liturgií však odpovídáme „Credo – Věřím v Ježíše Krista, Jednorozeného Syna Božího, zrozeného z Otce přede všemi věky, jedné podstaty s Otcem. On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil s nebe. Byl pro nás ukřižován a zemřel“ (mešní kredo). Pane, vykoupil jsi nás svou krví a učinil jsi nás královstvím našemu Bohu, „vlastnictvím a majetkem Božím“.

3. „Ježíš Kristus je ten, který přišel skrze vodu a krev, ne pouze vodou, nýbrž vodou a krví... Tři jsou, kteří vydávají svědectví

na nebi, Otec, Slovo a Duch svatý; a tito tři jsou jedno, a tři jsou, kteří vydávají svědectví na zemi: Duch, voda a krev, a tito tři jsou zajedno“ (graduale). Že Ježíš je slíbený Vykupitel, Syn Boží, zaručuje se trojím svědectvím: *vodou*, tj. svědectvím Otcovým při křtu Ježíšově v Jordáně; *krví* tj. svědectvím Synovým při krvavé smrti na kříži; *Duchem* tj. Svatým Duchem, který od svého sestoupení o prvních letnicích vždycky dosvědčuje v církvi a v srdcích věřících Ježíšovo Boží synovství. Věříme v Toho, který nás vykoupil svou krví. Předrahá Krev Ježíšova je nám dána do rukou při mši sv. jako náš obětní dar. „Což není kalich, který žehnáme, společenstvím Krve Kristovy?“ (ofertorium). Co obětujeme ve svatém proměňování a požíváme ve sv. přijímání, není už víno, nýbrž předrahá Krev Kristova, Krev smíření s Bohem, jistá záruka našeho konečného vykoupení při opětném příchodu Páně (communio). Věříme. Děkujeme. Klaníme se.

Jsme vykoupeni. Nebe je nám otevřeno Krví Kristovou. „Přistupujeme proto (k trůnu Božímu) plni důvěry, očištění v srdci od zlého svědomí... neohroženě se držíme vyznání své naděje“ (Žid 10, 22–23) v příslibené dědictví v království Božím.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi svého Jednorozeného Syna ustanovil za Vykupitele světa a jeho Krví chtěl jsi být usmířen, uděl, prosíme, abychom výkupnou cenu své spásy tak ctili slavnou bohoslužbou a její mocí tak byli chráněni od zla tohoto života na zemi, bychom se z jejího užitku věčně radovali v nebi. Skrze Krista, našeho Pána Amen.

2. července: SVÁTEK NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE

Maria nosí Krista

1. K slavnosti Narození sv. Jana Křtitele, která končí oktávou 1. července, připojuje liturgie přímo svátek Navštívení P. Marie. Anděl na potvrzení svých slov, že u Boha není nic nemožného, řekl Panně Nazaretské: „Alžběta, tvá příbuzná, počala syna v svém stáří, a nyní je už v šestém měsíci“ (Lk 1, 36). Maria rozumí. Ačkoli po velkém početí Boha, které se v ní právě uskutečnilo, byla zcela ponořena v Boha a oddána Tomu, kterého zasloužila nositi jako Matka, spěchá přes hory ke své příbuzné Alžbětě, aby jí v posledním měsíci před narozením Janovým nabídla své služby. Její první čin, když se

stala Matkou Boží, je cesta do světa, služba Alžbětě a Janovi, služba lidem.

2. *Tuto historickou událost popisuje evangelium.* „V oněch dnech se vydala Maria na cestu a šla spěšně na hory do města Judova. A když přišla do domu Zachariášova, pozdravila Alžbětu: Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, zaplesalo dítě (Jan Křtitel) v jejím lůně a Alžběta byla naplněna Duchem Svatým. I zvolala hlasitě: Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého. A jak jsem si to zasloužila, že Matka mého Pána — přichází ke mně? Neboť hle, jak zazněl hlas tvého pozdravu do mých uší, zaplesalo radostí dítě v mém lůně. Blahoslavena jsi, že jsi uvěřila, neboť se naplnilo to, co ti předpověděl Pán. I řekla Maria: Velebí duše má Pána a zaplesal můj duch v Bohu, mém Spasiteli“ (evangelium). Maria nosí Krista! Přináší Pána, Spásu, milost do domu Zachariášova. Jejím prostřednictvím je Alžběta naplněna Duchem Svatým. Jejím prostřednictvím je Jan v lůně mateřském očištěn od dědičného hříchu a posvěcen. Kristus působí spásu u lidí, ale prostřednictvím Marie, své Matky. Maria, Pánem tolik omilostněná a především lidmi vyvolená, se své strany se dává dokonale k službám Pánu, který v ní žije a působí. Jak ráda by byla zůstala v tichu a samotě svého domku v Nazaretě právě nyní, když se stala Matkou Boží, aby žila jen s Ním, kterého nosí! Ale sotva se prostřednictvím anděla Gabriela dozvěděla o tajemství Alžbětině, zapomíná na sebe a jde neprodleně za hlasem milosti. Milost nedovoluje, aby člověk zanedbal, co dluží bližnímu, co vyžaduje láska, spravedlnost a zdvořilost.

Smysl té historické události nám vykládá epištola. Jan je lidstvo, je církev, jsme my všichni. Kristus Pán nás navštěvuje a chce se s námi zasnout v lásce. Mezi ženichem a nevěstou stojí Maria, prostřednice úmluvy, kterou chce Pán uzavřít s nevěstou. Co vypravuje dnešní evangelium, to je trvalá skutečnost a opakuje se nepřetržitě: u lidstva, u církve, u nás všech. Když církev vidí, jak Maria, ta požehnaná, která nosí Krista, spěchá do hor, aby přinesla „Předchůdci“ Krista, spásu, dává nevěstě zvolat „Hle, On přichází, skáče po horách, přebíhá pahorky... Hle, On stojí už za naší zdí; hledí oknem, dívá se mřížkou. Aj, můj milý — mluví ke mně: Povstaň, pospěš, moje přítelko, má holubičko, má krásko, vyjdi! Zima už minula... Ukazují se u nás květy... Fíkovník nasazuje pupeny, květ vinic voní. Povstaň, má přítelko, a pojď! Ukaž mi svou tvář, ať zní tvůj hlas mému „sluchu“ (epištola). Pán se nemůže takřka dočkat, až přijde k Janovi, tj. k nám, a posvětit nás. Pudí Ho to, aby nás očistil od našich hříchů, aby nás posvětil svou milostí, aby nás pozvedl do svého života. Pudí Ho to, aby nám byl Ženichem a učinil nás účastnými svých stat-

ků, své urozenosti, urozenosti Božího dětství, a svého věčného dědictví. Zatím jen skrze prostřednici Marii a skrze svatou církev, zobrazenou v Marii, nesoucí Krista, v Marii, ve svaté církvi, přichází Ženich k nám. V ní stojí před naší zdí, hledí oknem a dívá se mřížkou, je nám blízko. Jak jsme šťastni my, kteří Jej, Ženicha, vidíme mřížkou, tím zevnějším, tím lidským v církvi. Jak jsme šťastni my, kteří ze slov a nauky církve slyšíme hlas Ženichův a jdeme za Ním! „Blahoslavena jsi, křesťanská duše, že jsi uvěřila!“ V Kristu, v Marii, v církvi, se ti dostane spásy. A ty smíš s Marií, s církví, po všechny dny vděčně pozvedat svůj hlas a jásat: „Magnificat. — Velebí duše má Pána, a zaplesal můj duch v Bohu mém Spasiteli.“ On mne navštěvuje, aby se se mnou zasnoubil v lásce. Křest, sv. přijímání, přičlenění ke Kristu-Hlavě a jednou přijetí do jeho blaženosti a slávy! „Velebí má duše Pána!“

3. Všechno skrze Marii, Matku Boží, Prostřednici milostí! Čím nám musí být ta vznešená Panna a Matka, která nám nosí Krista. —

Všecko skrze svatou církev a ve společenství svaté církve, její víry, její liturgie, její oběti a jejích svátostí!

Modlitba:

Uděl nám, prosíme Pane, dar nebeské milosti, aby těm, jimž se stalo mateřství Panny Marie počátkem spásy, přineslo její navštívení pokoj. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

6. srpna: PROMĚNĚNÍ PÁNĚ

Král slávy

1. „Pojďte, klanějme se nejvyššímu Králi slávy!“ — Tak uvádí invitorium dnešní svátek. Kristovo Proměnění je liturgii jakýsi druh svátku Krista Krále. — Kristus — Pán! Jemu vydávají na Táboře svědectví Mojžíš a Eliáš, starozákonní patriarchové a proroci a vyznávají ho jako Mesiáše, ohlášeného Starým Zákonem. Nad ním zaznívá s nebe hlas Otcův: „Toto je milovaný můj Syn, v něm mám já zalíbení. Poslouchejte ho!“ — V Proměnění Páně na Táboře vidí liturgie oporu naší víry a naší naděje.

2. *Opora naší víry* v Ježíše, — „Krále slávy“ (orace), který přijde s mocí a slávou soudit živé i mrtvé. „Milovaní, když jsme vás poučovali o tom, jak mocný je náš Pán Ježíš Kristus a že (na konci světa) přijde, nedrželi jsme se v té věci nějakých chytrácky vymyšlených bájí. My jsme přece na vlastní oči viděli jeho velebnost! Bylo to

tehdy, když ho Bůh Otec zahrnul ctí a slávou a když o něm vznešená Boží velebnost promluvila tato slova: „Toto je můj milovaný Syn, v něm já mám zalíbení. Poslouchejte ho!“ – „Ten hlas přicházel z nebe a my jsme ho slyšeli, když jsme s ním byli na posvátné hoře“ (epištola). – Sláva, v které Petr viděl oslaveného Pána na hoře, dává Petrovi a v něm nám všem jistotu, že Pán jednou přijde ve své slávě; jistotu, že je přijat do slávy Otcovy a že i jako člověk je „*Pán*“ – Král slávy. „Sláva a bohatství je v jeho domě a jeho spravedlnost potrvá na věčné věky“ (obětování). ON – Syn Boží – zmařil sebe samého, přijal podobu služebníka, ponížil se a stal se poslušným až k smrti kříže. – Proto ho také Bůh povýšil a dal mu jméno, které je nade všechna jména. Ve jménu Ježíšově musí pokleknout veškeré koleno na nebi, na zemi i v podsvětí. A každý jazyk musí vyznávat: „Ježíš je Pán“ (Fil 2, 6–11). Jemu vydávají svědectví také starozákonní proroci. Pro nás, kteří v Petrovi patříme na jeho slávu, „je něco ještě pevnějšího, totiž výroky proroků, a děláte dobře, když na ně dbáte jako na světlo, které svítí na temném místě, dokud se nerozbřeskne den a dokud vám jitřenka nevzejde v srdci“ (epištola). „Jemu vydávají svědectví všichni proroci“ (Sk. 10, 43). *Věříme!* Vzdáváme hold Králi slávy. „Přednáším své dílo Králi“ (mezi zpěv). Své myšlenky, svá přání, svůj čas, svou sílu, svou lásku, své oběti!

Opora naší naděje. „Očekáváme Spasitele, Pána našeho Ježíše Krista. Ten promění naše pomíjející tělo a připodobní je svému oslavenému tělu“ (Fil 3, 20). To je naše naděje: naše tělo bude jednou připodobněno tělu Páně, oslavenému na hoře Tábor. A opět k nám volá liturgie: „Vizte, jakou lásku nám Otec prokázal: dítkami Božími se nazýváme a také jimi jsme... Víme, že až to bude zjevno, co jednou budeme v nebi, budeme podobni jemu“ (3. responsorium z matutina – 1 Jan 3, 1–2). V oslaveném Pánu na hoře Tábor máme obraz i záruku našeho vlastního budoucího oslavení a slávy na těle i na duši. Vždyť v oslavení Pána na Táboře Otec „hlasem, který zazněl ze světlého oblaku, obdivuhodně předem naznačil, že nás chce v plném smyslu přijmout za vlastní jako své děti“ (orace). I nám, kteří jsme byli sv. křtem živě přivtěleni ke Kristu Pánu, platí slova Otcova: „Toto je můj milovaný Syn, v něm mám já zalíbení.“ – Poněvadž jsme dítky, jsme i dědici, dědici Boží a spoludědici Kristovi, spoludědici Krista – „Krále slávy a dostane se nám účasti v jeho slávě“ (orace).

3. „Ty z dětí lidských jsi nejkrásnější, půvab se rozlévá na tvých rtech. – Moje srdce vylévá milá slova, přednáším své dílo Králi. Aleluja, aleluja. ON je odlesk věčného světla, zrcadlo bez poskvrny

a obraz jeho dobrotivosti“ (mezizpěv). „Při oslavení na hoře Tábor šlo především o to, aby bylo snato pohoršení smrti na kříži se srdce učedníků: potupa dobrovolně převzatého utrpení nesměla zkalit víru těch, jimž byl ukázán lesk skryté slávy.“ (Sv. Lev). Ve dnech, kdy království satanovo rozvíjí svou moc a Kristovo království je velmi těžce utiskováno, pozvedá církev pohled vzhůru k Táboru, aby viděla lesk skryté slávy Páně. „Tý jediný jsi Pán, ty jediný jsi Nejvyšší“ — KRÁL SLÁVY!

Modlitba:

Bože, tys při slavném proměnění svého Jednorozceho potvrdil tajemství víry svědectvím starozákonních Otců, a hlasem, — který zazněl ze světlého oblaku, jsi obdivuhodně předem naznačil, že nás chceš v plném smyslu přijmout za vlastní jako své děti — dej tedy milostivě, ať se staneme spoludědici onoho Krále slávy a dostane se nám účasti v jeho slávě. Skrze našeho Pána Ježíše Krista. Amen.

15. srpna: NANEBEVZETÍ P. MARIE

Veliké znamení

1. „Veliké znamení se objevilo na nebi: žena oděná sluncem s měsícem pod nohama a s korunou z dvanácti hvězd kolem hlavy“ (Introit). — Je to velký svátek Mariin, svátek jejího vyvýšení. V Mariině vyvýšení vidí církev předobrazeno a předem uskutečněno své budoucí vyvýšení. Proto ta hlasitá sváteční radost! „Zpívejte Pánu novou píseň, neboť učinil věci obdivuhodné!“ —

2. *Maria umírá.* Ačkoli je Panna Maria uchráněna dědičného hříchu, a proto není podrobena ani trestu a následkům dědičného hříchu, přece podle příkladu svého Božského Syna bere na sebe tělesnou smrt. Ale jejímu Synu se líbilo probudit k životu panenské tělo Matčino už před všeobecným vzkříšením, spojit je s oslavenou duší a vzít je do nebe. Mohl jednat jinak k té, z které přijal lidskou přirozenost? Směl On — Bůh a Pán — připustit, aby propadlo rozkladu tělo té, jejíž panenství tak pečlivě a podivuhodně chránil a zachoval neporušené? (Svatý Jan Damašský). Pán probouzí Marii opět k životu za několik dnů po jejím skonání a přivádí ji s duší i tělem do slávy nebes. „Královská dcera vstupuje celá okrášlená, ze zlata je utkáno její roucho. — Vzata je Maria do nebe, radují se zástupy andělů. Aleluja!“ (mezizpěv). Vystupuje tam pokorná Panna, která nechtěla být ničím jiným než „služebnicí Páně“ (Lk 1, 37), na čestný trůn, který jí připravil její Syn. Je korunována za Královnu nebe i země.

Nyní má „na Sionu“ — v nebi — trvalé místo. „Je požehnána od Pána, nejvyššího Boha, přede všemi ženami na zemi.“ — „Dnes proslavil tak tvé jméno, že nevymizí tvá chvála z úst lidí, kteří budou pamatovat na moc Páně na věky! — Vzata je Maria na nebe, radují se zástupy andělů!“ Ujímá se vlády nad nebeským Jeruzalémem a zapouští kořeny ve slavném národu svatých a blažených v nebi, v zemi mého Boha. „Mezi zástupy svatých se zdržují. Jako cedr na Libanonu jsem vyvýšena, jako cypřiš na hermonské hoře, voním jako růže, jako skořice a balzám.“

„*Velebí má duše Pána*, já sá můj duch, že můj Bůh přináší spásu, protože milostivě shlédl na svou nepatrnou služebnici. — Hle, od této chvíle mě budou blahoslovit všechna pokolení, protože veliké věci na mně vykonal Mocný — ten, jehož jméno je svaté“ (evangelium). — Život panenské Matky Boží se pohybuje kolem Krista. Je u Ježíše, patří na něho, naslouchá mu, mizí v něm. „Vyvolila si nejlepší úděl“ ... Prožívá tajemství Ježíšova spolu s ním a všechno, co se s ním děje, uchovává ve své paměti a uvažuje o tom ve svém srdci. (Lk 2, 19, 51). Maria vidí, jak její Dítě „prospívá moudrostí, věkem a milostí u Boha i u lidí“ (Lk 2, 52). S obdivem se dívá na jeho první zázrak v Káně (J 2, 1). Dává pozor na každé jeho slovo i na každý jeho skutek. Svými myšlenkami, svým srdcem a zájmem provází jeho učitelské působení po dobu jeho veřejného života. Tam, kde ho všichni opustili, vytrvá u něho v neochvějné věrnosti.

Když Ježíš vstoupil na nebe, žije Maria u něho svými myšlenkami a stravuje se v milující touze po tom, aby byla u něho. Maria si vyvolila nejlepší úděl, život, který se úplně a zcela pohybuje kolem Ježíše, který zná jenom Ježíše a ve všem je zaměřen k němu. Nyní je Maria u Ježíše v nebi. Co začala na zemi, to je teď dovršeno. Je u Ježíše, účastna slávy Toho, pro něhož žila na zemi. Proto: „Velebí má duše Pána!“ — „Vzata je Maria do nebe, radují se zástupy andělů.“

3. *Budou mě blahoslovit všechna pokolení*, protože veliké věci na mně vykonal Mocný! — Maria si vyvolila cestu pokory, cestu služebnice, vnitřního života, oddanosti Bohu, cestu podrobení svaté vůli Boží, podrobení zákonu smrti. „Kdo se poníží, bude povýšen“ (Lk 18, 14). „Slyš, dcero, pohled a naslouchej! Král touží po tvé kráse!“

„*Královská dcera vstupuje* celá okrášlená, ze zlata je utkáno její roucho.“ — Veliké věci na mně učinil! — Maria je společenství věřících, církve. Pán na ní činí veliké věci ve svatém přijímání. Ona si zvolila Krista a v něm život milosti, Božího dětství, jako záruku a předchuť věčné blaženosti, do níž byla dnes vzata Maria.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, tys vzal neposkvrněnou Pannu Marii, Rodičku svého Syna, s tělem i s duší do nebeské slávy, — dej tedy, ať stále usilujeme o nadzemské věci, a tak si zasloužíme mít účast na jejím oslavení.

8. září: NAROZENÍ PANNY MARIE

Matka Vykupitelova

1. „Narození ustavičné Panny, Bohorodičky Marie, slavně oslavujme! Z ní vzešel Ten, jenž sedí na trůně — Aleluja“ — (Antifona k Benedictus). Je to den radosti a jásotu: v Marii vychází jitřenka, jež ohlašuje blízké SLUNCE—KRISTA-VYKUPITELE. „Z tebe vzešlo Slunce spravedlnosti, Kristus, náš Bůh. On sňal kletbu a přinesl nám spásu. Potřel smrt a daroval nám věčný život“ (antifona k Magnificat v 2. nešporách). Máme Krista skrze Marii.

2. „*Buď zdráva, svatá Rodičko*, porodilas Krále, jenž nad nebem i zemí vládne na věčné věky.“ (Vstup). Marii zdraví církve na zemi spolu s církví v nebi, andělskými kůry a svatými. Oni v ní pozdravují ne tak bezmocné, slabé dítě, které právě Anna porodila, nýbrž spíše tu, která je Bohem určena a vyvolena, aby dala světu Vykupitele. — „Šťastná jsi, svatá Maria Panno, nadmíru hodna veškeré chvály. Z tebe přec vzešlo slunce spravedlnosti: Kristus, náš Bůh“ (verš v Aleluja). Zrozena byla z otce a matky jako každé jiné lidské dítě, pocházela z rodu Davidova, nyní velmi poníženého, zbaveného vlády, zchudlého, upadlého do zapomenutí a bídy; nyní je Bohem vyvolena, „aby nosila Tvůrce světa“. Byla vyvolena, aby uzavřela do svého lůna Toho, „který ji stvořil“, Toho, „kterého nepojme celý svět“. „Co je podle světa slabé, co je podle něho neurozené a opovržené, co je pokládáno za nic, to si vyvolil Bůh, aby zahanbil to, co je pokládáno za něco“ (1 Kor 1, 27–28). S úžasem stojí církve a stojíme my před tajemstvím narození Matky Boží. „*Buď zdráva, svatá Rodičko*, porodilas Krále, jenž nad nebem i zemí vládne na věčné věky.“ — „*Blažený život Marie Panny — nosit směl Syna věčného Otce*“ (communio). „*Zdravas, Maria, milostiplná! Pán s tebou! Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod tvého života!*“

„Pán měl mě na počátku svého díla, dříve než začal cokoli tvořit. Od věčnosti jsem ustanovena a od pradávna, dříve, než vznikla země. Ještě nebylo propastí, a já jsem už byla počata; ještě nevyrazily vodní prameny, hory s obrovskou tíží nestály, před pahorky já jsem byla zrozena... Když zakládal nebesa, byla jsem při tom... když odvažo-

val základy země, byla jsem s ním a všechno jsem pořádala, každý den jsem se kochala rozkoší, hrála jsem si před ním ustavičně, hrála jsem si na zemském povrchu; a být s lidskými dětmi je má rozkoš“ (epištola.) Narození Mariino je v duchu Božím a v myšlenkách Božích už před stvořením světa! Maria je Bohem zamýšlena jako obraz, sídlo a nositelka věčné Moudrosti Boží. — Moudrost se zrodila z Boha, je dcera Boží, dítě Boží, dokonalý obraz Boží, jeho společnice a pomocnice v díle stvoření vesmíru, je královna, vládkyně a majitelka všeho, matka života. Maria je Bohem určena, aby vstoupila v nejtěsnější spojení s touto Moudrostí Boží, se Synem Božím, aby byla světelným mrakem, který v sobě nese Slunce, vtělenou Moudrost Boží, aby byla ženou, oděnou Sluncem (Zjev 12, 1). Aby byla sídlem, nádobou, příbytkem, snoubenkou a pomocnicí Boží Moudrosti, která se zjevila v Kristu, aby byla účastna jejích předností a povolána s ní vytvořit *nový* svět, vykoupit jej od hříchu a naplnit jej Boží milostí, Božím světlem a životem. Dnes se nám narodila dcera Boží, sídlo Moudrosti, věrný obraz vtělené Moudrosti Boží, královna vesmíru a prostřednice spásy a vykoupení.

Plni úcty přibližujeme se k dítěti, které je určeno nosit Toho, „kterého celý svět nepojme“ — „Slunce spravedlnosti, Krista, našeho Boha“. Věříme. Děkujeme Bohu za to, že nám dal Marii a v Marii Krista, naše všecko!

3. „*Ted, tedy, děti, slyšte mě!* Blaze těm, kdo se drží mých cest. Slyšte poučení a buďte moudří, a neodmítejte je. Blaze tomu, kdo mne poslouchá, kdo každý den bdí u mých dveří a dává pozor u veřejí mé brány. Kdo mě najde, nalezne život a dostane se mu spásy od Pána“ (epištola). Maria, sídlo Moudrosti Boží, je sama zcela ponořena do této Boží Moudrosti ve svém myšlení, usuzování, chtění, počínání, v celém svém životě. Ona je ta „moudrá“ panna. „Slyšte mě!“ — Hleďte na můj příklad lásky k chudobě, k pokoře, k poslušnosti, k oddanosti Bohu, k činorodé bliženské lásce, k modlitbě, k svaté usebranosti. Tak působí Boží Moudrost v člověku, kterého ovládla.

„Šťastná jsi, svatá Maria Panno, nadmíru hodna veškeré chvály. Z tebe přec vzešlo slunce spravedlnosti: Kristus, náš Bůh.“ — Ty jsi nám ho darovala o vánocích v Betlémě. Ty nám ho dáváš zase dnes ve svatém proměňování, ve svatém přijímání, ve svatostánku.

„Blažený život Marie Panny, nosit směl Syna věčného Otce“ (zpěv k přijímání). Blažení jsme my všichni, kteří se ve svatém přijímání stáváme Marií a s ní přijímáme do sebe Toho, „kterého celý svět nepojme“ — „Slunce spravedlnosti“. — „Slyšte poučení a buďte moudří, a neodmítejte je!“

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, když nám mateřství svaté Panny přineslo začátek spásy, uděl svým služebníkům, dar nebeské milosti, ať slavnost na památku jejího narození v nás rozmnoží pokoj! Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

14. září: POVÝŠENÍ SVATÉHO KŘÍŽE

Svatý kříž

1. Začal podzim. Dny se zkracují, tmy přibývá. Proti mocnostem temna – pekla, zloby, staví církev vítězné znamení sv. kříže. Bude to „znamení Syna člověka“, když On přijde soudit živé i mrtvé. Právě od nynějška vystupuje do popředí nedělní liturgie po Sv. Duchu myšlenka na opětný příchod Páně. Svět slaví vítězství lidské, pozemské kultury, techniky, pokroku, zbraní, církev „povyšuje“ svatý kříž, znamení vykoupení.

2. „*Ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži*“ (Fil 2, 8). Syn Boží přijímá naši lidskou přirozenost, aby se mohl ponížit. Odkládá všechn vnější lesk božství, stává se člověkem, podobným nám, v svém zevnějšku byl shledán jako člověk. Jeho život je vědomé a dobrovolné ponížení sebe a dobrovolná poslušnost až k smrti na kříži. „Proto ho také Bůh povýšil a dal mu důstojnost, která je nade všechny důstojnosti, takže před Ježíšovou důstojností musí pokleknout každé koleno v nebi, na zemi i v podsvětí, a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat, že Ježíš Kristus je Pán.“ I podle své lidské přirozenosti je účasten Otcovy vlády nad světem. – „Ty jediný jsi Pán, Ty jediný jsi Nejvyšší, Ježíši Kriste, se Svatým Duchem ve slávě Boha Otce“ (Gloria). Ježíš Kristus, náš Spasitel, na kříži ponížený, křížem povýšený! „My pak máme hledat slávu v kříži našeho Pána Ježíše Krista“ (Gal 6, 14). V něm, poníženém na kříži a povýšeném křížem, „je pro nás spása, život a vzkříšení, skrze něho jsme zachráněni a vysvobozeni...“ tj. jeho smrtí na kříži. Svatým křížem se nám dostalo odpuštění hříchů, vykoupení od věčné záhuby, Božího dětství, milosti a Boží přízně, společenství s Ježíšem, plnosti Ducha Svatého, který byl vylit do našich srdcí, nadpřirozené záslužnosti našeho počínání, naší modlitby i našeho utrpení, nároku a odůvodněné naděje na blažené dědictví v nebi. Zda nám nemusí být svatý kříž drahý a svatý nad všechno pozemské?

„*A já, až budu se země vyzdvižen do výše, všechno potáhnu k sobě!*“ Evangelista Jan k tomu připojuje: Těmi slovy chtěl naznačit, jakou

smrtí zemře. Při své smrti bude Pán povýšen na svatém kříži. Potom „nastane soud na tímto světem“. Svět je odsouzen smrtí Ježíšovou na kříži, poněvadž odsoudil a vydal na smrt Toho, na němž nenalezl hřích. Potom bude vypuzen ven kníže tohoto světa, satan! Smrtí Páně na kříži je zlomena satanova moc. Každému, kdo náleží ke království Ježíšovu, k svaté církvi, je dána moc uniknout otroctví satana, hříchu, zla, milostí, kterou mu získal Ježíš svou smrtí na kříži. Potom „budu ze země vyzdvižen do výše a všechno potáhnu k sobě“. To je třetí plod povýšení na kříži. S kříže je Ježíš Králem srdcí. Síla lásky, kterou zjevil na kříži, podmaňuje všechny. Milost zasloužená na kříži je tak mocná, že dovede ohnout a zlomit i nejtvrďší vůli člověka. Křížem, kázáním o kříži si Pán podmaňuje svět. „Slovo o kříži je pošetilostí pro ty, kteří hynou, nám však, kteří docházíme spásy, je mocí Boží. Neboť je psáno: Zničím moudrost mudrců a zavrhnou opatrnost opatrných. Kde je mudrc, kde badatel tohoto světa? Což neučinil Bůh pošetilostí moudrost tohoto světa? Poněvadž totiž svět tou svou moudrostí nepoznal v Boží moudrosti Boha, zalíbilo se Bohu „pošetilostí“ kázání (o kříži) spasit ty, kdož chtějí věřit. Židé vyžadují zázraky, Řekové (pohani) hledají moudrost. My však hlásáme Krista ukřižovaného: pohoršení pro židy, pro pohany pošetilost, ale pro ty, kdož jsou povoláni, pro židy i pro pohany, hlásáme Krista, Boží to moc a Boží moudrost“ (1 Kor 1, 18, 24). Proto nezná apoštol ani církve ani pravý služebník a kněz Páně ani pravý křesťan — „nic jiného než Krista Ježíše, a to ukřižovaného... Neboť jejich víra se nemá zakládat na moudrosti lidské, nýbrž na moci Boží“ (1 Kor 2, 2—5), na síle, která vychází z kázání o kříži. V kříži je spása, v kříži je život, v kříži je ochrana proti nepříteli, v kříži je posila ducha a pokrok ve svatosti. Na kříži spočívá všechno: není jiné cesty k životu, k výšinám, než cesta kříže, neboť: „Až budu se země vyzdvižen do výše, všechno potáhnu k sobě!“ — Běda tomu, kdo chce znát jiného Krista, kdo chce následovat jiného Krista než Krista povýšeného na kříž, Krista ukřižovaného! „My pak máme hledat slávu v kříži našeho Pána Ježíše Krista. — Skrze něho je svět ukřižován mně a já světu“ (Gal 6, 14).

3. *Kříž je znamením vykoupení* a vykoupených. Byli jsme jím poznamenáni při sv. křtu na čelo a na hrud. Jsme si vědomi, že jako křížem poznamenání, jako křížem označení, jako učedníci Ukřižovaného jsme v kříži silni proti nepřítelům spásy. „My pak máme hledat slávu v kříži našeho Pána Ježíše Krista!“

Svatým křížem nám žehná kněz. Před tímto znamením prchají ďábli. Ve svatém kříži, kterým se znamenáme, dosahujeme milosti, síly, světla a pevnosti. Naši předkové se před každou prací pozname-

nali svatým křížem. Tak velice věřili v moc a ve vítězství kříže. Zdaž i my si náležitě sv. kříže vážíme? – Povýšení svatého kříže i v našem praktickém usuzování a v životě! „V tomto znamení zvítězíš! Není jiné cesty k životu, k svatosti, ke vzkříšení než cesta kříže!“

Modlitba:

Bože, ty nás tento den oblažuješ výroční slavností Povýšení svatého kříže: prosíme tě tedy: ať si zasloužíme v nebi odměnu vykoupení od Toho, jehož tajemství jsme poznali na zemi. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

15. září: SEDMIBOLESTNÉ PANNY MARIE

Královna mučedníků

1. Maria přináší své Dítě čtyřicátého dne po jeho narození do chrámu jeruzalémského, aby je obětovala Pánu. Stařec Simeon ji blahoslaví a pronáší k ní prorocká slova: „Tento (toto Dítě) je určen k pádu a povznesení mnohých v Izraeli a na znamení, jemuž budou odpíratí. A tvou vlastní duši pronikne meč“ (Lk 2, 34). Tato předpověď se splňuje na Marii, když ona stojí na Golgotě pod křížem, v nejtěsnějším společenství v utrpení a v bolestech se svým Synem, který se při smrti na kříži obětuje za hříšníky. Už po mnoho staletí uctívá liturgie v Marii Královnu mučedníků.

2. „*Za onoho času stály u Kříže Ježíšova jeho matka a sestra jeho matky, Maria, manželka Kleofášova, a Maria Magdalena. Když Ježíš ušel matku a toho učedníka, kterého miloval (Jana), jak tu stojí, řekl své matce: Ženo, hle syn tvůj! Potom řekl tomu učedníkovi: Hle, matka tvá! Od té chvíle přijal ji ten učedník k sobě*“ (evangelium). Už dlouho stála tato hodina před duší Mariinou. Ona věděla o předpovědích žalmistových. Zнала zevrubné líčení, které načrtl prorok Izaiáš o trpícím služebníku Božím. Slyšela to z úst Simeonových a pochopila celou hloubku a závažnost slov starcových. Ví, že Syn Boží se stal jejím Dítětem, aby dobrovolně vydal svůj život za vykoupení lidstva. Nyní přišel ten obávaný okamžik, Maria, Matka, tak těsně spojená s Pánem, musí sdílet jeho utrpení a vnitřně je úplně vychutnávat spolu s Ním. To je její mateřské povolání. Bůh ji šetří právě tak málo, jako jejího Syna. Ona nesmí stát stranou, nýbrž spíše musí být postavena doprostřed utrpení Synova. Musí a chce sdílet jeho bolesti a jeho potupu. Proto stojí pod křížem a spojuje s obětí Synovou svou vlastní oběť: dává své všechno, svého Syna a obětuje Ho za nás Otci.

Trpí nevýslovně. A jako by to nebylo ještě dosti, musí prožít to, jak se jí její Syn v jistém smyslu odříká: „Ženo, hle, tvůj syn!“ Od nynějška nechť je Jan tvým synem! Jak hluboko proniká meč bolesti do její duše! Její vlastní Syn se od ní odvrací! A to v okamžiku, kdy mu dala největší, hmatatelný důkaz své lásky a věrnosti; nyní, kdy by měl Ježíš ukázat svůj soucit s trpící matkou a podepřít ji nejnežnějšími důkazy své lásky! „Ženo, hle, tvůj syn!“ Jiný tě má nazývat matkou, Jan, syn Zebedeův. Jsou roztržena pouta, která ji dosud spojovala s plodem jejího života? Což nestačí, že trpěla muka a pokořování svého Syna spolu s Ním? Nikoli. Musí sdílet i jeho poslední hořkost, opuštěnost od Otce. „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mt 27, 46) To je Matčina nejtrpčí trýzeň. „Ženo, viz Jana, svého syna!“ „Panno Maria, jako bolestná a sklíčená stojíš u kříže Pána Ježíše, svého Syna, Vykupitele“ (graduale). Církev, my všichni máme vnitřní účast v bolestech matčiných.

„Hospodin tě požehnal svou mocí, neboť skrze tebe, potřel naše nepřátele. Požehnanás ty, dcero, od Hospodina nejvyššího Boha nade všechny ženy na zemi!... Tys nešetřila svého života pro trýzeň a svízele svého národa. Před obličejem našeho Boha jsi byla záchranou od záhuby“ (epišt.). Maria je posvátné liturgii druhou Juditou, která s nebezpečím svého vlastního života usekla hlavu Holofernovi, vůdci nepřátelských mocností a tak zachránila svůj národ od jisté záhuby. Maria, Matka bolestná, vydala na Golgotě svého vlastního Syna a tím rozdrtila hlavu pekelnému hadovi. Svým spoluutrpením s Ježíšem spolupůsobila dílo našeho vykoupení. Vděčně ji zdravíme se svatou církví: „Požehnanás ty od Hospodina nejvyššího Boha, nade všechny ženy na zemi!“ (epištola). Na Golgotě si Maria získala palmu mučednictví. Na Golgotě nám spoluzískala spásu a vykoupení, život milosti a budoucí slávy. Na Golgotě přijala v Janovi nás všechny jako své děti. „Ženo, hle syn tvůj, tvé dítě! Miluj je tak, jako jsi milovala mne, svého Ježíše.“ Děkujeme. Věříme v její mateřství a mateřskou lásku a počítáme s ní. S Janem si ji bereme k sobě a řídíme se podle slov Ježíšových, která On k nám pronesl: „Synu, hle, tvá Matka!“

3. Jako Pán sám, tak i Maria musí jít cestou kříže. Maria jde za Ježíšem až do konce, až pod kříž, aby s ním trpěla, aby sdílela jeho bolesti a jeho potupu. Nevymlouvá se planými záminkami, když se má ukázat s Mužem bolesti, když má sdílet jeho potupu a odmítnutí. A v Marii církev, my!

Statečně a zpříma stojí pod křížem Matka odmítnutého Ukřižovaného. Svůj pohled obrací zcela na Něho. Na sebe samu zapomíná dokonale. Poněvadž v Ném dokonale zanikla, má sílu vytrvat a všechno obětovat.

Známe se k Marii jako k té, již spoluvdělíme za své vykoupení. Ve spoluobětování mše svaté jsme my, jest obětující obec, rodina, farnost, církev Marií pod křížem, která spoluobětuje Pána k oslavě Boha a k spáse duší. Ve svatém přijímání si přinášíme sílu statečně a velkodušně sdílet Ježíšovo utrpení a jeho potupu jako druhá panenská Matka, Maria.

Modlitba:

Bože, při jehož umučení podle proroctví Simeonova nejsladší duši přeslavné Panny a Matky Marie pronikl meč bolesti, popřej milostivě, abychom, kdož s úctou vzpomínáme jejich bolesti, dosáhli blahého účinku tvého umučení. Amen.

11. října. SVÁTEK MATEŘSTVÍ MARIINA

Maria, Matka Boží

1. Je tomu patnáct set let, co se odvážil Nestorius, cařihradský patriarcha osamostatnit člověka v Kristu a prohlásit ho za vlastní osobu, odlišnou od osoby Syna Božího. Tvrdil, že Maria nepočala a neporodila Syna Božího, nýbrž jen člověka Ježíše. Není Matkou Boží, Bohorodičkou, nýbrž jen matkou člověka, jako každá jiná matka, ovšem matkou člověka, v kterém přebývá Bůh jako v chrámě. Za několik let po té, co Nestorius kázal v Cařihradě tuto svou nauku, shromáždil se sněm efesský r. 431. Zřetelně vyhlásil: Maria porodila Ježíše, který je v jedné osobě zároveň Bůh a člověk. V Něk přebývá Bůh nejen jako v chrámě, nikoli, člověk Ježíš je Bůh. Maria neporodila pouhého člověka, nýbrž Boha. Ona je Bohorodička. S napětím očekával lid efesský, církev, rozhodnutí sněmu. Když se otevřely dveře sněmovního sálu, radostně a s vděčným srdcem pozdravoval lid Otce tohoto sněmu a doprovázel je s pochodněmi do jejich příbytků. „Maria je Bohorodička, Matka Boží.“ Radostně se připojujeme dnes, po patnácti stech letech, k tomuto průvodu a vyznání.

2. *Maria, Matka Ježíšova, Matka Syna Božího.* Tak ji předpovídá prorok Izaiáš už sedm století napřed: „Hle, Panna počne a porodí Syna a jeho jméno bude zváno: Emanuel, Bůh s námi“ (introit). Tak to potvrzuje evangelium. Maria a Josef putovali s dvanáctiletým Ježíšem do Jeruzaléma, aby tam přinesli předepsanou oběť. „Když se vraceli, zůstal hošík Ježíš v Jeruzalémě, aniž to jeho rodiče zpozorovali.“ Domnívali se, že je u příbuzných a známých na cestě do Naza-

reta. Mýlili se! Po dlouhém úzkostném hledání Ho našli v chrámě mezi učiteli. „Jeho matka mu řekla: Synu, proč jsi nám to učinil? Hle, tvůj otec a já s bolestmi jsme tě hledali.“ Ano, taková je řeč matčina, která vychází z bolesti a lásky. Maria se cítí jako jeho matka a je si vědoma, že je jeho matkou. Matkou Toho, který nemá pozemského Otce. Jeho Otec je v nebi „Nevěděli jste, že musím být v tom, co je Otce mého? On je Syn Boží. Maria ho nepočala z člověka, nýbrž z Ducha Svatého“ (ofertorium), tedy, když ji anděl přinesl poselství. Maria řekla, „Hle, já služebnice Páně, staniž se mi podle slova tvého“ (andělova). „A Slovo (jednorozený Syn Boží) se stalo tělem (člověkem)“ v lůně Panny. Třikrát denně poklekáme před tímto tajemstvím, klaníme se a děkujeme. „Blahoslavené lůno Marie Panny, které neslo Syna věčného Otce“ (communio). Blahoslavená, svatá Matko Boží, Ty neseš Božího Syna v nejtěsnějším myslitelném spojení podle těla i podle duše v mateřském lůně jako plod svého těla. Ty mu dáváš ze své podstaty, ze svého života. On zase vlévá do tvé duše nejbohatší plnost ze své duše. Jsi zcela přetvořena v Něho, přijímáš jeho obraz, jeho rysy, jeho způsoby, jeho podstatu. Ztrácíš se zcela v Něm, v nejoddanějším, nejdůvěrnějším spojení s Tím, který se stal tvým Dítětem. „Aleluja, Aleluja. Panno, Bohorodičko. Ten, jehož celý svět nemůže obsáhnout, uzavřel se v tvé lůno při svém vtělení. Aleluja.“ „Zdrávas, Maria, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého Ježíš.“

„*Jako vinný kmen rašim libovoně*, z mých květů jsou skvělé a přebohaté plody“ (epištola). Ty květy jsou vzácné ctnosti víry a pokorné ochoty, s kterou přijímá Panna poselství andělovo; dobrovolné panenství, kterým se odříká každé lidské lásky: „Muže nepoznávám“ (Lk 1, 34); poslušnost a pokorná poddanost, s kterou pronáší své „Fiat. Hle, já služebnice Páně, staniž se mi podle slova tvého“ (Lk 1, 38). „Z mých květů je skvělé a přebohaté ovoce: Kristus Pán.“ „Vyjde výhonek z kořene Jesse“, Maria, z královského rodu domu Davidova. „A květ vzejde z jeho kořene“, Kristus, Syn Mariin. Člověk a Bůh v jedné osobě. „Pojďte, všichni, ke mně a nasyťte se mými plody.“ Maria dostává své Dítě ne pouze pro sebe. Dává nám je při porodu v Betlémě, při obětování v chrámě, a když jej vidí na kříži přinášet svou oběť. Ona nám jej dává denně ve svatém přijímání, trvale v tichém svatostánku. „Pojďte, všichni, ke mně, neboť na mne mysliti je sladko, sladší než med a míti mne za podíl převyšuje plást medu... Kdo mne jedí budou dále lačnět a kdo mne pijí, budou dále žízniti.“ (epištola). Maria, Matka, nám porodila Krista. Spolu se svým Synem nám získala spásu a milost. Ona stojí dnes před trůnem

Páně jako naše přímlovkyně, všemouhoucí pomocnice, prosící všemohoucnost, matka živých, těch, kteří majíce posvěcující milost mají a prožívají život Boží. Všecko, úplně všecko, naše spása, naše naděje a očekávání, naše bohatství se zakládá na Mateřství Mariině. „Pějte Pánu novou píseň, neboť učinil úžasné věci“ (žalm introitu). „Blahoslavené lůno Marie Panny, které neslo Syna věčného Otce“ (communio).

3. Obnovme svou víru v tajemství božského mateřství Mariina. „Zdrávas, Maria, milosti plná, Pán s tebou.“ Bůh je tvé Dítě, podle své lidské přirozenosti je plodem tvého těla.

„Pojďte, všichni, ke mně a nasyťte se mými plody“, Ježíšem Kristem, kterého vám dávám. Dnes ve mši svaté, ve svatém přijímání, ve svaté církvi, tajemném těle Kristově, do něhož jsme se vrodili při křtu svatém. Jako Otec „nám dal s Kristem všecko“ (Řím 8, 32), tak Maria jakožto Matka nám dala ve svém dítěti všecko. Děkuje jí.

Modlitba:

Bože, jenž jsi chtěl, aby Tvé Slovo za zvěstování anděla přijalo na sebe tělo z lůna blahoslavené Marie Panny, popřej nám, pokorně tě prosím, abychom, kteří ji vírou vyznáváme jako pravou Bohorodičku, byli u tebe podporováni její přímlovou. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Svátek KRISTA-KRÁLE

„Pán je Král“

1. Den díků Otci, který tak hluboce poníženého Syna v jeho utrpení a smrti učinil Králem a Pánem všeho. Den holdu člověka Kristu Ježíši, kterému je dána všechna moc na nebi i na zemi. „On vládne od moře k moři, od řeky (Eufratu) ke končinám země. Jemu se budou klanět všichni králové země. Všechny národy mu budou sloužit“ (graduale). Jemu se klaníme a sloužíme i my, dnes a vždycky.

2. „*Já jsem Král.*“ Velký to okamžik v dějinách lidstva, když byl Ježíš přivlečen od Židů před Piláta, zástupce pohanské římské světové moci. „Ty jsi Král židovský?“, táže se ho Pilát. A opět: „Tedy Králem jsi ty?“ Ježíš mu odpovídá: „Ano, já jsem Král. Já jsem se k tomu narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě“ (ev.), abych založil „*království pravdy a života, milosti a svatosti, spravedlnosti, lásky a míru*“ (preface). „Mé království není z tohoto svě-

ta.“ Je to Boží království svaté církve, plné milosti a pravdy. Je to Boží království, v kterém se dostává nemocným uzdravení, slepým světlo, spoutaným svoboda; v kterém jsme vyrváni z vlády a moci satana a hříchu a stáváme se spolujednateli božského života, božské svobody a božských statků. Je to království svatého společenství s Bohem, plné míru, radosti a blaženosti, oblažující vláda Boží v naší duši. Tato Boží vláda je božská přítomnost a působnost v nás, zasazení našeho myšlení, smýšlení a chtění, celého našeho duševního života do Boha, tím, že jsme jedno s Kristem-Hlavou. Toto království Boží přinesl Ježíš na zemi. Založil je svou naukou, svým příkladem a především svou smrtí na kříži. On je Králem tohoto království. On dává vládní nařízení a příkazy. Jemu byl odevzdán také veškeren soud (Jan 5, 22). Před ním musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí. Všichni musejí vyznávat, že Ježíš Kristus je Pán (Fil 2, 10—11). Radostně mu vzdáváme hold: „Hoden jest Beránek, jenž byl zabit (na kříži), aby dostal moc (královskou moc), bohatství, (Vulgáta má „božství“) — moudrost, sílu a čest. Jemu sláva a vláda na věky“ (introit). „Pán bude trůnit na věky jako Král; mírem (spásou, vykoupením, milostí, věčnou blažeností) požehná Pán svůj lid“ (communio).

Bůh „nás přenesl do království svého milovaného Syna“ (Kol 1, 13) a učinil nás účastnými statků tohoto království. V Něm máme vykoupení skrze jeho krev, odpuštění hříchů. A s vykoupením od vlády hříchu máme život milosti, život Božího dětství; vládu nad světem, nad tělem, nad mocí zlých vášní; vítězství nad satanem a nad věčnou smrtí v pekle; vnitřní svobodu ducha a srdce v tom, že máme život Boží prostřednictvím posvěcující milosti. A mimo to očekáváme přijetí onoho království věčné slávy. „Děkujeme Bohu Otci, který nás uzpůsobil k tomu, abychom měli účast v podíle věřících ve světle. On nás vytrhl z moci temnoty a přenesl do království svého milovaného Syna“ (Kol 1, 12—13).

„On jest obraz neviditelného Boha, prvorozený ze všeho tvorstva“, věčný Boží Syn, Bůh z Boha, Světlo ze Světla, zplozený, neučiněný. „V Něm bylo stvořeno všecko. Všecko je stvořeno skrze Něho a pro Něho.“ Všecko, co je ve vesmíru veliké a krásné, — jest jeho majetek, je stvořeno skrze Něho a pro Něho. On je oprávněný Pán nad rozumem, nad vůlí, nad srdcem lidí, nad jejich tělem, nad jejich duší, nad jejich myšlenkami, sklony a tužbami. Jemu náleží nebe i země, duch i hmota. On má moc a právo použít všeho pozemského, pokud to vyžadují cíle jeho duchovní královské moci. „On měl ve všem přednost. Neboť se zalíbilo Otci, aby v Něm přebývala celá plnost“ (dokonalosti Boží), v člověku Ježíši Kristu. On je Král. Nechť je

králem také nade mnou, nad mými myšlenkami, nad mou vůlí, nad celým mým bytím a mou podstatou. Vzdávám mu hold, sloužím a žiji Jemu a tomu, co si ode mne přeje a chce.

3. Radujeme se se sv. církví, že jej Otec učinil Králem a Pánem všeho. „Žádej ode mne,“ tak praví Otec Kristu Pánu, „dám ti národy ve tvé dědictví, a v tvůj majetek končiny země“ (ofertorium).

Pán je Král. On vede a řídí silnou rukou své království, svou církev, naše duše. Nepřátelské mocnosti budou marně útočit proti jeho království. „Neboj se, malé stádce, neboť se zalíbilo vašemu Otci dáti vám království“ (Lk 12, 32).

Sebe a všecko své zasvětím Kristu Králi. „Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat. — Kristus je Vítěz, Kristus je Král, Kristus je Vladař.“

Modlitba:

Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi chtěl všecko obnoviti ve svém milovaném Synu, Králi veškerenstva, uděl milostivě, aby všechny národy, rozdvojené ranou hříchu, poddaly se jeho dobrotivé vládě. Jenž žije a kraluje na věky.

1. listopadu: SVÁTEK VŠECH SVATÝCH

Konečné vykoupení

1. „Gaudeamus! Radujme se, všichni, v Pánu, slavíce svátek na počest všech svatých, z jejichž slavnosti se radují andělé, chválíce jedno-
myslně Syna Božího“ (introit). S anděly pějme i my chválu „Králi všech svatých“, Kristu, Pánu a Vykupiteli. Jsme si vědomi, že jsme jedno s našimi šťastnými bratry v nebi, ve společenství těla Kristova.

2. „*Spatřil jsem veliký zástup*, který nikdo nemohl spočítat, ze všech národů a pokolení, kmenů a jazyků. Stáli před trůnem a před Beránkem v bílých rouších a s palmami v rukách a volali mocným hlasem: „Spasil nás náš Bůh, jenž sedí na trůně a Beránek!“ A andělé stáli okolo trůnu... Padli před trůnem na tváře a klaněli se Bohu a říkali: „Amen! Chvála, sláva, moudrost, dík a čest, moc a síla našemu Bohu na věky věkův! Amen!“ (epištola). Šťastní! Všichni jsou spaseni a zpívají chválu Pánu. Vskutku: Nic nechybí těm, kteří se bojí Pána. Ti, kteří hledají Pána, nemívají nedostatek v ničem dobrém (graduale). Mají Boha. A v Bohu plnost všeho dobra. V něm jsou nasyceni, věčně blaženi!“ „Pojďte ke mně, všichni, kteří se lopotíte

a jste obtíženi, a já vás občerstvím“ (verš v Aleluja) v nebi. Radujme se se svými spasenými bratry a blahopřejme jim k tomu, že šťastně dosáhli cíle. I my jsme stvořeni pro nebe.

Cesta, po které šli k cíli a po které ho dosáhli, je cesta horského kázání, cesta evangelia a osmi blahoslavenství (evangelium). „Království nebeské trpí násilí a ti, kteří si činí násilí je uchvacují“ (Mt 11, 12). „Chce-li kdo za mnou přijít, zapři sám sebe, vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne!“ (Mt 16, 24). Kdo se domnívá, že může dosáhnout nebe, aniž si činí násilí, přemáhá se a denně odumírá své vlastní vůli, ten se mylí. Ti, kteří vcházejí do nebe, jsou „chudí duchem“, kteří se odloučili od všeho, co není Bůh. Jsou to tiší, kteří klidně snášejí všechny křivdy a nespravedlnosti, nehněvají se a nesplácejí zlo zlem, ti, kteří splácejí nenávist láskou, zlo dobrem. Jsou to ti, kteří se dobrovolně odříkají planých rozkoší a radostí světa a nacházejí svou radost v Bohu. Všichni, kteří lačnější a žízní po spravedlnosti a opravdu vážně se snaží posvětit se. Jsou to milosrdní, kteří mají upřímný soucit s tělesnou i duševní bídou svých bratří a jsou ochotni pomoci, kdekoli mohou, k vůli Kristu-Hlavě. Jsou to čistí, kteří se varují i toho nejmenšího hříchu a nedokonalosti a prchají před nimi. Jsou to pokojní, kteří se ve všech věcech a událostech drží Boha a Božího zalíbení a žádným hnutím vášně nebo sobectví se nedají oloupit o klid a vyrovnanost. Svatí jsou, kteří k vůli Kristu nevinně trpí pronásledování a nechají se pomlouvat a tupit. Těm všem platí příslibení horského kázání: „Radujte se a plesejte, neboť vaše odplata je hojná v nebesích!“ (Mt 5, 12). „To jsou všichni, kteří přišli z velikého soužení a vyprali svá roucha a vybělili je v Krvi Beránkově. Proto jsou před trůnem Boha. Nebudou již lačněti ani žízniti... Beránek je bude pásti a dovede je k prameni živých vod, a Bůh setře každou slzu s jejich očí (Zjev 7, 14–17). „Budou patřiti na jeho tvář, a jeho jméno bude na jejich čelech. Pán Bůh bude jejich světlem. A budou kralovati na věky věků“ (Zjev 22, 4–5). Opravdu, duše spravedlivých jsou v ruce Boží. Mučidla zlých se jich nemohou dotknout. Nemoudrým se zdálo, že zemřeli (zde na zemi), oni jsou však v pokoji (v nebi), aleluja“ (ofertorium). Křesťanský život, jak jsi nadherný!

3. Svátek Všech Svatých je den vítězství milosti nad padlou lidskou přirozeností. Je to obrana církve, její působnosti, jejích dějin; vítězství její nauky, jejího kázání, jejích svátostí, jejího kněžství a především vítězství svaté Eucharistie. Svatou Eucharistií, svatou obětí a svatým přijímáním přetvořila církev hříšníky ve světce. Posilnění svatou Eucharistií šli naši bratři a sestry v Kristu, sami ze sebe slabí a hříšní, cestou osmi blahoslavenství a stali se svatými. Držme se tedy

věrně církve a její nauky, její svaté oběti a jejích svátostí! Tak jsme na jisté cestě k nebi.

Při mešním obětování pohlíží liturgie na „spravedlivé“, jak zde na zemi, při konání posvátných tajemství vkládali svou duši na patěnu a podávali se Bohu za oběť. „Nemoudrým se zdálo, že zemřeli, ale oni jsou v pokoji“ (ofer.) Uměli se spoluobětovat ve mši svaté s obětujícím se Kristem. Nyní mají vzácné ovoce oběti; pokoj, věčné přijímání v blaženosti nebeské.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi nám dal jednou slavnostně uctívatí zásluhy všech svatých, prosíme, uděl nám na přimluvu tolika orodovníků žádoucí hojnost svého slitování. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

2. listopadu: DUŠIČEK

1. „Dnes se koná památka všech zemřelých věřících. Matka církev se snaží přispět ku pomoci mocnou přimluvou u svého Pána a Snoubence všem těm, kteří jsou drženi ještě v očištění, aby brzy dospěli ke společenství v nebi“ (Martyrologium k 2. listopadu!). Den láskyplné péče o mrtvé. Je to *láska* soucitná a činorodá.

2. *Láska soucitná.* Matka ví o bídě svých dětí v plamenech očišťovacích a cítí ji s nimi: tu bídu dočasného vyloučení z dosažení a požívání Boha. Tyto duše ovšem odpočívají v „Kristu“. Jsou s Ním živě spojeny. Jsou ve stavu milosti, jsou zachráněny a v jistém vědomí, že dospějí k věčnému patření na Boha. Ale jsou ještě zdržovány, ještě nejsou ve „věčném pokoji“. Ještě jim nesvítí „věčné světlo“. Ještě jsou v „okovech hříchu“, tj. časných trestů za hříchy, které zasloužily za své hříchy. Ještě na nich lpí skvrna pozemské viny. „Ony touží po Bohu, po domově, po místě občerstvení, světla a pokoje, po věčném klidu, po věčné radosti v zemi živých.“ Jsou ještě vzdáleny, od Boha. Milují Boha, milují jenom jej — a nesmějí ho ještě mít, patřit na Něho, spočinout na jeho Srdci. Nejsou ještě hodny, aby byly blízko u Něho. Hříchy, nevěrnosti, nedostatek lítosti a ducha pokání jim přinesly tuto tvrdou dobu čekání. Jak hluboce nyní litují v čem chyby a co zameškaly! Ale jejich lítost, jejich slzy, jejich prosby o milost jim nemohou nic prospět. Doba užitečné lítosti skončila příchodem smrti. Pro ně nastala „noc, kdy nikdo nemůže pracovat“ (Jan 9, 4). Mohou už jen trpět, „zadosttrpět“, až si utrpením odčiní trest za hříchy. Církev ví o bídě a bezmocnosti duší v očištění.

Má s nimi dnes soucit a přeje si, abychom i my byli proniknuti tímto soucitem.

Láska činná. Církev ví, že může přispět ku pomoci duším v očistci: svými prosbami a zvláště obětí mše svaté. Ona se dnes modlí za tyto ubohé duše. Dovoluje, aby dnes každý kněz třikrát přinášel svatou oběť, aby se s oltáře vyléval proud milostí v nejbohatší míře na všechny oblasti očistce a aby tak vešlo dnes do nebe co nejvíce duší. Věřícím dává dnes církev možnost v neomezeném počtu přivlastnit duším v očistci plnomocné odpustky. Jsme si vědomi, že jsme jedno se svatou církví a přimkneme se k ní co nejtěsněji: dnešní den a celý dušičkový měsíc učiníme dnem a měsícem účinné lásky k těmto ubohým duším. Budeme se za ně modlit, budeme za ně obětovat mši svatou, budeme se snažit často získávat plnomocné odpustky a přivlastňovat je těmto ubohým duším.

3. V oběti mše svaté bereme Ježíšovo Srdce, Ježíšovu předrahou, vykupitelskou krev do svých rukou a podáváme ji Otci jako náhradu za všechno, co ze zadostiučinění Mu ještě dluží duše v očistci. Takto zároveň splácíme dluh svých bratří v očistci krví Ježíšovou. Když máme v rukou předrahou krev Ježíšovu, prosíme: „Buď pamětliv, Pane, svých služebníků a služebnic, kteří nás předešli se znamením víry. Přispěj jim a všem, kteří odpočívají v Kristu a dopřej jim ve své dobrotě místo občerstvení, světla a pokoje.“

„Obětní dary a modlitby ti, Pane, přinášíme. Přijmi je za ony duše, na které dnes vzpomínáme. Pane, dej, aby ze smrti (z očistce, z vy-loučení od Boha) přešly k životu, jež jsi kdysi přislíbil Abrahamovi, praotci věřících“ (ofertorium).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, pohlédni na obětní dary svých služebníků, které ti přinášíme za duše tvých služebníků a služebnic, a dej těm, kterým jsi udělil milost křesťanské víry, také její odplatu. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

DUŠIČKOVÝ MĚSÍC

Duše v očistci

1. Vždy znovu a znovu se modlíme s posvátnou liturgií, aby Bůh dopřál duším v očistci „odpuštění všech hříchů“, aby duše v očistci byly svatou obětí „očištěny od všech hříchů“, „vyproštěny ze všech pout viny“, aby „touto obětí očištěny a osvobozeny od hříchů,

dosáhly odpuštění“, aby „lpí-li na nich ještě nějaká pozemská skvrna, byla zahlazena tvým milosrdenstvím a odpuštěním“.

2. „*Uděl duším svých služebníků odpuštění všech hříchů.*“ Mají duše v očištcí na sobě snad ještě všední hříchy? Nikoli. Přejde-li křesťan, který je ve stavu posvěcující milosti, k umírání, obdrží milost, vzhledem k blízké smrti, aby litoval všeho, čím se prohřešil. V úkonu dokonalé lítosti se obrátí k Bohu a proti všem svým hříchům, a tím jsou shlazeny všechny jeho všední hříchy. Je-li však překvapen smrtí při nehodě nebo v bezvědomí, potom jde do očištcce obtížen vinou všedního hříchu, v očištcí je pak zbaven viny všedních hříchů. Nikoli ohněm očištcovým, nýbrž úkonem dokonalé lásky, kterou může s Boží milostí vzbudit v tomto okamžiku. „Uděl, Pane, duším svých služebníků odpuštění všech hříchů.“ V zádušní mešní liturgii se církev vžívá do onoho okamžiku, kdy její dítě zápasí se smrtí. Církev tedy za ně prosí, „o odpuštění všech hříchů“, tj. o milost, aby před smrtí nebo aspoň hned po smrti mohlo vzbudit onen úkon dokonalé lásky a tak bylo zbaveno veškeré viny a hříchu. Tuto modlitbu — kterou církev koná dnes třebas mnoho týdnů a let po smrti některého se svých dětí, pojal Bůh do svých plánů pro ten okamžik umírání a zařadil ji do svého vykupitelského plánu, jež má od věčnosti o té duši. Tato modlitba, kterou dnes koná svatá církev, přijde k dobru té duši v okamžiku umírání, i kdyby od toho okamžiku uplynuly třebas týdny, měsíce a léta. Zdaž se nemáme a nemusíme s vroucím voláním připojit k této modlitbě církve a říkat: „Uděl, Pane, duším svých služebníků a služebnic odpuštění všech hříchů?“

„*Vysvobod duše všech zemřelých od každého pouta viny.*“ Jaká vina tedy ještě doléhá na duše v očištcí? Nikoli vina všedního hříchu. Ani vina a skvrna nějaké nezřízené náklonnosti nebo vášně, smyslnosti, pýchy, sobectví. Duše v očištcí jsou co nejdokonaleji, co nejtěsněji svou vůlí spojeny s Bohem. Milují Boha a jediné Boha. Milují jej celou nerozdělenou duší. Jejich vůle se tak velice ponořila do vůle Boží a zanikla v ní, že nechtějí nic, než co chce Bůh. Podrobují se mukám očištcovým dobrovolně, rády, z lásky, poněvadž je to Boží vůle. Chtějí trpět, co jim Bůh ukládá, kolik On chce, a jak dlouho On chce. Nikoli, duše v očištcí nemají už žádnou nezřízenou příchýlnost nebo náklonnost. Pouta viny, která je váže, jsou jediné ještě tzv. časné tresty za hříchy. Bůh je svatý a spravedlivý. Každý hřích, i to nejmenší vědomé provinění proti Boží velebnosti a svatosti, volá po smíru: musí být potrestáno. Není-li trest odpykán už zde na zemi, pak se to musí stát v posmrtném životě, v ohni očištcovém. Je dvojitý trest, jež trpí duše v očištcí: trest dočasného vyloučení z patření na Boha a z úplného dosažení Boha (poena damni). Odpovídá totiž

božské spravedlnosti, aby je Bůh tak dlouho držel od dosažení a požívání sebe, dokud ony dokonale neučiní zadost na své nevěrnosti a nepodají smír. Tento trest je nejvlastnější a nejpodstatnější trest očištění. Zároveň je nejtěžší a nejcitelnější, tak veliký, že převyšuje všechny naše představy. K tomuto trestu přistupují ještě rozličná utrpení. Odpovídá to Boží spravedlnosti, aby duše trpěla také tresty, které jsou působeny vnějšími prostředky, např. ohněm (poena sensus). Nezřízeným způsobem přilnula ke stvořeným věcem a tím se vzdálila od Boha: nyní má týmiž stvořenými věcmi trpět. Strašné utrpení za trest! Duše po odloučení od těla se stala jemnou a citlivou, že jí tato utrpení působí největší muka. Jak touží naši bratři v očištění po tom, aby skončila doba tohoto trestu! Jak se jim stávají ty minuty a hodiny pro žár jejich touhy po Bohu, pro velikost jejich muk dlouhými roky, ano, celou věčností! A my je můžeme zbavit tohoto břemena, můžeme je vysvobodit z časných trestů za hříchy. Není to svatá povinnost lásky, abychom jim přispěli ku pomoci?

3. „Uděl, Pane, duším svých služebníků a služebnic odpuštění všech hříchů. Osvobod je od všech pout jejich viny,“ od všech trestů za hříchy, „Pane, dej jim věčné odpočinutí.“

Bůh je svatý: Nic nečistého nemůže s ním přijít do styku. Bůh je spravedlivý: Nikdo nemůže vyjít ze žaláře, „dokud nezaplatí do posledního haléře“ (Mt 5, 26).

Bůh je milosrdný: má rád, když vyrovnáme dluh, který nemohou duše v očištění zaplatit samy. Má rád tyto duše. Zkrátí jim dny touhy po domově: a to pro nás, kteří jsou spojeni s těmi ubohými dušemi ve společenství jednoho těla Kristova, můžeme se jich ujmout. Neměli bychom činit ještě mnohem více pro duše v očištění? Neměli bychom mnohem uvědoměleji ve spoluobětování mše svaté podávat zadostčinění Kristovo Otci za bratry a sestry v očištění? Neměli bychom se ještě horlivěji modlit, pracovat, odříkat se a obětovat se? Neměli bychom ještě trpělivěji trpět a nést kříž, abychom mohli vždy Bohu nabídnout zadostčinící hodnotu našich skutků za ty ubohé duše? Zdaž není tzv. hrdinský úkon lásky cosi velikého, bohumilého, zda to není svrchovaně dobrý skutek?

Modlitba:

Bože, všech věřících Stvořiteli a Vykupiteli, uděl duším svých služebníků a služebnic odpuštění všech hříchů, aby prominutí, kterého si vždycky žádali, dosáhli pokornými prosbami. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

2. DUŠIČKOVÝ MĚSÍC

Duše v očistci

1. V zádušní mši svaté se staví církev k smrtelnému loži toho, za koho přináší sv. Oběť. Je vedena myšlenkou, že duši zemřelého se dostává v oběti mše svaté touženého vykoupení a oslavy v nebi. Církvi svaté je totiž mše svatá obětí chvály, díků a také smíru. V oběti mše svaté podává Pán, který se obětuje se svou církví, nekonečné zadostučinění spolu se zadostučiněním a smírnými skutky své církve a všech jejích členů Otcí za nás živé i zemřelé. „Requiem aeternam dona eis, Domine – Odpočinutí věčné dej jim Pane, a světlo věčné ať jim svítí“ (introit, graduale, communio), dej jim věčný mír a věčné světlo blažené slávy silou svaté oběti, kterou konáme.

2. „*Tobě, Bože, náleží chvalozpěv na Sionu*, tobě budiž plněn slib v Jeruzalémě“ (děkovná oběť) (žalm v intr.). Děkovná píseň vzatá ze žňového děkovného žalmu starozákonní církve! Církev svatá slaví při zesnutí svých dětí žňový svátek. V zemřelém, za kterého obětuje mši svatou, sklízí ovoce Božího milosrdenství a Boží milosti a rovněž svých vlastních modliteb, své svaté oběti, svých svatých svátostí, své námahy, svého mateřství. S vděčným, jásajícím a povznášejícím srdcem přináší nyní ve svaté Oběti toto své ovoce, jako zlaté pšeničné klasy na oltář a vkládá je na patěnu jako svůj obětní dar. Ve svatém proměňování bude tento obětní dar pojat do oběti Páně, a Pán, Velekněz a Prostředník, jej povznese do říše světla. Tam se tento obětní dar stane chvalozpěvem Boha a jeho milosrdenství, děkovnou písní, která věčně opěvuje Boží milosrdenství a Boží dobrodiní. Tak smýšlí a věří církev o svých zemřelých dětech. Její zádušní mše není tak smutek a nárek nad zemřelými, jako spíše radost, chvalozpěv a děkovná píseň Bohu, který opět přivedl k cíli jedno z jejích dětí a přijal je do své slávy. Proto liturgie dřívějších dob připojovala k dnešnímu vstupnímu zpěvu verš žalmu: „Blažený, koho jsi vyvolil a přijal. Bude přebývat ve tvých síních a bude se sytit bohatstvím tvého domu“ – silou svaté oběti, kterou zemřelý spolu konal ve svém pozemském životě a do níž je pojat nyní, v okamžiku své smrti, do něhož se vžívá liturgie. Svatou obětí získává pro duši „věčné světlo“ slávy, pro tělo pak právo na budoucí vzkříšení z mrtvých (evangelium).

„*Všchno, co mi dává Otec, přijde ke mně*, a toho, kdo přichází ke mně, od sebe neodpudím“ (Jan 6, 37), (evang. druhé zádušní mše). Při obětování přináší církev v darech chleba a vína zároveň s duší zemřelého své modlitby a prosby k oltáři, tj. ke Kristu, který je naznačen obra-

zem, ke „Kristu, Králi věčné slávy“ (ofertorium). Je to rozhodující okamžik, kdy duše ve chvíli smrti předstoupí před svého Boha, Pána a Krále, který rozhodne o přípuštění nebo o vyloučení z království věčné slávy. Vroucně prosí matka církev: „Pane Ježíši, Králi slávy, uchraň tuto duši od muk pekla. Uchraň ji od pomsty lví... Svatý Michal nechť ji uvede do svatého světla, které jsi kdysi přislíbil Abrahamovi a jeho potomstvu“ (ofertorium). Tedy při modlitbě a oběti očekává církev příchod Páně. Ve svatém proměňování přichází Pán. Toť milostiplný příchod Páně. Přichází, aby odvedl domů duše, které mu dovedla a doporučila církev a sv. Michal. On je pojímá do své oběti. Při své oběti dává za ně ve své krvi cenu vykoupení, plné zadostučinění za všechno, co si mají ještě odpykat z časných trestů za hříchy. Církev podává Otcí modlitby a zadostučinění, utrpení a smrt, krev Páně, dokonalou oběť smírnou za všechno, co ještě dluží duše jejího dítěte Otcí. „Shlédni laskavě na náš obětní dar a přijmi jej milostivě.“ Přijímáme tělo Páně. Silou společenství, které v Kristu spojuje zemřelého bratra s námi, kteří jsme ho přežili, je s námi neviditelně v Pánu sjednocen také ten zemřelý, ve společenství věčného života. To je důvěryplné očekávání zpěvu k sv. přijímání: „Věčné světlo ať jim svítí, Pane, s tvými svatými na věky; neboť jsi dobrý.“ „Všechno, co mi dává Otec, přijde ke mně; a toho, kdo přichází ke mně, od sebe nezapudím.“

3. Tak vysoko oceňuje sv. církev oběť mše svaté. Tak velice je přesvědčena o její síle pro život i pro umírání a očistec. Ona počítá se zadostučiněním Kristovým a svatých, které se v oběti stávají účinnými před Bohem. Jak málo máme ještě ducha matky církve! Nevědomky klademe na první místo své vlastní jednání a namáhání. Proto nemáme víru v sílu svaté oběti, jak ji má naše církev.

Šťasten, kdo má společenství svaté církve, kdo žije v církvi a s církví! Jsme-li věrni vůči společenství církve, staneme se v životě zralým ovocem, které bude v okamžiku smrti svatou církví Bohu na věky podáno a obětováno jako obětní dar, jako dar díků a chvály. Blaze nám, žijeme-li cele s církví! Ona je naše nejjistější pomocnice v životě a zvláště při umírání a v očistci.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, zbav duše svých služebníků a služebnic každého pouta viny, aby, až budou probuzeni ve slávě vzkříšení mezi tvými svatými a vyvolenými, opět žili. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

3. DUŠIČKOVÝ MĚSÍC

Duše v očištcí

1. Dva základní city vystupují v zádušní liturgii: hluboký soucit s bídou duší v očištcí a radostná důvěra v jejich konečné vykoupení, v přijetí do nebe a v budoucí vzkříšení těla.

2. „*Odpočinutí věčné dej jim, Pane!*“ Ještě strádají vzdálení od Boha ti, kteří zemřeli v Kristu, ve stavu milosti. Milují Boha, lnou k Němu celou duší, naučili se úplně skoncovat se vším, co není Bůh. Jasně poznávají jak je marné všecko, kromě žítí Bohu. Nyní nahlízejí, jak pošetile jednali, že to v pozemském životě nebrali dosti vážně s hříchem, s jistými, tzv. maličkostmi, s malými nevěrnostmi a přestupky, s jistými nařízeními, nezřízenými náklonnostmi k lidem, k přátelstvím, k práci, k úřadu; a jistými tajnými touhami a nečistými úmysly, s jistou lhostejností k povinnostem, s jistou bázni před oběťmi, sebezapíráním odříkáním a umrtvováním. Všecky tyto tzv. „maličkosti“ se staly těžkými pouty, která je ještě nyní po nějakou dobu poutají k tomu, že musejí zůstat vzdálení od předmětu své touhy. To je největší utrpení duší v očištcí, že musejí být odloučeny od Boha svou vlastní vinou. Po ničem už netouží, než jedině po Bohu, který je pro ně vším, který je jejich radost, jejich pokoj, jejich láska, jejich život. Jejich hlad je po něm stále větší a stravuje je tím více, čím více se očistily v očištcí. Jako kámen, který padá z výšky, padá s tím větší rychlostí, čím více se přibližuje k zemi, tak jsou duše v očištcí každý okamžik stále více pronikány přirozenou i nadpřirozenou touhou po Bohu a stále vzrůstající silou jsou nezadržitelně unášeny ke spojení s Bohem. A tak se jim stává odklad spojení s Bohem každým okamžikem ještě bolestnější. Na tuto bolest, na toto mučivé, stravující hladovění duší v očištcí myslí liturgie, když se modlí: Pane, dej jim věčný klid a nasycení tím, že je připustíš k tak bolestně toužebnému pokoji a spojení s Bohem, že je přijmeš k blaživému patření na Boha tváří v tvář.

„*Sestoupil jsem s nebe, ne abych činil vůli svou, nýbrž vůli Toho, který mě poslal. Toto pak je vůle toho, který mě poslal, abych nic neztratil z toho, co mi dal, nýbrž abych to vzkřísil v den poslední. Neboť to je vůle mého Otce, který mě poslal, aby každý, kdo vidí Syna a věří v Něho, měl život věčný; a já ho vzkřísím v den poslední*“ (ev. z 2. mše za zemřelé). Rmoutí nás sice nezměnitelný úděl smrti, ale potěšuje nás zaslíbení budoucí nesmrtelnosti. „V Kristu nám zaslítila naděje blaženého vzkříšení. Tvým věrným, Pane, (smrtí) se život neodnímá, nýbrž jen se mění. Když se rozpadne v prach pří-

bytek jejich pozemského přebývání, stojí před nimi připraven nový domov v nebi“ (preface zádušní mše)! V srdci církve žije naděje na blízký vstup do věčného života, důvěra v blažené vzkříšení jejích dětí, které odešly z tohoto života. Smutek z bídy nad ubohými dušemi v očistci je zmírněn a zjasněn touto nadějí. Je zjasněn tak velice, že i zádušní mše se stává „Eucharistií“, díkučiněním Bohu: Je hodné a spravedlivé, slušné a spasitelné, abychom ti vždy a všude vzdávali díky, svatý Hospodine, všemohoucí Bože, skrze Krista našeho Pána. V něm nám zasvitla naděje v blažené vzkříšení... Proto přejeme s celým zástupcem nebešťanů chvalozpěv tvé slávy a voláme: Svatý, svatý, svatý, (preface zádušní mše). Církev ví, že její děti, i když budou ještě dlouho trpět v očistci, budou spaseny, vykoupeny. Ony mají věčný život zajištěn. Nemohou jej už ztratit. Nemohou už hřešit. Milují Boha nade všechno dokonalou čistou láskou. Bůh je miluje, už jim připravil místo v nebi. Ještě chvíli a pak budou smět odpocívat na Srdci Božím, věčně. To je důvěra církve.

Odpocínutí věčné dej jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí! „Vyproš, Pane, duše všech zemřelých věřících od všelikých pout hříchů. Tvoje milost nechť jim pomůže, aby unikli soudu pomsty. Dej jim požívat blaženost věčného světla“ (graduale). Sdílíme utrpení duší v očistci, ale v duchu církve, v duchu posvátné liturgie. S důvěřující vírou, že zemřely v Kristu, že jsou spaseny, v Kristu a jeho církvi. „V Kristu“ a jeho církvi. „V Něm nám zasvitla naděje v blažené vzkříšení!“ „Tvým věřícím, Pane, život se neodnímá, nýbrž jen se mění.“ Záleží tedy na tom, abychom žili v Kristu; abychom byli naplněni jeho životem a jeho duchem, ve společenství víry, oběti a svatosti svaté církve.

Modlitba:

Bože, všech věřících Stvořiteli a Vykupiteli, uděl duším svých služebníků a služebnic odpuštění všech hříchů, aby prominutí, kterého si vždycky žádali, dosáhli pokornými prosbami. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

4. DUŠIČKOVÝ MĚSÍC

Společenství svatých

1. „Odpocínutí věčné dej jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí... vysvobod duše všech věřících zemřelých od všelikých pout hříchů. Tvoje milost nechť jim pomůže. Dej, ať duše zemřelých touto obětí

očištěné a zbavené hříchů, naleznou odpuštění a věčné odpočinutí.“ Tak a podobně se modlíme k Bohu za duše v očistci. Víme, že můžeme svým drahým zemřelým ještě něčím prospět i za hrobem. Posvátné svazky, které nás spojují v pozemském životě, nejsou prostě přervány. My jsme s nimi a oni s námi v duchovním nadpřirozeném styku na základě společenství svatých.

2. „*Jsmo tělo Kristovo a každý jednotlivec jeho úd*“ (1. Kor 12, 27). Byl to Boží úradek, až přijde plnost časů, všechno na nebi i na zemi spojit v Kristu pod jednou hlavou... Všechno podřídil (Bůh) pod jeho nohy a jej ustanovil jako hlavu nad celou církví. Ta jest tělem (Ef 1, 10, 22). Kdo je přivtělen k tomuto tělu Kristovu, patří ke společenství svatých, k onomu nadpřirozenému společenství, které všechny v Kristu vykoupené a posvěcené spojuje jak s Kristem, tak mezi sebou navzájem, dokonalé světce v nebi, trpící duše v očistci i nás údy bojující církve na zemi. Všichni tvoříme jedno tělo Kristovo a jsme povoláni k láskyplnému spolupůsobení si navzájem pomáhat k tomu, abychom všichni spolu dosáhli cíle věčného života. Všichni jsme mezi sebou v živém vzájemném vztahu jako údy jednoho těla. „Proto trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny údy, a dochází-li slávy jeden úd, radují se spolu s ním všechny údy“ (1. Kor 12, 26). Tím, že všechny údy jednoho těla jsou životně spojeny, jsme vůči duším v očistci pomocníci, dárči, aby i ony dospěly k dovršení v Kristu, k požívání blaženého života. „Bůh zařídil tělo tak“ a údy tak uspořádal, „aby nebyla roztržka v těle, nýbrž aby údy pečovaly o sebe vespolek“ (1 Kor 12, 25), abychom my pečovali o své bratry a sestry v očistci. Takové je tedy to svaté zařízení Boží, abychom dávali a pomáhali duším v očistci.

„*Neste břemena jeden druhého*“ (Gal 6, 2). Duše našich bratrů v očistci nesou „břímě časných trestů, které si přivodili v tomto životě svými hříchy, chybami a nevěrnostmi, a které neodpykali.“ Ve společenství svatých je nám dána moc sejmut s duší v očistci toto jejich břímě. Poněvadž jsme ve společenství svatých, můžeme vstoupit na místo duší v očistci, a učiniti to, co ony sami učinit už nemohou: můžeme místo nich podávat Bohu smír, jež Bůh musí od nich požadovat a jež ony samy však nemohou podat. Snímáme s duší v očistci jejich břímě, kdykoli v oběti mše svaté obětujeme Bohu zadostučinění Kristovo za ně. Ve mši svaté máme nejvýbornější a nejúčinnější prostředek, jak pomáhat milým zemřelým (sněm trid, 25). Snímáme jejich břímě, kdykoli získáme odpustky a přivlastníme je duším v očistci. Zadostučiníci hodnotu mají mimo to všechny naše modlitby, oběti, námahy, práce, sebezpřemáhání, utrpení, jež na sebe bereme k vůli Bohu. Všemi těmito prostředky můžeme nésti břímě duší

v očištění, můžeme jim je ulehčit a sejmut je s nich; a to tím více, čím více láskou, růstem v čistotě a ctnosti vrosteme do společenství s Kristem a jeho církví. Není to povznášející úkol, nésti břímě duší v očištění a tak jim být spoluvykupitelem? Jak nám budou za to vděční!

3. Že můžeme pomáhat duším našich zemřelých, to se nezakládá na tělu a krvi, na pozemských a lidských vztazích, nýbrž jediné na skutečnosti našeho přivtělení ke Kristu a k jeho církvi. Přivtělení ke Kristu, Hlavě a vinnému Kmeni, rozhoduje. To působí láska, která nás váže ke společenství, ke Kristu a k bratřím v Kristu, — láska k Ježíši a láska k bližnímu. V té míře, jak máme lásku ve společenství bratří a sester v Kristu, budeme moci pomáhat také svým zemřelým.

„Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými... kdybych měl dar prorokování a znal všechna tajemství... kdybych měl všechnu víru, že bych hory přenášel, kdybych však neměl lásky, ničím bych nebyl a všechno ostatní by mi nic neprospělo... Usilujte o lásku“ (1 Kor 13, 1–3; 14, 1), ve společenství svatých, ve společenství církve ve velkém i církve v malém, v rodině, ve farnosti, v klášteře!

Modlitba:

Vysvobod, Pane, duše všech zemřelých od každého pouta viny! Nechť jim přispěje ku pomoci tvá milost, aby unikli trestajícímu soudu. Dej, ať požívají blaženosti věčného světla. Amen.

21. listopadu: SVÁTEK OBĚTOVÁNÍ P. MARIE

Mé dílo Pánu!

1. Dítě Maria, narozené z Jáchyma a Anny, je přineseno do chrámu. „V domě Božím zasazena a Duchem Svatým živena, podobna plodné olivě, stává se sídlem všech ctností. Odvrací mysl od všech žádostí tohoto pozemského života a těla a zachovává tak panenství ducha i těla. Neboť tak se slušelo pro tu, která byla povolána počítí Boha ve svém lůně“ (sv. Jan Damašský ve čteních matutina).

2. „*Ve svatém příbytku* (chrámu) jsem konala službu před ním. Na Sionu jsem dostala pevné místo, ve svatém městě místo odpočinku... Zapustila jsem kořeny u slavného národa, v zemi svého Boha, v jeho údělu. V obci svatých se zdržuji“ (epištola). Maria v chrámě jeruzalémském. Když se zasvětila Pánu, viděl chrám cennější, čistší, světlejší obětní dar, než byly všechny dosavadní oběti, které přinášeli

kněží Bohu. Obětní dar, v němž Bůh Otec, Syn a Duch svatý našel svoje celé zalíbení. Obětní dar, který co do ceny byl převyššen jenom obětí kříže a našeho křesťanského oltáře. Maria opouští otce i matku a zasvěcuje se bez výhrady s celým žářem své velké duše svému Pánu a Bohu. Od nejútlejšího mládí je přijata mezi chrámové panny, její celý život i první léta mládí, mají náležet Bohu. V životě usebranosti, modlitby, milující oddanosti Božímu zalíbení, poslušnosti vůči představeným, sloužící a shovívavé lásky k pannám, které žily s ní. Maria v chrámě, toť neustálá, svatá oběť před Bohem a pro Boha. „Z mého srdce tryská vznešená píseň: *Zasvěcuji své dílo Králi*“ (žalm v introitu). S obdivem patříme na Marii v den jejího zasvěcení Bohu, její „profese“, a pozdravujeme ji s liturgií; „Ave Maria, — Zdrávas Maria, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého“ (ofertorium).

„*Moje dílo Králi*.“ Posvátné liturgii je Maria ve svém obětování obrazem (typem) a zástupkyní svaté církve. Ona je to, která se v Marii od prvních dnů svého bytí vědomě odlučuje od všeho světského a pozemského a úplně se oddává Bohu a žije Jemu a jen Jemu. Když Pán vstoupil do nebe, tak vypravuje Lukáš, „vrátili se“ (mladá církev) s velikou radostí do Jeruzaléma a stále chválili Boha (v chrámě), (Lk 24, 53). První křesťané v Jeruzalémě „žili podle apoštolského učení v bratrském soužití, v lámání chleba a na modlitbách... Denně také dleli svorně v chrámě. Chválili Boha a byli v přízni u všeho lidu“ (Skut 2, 24–47). V nejušlechtilejších a nejhrdinnějších ze svých údu odchází církev všech dob a zemí vědomě, plna svaté radosti z oběti, ze světla a ze svých prací do ticha a samoty klášterního života, dokonce doživotní klauzury: Maria v chrámě. „Poslyš dcero, pohled a nakloň své ucho: zapomeň na svůj lid, na dům svého otce (na pozemské věci): Král touží po tvé kráse. On je tvůj Pán, budeš mu vzdávat hold. Samá nádhera je královská dcera. Zlatem je protkán její šat. V pestrobarevném rouchu je vedena ke králi. Za ní jdou panny. S radostí a jásotem jsou vedeny a jdou do královského paláce“ (Ž 44, 11–16). Šťastní všichni, kteří s Marií, se svatou církví opustí všecko a jdou do chrámu. „Slibuji, že v chudobě, čistotě a poslušnosti budu žít svému Bohu a Spasiteli, a jen Jemu!“ „Moje skutky, můj život Kristu, Králi, Snoubenci církve, Snoubenci své duše!“

3. „Ve svatém příbytku jsem mu sloužila“ (epištola), ve svatém tichu a usebranosti. A tak jsem dostala pevné místo na Sionu, ve svatém městě jsem obdržela sídlo. „V mlčení, v klidu, v životě modlitby, ústraní se pozvedá duše k výšině vnitřního života svatosti a spojení s Bohem v čase i ve věčnosti.“

Maria odešla ze světa, ale jenom proto, aby v odloučenosti od svě-

ta a vnitřním životem dozrála a zesílila pro dílo spoluvykoupení světa. Už v Panně, která je v chrámě, vidí liturgie dorůstat Matku Boží: „Požehnaná a úctyhodná jsi, Panno Maria. V neporušeném panenství ses stala Matkou Spasitelovou. Panno, Rodičko Boží! Ten, jehož neobsáhne celý svět, uzavřel se při svém vtělení do tvého lůna“ (graduale). Též církev, panna-nositelka milosti a spásy lidstvu, má ve svém lůně Krista, eucharistického Pána. Církev v Marii a s Marií neustále v chrámě! V jejím obětování, v tom, že je v chrámě, jest její síla. I naše síla!

Modlitba:

Bože, tys chtěl, aby dnešního dne Ti byla v chrámě obětována svatá, vždy čistá Panna Maria, přibýtek Ducha Svatého. Proto tě prosíme, dej, abychom na její přímělu byli hodni tobě býti jednou představeni v chrámě tvé slávy. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Svatvečer svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie

„Na svatých horách“

1. „Kdo je ta, která vychází jako vyvstávající ranní červánek, krásná jako luna, jasná jako slunce, hrozná jako spořádaný vojenský tábor?“ (communio). Červánek vykoupení vychází v Marii Neposkvrněné. Radostně ji zdravíme. „Nepřátelství položím mezi tebou (satanem) a ženou, mezi potomstvem tvým a jejím: ona potře hlavu tvou...“ (Mojž 3, 15).

2. „Moudrost si postavila trůn v Marii Neposkvrněné. Dala v něm vytesati sedm sloupů.“ Mohutné sloupy plnosti milosti a ctností jsou: tři božské ctnosti víry, naděje a lásky a čtyři nadpřirozené základní ctnosti opatrnosti (moudrosti), spravedlnosti, statečnosti a umírněnosti. „Plná milosti.“ Na svatých horách leží jeho základy. Celé své lidské bytí a život, působení a utrpení založil Pán na svatých horách, na čisté a neposkvrněné Marii, když si ji vyvolil za Matku a z ní přijal naši přirozenost. Maria je ta svatá hora, která nesmírně převyšuje všechny jiné hory a výšiny. Opravdu Pán miluje sionské brány víc, než všechny stánky Jakubovy. On miluje Marii více a vykonal na ní více než na někom jiném, ať u andělů nebo u lidí. Maria Mu má být Matkou! Radujeme se z toho, co velkého vykonal Pán na Marii, naší milé matce a děkujeme Mu za to. (graduale).

„*Já jako vinný kmen raším libovonně, z mých květů jsou plody skvostné a přebohaté. Já jsem matka (pramen) krásného milování, bázně, poznání a svaté naděje. Ve mně je všechna milost (Kristus, pramen milosti) k životu pravdy (tj. milost k dobrému životu a k správnému jednání vůči Bohu i lidem), ve mně je všechna naděje v život ctnosti (Kristus, původce života a ctnosti, o kterou se snažíme a v kterou doufáme). Přistupte ke mně všichni, kdož po mně toužíte, abyste se nasytili mými plody... Kdo mne jedí budou dále lačněti, a kdo mne pije, budou dále žízniti. Kdo jest mne poslušen, nebude zahánben a kteří se o mne namáhají, nezhřeší. Kterí mne vysvětlují, budou věčně žít*“ (epištola).

3. Maria je ten dům, který si postavila věčná Moudrost, ona je ten vinný kmen, plný nádherných plodů. Ona má Ježíše, spásu,. „Pojďte ke mně všichni.“ Ano, jdeme, abychom patřili na Marii a u ní našli Ježíše, naše všechno. „Kdo je ta, která vychází jako vyvstávající červánek, krásná jako luna, jasná jako slunce?“ Tak zpívá církev při rozdělování svatého přijímání. Maria Neposkvrněná je ten ranní červánek: skrze ni, čistou, máme milost svaté Eucharistie, svatého přijímání.

„Na svatých horách leží jeho základy.“ Co tedy, až On přijde na konci světa, aby nás přivedl do jasných, svatých příbytků nebeského Sionu? Tam je samá svatost. A nemůže tam vejít nic nečistého. Jak čistý a svatý musí tedy být advent mého pozemského života, abych mohl být připuštěn k blaženým vánocům v nebi.

Modlitba:

Bože, jenž jsi Matku svého Jednorozceného v jejím početí zázračně uchoval dědičné viny, dej, prosíme, abychom chráněni jsouce její přímlovou, s čistým srdcem mohli bráti účast na její slavnosti. Skrze téhož Krista, našeho Pána. Amen.

8. prosince: SVÁTEK NEPOSKVRNĚNÉHO POČETÍ PANNY MARIE

„Celá jsi krásná“

1. Doprostřed adventu staví posvátná liturgie skvělý svátek Neposkvrněného Početí P. Marie. V Marii vychází pro nás Slunce vykoupění a uvádí posvátnou noc. Syn Boží ohlašuje svůj příchod.

2. „*Celá jsi krásná, Maria, a poskvrny prvotní není na tobě.*“

Když přicházíme na svět jako děti Adamovy, v témž okamžiku, kdy začínáme být, rozlévá se na nás poskvrna a kletba dědičného hříchu. Od prvního okamžiku svého života jsme dětmi Božího hněvu, nenávisti a ošklivosti. Tak ošklivými, nepěknými, odpuzujícími a bezcennými nás učinil hřích, který vylil svou špínu na naši duši a naši osobu. Jinak je tomu u Marie. V ní je od prvního okamžiku jejího bytí všecko: čistota, milost, svatost, bohulibost, nebeská krása a vznešenost. Ona sama, ona jediná z celého lidského pokolení je naprosto nedotčena hříchem, neporušená lilie. Zcela čistá a zářící. „Celá jsi krásná, Maria. Na tobě není poskvorny prvotního hříchu. Tvůj šat je bílý jako sníh, tvůj obličej září jako slunce. Ty jsi slávou Jeruzaléma (církvě), ty jsi radostí Izraele, ty jsi ctí našeho lidu.“ „Nic nečistého není na ní. Ona je odleskem věčného Slunce, zrcadlem bez poskvorny, čistší než slunce, bělejší než sníh“ (antifony z nešpor a mešní responzoria). Ano, taková musí být ta, v níž chce přebývat Bůh. Světlo, čistota, neposkvrněnost, čisté zrcadlo vznešenosti a svatosti Boží! K čistému přichází Bůh.

„*Gaudens gaudebo in Domino*. S radostí budu plesati v Pánu“ (introit). Radostně pějeme se svatou církví. V tomto chvalozpěvu, který vystupuje z vděčného srdce Neposkvrněné k trůnu Božímu. Je to také náš děkovný chvalozpěv. Vidíme se s Neposkvrněnou sjednoceni v tajemném těle Kristově. My nejen obdivujeme Marii, my víme, že jsme s ní jedno: Neposkvrněná, čistá, milostiplná je naše, její milost, její čistota, její ctnost náleží nám. Ona přijala tyto poklady ne tak pro svou osobu, jako spíše pro nás, své děti, pro společenství těla Kristova. Pro svou neposkvrněnost a naprostou čistotu mohla a směla počít Syna Božího. Pro své neposkvrněné Početí mohla, tato druhá Eva, panenská pomocnice druhého Adama, spolupůsobit na vykupitelském díle Kristově a nám spolu s ním zasloužit smíření s Bohem, odpuštění našich hříchů, milost a časnou i věčnou spásu. Všechny milosti a duchovní statky, které máme, máme od Boha skrze Krista a jeho neposkvrněnou Matku, věrnou pomocnici v díle vykoupění. Mariino neposkvrněné Početí, její čistota a plnost milostí náleží nám, společenství těla Kristova. Proto jásáme, stavše se v jednotě těla Kristova s Marií jedno, ze srdce Mariina a ze srdce svaté církve: „S radostí budu plesat v Pánu; jásati bude duše má v Bohu mém, neboť mne oděl v roucho spasení (milosti) a oděvem spravedlnosti (svatosti) mne zahalil jako nevěstu okrášlenou svými klenoty“ (Iz 61, 10).

3. „Celá jsi krásná Maria, a poskvorny prvotní není na tobě.“ Zdrávas, Maria, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná mezi ženami“ (ofertorium). „Zdrávas, milosti plná, svatá nad všechny svaté, vzneše-

nější nad sbory andělů, vznešenější nad všechno tvorstvo. Buď zdráva, čistá Holubice, která nám přinášíš olivovou ratolest a zvěstuješ blízkého Vykupitele, který nás zachránil z duchovní potopy. Buď pozdraven, ty překrásný ráji, Boží rukou vypěstěný na východě, v kterém vykvetla jedinečná růže (Kristus) k spáse těch, kteří na západě vypili jedovatý nápoj smrti“ (čtení matutina).

„Celá jsi krásná, Maria.“ Celá čistá musí být duše, v které chce přebývat Bůh. „Domum tuam, Domine, decet sanctitudo. — Místo, které ty, Pane, volíš za svůj příbytek, musí být svaté“ (Ž 92, 5).

Čistota, svatost, posvěcující milost, ctnost, spojení s Bohem, to jsou věci, které mají před Pánem cenu. Nikoli pozemský majetek, lidská velikost a cena, tělesná krása, lidské uznání, pocta a pozemský lesk. „Trahe nos post te. — Táhní nás Neposkvrněná, za sebou!“ — Toužíme po čistotě! Vyžádej nám čistotu, ty přechistá Panno!

Modlitba:

Bože, jenž jsi neposkvrněným Početím Panny připravil Synu svému důstojný příbytek, prosíme, abys, jako jsi ji pro předvěděnou smrt téhož Syna svého uchoval od všeliké poskvrny, dopřál nám na její přímluvu bychom i my čisti došli k tobě. Skrze téhož Krista, našeho Pána. Amen.

První den v oktávě svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie

„Požehnaná jsi MARIA“

1. „Celá jsi krásná, Maria, a poskvrny prvotní není na tobě, Aleluja.“ Tak pje dnes svatá církev Panně Marii. Připojíme se k ní.

2. „Pán mne (věčnou Moudrost) měl na počátku svých cest, prve než byl co činil, od pradávna“ (epištole). Maria byla stejně pojata do věčné Moudrosti, která se má jednou státi člověkem. Jí byla přioděna, s její osobou, s její čistotou, s jejím leskem, s jejím působením na zemi byla nejtěsněji spojena. V témž úradku, kterým Bůh rozhodl o vtělení svého věčného Syna, zároveň zamýšlel a chtěl počátek budoucí Matky Boží. „Pán měl mne na počátku svých cest. „Marii měl Bůh v plánu a viděl ji od věčnosti v její těsné spojitosti a jednotě se Synem Božím, věčnou Moudrostí, která z ní přijme tělo. Maria stojí zcela uvnitř ve světle, v čistotě a v zářícím lesku božské Moudrosti a je sama moudrost, čistota, světlo a svatost. Tak na ni s obdivem patříme s posvátnou liturgií, na tu Pannu, přioděnou božskou Moudrostí,

na tu stolicí Moudrosti. Nyní tedy děti, poslyšte mne! Blahoslavení, kteří dbají mých cest... Blaze člověku, který mne poslouchá a který bdí u mých dveří každý den... Kdo mne nalezne, nalezne život a dojde spásy u Pána.“

Maria je v liturgii dnešního svátku tou silnou ženou, která potře hlavu hadovu a vítězně přemůže nepřátele Božího království – svaté církve. Maria je Judit nového lidu Božího. Ona zachraňuje církve, duše, z ruky Holofernovy. S jásotem a se srdcem naplněným vděčností jdeme jí vstříc a pozdravujeme ji v den jejího vítězství nad dědičným hříchem a nad satanem: Požehnaná jsi, Panno Maria, od Pána, svrchovaného Boha, přede všemi ženami na zemi. Ty jsi slávou Jeruzaléma (svaté církve), ty jsi radostí Izraele, ty jsi ctí našeho lidu“ (graduale). Ty i dnes rozdrtíš hlavu hadovi, který s tak neslýchanou zuřivostí bojuje proti Kristu a křesťanům. Utíkáme se k tobě, k Neposkvrněné, nepřemožené, silné Panně.

Maria je posvátné liturgii milostiplná. „Za onoho času poslán byl anděl Gabriel od Boha do města Galilejského, k Panně, jménem Maria. A když k ní vešel, řekl: Zdravas buď, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami“ (evangelium). „Milosti plná.“ „Oděl mne v roucho spasení (posvěcující milosti) a zahalil mne oděvem spravedlnosti (svatosti) jako nevěstu okrášlenou svými klenoty“ (introit). Už v prvním okamžiku svého bytí, už ve svém početí je milostiplná. Je bohatší na milosti než kterýkoli anděl nebo archanděl v nebi. Je bohatší na milosti a krásnější v nadpřirozené vznešenosti než nejsvětější ze světců naší církve na konci svého života v plném lesku své duchovní zralosti a dokonalosti. „Celá jsi krásná, Maria.“

3. „Bystriny vod (přehojná plnost milosti) jsou na radost Božímu městu (Marii). Nezakolísá, Bůh má v něm své sídlo. Bůh je chrání od prvního rozbřesku jitra (v jejím početí)... Pojďte, pohledněte na Boží díla, jež udělal na zemi – úžasná díla (Marii). Odmítá válku až k hranicím země, lučičtě láme a rozbíjí oštěp (satanův, dědičný hřích) i šípy spaluje v ohni. A volá: Ustaňte a uznejte, že já jsem Bůh, vznešený v národech, vznešený v světě. S námi jest Pán Bůh zástupů (v Marii) a naší tvrzí jest Bůh Jakubův“ (Ž 45, 5 a násl).

Čistota je spojení s Bohem, je dosažení Boha. Čistota je síla a vítězství. Čistota je bohatství na milosti.

Blahoslavení čistého srdce“ (Mt 5, 8).

„Trahe nos post te, Virgo Immaculata. – Táhni mne za sebou neposkvrněná Panno!“

Modlitba.

Bože, jenž jsi neposkvrněným Početím Panny připravil svému Synu dů-

stojný příbytek, prosíme, abys, jako jsi ji pro předvěděnou smrt svého Syna uchoval od všeliké poskvrny, dopřál nám na její přímlovu, abychom i my čisti došli k tobě. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Druhý den v oktávě svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie

Plodná čistota

1. Tajemství panenské Matky, která nám v posvátných vánocích dává Vykupitele, se zakládá na neposkvrněném Početí, na čistotě. Vánoce žádají čisté srdce a čistou mysl.

2. „*Bože, jenž jsi neposkvrněným Početím Panny připravil svému Synu důstojný příbytek.*“ „Důstojný příbytek.“ Proto Matka, která je dokonale čistá: prostá každého osobního hříchu, každého nezřízeného hnutí; nikoli matka, která byla očištěna od kalu dědičného hříchu teprve po začátku svého bytí, nýbrž Matka, která byla uchráněna jakéhokoli doteku dědičného hříchu. „*Nepřátelství položím (já Bůh) mezi tebou (hadem, ďáblem) a ženou (Marií)*“, dokonalé, naprosté nepřátelství – (1 Mojžíš 3, 15). Tak začíná Maria existovat v neposkvrněné čistotě a kráse, zcela naplněna světlem a vznešeností Boží milosti, důstojný stánek přesvatého Boha, kterému se má ona stát Matkou. K čistému přichází Spasitel. Vánoce vyžadují čisté srdce.

„*Celá jsi krásná, Maria.*“ Mysl prozářena nejčistším světlem, vůle zcela sjednocena s vůlí Boží, srdce prosté jakéhokoli nezřízeného hnutí a žádostivosti. Nejhlubší odpor ke každému hříchu, mocné puzení k dobru, neustálé sjednocení s Bohem, úplné zapomenutí na sebe. „*Celá jsi krásná, Maria, a poskvrny není na tobě.*“ Buď zdráva, milostiplná. Poněvadž čistá, proto milostiplná, poněvadž plná milosti, proto je Pán s tebou a jsi požehnaná mezi ženami. Zdrávas, Maria. Skrze tebe čistou, máme život, spásu, Krista, nebe. Plodná čistota!

3. „*Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou viděti Boha*“ (Mt 5, 8): o posvátných vánocích, každodenně při přijímání těla Páně, neustále v milující pozornosti vůči Bohu, který je v duši živě přítomen. Budeme dokonalí, když se naše oko uzavře pro tento svět a bude otevřeno pro onen blažený svět. „*Budou viděti Boha.*“

Advent a vánoce chtějí čisté srdce, slova Hospodinova: „*Nepřátelství položím mezi tebou (satanem, hříchem) a ženou*“, platí svaté církvi, také nám. Tak jsme přísahali při svatém křtu. „*Odříkám*

se!“ Chci udržovat nepřátelství, nesmiřitelné nepřátelství se satanem, hříchem a světem.

Pán chce k nám o vánocích přijít a vytvořit v nás svou podobu. Žádá „důstojný příbytek“, podobně jak si jej připravil v Neposkvrněném Početí Mariině. Jsem pro Něho důstojným příbytkem?

Maria Neposkvrněná, buď nám vzorem a zářícím ideálem!

Maria je také pro nás mocnou přímlovkyní. Na ni se obracejme, aby nám vyžádala milost býti důstojným příbytkem přicházejícího Pána. „Uděl nám,“ tak se modlíme v tiché mešní modlitbě tohoto svátku, „uděl nám, abychom na její přímlovu byli zproštěni všech vin.“

Maria je naše přímlovkyně. Na ni se obracíme, aby nám vyžádala milost, bychom vždy čistě a svatě smýšleli, toužili a žili, abychom mohli s radostí a důvěrou hledět ke dni jeho opětného příchodu k soudu.

Modlitba:

Sejmi s nás, prosíme, Pane, naše nepravosti, abychom byli hodni vejíti s čistou myslí do svatyně svatých. Skrze Krista, našeho Pána. Amen. (Modlitba kněze na začátku mše svaté.)

Třetí den v oktávě svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie

Velikost před Bohem

1. S posvátnou liturgií obdivujeme Neposkvrněnou. Požehnaná jsi, Panno Maria, od Pána, přede všemi ženami na zemi. Celá jsi krásná, tvůj oděv je bílý jako sníh, tvůj obličej září jako slunce. Pak žádáme s liturgií: „Trahe nos. — Táhni nás za sebou, neposkvrněná Panno, chceme tě následovat.“

2. „Co je podle světa pokládáno za nic, to si Bůh vyvolil, aby zahanbil to, co je něco“ (1 Kor 1, 28). Lidská velikost: velikost nadání, vědění, umění, vynálezů... Velikost před Bohem: sjednocení s Bohem, stav milosti, nadpřirozená bohatství! Velikost před Bohem: čistota od hříchu, osvobození od tyranství nezřízených hnutí, vášní, zlé žádostivosti. Velikost před Bohem: Dětství Boží s bohatstvím svatých ctností, víry, svaté lásky, podobně jak to vidíme u Neposkvrněné. Velikost před Bohem! „Pán je s tebou.“ My v Kristu, On v nás. My v Něm, vinném Kmeni. On v nás v ratolestech. *Jeden život, jeden*

duch, *jedna láska a nenávist*. „Pán je s tebou.“ Proto ona je požehnaná mezi ženami. „Hle, od této chvíle budou mne blahoslaviti všechna pokolení“ (Magnificat Lk 1, 48). „Trahe nos“. – Táhní nás, Panno, za sebou vzhůru, k pravé opravdové velikosti, k velikosti před Bohem.“

„*Milostiplná*.“ V plnosti milosti, ve spojení s Bohem je Maria dokonalá lidská velikost a krása. „Celá jsi krásná, Maria.“ Soulad nitra a vnějšku, duševního a tělesného, ducha a srdce, vůle a citu, přirozenosti a milosti. Maria, Milostiplná, je nový člověk, na kterém není žádná vada, nic znetvořeného, ani uvnitř ani zevně, ani v povaze, ani v myšlení a chtění, ani v citu, ani ve vnějším jednání: velikost, krása bez jakékoli skvrny, dokonalost jaká se nikdy nenašla v žádném člověku. Tak milost uzdravuje, pozvedá a zdokonaluje naši přirozenost, „Celá jsi krásná, Maria. Táhní nás za sebou.“

3. Tolik úsilí o pouze lidskou přirozenou velikost a cenu u lidí, u křesťanů! Kéž bychom usilovali především o Boha, o věci nadpřirozené, o milost, o víru, o sjednocení s Bohem! „Hleďte nejprve království Boží a jeho spravedlnost (tj. abychom byli před Bohem spravedliví), a všechno ostatní bude vám přidáno“ (Mt 6, 33).

Táhní nás, za sebou, Panno Neposkvrněná. Ty nás vedeš cestou k pravé velikosti, k sjednocení s Bohem.

„Co je podle světa pošetilé, to si vyvolil Bůh, aby tím zahanbil moudré. A co je podle světa slabé, to si vyvolil Bůh, aby tím zahanbil silné. A co je podle světa neurozené a opovržené a co je pokládáno za nic, to si vyvolil Bůh, aby učinil nicotným to, co je“ (1 Kor 1, 27–28). A my utíkáme před tím, co si vyvolil Bůh, nechceme být pošetilí v očích světa, být bezvýznamní, zapomenutí a pohrdáni. Jak málo ještě jsme osvětleni! „Táhní nás za sebou“, Neposkvrněná! Panno nejmoudřejší, oroduj za nás, abychom konečně byli moudří!

V Marii poznáváme církev. Nejhlubší, nejvnitřnější podstatu naší milované, světem tupené a odmítané matky církve. „Co je podle světa pokládáno za nic, to si vyvolil Bůh, aby učinil nicotným to, co je.“ Její podstata je velikost před Bohem. Její podstata je: Pán je s tebou. „Uzdrav nás, kteří tu matku známe, milujeme ji, s ní žijeme, věříme, důvěřujeme, milujeme, modlíme se a obětujeme!

Modlitba:

Zdrávas, Maria, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého Ježíš. Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu...

Čtvrtý den v oktávě svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie

Maria uchráněna dědičného hříchu

1. V oraci tohoto svátku se modlíme: „Bože, ty jsi pro předvědnou smrt svého Syna uchoval Marii od všelike poskvrny.“ Uvažujme o těchto slovech.

2. *Maria je plod vykoupení*, vykupitelské smrti Kristovy na kříži. Maria je vykoupěna a potřebovala vykoupení. Ovšem je vykoupěna jiným a dokonalejším způsobem než my. Dědičný hřích nás už v prvním okamžiku naší existence otrávil a vydal peklu. Milosrdenstvím Božím byl s nás sňat ve křtu svatém. Maria však zůstala uchráněna dědičného hříchu. Špinavý kal dědičného hříchu, který zasahuje každého potomka Adamova a činí jej předmětem Božího odporu, chtěl se vylíti také na Marii: ale Boží milost a všemohoucnost přikázala tomu proudu, který všechno strhuje do záhuby, aby se zastavil. Tak zůstala Maria uchráněna poskvrny dědičného hříchu zcela mimořádným zásahem Božím. Radujme se z toho, že Maria byla vykoupěna tímto vyšším způsobem. Blahopřejeme jí k milosti, kterou Bůh uskutečnil na ní. Obdivujeme Boží moc, moudrost a lásku i krásu duše Mariiny.

Maria je první a *nejnádhernější plod vykupitelské smrti Kristovy*. Její neposkvrněné Početí znamená uchránění před dědičným hříchem i uchránění před smutnými následky dědičného hříchu. S nás byl dědičný hřích smyt ve křtu svatém. I věčný trest nám byl odpuštěn. Jsme vykoupěni. Ale následky dědičného hříchu zůstaly v nás. A jak těžce je neseme! Náš rozum je zatemněn, je zdržován ve snaze po poznání pravdy, především té nejdůležitější, náboženské a mravní pravdy, snadno podléhá omylu a jeho následkům. Vůle je nakloněna ke zlému, k dobru je těžkopádná, líná: vyhýbá se námaze, oběti, boji a vůči pokušení je slabá. A k tomu všemu je tu zlá žádostivost, která se vymyká vedení a ovládání rozumem a milostí a strhuje člověka do mnoha hříchů. Maria zůstala toho všeho uchráněna. Tak mocně v ní působila vykupitelská milost. Existuje čistší, skvělejší potomek Adamův než je Maria?

3. V Marii bez poskvrny počaté nám ukazuje adventní liturgie, co v nás chce způsobit Vykupitel, který přijde o vánocích: chce v nás způsobit osvobození od hříchu, osvobození od omylu, od duchovního pokulhávání a těžkopádnosti, sílu k ovládání vášní a moc nad zlou žádostivostí.

Tak prosíme v oraci tohoto svátku: „Jako jsi, Bože, pro předvě-

děnou smrt svého Syna uchoval Marii od všeliké poskvrny, tak dej na její přimluvu, abychom i my čisti došli k Tobě.“

Modlitba:

Pane, Tvou předcházející milostí zůstala Maria prosta každé poskvrny. Uděl nám, abychom na její přimluvu byli zproštěni všech provinění. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Pátý den v oktávě svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie

Svaté přijímání

1. Když kněz a věřící přijímají tělo Páně, posvátná liturgie pozdravuje Neposkvrněnou slovy: „Gloriosa dicta sunt de te, Maria. Přeslavné věci jsou (od Boha) pověděny o Tobě, Maria, neboť veliké věci učinil Tobě Všemohoucí“ (communio). Při přijímání těla Páně vidí v nás liturgie druhou Pannu Nazaretskou, Bohem požehnanou.

2. „Přeslavné věci pověděny jsou o tobě, Maria,“ tj. od věčnosti tě měl Bůh v plánu, myslel na tebe, rozhodl o tobě. Neposkvrněné Početí s milostí dokonalého osvobození od zlé žádostivosti, od temnoty rozumu a slabosti vůle, k tomu plnost milostí a darů Ducha Svatého, moudrosti, vědění, rozumu, rady, nábožnosti, bázně Boží; darů modlitby, svatého nazírání, dokonalé lásky a víry; plnost každé ctnosti. Konečně vznešená důstojnost božského mateřství. Ano, Maria je Neposkvrněná, Milostiplná, aby se stala Matkou Boží ve vznešeném přijímání, když jí anděl přinese poselství. Maria pronáší pokorně a poslušně své „Staň se“. „A Slovo se stalo tělem (v Marii) a přebývalo mezi námi“. „Opravdu, přeslavné věci o Tobě pověděl Bůh a veliké věci ti učinil Všemohoucí“. Buď zdráva, Maria!

Maria je v liturgii vzor křesťanské duše. Co praví liturgie při sv. přijímání o Marii, to praví také o mně, který při sv. přijímání smím přijmout vtěleného Syna Božího. „Přeslavné věci o tobě pověděl Bůh, křesťanská duše! Jsi nositelkou Boha jako Maria, jsi svatý chrám Nejvyššího jako Maria! Jsi druhá Panna Nazaretská. Velké věci ti učinil Všemohoucí: dal ti záruku své lásky a milosti ve svém vlastním Synu. Zdaž nám s ním nedal všechno?“ (Řím 8, 32), odpuštění hříchů, sílu k čistotě, k ctnosti, k svatosti, k vítězství nad zlem, právo na všechny milosti, na dědictví se svatými v říši Syna své lásky? Přeslavné věci Bůh o tobě vymyslel a pro tebe určil, křesťanská duše. Záruku

toho a zároveň pramen toho všeho, co velkého o tobě měl Bůh v plánu a co ti připravil ve své lásce, máš ve sv. přijímání.

3. Křesťan při přijímání těla Páně je druhá Maria Nazaretská! Tak o nás smýšlí církev a posvátná liturgie. Zamysleme se jednou vážně nad tím, co nám to chce říci. Dívejme se dobře na Pannu Nazaretskou. Já mám být jí, ve svých myšlenkách, ve svých přáních, ve svých náklonnostech, citech, úmyslech, v jednání a ve skutcích. Čistý, neposkvrněný, spojen s Bohem jako ona. Jak daleko jsem ještě od toho vzdálen?

Co by mohlo, co by mělo ve mně způsobit a ze mne učinit tak časté přijímání Boha při mši svaté? Dívejme se na Pannu Nazaretskou po jejím přijetí Boha! Dívejme se na její svatý život, život modlitby, trpělivosti, pokory, statečnosti, lásky k Bohu a k bližnímu! A my? Kde je tedy chyba? Jistě ne u Něho, který přebývá v nás. On chce ve mně vytvořit velké věci. Zdaž tedy není chyba z mé strany?...

„Přeslavné věci pověděl Bůh o tobě“, církvi, křesťanská duše. „Pojďte, požehnání Otce mého, vládněte královstvím, připraveným pro vás od ustanovení světa“ (Mt 25, 34). Blažený vytoužený den opětného příchodu Spasitele! On dá církvi, nám všem, konečně a v plné dokonalosti věčné držení a požívání Boha. Blažený, věčný, dokonale nasycující život čistého, šťastného, blaženého života Božího. Přijď, Pane! Dej nám svou spásu ve věčném posledním, nikdy nekončícím přijímání věčného života.

Modlitba:

Neporušená, nedotčená, zcela čistá jsi, Marie, zářivá bráno nebeská! Vznešená Matko Kristova, nejdražší, přijmi naši chválu. K tobě voláme srdcem i ústy: Vypros nám, abychom byli čisti na těle i na duši. Svými bohumilými prosbami nám vyžádej odpuštění na věky! Ó milostivá, ó Královno, Maria, která jsi jediná zůstala nedotčena. Buď zdráva, Maria plná milosti, Pán s tebou...

Sestý den v oktávě: svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie

Neposkvrněná!

1. „S radostí plesám v Pánu; má duše jásá Bohu“ (introit). Tak pje církev, když patří na Neposkvrněnou. „Přeslavné věci jsou pověděny o tobě, Maria, neboť veliké věci učinil Tobě, jenž jest mocný“ (communio).

2. Dne 8. prosince 1854 prohlásil papež Pius IX. světu jako článek víry: „Nauka, která učí, že bl. P. Maria v prvním okamžiku svého početí zvláštní vysadou (výjimkou ze zákona) pro zásluhy Ježíše Krista, Vykupitele lidského pokolení, byla uchráněna od veškeré poskvrny dědičného hříchu, je Bohem zjevena, a proto se jí mají držet všichni věřící. Kdyby někdo smýšlel jinak, ať ví, že sám se odsoudil, porušil víru a sám se vyloučil z jednoty církve!“ Maria vděčí za svou výsadu zásluhám svého Božského Syna, jež Bůh předvídal. Ona je vykoupěna jako my, ale ona je vykoupěna dokonalejším způsobem, tj. uchráněna dědičného hříchu. Poněvadž je bez dědičného hříchu, je také bez jakéhokoli osobního hříchu po celý svůj život. Zcela čistá v myšlenkách, citech, ve vůli, v životě. Poněvadž je bez dědičného hříchu, proto je pannou duševně i tělesně. Poněvadž je bez dědičného hříchu, proto je Matkou Syna Božského. „Uzavřená brána, kterou vešel Pán, Bůh izraelský (při vtělení), je vyhrazena pro Něho, pro Božského Krále; On trůní ve svatyni panenského lůna“ (Ez 44, 2, násl. kapitulum v sextě). Poněvadž je neposkvrněná, byla za několik dnů po své smrti opět probuzena k životu a vzata do nebe i s tělem. „Velké znamení na nebi: Žena oděná sluncem (Kristem), pod jejíma nohama měsíc a na její hlavě koruna z dvanácti hvězd“ (Zjev. 12, 1, kapitulum v noně), vítězkyně nad hříchem, satanem, smrtí a světem. „Nepřátelství položím mezi tebou (hadem, satanem) a ženou: ona potře hlavu tvou“ (antifona k Benedictus ve chválách)! Opravdu, „velké věci jsou pověděny o tobě, Maria“. Radostně souhlasíme s vírou své svaté církve. „Velké věci mi učinil Ten, který je Mocný.“

Církev má dnes jedinou úpěnlivou prosbu, prosbu o čistotu. O čistotu se modlí v církevní modlitbě (postcommunio). Posvátné liturgii nestačí, že Marii obdivujeme a velebíme. Zajisté, už tím se stavíme v duchu na stranu čistých a uskutečňujeme ve své duši tajemné přepodobnění tomu, co s obdivem zříme, milujeme a ctíme. Liturgie nás však vede hlouběji. Ona uznává v Neposkvrněné tu, která se staví jako „přímlovkyně“ mezi nás, nečisté, hříšné, nehodné, a mezi čistého, svatého Boha. Tu, která v rozhodujícím okamžiku, když naše prosba přijde před Boha, se přimlouvá (intercedit): naše prosba přichází k uchu Božímu nikoli už z úst nečistého, nýbrž z úst čisté, Neposkvrněné. Prosba o čistotu. Proto žije v posvátné liturgii přesvědčení, že o svátku Neposkvrněného Početí se v církvi ve velkém, v jednotlivých náboženských společnostech, v jednotlivých duších, uskutečňuje ten div, že my hříšníci na její přímlovu můžeme dospět k Bohu čistí (cír. modlitba), že jejím prostřednictvím jsme zproštěni všech hříchů (tichá modlitba), ano, že „svátosti, které

jsme přijali, vyléčí v nás rány oné viny, od níž Bůh Marii uchoval v jejím neposkvrněném početí“ (postcommunio). Tak se musí stávat, že slavením tohoto církevního svátku se každá jednotlivá duše povolna přiodívá onou čistotou a vznešenou krásou a božskou slávou, která vyzařuje neztenčenou plností z Neposkvrněné. „Rány dědičného hříchu budou vyléčeny“, žádost očí, žádost těla, pýcha života budou v nás zlomeny slavením svátku Neposkvrněného Početí. Tak se modlí, věří a doufá svatá církev. Tak se modlíme, věříme a doufáme i my.

3. Svatá církev chce být čistá. Ona je panenskou nevěstou Kristovou. Jejím oděvem je čistota a svatost. Chce být čistou jako ideální a oslavená církev v nebi: čistou také jako církev na zemi, ve všech svých dětech, v jednotlivých společenostech, především v panenských, Bohu zasvěcených duších. Chce být čistou také ve mně. Proto tak úpěnlivě prosí o čistotu.

Čistota je církvi ideálem. Čistota, panictví v plném smyslu budiž také našim ideálem a naší snahou! Právě nyní v předvánočním týdnu. Do čistých, panických duší přichází Pán. Ty jsou pro něho milým Betlémem.

Modlitba:

Svatosti, jež jsme přijali, Pane, Bože náš, nechť nás vyléčí z rány oné viny, od níž jsi jedinečně uchoval neposkvrněné početí bl. Marie Panny. Skrze Krista, našeho Pána.

26. prosince: SVÁTEK SV. ŠTĚPÁNA

Plný Ducha Svatého

1. Liturgie staví k jeslím do přední řady sv. Štěpána, muže plného milosti a Ducha sv., prvního mučedníka pro Krista. Štěpán není pro liturgii pouze historická osoba, on je pro ni zároveň vzor: příchod Páně, vánoce se musejí ve sv. církvi, u křesťanů uplatnit podobně jako u Štěpána, uvnitř jako plnost milosti a ctnosti, zevně jako síla ducha, jako odvaha věřit, jako láska ke Kristu a duším, jako odvaha ke krvavému vyznání, k mučednictví. Kristus v nás musí zvítězit. On vyžaduje to poslední, život!

2. *Věřící vybrali* na výzvu apoštolů sedm mužů, „plných Ducha Svatého a moudrosti“, mezi nimi mladého Štěpána, „plného víry a Ducha Svatého“. Představili je apoštolům. Ti se nad nimi modlili a vkládali na ně ruce (jáhni). Mezi těmi sedmi vyniká Štěpán. „Pln milosti a síly činil veliké divy a — zázraky.“ Statečně hlásá Krista.

Ve věrné oddanosti Ježíši, podstoupil smrt ukamenováním od těch, kterým chtěl přinést Ježíšovu lásku. Zbrocen krví, blízek smrti, se modlí: „Pane, přijmi ducha mého, Pane, nepokládej jim to za hřích!“ Tak umírá Štěpán, muž víry, muž lásky k Ježíši a duším, na rtech s modlitbou o odpuštění za své vrahy. Tak se uplatňuje příchod Páně, tajemství vánoc u Štěpána.

Štěpán je u jeslítek typem (obrazem) svaté církve, pravého křesťana. Příchod Syna Božího v těle není jenom milá idyla, přitažlivá pastýřská scéna, cosi minulého, jako mnoho jiného: příchod vtěleného Syna Božího je síla, která se chce a musí uplatnit v životě sv. církve, v životě křesťana. Kdo slaví vánoce opravdu křesťansky, musí u jeslí být a stát se sv. Štěpánem, mužem víry, moudrosti, milosti, síly a Ducha Svatého. Ten dává svůj život do služby Pána Ježíše, ten je puzen láskou k lidem, k nesmrtelným duším, stává se apoštolem Kristovým. Brzy se stane, že „vlastní ho nepřijmou“ (Jan 1, 11), nerozumí mu už; neboť on má ducha Kristova. Musí se stát mučedníkem. Brzy musí poznat, že Kristus nepřišel „přinést na zem pokoj, nýbrž meč“ (Mt 10, 34)). Kristus chce, Kristus musí v nás být Králem. On odděluje nemilosrdně od starého člověka, od zásad, názorů, úsudků a snah světa, hříšného člověka. „Kdo není se mnou, je proti mně“ (Lk 11, 23). Kdo stojí cele u Krista, brzy pozná, co je napsáno o Synu Božím, když přišel na svět o vánocích: „Vlastní ho nepřijali“ (Jan 1, 11). Tak to prožívá církev, tak to prožívá, kdo se drží Krista. To je svědectví Štěpánovo v liturgii dnešního dne.

3. „Zasedla knížata a proti mně se umlouvala, a hříšníci mne pronásledovali... Já vidím nebesa otevřena a Ježíše stojícího na pravici Boží moci!“ (Graduale a verš aleluja): Štěpán, svatá církev, opravdový křesťan! „Kameny, které Štěpána zasáhly, byly mu sladké; následují ho všechny svaté duše“ (ant. z chval.). Štěpán je symbolem církve. Církev nese jeho ducha v sobě. A v ní všichni, kteří jsou opravdu křesťany.

Při mešním obětování přinášíme na oltář v darech chleba a vína své já, tělo i duši, krev i život a říkáme jako druhý Štěpán: „Pane Ježíši, přijmi ducha mého!“ Vezmi si všechno a vládni nade mnou, Králi a Pane!

Ve sv. přijímání jsme dnes zcela Štěpánem, očekáváme opětný příchod Páně při smrti a modlíme se: „Pane Ježíši, přijmi ducha mého!“ Vezmi si všechno a vládni nade mnou, Králi a Pane! Vezmi mne sobě a dej mne Tobě!

Modlitba:

Dej nám, prosíme, Pane, následovati, co uctíváme, abychom se učili i ne-

přátele milovat, ježto slavíme narozeniny toho, jenž se uměl také za pronásledovatele přimlouvati u Pána našeho, Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s Tebou žije a kraluje na věky věkův. Amen.

27. prosince: SVÁTEK SV. APOŠTOLA JANA

Jeho svědectví je pravdivé

1. Vedle Novorozeného božského Krále nalézáme dnes s panenskou Matkou panického apoštola Jana v domě Mariině (chrám, kde se koná dnes stace – je chrám P. M. Větší), v Betlémě, ve svaté církvi.

2. Jan je živé vyzařování a představení darů, které nám Pán přinesl ve svém narození. Jan, panicky čistý, muž nazírání, který spočíval na srdci Spasitelově, naplněný svatou moudrostí: „Uprostřed církve otevřel Pán jeho ústa a naplnil jej duchem moudrosti a rozumu“ (nazírání), (introit). Jan žije cele v Kristu, vtělené Moudrosti. „Moudrost vyjde jemu v ústřety jako ctná matka. Sytit jej bude chlebem rozumu života a vodou moudrosti spasitelné bude jej napájet. Opře se o ni, a nebude kolísat, spolehne se na ni a nebude zklamán. Povýší jej také nad jeho sousedy a v sněmech veřejných otevře mu ústa. Naplní ho duchem moudrosti a rozumu a rouchem slávy ho oděje. Radostí a jásotem ho zahrne a jméno věčně slavné mu dá v úděl Hospodin, náš Bůh“ (epištola). Takové milosti působí Dítě položené v jeslích, Božský Král Kristus, věčná Moudrost u Jana, v církvi. Kéž bychom u jeslí vtělené Moudrosti také my byli Janem, kéž bychom se jím stali! To by měl být plod posvátných vánoc.

Jan je neklamný svědek vtělení a narození Božského Krále: Včera vydal Štěpán slovem i krví svědectví Tomu, kterého vidíme v jeslích jako bezmocné dítě. Dnes slyšíme svědectví apoštola a evangelisty Jana. On je zaznamenal ve svém evangeliu: „Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh bylo to Slovo. A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi... plné milosti a pravdy“ (Jan 11, 13). „A víme, že jeho svědectví je pravdivé,“ zpívá dnes liturgie v evangeliu a ve verši po aleluja. Jan pro svou čistotu a svoji vroucí lásku přišel k Ježíšově osobě a k jeho tajemstvím blíže než kterýkoli jiný apoštol. Liturgie dnešního svátku zvláště zdůrazňuje, že Jan spočíval na hrudi Páně a „bohatství svého evangelia čerpal přímo z pramene Božského Srdce, a vylil milost Božského slova na celou zemi“ (matutinum). Z lásky k svému Spasiteli a z rozjímání o Něm je pln moudrosti a vhledu do tajemství Kristových. V Janovi máme velmi závažné-

ho svědka. Víme, že jeho svědectví je pravdivé: „Na počátku bylo Slovo... a Slovo se stalo Tělem..." Věříme, klaníme se, děkujeme, milujeme.

3. Na Janovi se plní příslibení epištoly „Kdo se bojí Boha, činí dobré; a kdo se drží spravedlnosti, dosáhne jí... „Sytit jej bude chlebem rozumu života a vodou moudrosti spasitelné bude ho napájet. Opře se o ni, a nebude kolísat.“ V Janovi poznáváme nás samy. Ve mši svaté nás sytí Pán chlebem života a moudrosti.

V domě Mariině, ve sv. církvi, máme neklamnou pravdu. Jan to dosvědčuje svým evangeliem i svým životem: je to vyzařování vtělené Moudrosti, která leží v jeslích, život čistoty, odvrácení od temnoty hříchu, život rozjímání, stálého pohledu na Krista, Světlo, život svaté lásky k Pánu, která se cele stravuje pro Pána.

Také my, kteří slavíme vánoce, máme být se Štěpánem a Janem svědky pro Pána. „Světlo ve tmě svítí a tma ho nepojala“ (Jan 1, 5). S Janem máme být nositeli světla, svou vírou, svým vyznáním a především svým životem čistoty a lásky k Ježíši, odvrácení ode všeho, co se nehodí k jeslím a nepatří do domu Mariina.

Modlitba:

Církev svou, Pane, dobrotivě ozař, aby osvětlena naukami sv. Jana, apoštola tvého a evangelisty, dosáhla věčných darů. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

28. prosince: SVÁTEK MLÁDÁTEK

Z úst nemluvnat...

1. Se Štěpánem a apoštolem Janem vydávají dnes svědectví novorozenému Králi i betlémská nemluvnata. „Z úst dítek, Bože, a kojenců udělal jsi chválu před svými nepřáteli“ (Herodem), (introit). „Děti, prosté dětské duše byly vyvoleny, aby přišly k Spasiteli. „Nechte dítky a nebraňte jim přijíti ke mně“ (Mt 19, 14).

2. *Ježíš má své nepřátele.* „Světlo přišlo na svět, a svět ho nepoznal“ (Jan 1, 9). „Toto Dítě v jeslích je určeno na znamení, jemuž budou odpírat“ (Lk 2, 34). Již strojí úklady nepřítel blízko Jeruzaléma. Chce zahubit to Dítě. A proto dává krutě povraždit všechny chlapce v Betlémě a okolí. Kde Kristus vystoupí ve své osobě, ve své nauce, v svém duchu, v svých příkázáních, ve své církvi, ve svých údech, zvláště ve svých svatých, dokonalých údech, nachází odpor, nenávisť. „Nenávidí mne a mého Otce“ (Jan 16, 24). To je rozpoznávací znamení Krista a pravého křesťanství, pravé církve Kristovy a každého

opravdového křesťanského života: „Kdybyste byli ze světa, svět by své miloval. Poněvadž však ze světa nejste, nýbrž já jsem vás ze světa vyvolil, proto vás svět nenávidí“ (Jan 15, 19).

Ježíš má své svědky. Proroci, Jan Křtitel, andělé, pastýři, chudoba, hvězdy, mudrci z Východu, Neviňátka, která pro Krista obětovala svůj život: to jsou praví svědci pro Krista. Hošici svou krutou, nevinou smrtí a nářkem bědujících matek a rodin v Betlémě daleko široko zvěstují příchod toho, jemuž Herodes přísahal smrt, jenž však šťastně unikl jeho nástrahám. „Budete mně svědky“.

3. *Buď nepřítel nebo svědek;* buď pro Krista, nebo proti Němu. (Mt 12, 30). Není tu jiná možnost.

Šťastná mládátka betlémská, která směla dát svůj život za Božského Krále Krista nenáviděného a pronásledovaného. Nyní náleží k těm šťastným, kteří „mají jméno Beránkovo i jméno jeho Otce napsáno na svých čelech. Ti zpívají píseň novou před trůnem, to jsou ti, kteří se neposkvrnili se ženami, neboť jsou panici... Oni byli vykoupeni z lidí, jako prvotiny pro Boha a pro Beránka... jsou bez poskvrny před trůnem Božím“ (epištola). „Světský nepřítel by nikdy nebyl mohl šťastným mládátkům tolik prospět úsluhami, kolik jim prospěl svou nenávistí“ (Augustin ve čtení matutina). *Trpět a zemřít pro Krista a jeho zájmy není ztrátou, nýbrž ziskem.* „Kdo nenávidí svůj život na tomto světě, zachová jej pro život věčný. Slouží-li mi kdo, ať mne následuje! A kde jsem já, tam bude i můj služebník“ (Jan 12, 25, 26).

V mešním obětování jsme v nevinných dětech představeni my sami. Při mši svaté přinášíme k oltáři svůj život, své tělo i duši, svůj majetek i svou krev a podáváme je Kristu, Božskému Králi, abychom jemu vydali svědectví. Jsme šťastni, že se můžeme obětovat. Obětím a životním společenstvím s Ním jsme vysvobozeni z nástrah hříchu, světa, těla a hříšného já. Proto jásáme s nevinnými dětmi v ofertoriu: „Naše duše unikla jako ptáče z osidla lovců. Osidlo se přetrhlo, a my jsme vysvobozeni.“

Záměna! „Není jich. Ráchel, přirozený člověk, je oplakává“ (communio). Ony však, Racheliny děti, žijí a mají „přijímání“, společenství s Životem, s oslaveným Kristem. Pryč s přirozeným člověkem: tak se osvobodíme pro „přijímání“, tj. pro společenství s Kristem. Odumři a povstaň!

Modlitba:

Bože, jehož chválu vyznala Mládátka dnešního dne ne řečí, nýbrž smrtí, umrtví v nás všecko zlo hříchu, aby víru v tebe, kterou vyznává náš jazyk, hlásal život také mravy. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 13. neděle po sv. Duchu	5
<i>Neděle 13. po sv. Duchu: Jedině Kristus!</i>	6
Pondělí po 13. neděli po sv. Duchu: Lid úmluvy	8
Úterý po 13. neděli po sv. Duchu: Zaslíbení Boží a Kristova . . .	11
Středa po 13. neděli po sv. Duchu: Díky vzdávejme Pánu! . . .	13
Čtvrtek po 13. neděli po sv. Duchu: Víra v Ježíše Krista	15
Pátek po 13. neděli po sv. Duchu: Svatá víra	17
Sobota po 13. neděli po sv. Duchu: Vzrůst ve víře, naději a lásce	19
Mešní liturgie 14. neděle po sv. Duchu	20
<i>Neděle 14. po sv. Duchu: Boží Prozřetelnost</i>	22
Pondělí po 14. neděli po sv. Duchu: Boží Prozřetelnost	24
Úterý po 14. neděli po sv. Duchu: Bůh Otec	26
Středa po 14. neděli po sv. Duchu: Žijte podle Ducha	28
Čtvrtek po 14. neděli po sv. Duchu: Žijte podle Ducha	30
Pátek po 14. neděli po sv. Duchu: Žijte podle Ducha	31
Sobota po 14. neděli po sv. Duchu: Především království Boží	33
Mešní liturgie 15. neděle po sv. Duchu	35
<i>Neděle 15. po sv. Duchu: Probuzení mrtvého</i>	37
Pondělí po 15. neděli po sv. Duchu: Modlitba církve	39
Úterý po 15. neděli po sv. Duchu: Kněžské memento	41
Středa po 15. neděli po sv. Duchu: Setba a žně	42
Čtvrtek po 15. neděli po sv. Duchu: Neste břemena jeden druhé- ho	44
Pátek po 15. neděli po sv. Duchu: Pomáhejte si navzájem	46
Sobota po 15. neděli po sv. Duchu: Svatá církev	48
Mešní liturgie 16. neděle po sv. Duchu	50
<i>Neděle 16. po sv. Duchu: Pokora, naše síla</i>	51
Pondělí 16. po sv. Duchu: Soužení církve	53
Úterý 16. po sv. Duchu: Vnitřní život	55
Středa 16. po sv. Duchu: Kristus v srdci	56
Čtvrtek 16. po sv. Duchu: V lásce zakořenění	58
Pátek 16. po sv. Duchu: Úplně prostoupení plností Boží . . .	60
Sobota 16. po sv. Duchu: Milost pomáhající	63
Mešní liturgie 17. neděle po sv. Duchu	65

<i>Neděle 17. po sv. Duchu: Kristus Pán</i>	66
Pondělí po 17. neděli po sv. Duchu: Blaze národu, jehož Bohem je Pán	68
Úterý po 17. neděli po sv. Duchu: Tíhnout k Bohu	70
Středa po 17. neděli po sv. Duchu: Den obnovy	72
Čtvrtek po 17. neděli po sv. Duchu: Velké přikázání lásky	74
Pátek po 17. neděli po sv. Duchu: Čiňte pokání!	76
Sobota po 17. neděli po sv. Duchu: Pokání a uzdravení	78
Mešní liturgie 18. neděle po sv. Duchu	80
<i>Neděle 18. po sv. Duchu: Bohatí v Kristu</i>	82
Pondělí po 18. neděli po sv. Duchu: Uzdravení ochromlého	83
Úterý po 18. neděli po sv. Duchu: Bohatá úroda	85
Středa po 18. neděli po sv. Duchu: Duchovní útěchy	87
Čtvrtek po 18. neděli po sv. Duchu: Milost vytrvalosti	88
Pátek po 18. neděli po sv. Duchu: Očekáváte zjevení Pána	90
Sobota po 18. neděli po sv. Duchu: Bez úhony	92
Mešní liturgie 19. neděle po sv. Duchu	94
<i>Neděle 19. po sv. Duchu: Svatební hostina</i>	95
Pondělí po 19. neděli po sv. Duchu: Pojdte ke mně všichni	97
Úterý po 19. neděli po sv. Duchu: Svatební hostina	99
Středa po 19. neděli po sv. Duchu: Svaté zasnoubení	101
Čtvrtek po 19. neděli po sv. Duchu: Zasnoubení lásky	102
Pátek po 19. neděli po sv. Duchu: Křesťanská mírnost	104
Sobota po 19. neděli po sv. Duchu: Mluvte pravdu!	106
Mešní liturgie 20. neděle po sv. Duchu	108
<i>Neděle 20. po sv. Duchu: „Oslav své jméno!“</i>	109
Pondělí po 20. neděli po sv. Duchu: Naše víra	111
Úterý po 20. neděli po sv. Duchu: Žijte jako moudří!	113
Středa po 20. neděli po sv. Duchu: Využítkujte času!	115
Čtvrtek po 20. neděli po sv. Duchu: Duchovní lenost	117
Pátek po 20. neděli po sv. Duchu: Poznávejte, co je vůle Boží	119
Sobota po 20. neděli po sv. Duchu: Naplňujte se Duchem svatým	121
Mešní liturgie 21. neděle po sv. Duchu	123
<i>Neděle 21. po sv. Duchu: Boj a vítězství</i>	125
Pondělí 21. po sv. Duchu: Bojující církev	127
Úterý 21. po sv. Duchu: Zvláštní soud	129
Středa 21. po sv. Duchu: Bůh odpouští celou vinu	131
Čtvrtek 21. po sv. Duchu: Milosrdný a spravedlivý Bůh	133
Pátek 21. po sv. Duchu: Náš dluh díků u Boha	135
Sobota 21. po sv. Duchu: Náš dluh smíru vůči Bohu	137
Mešní liturgie 22. neděle po sv. Duchu	139
<i>Neděle 22. po sv. Duchu: Dovršení</i>	140

Pondělí 22. po sv. Duchu: Správné slovo	142
Úterý 22. po sv. Duchu: Kristus Soudce	145
Středa 22. po sv. Duchu: Den Kristův	146
Čtvrtek 22. po sv. Duchu: Vzrůst v lásce	149
Pátek 22. po sv. Duchu: Vzrůst v lásce	151
Sobota 22. po sv. Duchu: Svatá láska k Bohu	153
Mešní liturgie 23. neděle po sv. Duchu	155
<i>Neděle 23. neděle po sv. Duchu: V očekávání</i>	<i>157</i>
Pondělí 23. po sv. Duchu: Bůh pokoje	159
Úterý 23. po sv. Duchu: Přijď království tvé!	162
Středa 23. po sv. Duchu: De profundis	163
Čtvrtek 23. po sv. Duchu: „Přivedu vás domů“	165
Pátek 23. po sv. Duchu: Doma	167
Sobota 23. po sv. Duchu: Smrt v Kristu	169
Mešní liturgie 24. a poslední po sv. Duchu	171
<i>Neděle 24. po sv. Duchu: Den příchodu Páně</i>	<i>172</i>
Pondělí po 24. neděli po sv. Duchu: „Tvářnost tohoto světa pomíjí“	174
Úterý po 24. neděli po sv. Duchu: Den Kristův	176
Středa po 24. neděli po sv. Duchu: Bohulibý život	178
Čtvrtek po 24. neděli po sv. Duchu: Den žní	180
Pátek po 24. neděli po sv. Duchu: Bůh soudí	182
Sobota po 24. neděli po sv. Duchu: Láska	184

SVÁTKY SVATÝCH

25. ledna: Obrácení sv. Pavla	187
2. února: Očišťování P. Marie	189
Očišťování P. Marie	191
Očišťování P. Marie	192
Očišťování P. Marie	194
19. března: Sv. Josefa	196
25. března: Zvěstování P. Marie	197
Pátek po Smrtné neděli: Sedmibolestné P. Marie	200
29. června Sv. Petra a Pavla	202
1. července: Nejdrahocennější Krve Kristovy	204
2. července: Navštívení P. Marie	206
6. srpna: Proměnění Páně	208
15. srpna: Nanebevzetí P. Marie	210
8. září: Narození P. Marie	212
14. září: Povýšení sv. Kříže	214
15. září: Sedmibolestné P. Marie	216
11. října: Mateřství P. Marie	218

Poslední neděle v říjnu: Krista Krále	220
1. listopadu: Všech svatých	222
2. listopadu: Dušiček	224
Dušičkový měsíc: Duše v očistci	225
Dušičkový měsíc: Duše v očistci	228
Dušičkový měsíc: Duše v očistci	230
Dušičkový měsíc: Společenství svatých	231
21. listopadu: Obětování P. Marie	233
7. prosince: Svatvečer Neposkvrněného Početí	235
8. prosince: Neposkvrněného Početí P. Marie	236
Oktáv Neposkvrněného Početí P. Marie	238
1. den: Požehnaná jsi, Maria	238
2. den: Plodná čistota	240
3. den: Velikost před Bohem	241
4. den: Uchráněna dědičného hříchu	243
5. den: Svaté přijímání	244
6. den: Neposkvrněná	245
26. prosince: Sv. Štěpána	247
27. prosince: Sv. Jana, apoštola	249
28. prosince: Mládětek	250

BENEDIKT BAUR O. S. B.

ŽIVOT VE SVĚTLE LITURGIE

Z německého originálu přeložil dr. Antonín Čalá O. P.

Vytiskla: Polygrafia 3, n. p., Praha 1969

Nakladatel a vydavatel: sestry dominikánky, Broumov

Pouze pro soukromou potřebu